

Nedeljko Radosavljević

MAGISTRACY OF VALJEVO
1824–1831

Documents

Valjevo, 2008.

Неделъко Радосављевић

ВАЉЕВСКИ МАГИСТРАТ

1824–1831

Документа

Ваљево, 2008.

Предговор

Озбиљан истраживачки приступ историји Српске револуције од подизања Првог српског устанка до стварања Кнежевине Србије, 1830, незамењив је без прворазредних извора, како српске ћирилске, тако и стране, пре свега османске турске, али и руске и немачке провенијенције. Међу њима, посебну улогу и значај свакако имају српски ћирилски извори. Они су најбројнији, и настајали су на лицу места, пратећи постепено израстање српских националних институција и стварање модерне националне државе, Кнежевине Србије.

Таква архивска грађа, у највећој мери, чува се у фондовима Архива Србије, посебно у њеном основном и најзначајнијем фонду *Књажевска канцеларија*, али и у значајним фондовима подручних српских архива.¹ Грађа из фонда *Књажевска канцеларија* подељена је у 40 тематских целина, које су настајале и архивистички обрађиване по нахијама, али и по личностима, професијама и институцијама (*Јован Обреновић, Лекари и айоптекари, Београдски конзулати, Војска, Школа, Црква и свешћенство...*).²

Архив Србије је, увиђајући значај ове грађе и потребе њене доступности што већем броју истраживача, још педесетих година XX века отпочео са публиковањем извора везаних за поједине нахије. Грађа је објављивана са великим временским прекидима. Ипак, до 2006. године објављени су извори везани за 5, од 18 нахија, и за једну од судских институција која се у том фонду, такође, налази као посебна тематска целина, Ужички суд.³

1 Књажевска канцеларија била је лична канцеларија кнеза Милоша Обреновића. Њени корени сежу још у време Другог српског устанка (1815), када је, без икаквог посебног акта, формирана из потреба које су налагале промене околности у Београдском пашалуку и увођење заједничке османско-српске управе. Јелена Милић-Грчић, *Вођич Архива Србије, књига I*, Београд 1967, 9-10; Књажевска канцеларија, Ужичка нахија – књига прва (1816-1830), приредио Недељко Радосављевић, Ужице-Београд 2005, 5.

2 Недељко Радосављевић, *наведено дело*, 6.

3 *Књажевска канцеларија, књига прва, Нахија јожешка*, приредио Данило Вуловић, Београд 1953; *Књажевска канцеларија, књига друга, Крађујевачка нахија, свеска прва (1815-1827)*, приредио др Радосав Марковић, Београд 1954; *Рудничка нахија 1816-1839*, приредили Радосав Лјушић и Ана Самаршић, Горњи Милановац 1994; *Књажевска канцеларија, Ужичка нахија – књига прва (1816-1830)*, приредио Недељко Радосављевић, Ужице-Београд 2005; *Књажевска канцеларија, Ужичка нахија (1831-1839), књига друга, документи*, Београд-Ужице 2006; *Књажевска канцеларија, Јагодинска нахија, књига прва 1815-1823*, приредили Љубодраг Поповић и Зоран Мирковић, Јагодина 2005; *Књажевска канцеларија, Ужички суд (1825-1839)*, приредио Недељко Радосављевић, Ужице-Београд 2006. За разлику од фонда Окружни суд Ваљево, одговарајући фонд за Ужички округ не чува се у подручном историјском архиву, већ у Архиву Србије.

Када су у питању поједине нахије, највећи део извора који се чува у фонду *Књажевска канцеларија*, углавном садржи преписку носилаца локалних са централним српским властима. Та преписка ишла је, дакле, из појединих нахија ка централној власти, односно Књажеској канцеларији, и потицала је из пера како оборкнезова, кметова, духовних лица, војних заповедника, али и обичних људи, који су као приватна лица износили своје проблеме и тражили правду коју у својим нахијским средиштима нису могли да добију. Разноликост те грађе је изузетна. Тако се, на пример, само у периоду од 1816. до 1830, са простора Ужичке нахије Књажеској канцеларији обраћало око 40 различитих канцеларија кнезова, кметова, али и приватних личности, међу којима је било и муслимана.⁴ Слично је и када се ради о Ваљевској нахији и другим нахијама у западној Србији, с тим што јасну слику тог стања није могуће утврдити, јер тематске целине са грађом потеклом из њих нису критички приређене и објављене.

Издања такве грађе, у српској историографији још увек недовољно афирмисана и вреднована, помогла су да се временом установе стандарди за критичко приређивање и објављивање те врсте извора. Међутим, у њиховој сенци остали су изузетно значајни фондови за истраживање како локалне тако и националне историје у формативном периоду српске државности, који се чувају у подручним историјским архивима.

Једна од архивских установа у којој се чувају изузетно драгоцене извори, како за истраживање стварања српске модерне државе и њених институција, тако и развоја српског правног система, али и друштвене историје и историје свакодневнoг живота, свакако је Међуопштински историјски архив Ваљево. Његов најзначајнији фонд, који је у истраживању и локалне и националне историје највише коришћен, је фонд *Окружни суд Ваљево*. Он садржи 4.464 кутије архивске грађе (621 метар), као и 372 књиге деловодних протокола и регистара.⁵ На жалост, ниједна књига протокола ни регистара старија од 1842. није сачувана, иако се оне помињу и у грађи насталој до 1831. године.

Почеци деловања Окружног суда Ваљево сежу још у време постојања српске устаничке државе. Већ маја 1804, прота Матија Ненадовић установио је нахијски суд, чије је постојање потврдила прва народна скупштина одржана исте године. Суд је деловао на основу донетих одредби које се одnose на кривичне и војнокривичне предмете, и био је један од првих нахијских судова (магистрата) у устаничкој држави која се полако стварала.⁶ Магистрати у устаничкој Србији нису настајали у исто време, већ зависно од услова и времена ослобођења појединих нахија.⁷

4 *Књажевска канцеларија, Ужичка нахија – књига прва (1816-1830)*, 8-10.

5 *Водич Међуопштинског историјског архива Ваљево*, приредили Снежана Радић, Милча Мадих, Љилана Урошевић, Велибор Видић, Зорица Ђоџа Јерemiћ, Милорад Митрашиновић, Свемир Поповић, Ваљево 2004, 199-200.

6 Обрад Гавриловић, *Ваљевски окружни суд 1815-1865*, Београд 1973, 2-3; Снежана Радић, *Два века првог суда у Србији – Посвећено 200-годишњици оснивања првог суда у Ваљеву*, Београд, 2004, 7-9.

7 Ужички магистрат настао је, тако, тек 1808, након потпуног ослобођења Ужица од османске посаде. *Књажевска канцеларија, Ужички суд (1825-1839)*, 5.

Сломом устаничке државе, 1813, нестало је и органа српске судске власти, и овај прекид трајаће све до окончања Другог српског устанка, 1815. Након тога, уследио је период дељења правде од кметова и кнежинских и нахијских кнезова, односно доба које се може назвати периодом непосредног и потпуног старешинског управљања. Тада је правда дељена на основу субјективног осећања надлежног старешине (оборкнеза, кмета...), а одлуке нису увек биле праведне и примерене ситуацији.⁸ Постепен развој и проширивање ингеренција српске аутономије временом су довели до потребе да се, поред *Суда обшћенародног српског*⁹, поново створе нахијски судови. За њихов првобитни узор узети су магистрати из времена постојања устаничке државе, али им је са њима у суштини било заједничко само име. Јер, магистрати формирани двадесетих година XIX века егзистирали су упоредо са османским властима, све до 1830, док су магистрати у времену до 1813. били судски органи самосталне државе.

Нахијски магистрати створени су на простору Београдског пашалука у периоду 1824–1825.¹⁰ Неки су били надлежни за једну, а неки и за простор више нахија. Међутим, прве назнаке формирања суда у Ваљевској нахији виде се већ 1822, када је кнез Милош Обреновић наредио да се успостави нахијски суд који би се састојао од два кнеза и једног писара.¹¹

Ипак, и Ваљевски магистрат почео је са радом тек 1824. године, као и већина осталих нахијских судова у Београдском пашалуку, у коме је власт Милоша Обреновића била све чвршћа. Магистрат се налазио у у близини старе дрвене цркве и ваљевског конака Јеврема Обреновића.¹² Та концентрација српских институција на једном ужем простору у варошима у којима су још увек живели и муслимани, није била карактеристична само за Ваљево. И у Шапцу је било слично. У шабачкој вароши магистрат се, такође,

---

8 Сурово физичко кажњавање на основу субјективног уверења или личних наклоности и злоупотреба оних који су судили, доводили су у неким случајевима до трајне физичке неспособности, па чак и смртних последица, а да кривица никада у ствари није била доказана. Као пример такве пресуде за ситнији преступ који никада није био доказан, може се узети кажњавање Крсмана Обрадовића из околине Ужица од оборкнеза Јована Митровића Демира. Казивања две стране у каснијем поступку пред кнезом Милошем се разликују, али је извесно да је Обрадовић кажњен са најмање 300, а можда чак и са 1.000 батина, колико у жалби наводи. Други учесник у спору, који је Обрадовића тужио, био је Демиров кум. Недељко Радосављевић, *Жалба Крсмана Обрадовића њроћив кнеза Јована Митровића Демира (џрилоџ џроучавању џочейџака џравосуџа у друџој геџениџи 19. века*, Зборник Матице српске за историју 74 (2006), Нови Сад 2007, 95-104.

9 *Суд обшћенародни србски* (Суд народни србски) установљен је у Крагујевцу 1820, и у почетку је решавао углавном ситније спорове, све док они нису пренети у надлежност новоформираних нахијских магистрата. Прве судије били су Павле Сретеновић, прота Матија Ненадовић, Радојица Жујевић, Јован Протић, Атанацко Марић и један ресавски кнез, док је писар био Ђорђе Протић. Анка Грујић, Олга Јаћимовић, Јелена Недељковић, *Суд обшћенародни србски 1820–1835*, инвентар, Београд 1968, 5.

10 Радос Љушић, *Кнежевина Србија 1830–1839*, Београд 2004, 245.

11 Суд је, по овој наредби упућеној Јеврему Обреновићу, требало да сачињавају кнез Јовица Милутиновић и један од кнежева из Посавске кнежине. Обрад Гавриловић, *наведено дело*, 3.

12 Исто, 3.

налазио близу цркве, али и владичанског конака, у коме је резидирао ужичко-ваљевски митрополит Герасим Домнин.¹³

Сви магистрати, па тако и Ваљевски, који је био надлежан само за подручје те нахије, деловали су у складу са *наставленијем* које је издао кнез Милош Обреновић.¹⁴ У време настанка грађе која је објављена у овој књизи, Београдски пашалук, а од 1830. Кнежевина Србија, имали су 12 нахија, које су биле подељене на кнежине. Касније је ова подела прерасла у окружја, док су кнежине постале капетаније. Од 1834, нахије су званично преименоване у окружја, док се кнежине, још од маја 1830, називају и капетанијама, а кнежинске старешине капетанима, мада се задржао и стари назив *кнез*.¹⁵

Иако су нахијски магистрати то име званично носили све до 1835, када су преименовани у *окожна исправничества*, већ од краја 1831. до поменутог преименовања, они се, готово искључиво, називају судовима.¹⁶ Постанком модерне српске државе, отпочео је и у почетку једва приметан процес свођења њихове надлежности у ужи делокруг, и постепено дефинисање обавеза других институција које су још увек биле у формирању. Због тога је и овај рад на критичком приређивању и објављивању извора хронолошки ограничен на време од почетка рада Ваљевског магистрата 1824, до краја 1831, када је већ била формирана Кнежевина Србија, али се његове надлежности још увек ни најмање нису промениле.

Грађа из овог фонда већ је објављивана, али је тај посао вршен селективно. Један од зборника докумената са грађом из фонда *Окожни суд Ваљево*, од времена које је претходило оснивању нахијског магистрата до организоване судске окружне институције, приредио је и објавио Обрад Гавриловић. У његовом делу *Ваљевски окожни суд 1815-1865*, дато је 400 докумената из наведеног периода. Међутим, приређена грађа садржи велики број докумената који потичу из других архивских фондова, а пре свега оних који се чувају у београдским архивским институцијама (Архив Србије, Архив Београда...).¹⁷ Из периода који је предмет овог истраживања, у Гавриловићевом делу објављено је свега неколико докумената, на шта је

13 Недељко Радосављевић, *Герасим Домнин, ужичко-ваљевски митрополит 1816-1831*, Историјски часопис LIV, Београд 2007, 173-175.

14 *Наставленијем* од 1825. одређен је поступак који су магистрати примењивали у вршењу својих послова, посебно када се ради о судским делима и ухапшеницима. Наставленије је допуњено 1826, затим 1827, да би сви ови акти били 1828. обједињени у један пословник са 27 параграфа. Њима је наредне, 1829. године, придодато још 13 чланова. Радош Љушић, *наведено дело*, 245.

15 *Исто*, 236. О каснијем развоју административно-територијалног апарата, видети: Исто, 237-244.

16 Пример за то је Ужички суд. Од 1825. до 1831. назив суда био је Магистрат нахије Ужичко-Соколске, од 1831. до 1833. Суд нахије Ужичке и Соколске, од 1833. до 1835. Суд нахије Ужичко-Старовлашке, од 1835. до 1837. Исправничество Окружија ужичког, да би од 1837. његов назив поново био Магистрат Окружија ужичког Књажевска канцеларија, Ужички суд (1825-1839), 6; Радош Љушић, *Ужице у обновљеној Србији*, Историја Титовог Ужица I, Титово Ужице 1989, 367; Живота Марковић, *Ужички крај у Србији кнеза Милоша*, Пожега 2000, 243.

17 Обрад Гавриловић, *наведено дело, passim*.

указано у пропратном научном апарату. Исто тако, треба нагласити да је Гавриловић, као приређивач, у предговору овом издању, дао опширнији опис начина рада тог суда. Сем тога, мало је речено о раду Ваљевског магистрата у његовом најстаријем периоду, од 1824. до стварања Кнежевине Србије.

Гавриловић је, заправо, направио избор докумената из различитих архивских фондова који су повезани са радом Ваљевског суда, и то је радио по сопственом избору. Том приликом направљена је и једна методолошка грешка: изабрана су и документа судске провенијенције настала пре формирања Ваљевског магистрата, из времена када су судски спорови решавани одлукама нахијских кнезова, или кнеза Милоша Обреновића лично.

Поред дела Обрада Гавриловића, део докумената, настао у канцеларији Ваљевског магистрата, а касније Исправничества Окружја ваљевског и Окружног суда Ваљева, приредио је и објавио Бранко Перуничих у књизи *Град Ваљево и његово ујравно подручје 1815–1915*.¹⁸ И Перуничих је, такође, направио избор докумената из различитих архивских фондова, при чему је, за период 1815–1830, највише користио грађу из фонда *Књажевска канцеларија IX, Ваљевска нахија*. Управо у тој тематској целини чува се и део преписке Ваљевског магистрата са Књажевском канцеларијом. Зато се може рећи да се грађа коју су објавили Гавриловић и Перуничих узајамно допуњује са документима који се чувају у фонду *Окружни суд Ваљево*. Исто то може се рећи и за грађу из фонда *Суд ошћийнародни срјски (1820–1835)*, чије би публикавање, такође, допринело да се још више употпуни слика деловања Ваљевског магистрата.

Објављивањем извора из фонда *Књажевска канцеларија* постепено је формиран и методолошки модел по коме грађу насталу у том периоду треба објављивати, па су таква искуства била драгоцене и за почетак рада на критичком приређивању и објављивању грађе Ваљевског магистрата.

У овој књизи објављен је укупно 281 документ. Они су сврстани у 244 предмета, а сами документи често имају по више страна. Ти предмети, готово у потпуности, представљају сачувану писану комуникацију у једном смеру, од националних и државних, али и локалних институција власти и појединаца, ка Ваљевском магистрату. Реч је, дакле, о документима који су стизали у Ваљевски магистрат, док у фонду нема сачуваних концепата одговора, нити је сачуван деловодни или копијални протокол за тај период, на основу којих би се могао видети какав је био одговор Магистрата на њих. Исто тако, на основу те грађе не може се ништа прецизније рећи о томе како је у наведеном периоду радила магистратска канцеларија и какве су палеографске и дипломатичке особине имала акта која су из ње излазила.

Међутим, као што је већ напоменуто, део писама насталих у канцеларији Ваљевског магистрата може се наћи у другим фондовима, попут фондова Архива Србије *Књажевска канцеларија IX, Ваљевска нахија, Суд ошћийнародни срјски, Збирка Мише Пешировића...* Нешто докумената везаних за делатност Ваљевског магистрата има и у неким другим фондовима и збиркама Међуопштинског историјског архива Ваљева (*Varia, Збирка Поклона и*

18 Бранко Перуничих, *Град Ваљево и његово ујравно подручје 1815–1915*, Ваљево 1973, *passim*.

Збирка Ошкунџа), на шта су поједини истраживачи локалне историје Ваљева већ указали.

Поред тога, неопходно је указати на чињеницу да неке предмете, упућене у Ваљевски магистрат, у времену од 1824. до 1831, није могуће пронаћи у делу фонда који се односи на те године. Како су неки судски спорови, попут разграничења (синорења) села, права на држање воденица и слично, трајали и деценијама, нека писма коришћена су касније у судским поступцима као докази и сврставана су у друге предмете, па им је у заиста великом фонду, који обухвата време до 1944. године, тешко ући у траг. Исто тако, нека писма која су инвентарски била заведена као део овог фонда, у времену од 1824. до 1831, сада, такође, нису више ту. Разлог за то је чињеница што због садржаја или времена настанка не припадају провенијенцији докумената коју обухвата Ваљевски магистрат, већ неком другом фонду или збирци, попут збирке *Varia*, *збирке Поклона и Ошкунџа*, и других, па су архивистичком ревизијом сврстани на одговарајућа места.¹⁹ Зато су у овој књизи приређена и објављена само документа која несумњиво припадају фонду *Окружни суд Ваљево* у периоду 1824–1831, и односе се на веома широку делатност коју је Ваљевски магистрат тада вршио.

Већ је напоменуто да су документа која су у том времену стизала у Ваљевски магистрат потицала од различитих институција и личности. С обзиром на то да је главна делатност Ваљевског магистрата била судска, највише предмета је било судске провенијенције. У судском поретку српских националних власти до 1830, а затим и непосредно након стварања Кнежевине Србије, 1831, нахијски магистрати били су инстанца која се налазила на средини правосудне структуре. На дну судске лествице били су сеоски кметови, који често нису имали довољно ауторитета и чије су предлоге и решења (њихове одлуке се тешко могу назвати пресудама у правом смислу те речи) странке могле и да одбију. Изнад кметова били су кнежински кнезови, знатно утицајнији, потом су долазили нахијски магистрати, и на крају Суд обштенародни србски, који се налазио у Крагујевцу. У одређеним случајевима, када је било неопходно потврдити изречену смртну казну, коначну реч имао је кнез Милош Обреновић.²⁰

Поред судске делатности, сви магистрати, међу њима и Ваљевски, имали су и друга задужења, од којих су нека била специфична, условљена географским положајем простора над којим су имали надлежност. Тако међу документима приспелим од различитих државних инстанци у Ваљевски магистрат могу да се нађу и наредбе о томе како да се понашају према емигрантима који су преко Саве прелазили у Кнежевину Србију, како да поступају у односу на збивања у суседним областима под непосредном османском влашћу²¹, по којој цени и на који начин да се под закуп (аренду) издају

19 На ову чињеницу пажњу ми је скренула госпођа Биљана Стојаковић, архивски помоћник у Међуопштинском историјском архиву Ваљева.

20 Радош Љушић, *Кнежевина Србија 1830–1839*, 245.

21 Све до проширења Кнежевине Србије подручјем Шест нахија, Ваљевска нахија је била погранична област према Јадру и Рађевини, који су се до тада налазили у саставу Зворничког санџака Босанског пашалука.

скела у Палежу, ђумрук, кантари, кланична и пијачна места у нахији, нарочито у варошким местима (Уб, Палеж, Ваљево)... Ваљевски магистрат је, поред тога, морао да води рачуна о томе да се наредбе централне власти о одређивању цена хране (хлеб, месо, масло...) строго поштују, да се спречи отварање дућана на местима где је то забрањено и искорени торбарее, да се савесно прикупља летина, а они који ту обавезу избегавају, строго физички казне, јер представљају могуће изазиваче глади због пропадања непожњевеног жита у случајевима да наредна година не буде родна услед суше или града.

Магистрат се није превише мешао у питања духовне власти већ је странке упућивао на надлежне свештенике, када су у питању били брачни спорови, или на будућег митрополита Србије, архимандрита Мелентија Павловића. Изузетак, донекле, чине упутства која су примана од Суда обштенарног србског да се народ моли да престану обилне и непрестане кише, да се нов епископ дочека на достојан начин, да у томе кнезови и свештенство народу буду добар пример...

У опис дужности магистрата спадало је и прикупљање хране и других потреба за стајаћу војску (*Књажевску зварцију*), старање о њеним будућим регрутима и њихово испраћање у јединице. Још нешто је, попут Магистрата Ужичке и Соколске нахије, било карактеристично за Ваљевски магистрат: од њега су тражени и обавештајни подаци о збивањима у Босанском пашалуку у време гушења последњег отпора јаничара, 1826–1827, и у време побуне Хусеин-капетана Градашчевића (1831), а за, како се то дословце у неким документима каже, *шијионажу*, била су намењена и одређена финансијска средства. Ваљевски магистрат имао је задатак и да спречи да се храна из Србије продаје босанским бунтовницима.

Палеографске, дипломатичке и сигилографске одлике докумената који су стизали у Ваљевски магистрат разнолике су, и зависиле су од писара канцеларија или појединаца који су их сами писали и слали. Документа која су стизала од кнеза Милоша Обреновића, затим Јеврема Обреновића, кнежевог брата, Суда обштенарног србског и других магистрата, писана су у стилски дотеранијој форми, што је свакако последица писарске вештине, а обавезно су носила печат пошиљаоца од црвеног печатног воска. Од писама пристиглих са подручја саме Ваљевске нахије, посебно треба издвојити писма кнежинских кнезова, каснијих капетана, Николе Ракића²², Антонија Јовановића²³ и Павла Даниловића²⁴.

Сва сачувана писма настала су у тада стандардној форми *писмо-коверај*, која је подразумевала да се писмо, након што писар заврши свој део посла, превиде, на полеђини напише адреса примаоца, а оно, затим, запечатити печатом пошиљаоца у црвеном печатном воску. Тај печат био је гаранција да ће писмо неотворено стићи до крајњег одредишта. Папир на коме су писма писана био је стандардан у то време, и он готово у потпуности

22 Никола Ракић, колубарски кнез, касније капетан и рески начелник у Мионици.

23 Антоније Јовановић, подгорски кнез.

24 Павле Даниловић, посавски кнез, касније капетан, затим начелник Округља ваљевског.

преовлађује и у грађи која се чува у фондовима *Књажевска канцеларија* и *Суд обшћенародни српски*.²⁵ Формат папира на коме су писма настајала био је углавном уједначен, 27 x 24 cm или 38 x 25 cm, а боја бела, која је од времена пожутела, и плава, која је углавном остала сачувана. Мастоило је готово увек црно.²⁶

Писма свих пошљалаца, како од виших инстанци попут Суда обшћенародног српског, кнеза Милоша Обреновића, Јеврема Обреновића, или других магистрата, пре свега граничних, Ужичко-соколског, Рудничког и Београдског, преко локалних кнезова, почињала су сличном формулацијом, *Славни Маџистратиу Нахије ваљевске*, или *Славни Суде Нахије ваљевске*, да би након тога следила или заповест или молба да се неки случај реши, уз опис догађаја који су томе претходили. На крају, следио би потпис пошљалаца, датум када је писмо настало, и адреса примаоца на полеђини.

Језик писама која се чувају у овом фонду се својим карактеристикама ипак делимично издваја од сличне грађе настале у том периоду. Оно што се најпре може приметити, пре свега у писмима локалних кнезова, затим суседних магистрата, али и у писмима неких писара Суда обшћенародног српског из Крагујевца, је знатно мањи број архаизама, и употреба језика који се, готово у целини, може сматрати тадашњим народним говором, са у то време уобичајеном мешавином екавице и ијекавице, која је још увек преовлађивала у једном делу Ваљевске нахије. Поред тога што је смањен број словних знакова, попут лигатура и слова која се не употребљавају у савременом српском писму (*ѿ, ѿ, и, ја, х...*), све више се користе словни знаци које је својом језичком реформом већ увелико покушавао да уведе Вук Караџић, као што су *j, h, u* и друга. У пракси је, дакле, реформа писма ишла нешто брже него што је то било званично, посебно када је реч о грађи насталој на простору западне Србије. Оно што у готово свим документима која су у књизи заступљена недостаје свакако је правилна интерпункција, која се од тадашњих писара није ни могла очекивати. Она делимично постоји, али је често лишена сваког смисла, или је уопште и нема, тако да је понекад било тешко повезати и разумети текст.

Приликом приређивања грађе из фонда *Окружни суд Ваљево*, односно из првих осам година постојања Ваљевског магистрата, примењен је исти поступак као и приликом приређивања и објављивања извора из неких тематских целина фонда Архива Србије *Књажевска канцеларија*, пре свега тематске целине XXXII, *Ужичка нахија*²⁷ и тематске целине XXXIII, *Ужички суд*²⁸. Извршена је транскрипција докумената на савремено српско писмо и правопис, уз уношење неопходних интерпункцијских знакова како би се раздвојиле поједине реченице и документи постали разумљивији. Међутим, језик на коме је грађа настала није претрпео никакве промене.

25 *Књажевска канцеларија, Ужичка нахија – књига прва (1816–1830)*, 6-7.

26 Исто, 7.

27 *Књажевска канцеларија, Ужички нахија, књига прва (1816–1830)*, 13-14; *Књажевска канцеларија, Ужичка нахија (1831–1839), књига друга*, 10-11.

28 Исто, *Књажевска канцеларија, Ужички суд (1825–1839)*, 10-11.

Све нечиткости или физичка оштећења која су у појединим документима присутна, означени су са три тачке у угластој загради, док је на сам разлог нечиткости указано у напоменама у научном апарату, које су дате као фусноте. Сем тога, у угластим заградама дате су и писарском грешком изостављене речи уколико је са сигурношћу утврђено да баш оне недостају. Исто је поступљено када је реч о скраћеним речима, карактеристичним за тадашње писарске канцеларије, којих је временом бивало све мање, али у време настанка докумената још увек нису биле сасвим ишчезле. Изостављени делови тих речи такође су дати у угластим заградама.

Документа су разврстана хронолошки, одређена је њихова врста (оригинал, копија, циркулар, прилог...) и дата пуна сигнатура сваког појединачно. Како неки предмети садрже више докумената, сваки од њих је дат са свим подацима, али се они налазе под истим бројем. Текст на полеђини сваког документа, иако је углавном реч о адреси примаоца, без непосредне везе са његовим садржајем, такође је дат у целини.

Незаобилазан део тако приређених извора су регеста. *Регестиа* која су затечена уз сама документа писана су на картицама, са граматичким, али и материјалним грешкама, и нису сачувана у целости. Због тога је само мали део њих могао да послужи као основа за израду нових регеста, док их је већина поново морала бити написана на основу садржаја докумената. Сваки документ има своју регесту, без обзира да ли сам за себе чини посебан предмет или је део неке веће целине. *Регестиа су дајта како исџред докуменџиа, џиако и у самом Садржају, без икаквоџ скраћивања, чиме се и корисницима ове књиџе додајино олакшава њена уџоџреба. На крају књиџе џиакође су дајџи Речник сџираних и мање џознајџих речи, Регисџар имена, Регисџар џеоџрафских џојмова и Регисџар инсџиџиџуџија.*

Објављивањем ове књиге, Међуопштински историјски архив Ваљево отпочео је публикување најстарије грађе из свог најзначајнијег фонда *Окружни суд Ваљево* која се, непосредно и у целини, односи на простор Ваљевске нахије. Међутим, то је само почетак великог посла на објављивању грађе од значаја за историју Ваљева и околине у наведеном периоду, чиме би се она заинтересованим истраживачима тог периода српске историје што више приближила и поједноставило њено коришћење.

ВАЉЕВСКИ МАГИСТРАТ 1824–1831.

ДОКУМЕНТА

1.

Љубовија, 6. јануара 1824.

Петар Васић шаље по наређењу Јеврема Обреновића гео пореза, и јавља за неке сѝорове око сѝоке међу сељацима.

Благородним господарем кнезовом Суда ваљевског
наше љубезно поздравље,

Вама се ми препоручујемо јавити како опремисмо новце од херсузи. Љубовиђани, које је високоречени г[о]сподар Јефрем заповедио је да ми сада шиљемо 445 гроша а и заостатак бићу назор, неки састављају што скорије, неки гледe [...] ¹ сада су забун и спореза, а особито трговац не има стоку другу. Свиње Мићине што је неки Мића казиво на Павла Ристановића из Љубовиђе, он им сведок јест, а и на и [...] ² свиње Мићине нису на Павлу, него сам на другом нашао. И призво сам Мићина брата Симу те са[м] му казо. Него док порез опремим у Крагојевац пошљите ми ваше писмо и вашег кога ви хоћете да иј намирим.

Кнез Петар Васић

У Љубовиђи, 6. јануарија 824.

Исѝог шѝога: Ето отходи Павле Ристановић и Петар Глишић, представљају тужбу на Илију Богићевића и Пантелију Богићевића да су им украли две кобиле и једно ждребе, па су ждребе вратили а кобиле нису, него да им то вратите како што и ја ваше сваке ствари извершужем. Пантелија и Алија из Клобучина украли су [...] ³ за кне[...] рсенија⁴.

Текст на пољеђини: Кнез Благородним господам кнезовом Суда ваљевског с честију у Ваљево. 824.

Оригинал,

ОСВ, К1, 1/1824.

2.

Мионица, 29. јануара 1824.

Никола Ракић Ваљевском магистѝрајѝу – досѝавља на даљи посѝѝујак сѝор између Обрада Ковачевића и Глише из Лајковаца, због уђинућа једне кобиле.

Благородним кнезовом Магистрата ваљевског!

Обрад Ковачевић из Лајковаца тужи се на Глишу из Лајковаца будући његова коншију, које удешају се тревио, али не и жалио се по којном кнезу за кобилу што је погинула. И будући на Глишину ката-

---

1 Нечитко.

2 Нечитко.

3 Нечитко.

4 Нечитко.

ру, у томе Обрад жали [се] да [ју] је Глиша убио. Тако кнез је био заоставио док би се право и добро извидило је ли Глиша у томе, већ сада ништа друго, он њега тера да се а закуне, али кобилу да плати. А ето одлази и кметова који ће сведоцбе додати и показати, и тако Глишини кметови одлазе тамо, Обрадови су долазили и два пута.

С тим јесам ваш брат вас поздрављајући,

Никола Ракић

У Меоници 1824. год[ине] јануар[а] 29.

Текст на пољећини: Благородним господаром кнезовом славна Магистрата ваљевскога, честно у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, К1, 2/1824.

3.

Шабци, 4. фебруара 1824.

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – доставља упућенице о продаји соли и производа од гвозђа и челика, као и о убирању њакси од панађура.

№ 49

Благородним кнезовима Суда ваљевског, моје љубезно поздравље!

Из вашег писма от 28. прошлог месеца јануарија № 84, које сам ја чрез Тимотију 2-го с[ледушег] исправно примио, точно сам питање Ваше за солатру и гвозђарницу разумео. Довољно је јасно да че се такија, соразмерна цени којом се сол набавити може прописати, иначе не би ваљало да један свим другим с[а] сољу и гвозђем трговати забрани, пак сам по својој вољи да цену опредељује. Солар моћи ће и слану рибу продавати. За гвозђарницу пак, толико сам пута у Ваљеву устмено вам казивао, да је имао тко могао је упамтити. Ексере, ко се и челик слободно је и прочим трговцима держати, а гвозђар нек продаје полугу, цртала, раонике, цимере и проче гвоздене ствари. За панађур ће от Сијатељног Књаза опредељеније доћи, и јавиће вам се.

Јеврем Обреновић

Дано у Шабцу, 4. фебруарија 824.

обрни

Оригинал

ОСВ, К1, 3/1824.

На дружој сѣрани:

П.П. За Ранков ајлук познато је да му от Ђурђева до Митрова дне плаћен није, и треба му дати 90 гр[оша]. А будући да је Ђоки Дегурцу на цело пол године ту у Ваљеву 120 гр[оша] ајлук дат, и после је опет 4 месеца у Новаци[ма] наплатио, зато призовите Ђоку нек вам врати на 4 месеца у Ваљеву примљени[x] 80 гр[оша], и Приштинлија нек дода гр[оша] 10 те Ранку исплатите. Ако Ђока не имао буде новаца, само нек призна да су они 80 гр[оша] код њега, пак ће му се овдије одбити.

Кнеза Јовице Ђогат примљен је от вер[ховног] Государа у 400 гр[оша] које новце кад он пошље нама и ми ћемо кн[езу] Јовици дати.

Текст на пољећини: Благородним кнезовом Суда ваљевског с че-стију у Ваљеву.

Примито 6-га фебруар[а] 824.

Оригинал

ОСВ, К1, 3/1824.

4.

Мионица, 5. фебруара 1824.

Никола Ракић Ваљевском маџисѣрайѣу – досѣавља случај момка који је из нехайѣа убио ѣуђеѣ ѣса.

Благородним кнезовима Суда ваљевског многољетствујте!

Андрија Грујић из Меонице ишао [је] у Лозницу⁵ у пријатеље пак некако казује да је неоћце убио пашче. Које се момче поплашило, онају му говорило да ће од суда по њега пандура послати. У томе гледајте, оно одлази вама, показаће како је било. Молимо вас зашто се момче весма зато уплашило.

В прочем молим вас гледајте то писмо што Господару иде одма[x] пошљите у Шабац.

Јесам ваш брат вас поздрављајући

Никола Ракић

У Меоници 1824. года, фебруар[а] 5-ог.

Текст на пољећини: Благородној г[осподи] кнезовом славнога Магистрата ваљевскога, честно у Ваљеву

Оригинал

ОСВ, К1, 4/1824.

---

5 Ваљевска Лозница.

5.

Лајковац, 8. фебруара 1824.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – о сјору Обрада Вуковића из Бабајића са Марком Каратићом из Сјружаника око нестјанка једног вола

Славниј Магистрат ваљевскиј многољетствујте!

Обрад Вуковић из Бабајића одлази вама тужити се на Марка Карата из Струганика, које одтиде во Обрадов из Бабајића у Струганик, у којему Обрад наследи таки и нађе га у говеди Маркови, које је молио да му помогну уватити да води, тако у томе разскину не помогли човеку уватити. Вола остане од вечера до јутра у његови волови и говеди, тако Обрад ујутру пошаље момчад да доведу вола. Када момчада упитају куда је Марко, не знамо, куда је вол, не знамо! У томе је во код њега пропао а ви гледајте зато да човеку не пропадне у арсуза! И ту је његов син Ј[...]а⁶ био када га је нашао, и у њиним говеди остао до јутра. Обрада [је] бољела рука весма, није њом веран био човек сам вола савладати. У томе Марко се одговара данас, да знам зато ништа не може, а код њега је. Зато молимо судите му како је за право, а знате каки је он чиста усердија и прочим био.

Сотим вас поздрављајући јесам,

Никола Ракић

У Лајковци 1824. год[а] фебруара 8.

Текст на пољеђини: Благородним господам кнезовом славна Магистрата ваљевског, честно у Ваљеву

Оригинал

ОСВ, К1, 5/1824.

6.

Мионица, 14. фебруара 1824.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им на пресуду Радована и Ивана Томовића из Латковића због убијања сјоке.

Благородним господам кнезовом многољетствујте!

Томовића из Латковића Радован [и] Иван одлазе, ја и[х] шаљем што су двоје свиња покрали и побили из Београдске н[ахије] села Чибутковице, Пантелије Ивковића вепра и крмачу убили јесу. У томе они су право арсузи, већ ви љубезна браћо како знате зато судите им.

---

6 Нечитко.

А мени је писмо дошло од њи[х]ова кнеза Николе Станојевића да се то извиди и наплати које је уваћено да су они изсти у томе.

С тим вас поздрав[љајући] остајем и јесам,

Никола Ракић

У Меоници 1824. год[а], фербруар[а] 14.

Текст на пољеђини: Славному Магистрату ваљевску с почитанијем.

Оригинал

ОСВ, К1, 6/1824.

7.

Крагујевац, 13. фебруара 1824.

Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџистрату – упућује им једну жену с наредбом да реше њихање њеног развода.

Благородни кнезови!

Жена ова Љубица, супруга неког Јована из Рађева села а родом из Попучке, дошла је тужити ми се да не може с мужем својим живити. Не знајући даљи обстојатељства њини[х], препоручујем вам да заједно с протопрезвитером ваљевским извидите тужбу ову, и да ли је жена ова за распуштање да јавите г[осподину] архимандриту Мелетију Павловићу⁷ испит ваш и протопрезвитеров, и по том испиту ако се распустити мора добиће жена иста распустно писмо, а међутим нека она код свог рода.

Остајем ваш доброжелатељ

Милош Обреновић, књаз сербскиј

У Крагујевцу, 13. фебруара 1824.

№ 272.

Текст на пољеђини: Племенитому Суду србском у Ваљеву с честију.

Примито 18-ог фебруар[а] и по заповести послато.

Оригинал

ОСВ, К1, 7/1824.

---

⁷ Мелентије Павловић, архимандрит, од 1831. први митрополит аутономне Српске митрополије.

8.

Котешница, 23. фебруара 1824.

Вићентије Брдаревић Ваљевском магистрату – ујозорава на њојаву да сѣахије шѣраже да кметови орѣанизују шѣрансѣорѣи кукурузноѣ десетѣка из села у Ваљево, и шѣражи да се шѣо сѣречи.

Благородни кнезови Суда ваљевског вам моје љубезно поздравље

Јављам вам да нам кметови гди који показују да и[м] спа[х]ије нукају кукуруз догнати у Ваљево, то јес[т] десетак од ники села, тако браћо ја сам управо свим кметовом заказо да кукуруз никуд им не гони.

Него само рад би био да ког спа[х]ије код вас кмети за ту ствар не облажу, и да не буде као што је било од Павла Срећковића из Радеше⁸. Него ја се надам да је таква заповест и код нас да се десетак кукурузни не гони, но спа[х]ије куд га дену, а може бити да је код вас који за то и тужио ког кмета, али истином ја то кметовом говорим по заповести милостивог господара Јефрема. Тако је прво дошо Чизмић у Совљак и попратио к вама кметовом за кукуруз, те су га догнали ту у Ваљево, и ја сам и[х] зато и каро и туко. Него само немојте да спа[х]ије код вас облагују, пак чују и друге спа[х]ије гди који облагује кметове к вама па оће сви да им се кукуруз догони као и стрмина, а надам се да нам је једна та иста заповест издата. Радо би био брате Никола с Вама се састати ако би Вам време допустило овамо доћи. Ако не можете доћи макар ја Вама дошо.

Љубезнејшиј брат и доброжелатељ

Вићентије Брдаревић

У Котешници, 23. фебруара 1824.

Текст на њолеђини: Благородним кнезовом Суда ваљевског с честију у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, К1, 8/1824.

9.

Мурѣаш, 10. априла 1824.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им крадљивце жѣиѣа ухайшѣне у Јабучју, и шѣражи да буду исѣиѣани и кажњѣни.⁹

⁸ Радуша.

⁹ Документ је у великој мери физички оштећен. Иако је извршена његова конзервација, његово потпуно ишчитавање због претрпљених оштећења није могуће. Као такав, он указује и ма то да је, у једном тренутку, Соколска нахија била под јурисдикцијом Ваљевског магистрата, све док ту улогу није преузео Ужички.

Благородним кнезовом Суда ваљевског здравствујте многољетно!

Јављамо вам за послатога Ђорђа и његова брата Марка из Паљу[с]а, који јесу отишли у Јабучје и отворили су једном човеку зграду и однели су жито и пасуљ, то јест по[х]арали. Даклем ја вам њиг шаљем да их тврдо поапсите и да их точно испитате да би јоште штогод показа[ли] зашто се јошт људи тужи да им је нестајало жита. Даклем ти арсузи нису шћели показати за више разма тога жита јабучкога, а особито јесу убили кобилу Арсенија Мијатова из Паљу[с]а, и овде има човек који је гледо када су убили кобилу. А особито шаљем тога давучију Арсенија и нека је кад вас пресуде. Особито Стевану Лукићу из Паљу[с]а је нестало брашна из амбара и тај Стеван нашао је исту лулу[?!] пред амбаром. А особито тај послати Ђорђе седио је у Мачви и он се тамо женио, и тамо је жену своју оставио па се доселио амо у Паљус. Даклем амо није и нико знао да се он тамо женио, већ се о[в]де опет оженио. Даклем нама је писо кнез Слоба за њега да га пошаљем у Шабац. Ја га нисам могао послати еда због те по[х]аре, већ ви морете им јавити како је код вас, ако је за потребу да га пошаљете у Шабац суду.

Сотим остајем ваш брат,

Павле Даниловић

У Мургашу, априла 10. 1824. ден.

Текст на пољећини: Благородним Г[оспода]р[ом] кнезовом Суда ваљевског с честију у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, К1, 9/1824.

10.

Мионица, 13. априла 1824.

Никола Ракић Ваљевском маџистрајћу – шаље им Николу Пејића из Шушеока који се жали због најлаћене жировнине у Коштунићима.

Благородним господам кнезовом многољетствујте!

Одлази вам Никола Пеић из Шушеоке за ону жировницу што је свиње жирио у Коштунићи[ма], паки дао је у Коштунићи жировницу, које је писмо сада ето и од њи[х]ова кнеза дошло, тако је човек преморат био платио на мезграју, и планиничку и коштунићку. У томе за њега било је криво, већ браћо то провидите а то он односи и оно писмо што је наше писато, које ће тај именути Никола моје пи-

смо на ме писато опет мени вратити мора, а ви за то како за право видите. Није право да човек од сам света буде.

Сотим Вас поздрављајући љубезно јесам,

Никола Ракић

У Меоници, 1824, априлија 13-го.

Текст на пољећини: Благородним Г[оспода]р[ом] кнезском Суда ваљевска, честно у Ваљево

Исход поља: Сотим да им платим данашњег.

Оригинал

ОСВ, К1, 10/1824.

11.

Ребељ, 13. априла 1824.

Антоније Јовановић Ваљевском маџистрату – извештава о случају чедоморства у Ребељу, и о сиору око земље између месног поља и Саве из Златарића.

Благородниј кнезови здравствујте!

Јављамо вам како је овај по имену Маринко Јовановић из Миорча, који је три године дана служио и без најма, т[о] је[ст] без погодбе, и у том времену бивши код Раке Милићевић[а] из Ребеља, и тако Маринко његову кћер облежи и копице роди, које удавившиј и баци у воду Љубовићу говорећи да је мртво родила. И ми смо је били док нам се тако издала, кој ми то веровати не могосмо да је у воду бацила, него ево вам шиљемо вишереченог Маринка. Ако пак девојку зактевати будете хоћемо вам и ју послати.

За попову и за Савину земљу које сте нам казали извидили смо, нашли смо да је Сава криво, и да преграђује попову земљу коју смо с Вама кнеже Никола пресудили, т[о] је[ст] у Златарићу. Него призовите Саву зашто једном човеку [немо]жемо судити сваки дан.

В прочем остају ваш нелицемерниј брат,

Антоније Јовановић

У Ребељу, м[есе]ца априла 16. 824.

Текст на пољећини: Благородним кнезском Суда ваљевског с че стију у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, К1, 11/1824.

12.

Крагујевац, 30. маја 1824.

*Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџистратију – шаље им робинју од-
беџлу од Турака из Ваљевске нахије, и тражи да се испиша и врати сво-
јој фамилији.*

Благородни кнезови Суда ваљевског!

Шиљем вам робкињу ову из Ваљевске нахије и препоручујем да ју испитате у ком селу исте нахије родбину своју има. А по испиту овом оправите ју по нарочитом вашем човеку у село оно, за које вам она буде казала да се у њему родбина њена налази, и предјате ју родбини њеној у руке.

Остајем ваш доброжелатељ,

Милош Обреновић,
Књаз Србскиј

У Крагујевцу, 30. маја 1824.

№ 1008.

Текст на пољеђини: Ако родбина ова не буде из Ваљевске нахије, но с друге које стране, опремите ју опет по нарочитом човеку у село у коме буде имала рода свога.

Адреса: Благородној господи кнезовима Суда ваљевског с честију у Ваљеву

Примито 1-ог јунија 824. и преведено у № 364

Оригинал

ОСВ, К1, 12/1824.

13.

Манастир Раковица, 22. августа 1824.

*Јеврем Обреновић Ваљевском маџистратију – наређује кнезовима да оба-
везише народ да свако ко њујује ван Београдског њашалука у Ваљеву узме
харачку њескеру, да му се њај њорез не би најлајшио два њуша. Указује на
њо које монетише ће биши њримане њриликком њрикуљњања харача.*

Благородни кнезови Суда ваљевског здравствујте!

По пријатију овог писма разпишите кнезовима Нахије ваљевске да закаже сваки по врученој му кнежини ако би који куд изван овог

пашалука пошао, да најпре оде у Ваљево и узме арачку тескеру, да му се не би на страни арач наплатио, јербо му арачлије таковиј препознати неће, него и опет по други пут наплатити. Да би се дакле овоме предупредило, пошиље се неколико тескера Приштинлиј[и], док и арачлије праве изиђу. Равно и да кнезови људима у кнежинама строго препоручују да им новци преправни буду за исплаћивање арача.

Ваш благожелатељ,

Јефрем Обреновић

У м[онастиру] Раковици
22. августа 824.

П.П. И то нека кнезови људима закажуда се у арач нови дукати от дванаест гроша примати неће, а остали по досадашњему, као што су у порезу примљени. Арачи ће бити по 3 гр[оша] и 2 паре

Текст на њолеђини: Благородним кнезовима Суда сербскога, с че стију у Ваљеву

Оригинал

ОСВ, К1, 13/1824.

14.

Београд 1824, без датума.

Вељко Јовановић Ваљевском маџистрајџу – њоџверђује њријем њисма и њзвешџава о дџу који њоџражује од Миливоја из Ваљева.

Високопочитанија достојнејши Господари, благородни кнезови
Канцеларије ваљевске!

Должност изискује вам јавити како сам примио ваше високопо читаемо писмо текушћаго 5-го чрез Миливоју тамошњег, к томе педесет и пет гроша от Црвенка Јанка узети[х] за које вам остајем обвезан. Алимпије врло за чудо како сте му могли веровати да му је ексера фалило, та то је најлакше разсудити ствар да н[и]је могуће, јербо кад је од мене узео ексера дао ми је 5 дуката и за исто толико је примио ексера, [...] ¹⁰ и остао ми је давати 6½ гроша от прочега еспапа. Даклем када сам дошао у Ваљеву на вашар, рекао ми је да му фали ексера, које сам му ја доказао како је било, и он је сам после признао да је тако било, на које ми каже да је погрешка код њега. Него вели опрости брате, и исти предсказвани 6½ гроша платио ми је. Между-

---

¹⁰ Нечитко.

тим, узео [је] от мене и сандук челик[а] и плаћао ми је, али у вишу цену новаца, тако [да] ја нисам смео примити. даклем сад је томе суд готов и очевидно је ствар да сад лаже он, али му није ни чудо што лаже, јербо за исто њему сад први ћу [...] ¹¹ слагати, он је преко мере овдена слагао, зато и не сме да доиђе. Како сам ја вашим благородијам престадио да ми је дужан 80 гроша тако да сте благоизволили наплатити, па кад буднемо заједно шњиме, па кад будемо заједно ондак [...] ¹² видити до кога је фелер.

Нижајши и покорнејши

Вељко Јовановић

У наставку: Та зашто ми је платио 6½ гроша и исти челик што је узео, [...] ¹³ кад је дознао да му фалу ексера, то ни ја могуће ни помисели, а камоли веровати [могао нисам]. Многпокорно молим опростите ми што вами досађујем за једну бакателну ствар, за које ни најмање ја за то не марим, само несносно ми је терпити лаж, и своју лаж на другог баца.

Примите овај мали дар, које заиста јест малвејшиј, обаче искренејша љубов.

Текст на пољећини: Из Белграда, високопочитаемим господам кнезовом Канцеларије ваљевске са особитом честију у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, К1, 14/1824.

15.

Новаци, 28. јуна 1825.

Свидетелство о подели наслеђеног новца између сестара Милице и Саре из Рајковца. ¹⁴

Милица и Сара сестре рођене поделише од оћевине у новцима 4 дуката [и] 12 цванцика. Милица Сари поклони 2 дуката [и] 6 цванцика.

Свидетел кмет Радован, Степан, брат Радованов.

1825, јунија 28.

У Новаци[ма]

---

11 Нечитко.

12 Нечитко.

13 Нечитко.

14 Документ објављен у: Обрад Гавриловић, *Ваљевски окружни суд 1815-1865. године*, док. 35, стр. 46.

Текст на пољећини: Сара и Милица, родом села из Ратковаца

Оригинал

ОСВ, К1, 1/1825.

16.

Придворица, 12. новембар 1825.

Уговор о усвајању између Марка и Продана Николића из Придворице.¹⁵

Знано чинимо сваком суду!

Како ја Марко Николић [из] села Придворице узимам од Ранка Николића сина његова Продана у моју кућу и у баштину, и примам га уместо сина навек. Ако би Марко отерао Продана да му мора платити, ако би Продан сам одусто да му ништа нема. И по земану ако би у Марка било синова да морају по братству делити.

Придворица кметови:

Јован Радосављевић
Радован Стефановић
Милић Теовиловић
Милован Тео[вилковић]
Илија Станишић
Јован Јанковић
Пантелија Мијаиловић
Никола Јанковић

Из Стермова:

Гаја Илић
Радован Јарчевић

У Придворици 1825, ноемвра 12.

Оригинал

ОСВ, К1, 2/1825.

---

15 Документ објављен у: Обрад Гавриловић, *наведено дело*, док. 36, стр. 46.

17.

Крагујевац, 15. новембра 1826.

Наредба Суда ошћенародоџ србскоџ о прогаји робе, йосебно йића, на ваљевским йанађурима.¹⁶

Благородниј Г[осподари] Г[осподари] кнезови Магистр[ата]
ваљевскога здравствујте!

Со согласијем и со соизволенијем Њи[х]овог Сијатељства государ Милоша Обреновића јављамо и налажемо вам да убудуће сељацима конечно забраните да тамо у Ваљево питије не крчме, от пет ока ниже забрањено им је продавати. При том јабанчијима који хеспап доносе и на ситно робу своју продају забранићете и овом да убудушће на парче не продају, кроме кад је панађур тамо у Ваљево. Чаршилијима, можеду свој хеспап топтан или на више парчета продавати.

Ево вам јављајући остајемо,

Чл[енови] Суда народњег србског

У Крагоевцу 15.н[оem]вр[а] 826.

П.П. И сељаци во времја панађура можеду своје питије крчмити исти.

Текст на йолеђини: Благородним господаром кнезовом Магистрата Нахије ваљевске с честију у Ваљеву

Оригинал

ОСВ, К1, 1/1826.

18.

Крагујевац, 8. маја 1826.

Суд обшћенародни србски Ваљевском мађистйрайтју – шаље дойуне уйуйтйства за рад мађистйрайтта, издатйоџ 1825. године.

№ 420.

Настављеније!

Судећи ми за нужно Магистратима нашим к точкама издатим им настављенија нашег ог 6. јунија 1825-го года № 568 состојећим се у 18 точки, придодати још неколико другиј, касателно дужности магистрата обстојатељствам времена сходно, са согласијем Јего Сија-

¹⁶ Документ објављен у: Обрад Гавриловић, *наведено дело*, док. 38, стр. 47.

тељства Србији књаза и Господара нашег Милоша Обреновића, међу прочим и Магистрату Нахије ваљевске следујуће дужности и извершеније таковиј налажемо.

1. Да убудушће апсенике своје не на трошак Касе народње но на собствене апсеничке и апсеничкиј домова [х]рани, о чем да ускори целој нахији преко нахијскиј кнезова известно учинити.

2. У согласију с главним од нахије кнезом, кметовом варошким, да определи соразмерну таксу продавања мяса на касапници, леба на екмекчиници и на мумциници свећа и сапуна, по цени марве, брашна и лоја.

3 Онога од ова три еснафа, који преко опредељене такце што скупле или с лажном мером прода, да казни први пут у новцу, а други и трећи шут и даље и у новцу и бојем по телу.

4. У согласију са кметовима варошким да избере за кнеза варошког онаковог човека, који буде за то дело способен, који ће плату своју од вароши имати, и који ће не само досадашњу варошког кнеза дужност, но и полицајску исполњавати, и која у том састоји се: да мотри на стране с пасошима и без пасоша у чаршију доходеће људе, и такове у магистрату да представља; да варошане наређује у чаршију ноћу у патролу која како од ватре, тако и од сваке опасности чаршију да чува; да мотри на опредељене у чаршији таксе и на мере његове, и преступнике овог магистрату да јавља; да налаже у чаршији и по сокацима чистоту набљудавати, и на то смотреније да има; напоследак, да мотри и на онакове у чаршији људе, а особито на бећаре, који ни у каквом делу не занимају се, но беспослени скитају се, и такође магистрату да јавља, које магистрат без добри[х] јемаца у вароши и чаршији да не трпи.

5. Да на подозрителне и опасне људе особито вниманије има, и кад такове трефи од које стране они ни били, да иј у[х]апси и овамо Суду народњем известије о њима пошље.

6. Да од кнезова нахијскиј иште браве¹⁷, које би се у нахији без саибије нашли, и кад се њима такови предаду да за сваког у три пазарна дана у чаршиј преко телала објави, и ако се за то време саибија браву нађе да му га предаду. Аколи се пак за то време саибија браву не нађе, да с писмом својим за њега нама јави.

7. Кнезови магистратскиј свако и најмање пресуђење у канцеларији својој и у присуствију писара да извршују, која да се неотложно у протокол заведе.

8. Писар њин по исполненију познати[х] дужностисвоји[х], за најглавнију дужност своју да почитује повиновати се кнезовом својим,

---

17 Животиње.

радећи то што му се од њи[x] заповеди, без знања и соизвољенија којих да ни једно писмо на име магистрата не изда нити што у протокол заведе, нит пак у писму што сам дода или изостави. К тому да свако писмо од стране магистрата собом написано, како и оно које на магистрат дође, кнезовима прочита и изтолкује.

Суд народниј сербскиј

Дано у Крагоевцу, 8. маја 1826. года.

Оригинал

ОСВ, К1, 2/1826.

Прилоз:

Кражујевац, 8. маја 1826.

Суд обийенародни србски Ваљевском маџистрайту – шаље йройрайтно йисмо за акти којим се доуњује уйујисиво за рад нахијских маџистрайта.

№ 421.

Благодарни Г.Г. кнезови здравствујте!

Шиљемо вам овде приложено настављеније наше под данашњим датумом № 420 у 8 точки састајеће се, које је додатак првог настављенија нашег од 6. јунија 1825. године № 568, и препоручујемо точно набљуденије како овога, тако и оног прошле године послатог.

Касатељно 6-те точке овог настављенија нашег добиће и нахијскиј кнезови налог, нађене у нахиј без саибије браве вама предавати, с којим ви у споразуменију будите.

Суд народниј сербскиј

У Крагојевцу, 8. маја 1826. года

Оригинал

ОСВ, К1, 2/1826.

19.

Без месџа и гайшума

Тужба сељака из Бајевца йройив села Нейричаве и нейричавских кметшова, због сйора око обрадивоџ земљийша, шума и ливада.

Високославни исп[и]те народни!

Молимо вас господине како сте ви кметовима јавили да јаве сиротињи они од нас сиротиње сакрише док ви прођосте, а ми не исказа-

смо нашу нужду, и тешко нам је нужда од кмета непричавског и од села Непричаве, како нам отеше сто плуга наше земље и не желе старине оранице и косанице и наше леђевине. И то они закачише кад премеђише и шест кућа наши[x] кретоше бајевачки с наше старине и дедовине и очевине, и леђевине. И на тим нашим њива[ма] старини убише м[и] брата. И ми одосмо Светлом господару Јеврему Обреновићу на тужбу за ту нашу земљу, и осуди нам Светли господар да нам не могу отети нашу старину, и ми замолисмо Светлог господара да нам да писмо и печат његов, а о[н] нам говори ја сам писмо и докле тече колена Обреновића да вама отети не могу. И Господар посла кнеза Јоргу из Јабучја да посули Бајевац и Непричаву. И дође кнез Јорга по налогу господарском да посули. И дођ[е] кнез у Бајевац и презва Бајевчане, и Непричавци изиђоше на те њиве да и[x] посули. И осуди [и]м кнез по пола како је реко Господар, а Непричавци ишту више и кнез им додаде и више, а Бајевчани престају као принуђени, и престаше до пола а од пола неће Непричавци никако да престану.

И у то време мењаше се кнезови и окнежи се Даниловић, и у то време опет се потераше Непричавци, и одосмо опет Светлом господару Јеврему Обреновићу и осуди нам опет да је наша старина и [г]де има кошарине и заклона између њива, и небојте се браћо да ће вам отети док је моје вамилије, и рече Непричавцима не дирајте у њиве њине, окрчите луг од њива, а ви Бајевчани држите ваше њиве. А Непричавци кад чуше што Господар рече и Непричавци послаше једнога главна човека Даниловићу док се удворише и служба га 7 година док јес удворио кнезу Даниловићу. И кнез опаде нас код Господара. Господару они су лопови, онису рчин, онису бекрије, они су чутура-ри. И посла њега Господар по његовом клеветању те наврши вољу Непричавцима на нужним Бајевчанима, те отвори шенице и зобове и отузе и ливаде. И ту је живило 49 глава а данас живи на трећем талу. И од како се окнежио једнако од њега тражимо суда, да нас опрати суду, он ни суди нити нас опрема суду, веће посла Митра Непричавца његовог домоустроитеља и презва кмета бајевачкога и кмета непричавачкога, и побележише, а сиротиње не даду себе. Ето Вам то дајемо ако ћете престати, ако нећете ми не дамо ни то.

А сиротиња оста запевајући а кметови одоше да се часте у Непричави. Молимо Вас милостиви господине извиђите нашу нужду, амо нама нема суда, и молимо всеко Сијатељство, и молимо чак и целу вамилију Ваше светлости.

Оригинал

ОСВ, К1, 3/1826.

[Без месѿа и датума], 1826.

Извештај кнеза Даниловића о успановљењу међе између Бајеваца и Непричаве, и начину на који је то учињено.

Кмет Филип Василијевић, Илија Ковач, Рајко Илић, Степан Антонијевић, Иван Васиљевић - Бајевчани

Из Бајевца Иван Мишковић, Мирко Мишковић [и] Милан, ови су нуђени да крст и Евангелије пронесе и међу означе, но ова двојица нису смели, а Дамљан Лукић из Бајевца пронесе докле је знао, и по овом престане и рекне да даље не зна. Од овог места узме Радован Илић из Непричаве и пронесе, и међу означи 1824. године.

1826. године опет Бајевчани предстану Г[осподару] Је[фрему] Обр[еновићу] и он пошље г[осподина] Даниловића, наложивши да Бајевчане са земље неприч[авске] с кућама крене, и Неприч[авце] са бајев[ачке] земље. Ово не могавши изследити Бајев[чани] заишту половину луга и половину њиве, ово им се даде, и с овим до данас престану.

Прилоз

ОСВ, К1, 3/1826.

20.

Непричава, 14. фебруара 1827.

Уговор о службености прокојаванја јаза за воденицу између Радовина Илића и три орѿака воденичара.

Обзнањујемо сваком суду и високој власти како нам додаде Радовин Илић и синови његови Петар слободу да прекопамо преко његове ливаде јаз куд би год ми доспели орѿаци Васиљ Павловић и Драгић Живановић из Бајевца, и Мијаило Радовановић из Непричаве, кад би почели копати да нема међу нама речи, нити [ће] нам Радовин бранити, а ми њему опет додајемо да даје 20 оку ујма.

У Непричави, фервуари[ја] 14, 1827. лето

Свидетељи:

Из Непричаве Танасије Савковић

Из Непричаве Стеван Јовановић

Из Непричаве Јован Воденичар

И ја полажем Радовин на то свој крст +¹⁸

Оригинал

ОСВ, К1, 1/1827.

¹⁸ Вероватно се ради о кнезу Павлу Даниловићу.

21.

Уб, 2. фебруара 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – обавештава их о случају чедоморства у селу Јабучју, које је починила девојка Јакова.

Благородна господо кнезови здравствујете!

Јављамо вам за сеји случај који се догодио у Јабучију сад пролетос м[есе]ца јануарија 16-ог дана. Девојка именованом Јакова кћер почившег Велимира Радивојевића, у исти дан дете родила и удавила га, које кад сам дошао из Крагојевца јавили су ми кметови. И призва сам речену девојку и питао с киме је таково смешеније имала. Показала нам је да је с Јовицом, почившег кнеза Јорге сином зачала. Него питајући и момка показао ми је да јест истинито безаконо смешеније с њом имо. Кметова сам питао да ли је когод познао на девојци прије тог случаја да је трудна, изговарају се да нитком познато било није, зато је незнајући преступница уморила таково Божије створење, и то кад га је родила опазиле су двије јој коне¹⁹ и дошле су јој, а морала би сам матером сакрити удављено дете. И женско је дете, зато и[х] шаљем к вам.

Ваш брат
Павле Даниловић

[У] Убу, 2. фервуар[а] 830.

Текст на пољеђини: Благородној господи кнезовима Магистрата н[ахијског] ваљевског с почитанијем у Ваљеву

Примљено 3. февру[арија] 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 1/1830.

22.

Уб, 5. фебруара 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – доставља одговор на писмо везано за случај извесног Стевана, и моли да му се пошледи живој.

Благородна господо кнезови здравствујете!

Честно писмо ваше од 3-го с[е]го м[есеца] примили смо и разумели што нам пишете, да дођемо чрез решенија тамошњег Стевана, за које вам назначити не изостављам да ће доћи. не могу јербо сам од-

---

¹⁹ Комшинице.

већ аста, а ви како год учинили будете и ја сам на то контен, и што сте ви то сам и ја. Само толико вас молим ако је могућно учинити да би му се живот одержао, јербо је као што је и вама познато инокостан и деца [су] му нејака.

Ваш брат
Павле Даниловић

[У] Убу, 5-ог фервуарија 830.

Текст на пољејини: Благородној господи кнезовима Магистрата нахије ваљевске, с честију у Ваљеву.

Примљено 6-ог февруара 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 2/1830.

23.

Санковић, 5. фебруара 1830.

Јовица Милутиновић Ваљевском маџистрајџу – објашњава проблем око сече шуме на међи два села.

Благородна господо, љубезна браћо кнезови здравствујте!

Ваше сам писмо примио и разумео за распру бранеговачку и [из] Ковачица Врце, што су отели Браноговчани прошће Врци, што сам ја реко Врци да посиће²⁰ два три дрвета за виноград, и ви ми пишете да сте за право нашли да то прошће дотера се на табану господарску. Даклем браћо, ако тако расуђујете што ја наредим да у беглук дође, то није само, веће разшљите момке по кнежини што сам прошћа за виноград или за којекаке друге јапије, што сам дао људ[и]ма осећи за стаје, то ће бити доста да се дотера, а не само од Врце прошће за атер топалов. А ја мислим да је аслунде бранеговачко кад му ја рекнем да они не могу отети, јер моји ми год дође те ме запита а нема шуме, ја га морам у туђу шуму опремити, дили ту између њи ди се ни међа незна, које су ту обадва секла села. До сада нити су ту отерали Бранеговчани Ковачичанима, нити Ковачичани Бранеговчанима, него је то Топал по[х]ито при мене, док ја нисам дошо из Крагојевца да размеђи, а Врца га је сто пута очимио и братимио, немој брате ићи тамо док дође наш кнез из Крагојевца пак како нам пресуди. Ако ли нас не посули а ми ћемо ићи у Ваљево! А вала Богу браћо, у настављенију

---

20 Посече.

имате за којекау распру у кнежини, што имаде да ви не примате док преко нас не пређе, а и то није била кака ствар која се није могла причекати. И браћо забога, једанпут што се не дозовете за оне кметове што буну дижу и сво село на суд довлаче за којекаке међе међити и буну чинити? Те људе не примајте без нашега знања, а Топал мене и не признаје да сам ја његов кнез, колико Павле из Белошевца.

А Господару ако је потребно прошће за табану или за ишто друго ту наместник Господарев има, нека нам пише а ми ћемо прошће лако дотерати, онако које ће у посо пристати, а од Врце што захтевате прошће, већ ако на ватру од како је кврга сичено.

Остајем ваш брат љубезно поздрав[љајући]

Јовица Милутиновић

У Санковићи, 1830, ферву[арија] 5.

Текст на пољејини: Благородној господи кнезовима славн[ог] Магистрата ваљевскога, с почитанијем, у Ваљево.

Примљено 6. фебруара 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 3/1830.

24.

Крађујевац, 25. фебруара 1830.

Суд оишћенародни србски Ваљевском маџисџрайшу – досџавља џресуду за Сџевана Марковића из Скеле, који је из нехаџа убио своју снаху Босиљку.

№ 9

Решеније!

Над убијцом Стеваном Марковићем из Скеле, нахије ваљевске, вдовим, 30. лета старим, и троје нејаке деце имућим, два своја законорођена сина, првог од године дана а другог од три године, и једног синовца од 10 година, који је вдову своју снаху пијану избио, и бацивши се за к[...]²¹ дрветом ударио ју окомице у бок, и уби је.

По учињеном, Ваљевског магистрата на Суд народњи писменом известију, и изследованом над истим убијцом од 21. фебруарија т[екушћег] л[ета] за № 60 испиту, како из показивања тако и собстве-

---

21 Нејасно.

не признателности Стеванове, дознао је Суд народњиј да је се догодивше се убијство следујушћим начином сбило и како.

Прошлог месеца јануарија 8. дана снаха Стеванова именован Босиљка будући врло пијана, после подне узме котлове на обрамницу и дигне се на Саву воде донети. Видећи ју дакле Стеван пијану, побоји се да ће гди с пуни котлови пасти и разбити иј, зато јој рекне да оне остави и узме ведрице, пак у њима воде да донесе. Она пак не хотевшиј Стевана послушати, но онако с котлови на саву отиде. Пошто с напуњени котлови са Саве поврати се, и доспевши близу куће онако пијана падне, и оба котла ударившиј о земљу улуби. Видећи дакле то Стеван разљућен из куће изиђе, и дошавши над њу опсује јој отца. Она му пак одговори да свог оца псује, а не њеног. И зато Стеван јошт већма гњевом распали се, узме онде неко догодивше се кратко дрво, и с оним неколико пута удари ју. Утом она се дигне и начне у кућу бегати, а Стеван се за њом истим дрветом баца, с којим ју случајно погоди у бок ударити и то окомище, од којег ударца по изтеченију пол сата вдова Босиљка умре.

Видећи дакле Стеван злоучињено своје дело, одма отиде кмету свом у селу Сими Зазићу, и покаже му сав догодившиј се случај, а овај га пак немедлено Магистрату ваљевском отведе и преда, који се и до данас од 10. јануарија т[екушћег] л[ета] при магистрату ваљевском у апсу оковостављен очекујући решенија находи.

Примечавача Суд народњи и то да је убијена вдова Босиљка по доказатељству и сведоцима кметова Симе Зазића, Николе Илића и Радисава Драгојловића истинно, не само сад обичај имала опијати се, но да је она и за живота мужа њена често опијала се, и пијанством својим целој кући честократно штету причињавала. А Стеван пак, ни у каквој погрешки не бившиј до сада, свагда је честног поведенија и особене мирне нарави био.

Сматрајући дакле Суд народњиј пред наведено убиствено преступленије честопоменутог Стевана Марковића, находи га како и сваког убицу смрти повина бити, но имајући призреније на досадање честно владање његово, и то што он није био у том намеренију да своју снаху Босиљку убије и живота лиши, но нешчастним случајем то преступленија дело учинио је, а особито имајући смотреније на нејаке и малољетне троје мушке његове дечице, која би после њега сирочад остати морала, живот му опрашта, и решава да он Стеван за шест месеци оковостављен у апсу пребуде, и свако два месеца с по 50 штапа да се казни, и по издржанију шестмесечног апса, счиславајући од првог дана уапшења његовог, и по претерпенију назначене му телесне казне кући својеј да се одпусти.

Суд народњиј србскиј

Решено у Крагујевцу, 25. фебруарија 1830. года.

Кра̄ујевац, 27. фебруара 1830.

Кнез Милош преиначава одлуку Суда ошћенародно̄ србско̄ у случају Стевана Марковића.

№ 237

Предстојеће решеније Суда народњег преиначавам из призреније што је ово убиство сасвим случајно догодило се, и зато опредељељујем да се Стеван Марковић с 50 штапа казни и одма[х] кући одпусти, да му кућа не пропада.

Милош Обреновић
Књаз србскиј

У Крагујевцу, 27. фебруара 830.

Текст на пољећини: Примљено 6. марта 830. и и исполњено 7-ог.

Оригинал

ОСВ, К1, 4/1830.

25.

Мионица, 5. марта 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им на пресуђивање сѣор око подизања кафане и ометања земљишно̄ поседа између неких сѣановника Кадине Луке.

Славном Магистрату н[ахије] ваљевске!

Писмодоноситељи ти, какоти Антоније Петровић, Илија Смиљчић, Спасоје Јанковић из Кадине Луке, и јошт такођер и прочи сељаци долазили су овде к мени показивајући да онде у селу њи[х]овом имаду ливада и њива њи[х]ови[х], и између њи[х]ови[х] ливада имаде и Милашин Јовичић из истог села такођер једно парче земље за једно пол дана орања, и то је баш у среди они[х] прочи[х] земаља. И даде онде механу начинити и већ почео је правити, а не питајући они људи који онде своје земље имају, а и то је све у потесу. И они му онде нису могли дозволити механе начинити, будући да ће им велику штету причињавати, и који би год у механу пошао ни на коју страну не би могао проћи докле кроз тај потес њи[х]ов не прође. И ја му такођер дозволити нисам могао да на оном месту механу начинити може, на које он не представшиј на моје пресудство шаљем иј на ваше благорасудденије.

В прочем поздрављајући вас јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 5. марта 830.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске честно у Ваљеву.

Примљено 6. марта 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 5/1830.

26.

Мионица, 14. марта 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату - извештава о случају скопшоловштва, и шаље виновника суду.

Славниј Магистрату нахије ваљевске!

Милован Видић, кмет из Белошевца, предстаде овде к мени с тим везаним именем Илијом Милошевићом, који је овде код Павла Пејића у служби, показивајући да су га затицали на кучки реченој Павла Пејића, на телету Недељка Пејића, на овци Мијаила Голубовића, будући да су овце онда код Грујице Бабића зимовале, и на патки Василија Пејића. И довели су га овде к мени које ја сам га овде за то испитивао, и он ми је сам све горепоменуто показао да је све истинито било. Зато шаљем га по мојем пандуру тамо к вама на ваше благорасужденије.

В прочем поздрављајући вас остајем ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 14. марта 830.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске, с честију у Ваљеву.

Примљено 15. марта 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 6/1830.

27.

Пожаревац, 17. марта 1830.

Пожаревачки маџистрат Ваљевском маџистрату – изражи да се Јоца Арајовић пошаље у Пожаревац због суочавања ради испраће дужовања насталог по једној облигацији.

Славниј Магистрате нахије ваљевске.

На оба почителна писма ваша одговарамо вам тако да је нужно Јоци Араповићу доћи овде, и суочити се сверху своје облигације са Стоилом Руменковићем из Берање овдашње, будући да Стоило сказује овде да она облигација писана је без његова знања. Зато кад се суоче овде онда ће и решеније сверху предложеног дуга између њи[x] следовати.

Јесмо љубезнејше воспоздрављајући вас,

Ваша браћа
Магистрат Н[ахије] пожаревачке

У Пожаревцу, 17. марта 1830. года

Текст на пољејини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 26. марта 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 7/1830.

28.

Шабца, 18. марта 1830.

Шабачки маџистратџи Ваљевском маџистратџи – тражи да се у Шабца пошаље имовина умрлог Петра Ранковића, како би се укључила у укућину заоставишину и једнако поделила наследницима.²²

№ 91

Славниј Ваљевскиј маџистрате!

Као што сте нам под 15. мартом т[екушћег] г[ода] од № 97 писали, у призренију овог, да би они браћу стрица Петра Ранковића из на[x]ије ваше рођена, а у Београд умрша тамо до вас, наследија ради мираза оног, који њима после Петра заоставишј припада послали, ми дакле по том вашем захтевању шаљемо до вас Ђену стрица Петрова, ком ви оно што се ту код вас налази предајте, а он ће овде нама, како ћемо ми сваком овде једнако расположивше издати.

Кнези Маџистр[ата]
На[хије] Шабачке

У Шабцу, 18. марта 830.

²² Документ објављен у: Обрад Гавриловић, *наведено дело*, 42, стр. 50.

Текст на пољећини: Славном Ваљевском Маџистрату србском у Ваљево.

Примљено 19. марта 1830.

Ориџинал

ОСВ, К1, 8/1830.

29.

Ужице, 27. марта 1830.

*Ужички маџистрати Ваљевском маџистрату – итражи да се двама удовицама помогне да уђу у итраџ казану који посеђују, и који је даић понајам на коришћење у Ваљевској нахији.*²³

№ 320

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Стана супруга почившег Косте учитеља и Јела супруга Миће ћурчије из Ужица, предстале су нашем суду и показале да је њи[х]ов казан држао под испеком Драгоје из Робаја н[ахије] ваљевске, и будући да је он Драгоје рђав платиша био, зато на молбу горепоменутих жена да сте ви имали милост од Драгоја казан њи[х]ов преузети, и да сте га дали на испек у Лозницу²⁴ неком Ранковићу. Сего ради, оне походе смирено вашим благородијам питати кому сте казан дали, за коју сте цену погодили, и до ког сте времена погодили да Ранковић казан њи[х]ов код себе држи. Овим и ми молимо Славниј суд да би им били рукопомоћ за њи[х]ов казан да би се добром човеку дао, јер су и оне сироте, и нема им тко сваки час за казаном ићи.

В прочем вас љубезно поздрављајући и јесмо ваша истина браћа.

Кнезови Маџистрата н[ахије]
Ужичке и Соколске

У Ужици, 27. марта 1830.

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 29. марта 830.

Ориџинал

ОСВ, К1, 9/1830.

²³ Документ објављен у: Обрад Гавриловић, *наведено дело*, док. 43, стр. 51.

²⁴ Лозница, ваљевска.

Мионица, 13. априла 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Митра Јеличића из Ковачица, због сумње да је починио више крађа.

Славниј магистрату нахије ваљевске!

Митар Јеличић из Ковачица, кога сам јуче по пандуру Ивку везана к вама послао, описујем узрок зашто је послат и ово:

Будући да се Петар Обрадовић из Бранеговића који је пре неког времена представио се, јошт за живота свога једанпут по[х]аран био, и онда никако пронаћи није могао ко га је похарао, кад буде после тога пође Петар с матером својом Ружицом у качињак спавати. И идући путем угледа једног човека код Качињака, Ђорђа Топала. Будући да су им Качињаци весма ублизу, и одма повиче ко је и потрчи за њим, и човек како то чује одма[х] оданде побегне. И онако у питости како је побегао, остави онде пред Качињаком један хадад[?!], мешину и једну чутуру што је са собом понео био. Кад буде сутра дан пође Милован Миливојевић из Бранеговића, који је с Ђорђем Топалом код куће каце правио, у Качињак Ђурђев рогоза узети, и кад пред Качињак дође нађе онде вишеименоване ствари што је Митар оставио био, и позна чутуру да је Митрова. Тако докажу почившем Петру како су се те ствари онде нашле, и да би пронаћи мог[...]²⁵ се јесу ли управ те ствари Митрове, отиде вишеименованиј Милован Митру и потужи му се да је баба његова у Ужичкој нахији болестна и да је рад отићи да се с њоме састане. Тако поиште од њега чутуру његову да вина наточи и баби понесе, на које му је Митар одговорио да чутуре код њега нема, него да је Ђури Госпавићу шураку своме у Радановце на послугу дао. Дакле из тога је се дознавало да је он онде похаре ради доходио. И то ми је све Ђорђе Топал показивао.

Такођер Ђурађ Миливојевић из Бранеговића показао ми је да је једне кошнице нестало му, и да ју је три године једнако тражио и никако наћи није могао. Тако Милован брат Ђурђев отиде у кошнице Митрове и онде позна ону кошницу која је од њи[х] украдена. И потом је позна, будући да је отац њи[х]ов исту кошницу плео, и с црном винагом четири пута оздо поплео ју, и како је познао казао је Митру да је кошница њи[х]ова, и отиде оданде. Онда Митар позове Илију Малетића из Ковачица да кошницу натраг однесу. И кад су однели показивао [је] Митар да је кошницу од свога најемника купио, а он

---

25 Нечитко.

најемник његов онда од њега изишао био, а потом и умро, које соопштавајући вам остајем љубезно вас поздрављајући и јесам,

Ваш брат Никола Ракић

У Мионици, 13. априла 830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с че стију у Ваљеву.

Примљено 13. апри[ла] 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 10/1830.

31.

Мионица, 13. априла 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрајџу – обавештава Маџистрајџ о сјору око међе између села Белића и Бранговића.

Славниј Магистрату Нахије ваљевске!

За међу Белићана и Бранеговичана што се терају изишао сам заједно с неколико јабански кметова за место оно гди се они гоне, и питао сам знаду ли они, или едали су јошт од стари њи[x]ови чути могли куда је от пре међа била, и готово ниједан није ми казати могао, само што ми је Илија Милетић из Ковачица показао да му је јошт амица његов преповедао да је промеђено било из Сокака у Столице, из Столица у бару једну, пак и у другу. Од бара пак низ косу те у Кнежевац вир. Потом Гавро Петровић из Дегурића и Дмитар Јеремић кмет из Белића и они показаше да су од Гаврила Амићића из Дегурића чули да им [је] исто онако казивао како што је и гореречениј Илија показао. На које показивање њи[x]ово питао сам и једну и другу страну хоћеду ли они и опет онако међу држати, и они на то престати нису хотели. Ја пак казао сам да неколико јабански кметова изберем да они прођу и промеђу им, пак како они за право нађу на оно да престане и једна и друга страна, но они и на то предстати нису хотели. Напоследок видећи ја да на оној земљи ни њива ни ливада бити не може, будући да је онуда ништа друго кроме сам камен, казао сам да ни једна ни друга страна не дира, него како што је досад било онако нека и одсад остане, но они и на то не хотевшиј предстати. Ја им другојачије никако казати нисам могао, него шаљем ик к вама на ваше благорасужденије.

В прочем поздрављајући вас остајем,

Ваш брат Никола Ракић

У Мионици, 13. априла 830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с че-стију у Ваљеву.

Примљено 13. апри[ла] 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 11/1830.

32.

Мионица, 13. априла 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље Николу Ђорђевића из Славковице, с молбом да му се изда пошврга о дошаташњем добром владању, коју од њеџа захтева будућа шазбина.

Славниј Магистрату Нахије ваљевске!

Писмодонитељ тај, именов Никола Ђорђевић из Славковице, који је оженио се из Рујчића Нахије рудничке и у девојачку кућу дошао. Того ради поискавају од њега да би им одуд писмено донео каквог је амо до данас владања био, и на тај начин да ћеду га тамо примити. На које поискава од мене писмо да у вишеречену нахију одходи. И ја му на тонисам хотео дати, него пошиљем га тамо к вама, а он је од села писмено добио и к мени донео каквог је владања био. А ја пошиљем исто писмо и к вама, из ког његововладање видити и ви можете.

В прочем вас љубезно поздрављајући јесам,

Ваш брат
Никола Ракић

У Мионици, 13. априла 830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с че-стију у Ваљеву.

Примљено 14. апри[ла] 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 12/1830.

33.

Уб, 13. априла 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – шаље им Ђорђа Весића и његову бившу снаху на пресуђивање сѣора око имовине.

№ 13

Благородна господо кнезови здравствујте!

С писмом овим шаљемо вам Ђорђа Весића из Љубинића и његову снаху Анђелију, која је била у његовој кући, потом удова остала и удала се у Бргуле, и сад зактева од истог Ђорђа својој кћери Живани, која је рођена у Ђорђевој кући, очевину и он [...] ²⁶ нерад дати, зато и[х] вам пошилием.

Ваш брат

Павле Даниловић

[У] Убу, 13. априла 830.

Текст на пољеђини: Славноме Маџистрату Н[ахије] ваљевске с честију у Ваљеву.

Примљено 14. апри[ла] 830.

Ориџинал

ОСВ, К1, 13/1830.

34.

Кожуар, 13. априла 1830.

Стејан Брдаровић Ваљевском маџистрату – изражи да се на суд изведе Милутиин Петровић из Вујиноваче, који је присвојио седам његових свиња.

Благородни г[оспо]дари кнезови здравствујте!

Понеже да сам на празник Цветоносик²⁷ представио тужбу моју противу Милутина Петровића из Вујиноваче, којему дао јесам био моје свиње да чува у жиру, и да ми све предаде чисто кромје они[х] које би Божијим повељенијем поскапале, а он по свидетелству његови[х] комшија задржао при себи 7 глава, како што су сведоци сами показали у Суд пред вама, и пред Иваном из Баталага, који је муштулука 1 дукат показатељем дао мислећи да су његове свиње, но препјатствија ради празничних није ми се моје представленије испунило.

---

26 Нечитко.

27 Цвети.

Тога ради покорно вас молим благоизволите поручити вишепоменутом Милутину нека дође Суду славному у недељу т[о] је[ст] текушег м[есе]ца. У исти дан ја ћу доћи да предстанемо суду. Прочем почитујући и свако благостојаније желећи вам остају

Степан Брдаровић

У Кожвари, 13-го апр[илија] 1830. года.

Текст на пољеђини: Благородним г[оспо]даром кнезовом, члени славнаго Суда у Ваљево.

Примљено 14. априлија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 14/1830.

35.

Уб, 15. априла 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистратију – шаље им везаноџ Пејтра Лейосавића, коџа је у својој кући у Палежу зашпекао Нача Цинцар. Прељуба и покушај убиства.

№ 15

Благородна господа кнезови здравствујте!

Шаљем вам Петра Лепосавића из Палежа који га је затеко Нача цанцар у кући његовој код жене своје. Кад је затеко Нача вишереченог Петра у својој [кући] онда он је потего дугу пушку Начину на Начу. Нача је докопо ону пушку из шака вишереченог [и] истерао га из куће. Овде је Нача дошо и представио га на тужбу код нас. Дакле, ја шаљем вама везана за које ја вас молим да га оковујете а његове чести немојте зажалити. А кад тамо ја дођем ја ћу вам и устмено казати како је његово владање.

Остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 15. априлија 830.

Текст на пољеђини: Благородној господи кнезовима Суда ваљевског с честију у Ваљево

Примљено 16. апр[илија] 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 15/1830.

36.

Крагујевац, 16. априла 1830.

*Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – захтева да му до-
стави чињенице о земљи протје Матије Ненадовића коју су узурпирали
жители Грбовице.*²⁸

№ 203

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Овде је госп[один] прото Ненадовић представио нам две тапије од оне две земље које су му сељани Грбовчани одузели, показујући да је он оне од првог са[х]ибије купио за новце, и тако он као прави притјажатељ речени[х] земаља исте повратити жели. Зато препоручујемо вам да призовете из оближњи[х] и околни[х] села неколико људи и кметова и да их испитате како о реченим двома земљама на које он тапије има, тако и о оној земљи коју су му лане Грбовчани одузели, по чему су они од Турака те земље добили и кад и од ког су времена Турци ону држали, и од кога су ју они наследили, и којим су начином они опет от Турака себи присвојили? Које испитивавшиј све точно да нам опишете, и што скорије писмено за све да нам јавите. А Грбовчаном закажите да те земље не зирате донде, док од нас другу заповест не добијете. Разумева се да сами собом са реченим кметовима на исте земље изиђете и извидите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 16. априлија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 17. априлија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 16/1830.

37.

Брусница, 22. априла 1830.

*Руднички маџистратиј Ваљевском маџистратију – изражи да се у Бру-
сницу пошаље Борђе Петронијевић из Планинице, због пресуде Суда
обшћенародног србског у сиору који је имао са женом Пауном.*

№ 259

²⁸ Документ објављен у Велибор Берко Савић, *Прота Матије Ненадовић, актиа и
писма*, Горњи Милановац 1984, док. 377, стр. 416-417.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Учтиво препоручујемо вам да нам Ђорђа Петронијевића из Планинице, Нах[ије] ваљевске, амо опремите, да се овди јасно изрази хоће ли жену Пауну по пресудници вишереченаго Суда народњег (од 17. марта т[екушћаго] г[ода] за № 146) примити или не, и ако не хоће буде то и писмени реверс да нам од себе даде.

Вам на служби,

Суд Рудничке нахије

У Брусници, 22. априла 1830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Ваљевске нахије у Ваљево.

Примљено 24. априлија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 17/1830.

38.

Београд, 23. априла 1830.

Облигација Јосифа Маровића за примљене новце од Насије Докића, и преузете обавезе у вези дејетиа покојног Павла Параментића.

Облигација

Сверху 19 дуката и 13 цванцика и фртаљи грошић. И словом велим деветнаест дуката и тринаест цванцика и фртали грошић, које ја, долу подписати прими од Насије Докића и дете почившег Павла Параментића, то јест за три године детету за за отлакати от службе чирачке. Вместо што би он служио у кући то другога чирака вместо њега по истечени три године облигирам се господару Насије пред сведетелима вишеречену суму новаца у натури положити, и зато дајем ово писмо бољег ради веровања пред сведетелима.

Горње суме платац
Јосиф Маровић

У Биограду, 23. априла 830.

На св[...]дите[...]

Иван[у] Митровићу

Стану Чантићу

Ламбри Михаи[...]вићу

Текст на пољећини: Облигација [за] дете Параментића

ОСВ, К1, 18/1830.

39.

Крагујевац, 26. априла 1830.

*Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – шаље четири
ишражене ишрџовачке објаве.*

№ 254

Славниј Суду Нахије ваљевске!

По приложеном назначенију у писму вашем од числа 24. априлија
за № 451 пошиљемо вам потверђена 4 објављенија трговачка, и пре-
поручујемо да наплатившиј она надлежним трговцима раздате.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 26. априлија 1830. года

Ориџинал

ОСВ, К1, 19/1830.

40.

Бачевци, без џодине, 30 априла.

*Павле Обућина Ваљевском маџистрајџу – дошћавља ишредмеиј сџора око
земље Нешка Пантелића и рођака.*

Славном Суду Окружија ваљевског!

И ви дознајући славни Суду у нашој општини Нешка Пантелића,
његови рођациј кад су били у нашој општини, т[о] је[ст] Ранков и
Матијев отац, и о[д] тада како су отишли њини отчеви из наше оп-
штине 25 година, и отада њијна земља стајала досад. И Нешко је зи-
ратио, па сада Ранко и Матија ту земљу продају, и кметове доводили
те извиђали колико та земља коштује, и они нису више мо[г]ли наћи
да коштује од 10 дуката.

И сотим остајем ваш покорнејши,

Павле Обућина

№ 156

Априла 30-ог, написа на Бачевцима.

Ориџинал

ОСВ, К1, 20/[1830]

41.

[Ваљево], 1. маја 1830.

Изјава сведока о деоби Аранђије, жене покојног Спасоја, са његовом фамилијом, и преузимању дечјег наследства.

Знати се сваком суду и високој власти како одводи Аранђија Спасојева жена двоје деце женске од Мирка својега стрица вечито, и односи сву дечину очевину са собом и са децом. И продаде жена Спасојева што деци запада, и однесе готови[x] новаца 770 гроша. И [у] ово време идоше дукати 30 гроша и она однесе све у дукатима, и по времену да би умерла жена да узму деца своју очевину од онога за којим буде жена, или свакад деца да могу узети своју очевину и код живе матере.

И ту бише сведоци

Станоје Станковић
Његов[ан] Ташић
Поп Дамјан
Иван Павловић
Пантелеја Пауновић
Живко Марковић

У Јабучју 830, маја 1-го дне.

Текст на ћолећини: И остаје деци бакрач од 33 гроша и односи жена са децом и 5 бурета и 2 каце.

Оригинал

ОСВ, К1, 21/1830.

42.

Буковица, 1. маја 1830.

Петар Васић Ваљевском маџистраћу – шаље Јована Милосављевића да наплаћу своје дугове и моли да му кнезови буду од помоћи у њом.

Благородна господо кнезови здравствуйте!

Тој писмодонositeљ Јо[в]ан Милосављевић доходи там к вам Суду, кој има различног дуга наплаћивати, чрез неког сего Лазе рабачије што му је продо коња Јо[в]ан Милосављевић. Пак заостане неизплаћено 61 грош при Лази рабачији. Зато вам препоручујем да бисте вишереченом Јо[в]ану на руку били и што је право учинили да се поменути Јо[в]ан са својим дужником наплати.

С којим вам желећи [...] ²⁹ свако добро и долгодјејствије, јесам ваш брат нелицемерниј,

Петар Васић, капетан

У Буковице, 1. маја 1830.

Текст на пољећини: Благородној господи кнезовом Суда На[х]и-[је] ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 5. маја 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 22/1830.

43.

Мионица, 4. јуна 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Михаила и Јована Павловића и њихову снаху, који се суде око наслеђених коња.

Славниј Магистрату На[х]ије ваљевске!

Јављамо ви за случај деобе прошле у Јаичићи[ма] Апостола и Ђурђа и Мијаила Јована Павловића. Будући да су се подилили као браћа, и отац им право подилио, које су коње и ергелу подилили, Апостолу и Ђурђу по кобилу, а Мијаилу Јовану кобилу и ждрибе, па сада Ђурађ [је] кобилу своју продо а Мијаилову Јованову кобилу и ждрибе узме за себе. Па Ђурађ умре, а сада Ђурђева жена Мијаилу Јовану кобиле неда. Такому кметови овде засведочавају како је тако подељено, и ми налазимо за право да врати кобилу а она неда. И од оне кобиле има јоште и друга кобила, па смо и тако говорили да врати прву кобилу њима двојици а она да остане њој, и она не престаје, које одлазе на ваше благоразсуденије.

Остајем ваш брат вас љубезно поздрављајући,

Никола Ракић

У Меоници, јунија 4-га 1830.

Текст на пољећини: Славному Магистрату На[х]ије ваљевске у Ваљево.

Примљено 11. јунија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 23/1830.

---

²⁹ Нечитко.

44.

Мионица, 5. јуна 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље им беџунца из војске Павла Нешовановића и објашњава узроке везане за њај доџађај.

Славниј Магистрату Н[ахије] ваљевске

Пошиљем тамо вама Павла Нешовановића, из Попадића солдата, које сам пито га што бега кући, и он се код мене изговара да је нездрав, долазило му при има каже шест година пак било стало до сада. И сада му се покаже кад је други пут на езекцир изишо, пак кад се разпуште са езекцира а он мало се одмори, и каже да је очо на воду пити воде. Утом каже да га је памет опет мучна занела те отиде одагле, пак ноћи негде у гају више Рајковића, и сутрадан готово био ваздан, зашто ништа за себе знао није. И казују ми сада који га је гледо, каже врља онако, ништа незна. Јутрос дође сам мене и жали се, каже жао ми је што сам нездрав и у том послу нисам, које сам молио се да ме пишу у тај ред, пак сада нисам присто.

Натом остајем ваш брат љубезно поздрав[љајући],

Никола Ракић

У Меоници, јунија 5-го 1830.

Текст на полеђини: Славному Магистрату На[х]ије ваљевске с честију у Ваљево.

Примљено 5. јунија 830.

Ориџинал

ОСВ, К1, 24/1830.

45.

Мионица, 5. јуна 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље Василија Милошевића окривљеноџ за скошолоштво, и Остоју Дроздовића који ѓа окривљује.

Славниј Магистрату Н[ахије] ваљевске

Данас опомињем вама за случај у Врачевићи Остоје Дрозговића и Василија Милошевића, распру њи[х]ову међу њима, које Остоја данас пред нама каза на Василија да га је засто на крави Марка Мијаиловића у прошло време, које каже Остоја да има дви године. И будући кад је се свадио Василије с Молером за некаку њиву, о[н]дак [је] Остоја био као

са стране Молерове, и реко ондак Молеру шта се он с тобом тера кад ја знам на њега казати те се ни гвожђа лишити неће?! И Остоја Молеру каза, и до данас стајало, које нису казали ни кмету нити будући кнезу, које су се данас потерали. И Остоја пред нама казује и сведочи то дело на њега, и ми њи[x] к вама шаљемо на ваше благоразсудженије.

Натим остајем ваш брат вас поздрављајући,

Никола Ракић

У Меоници, јунија 5.-го 1830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с че стију у Ваљево.

Примљено 6. јунија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 25/1830.

46.

Мионица, 5. јуна 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – доставља суду предмет сјора Уроша Радовановића и Јеремије Петровића због крађе.

Славни Магистрату Н[ахије] ваљевске

Шаљемо и јављамо вама за Уроша Радовановића и Јеремију Петровића из Лајковаца, који имају међу собом распру и потеряју се. Тако Милисав Радовановић каже на Јеремију да је укро и закло Јеремија јагње Анђелка из Прњавора, и каже да он јесте и оће да плати. У томе тај Јеремија каже на Уроша да је закло вола Шибалије Стевана, бившиј сада из Цвитановаца, а Урош изговара у живот да није закло, нити за њега зна. Јеремија говори ја ћу се заклети, и од њега опанке подеро. Урош каже ја сам кожу купио у Ваљеву од Алексе Ненадовића за три гроша и 20 пара, некако по Петрову дне, и кожа била од јунета те су опанци арђаво и служили. Јеремија каже није, веће може бити изтрулила у кладама волујска кожа, пак арђаво су носили. А оно није кожа јунећа веће волујска Јеремија казује. И Јеремија каза да је и крава и во заједно дошло у пролеће, па краву су заклали оба два о јесени и Урош и Јеремија, а вола некако нестало око Петрова дне. И тако се и кожа подешава у оне дане и време. Него призовите Алексу Ненадовића које ћете испитати у оно време је ли кожу Урошу продо. А за краву и вама је познато које сте наплатили од њи[x].

Натим остајем ваш брат поздрављајући се вам љубезно,

Никола Ракић

У Меоници, јунија 5. 1830.

П.П. Јављамо се за Марка Цинцара из Витановаца који је умро, и сада жена његова оће да продаје ону рубу³⁰ у дућану, а ми смо говорили да не дира док вама не јавимо. Утом сада може бити те ће продавати, које зато гледајте те нас известите!

Текст на ћолећини: Славноме Магистрату На[х]ије ваљевске с че стију у Ваљево

Примљено 6. јунија 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 26/1830.

47.

Крађујевац, 10. јуна 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – одређује дозвољену зараду месарима ѿ оки меса.

№ 391

Славниј Суду Нахије ваљевске!

На изложени налог наш од 18. маја за № 333 у призренију касапа, да се изјасне пошто могу они месо на својим касапницама крчмити, тако да само једну пару на свакој оки профита имају, писмена известија од судова нахијскиј добили смо, која понаособ разматривајући видели смо веће число касапа који се са досад опредељеном таксом на месо задовољавају и благодарни остају, не желећи да им се такса већа учини, придодајући да они досад штету нису имали но приличну фајду, и да се одсад и бољој фајди а не штети надају, јербо стока све то дебља постаје коју на својим касапницама клати имају. Зато са согласијем Јего Сјјатељства за добро судили смо исту таксу, која је од числа 27. марта за № 146 у изданом вам објављенију назначена за постојану објавити и препоручити да ви свим касапом у нахији вашој строго наложите да се по до сада опредељеној такси владати имају, и ниткому скупље преко оне цене месо продавати да не дерзну, на које ви добро да позорствујете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 10. јунија 1830. года.

Текст на ћолећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

---

30 Роба.

Примљено 12. јунија 830.

Циркулар

ОСВ, К1, 27/1830.

Прилоз:

Кражујевац, 10. јануара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистрату – Јавља да су одобрене нове цене меса које месари могу да примењују до Васкрса тје зодине.

№ 69

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Будући да сви готово касапи посредством магистрата нахијски[х] овде овде Суду народном тужбу представљају, да због скупе марве по народу нашем месо досадањом ценом сећи не могу, и тога ради моле да се цена на месо повиси, зато Суд народниј, сматрајући праведно ово прошеније касапа предела нашег, сагласно са Јего Сијателством, повисује цену на месо тако да убудушће до Воскресенија ове 1831. године оку меса овчија по 30 пара а говеђа по 28 пара сећи могу. Које определеније таксе на месо овчије и говеђе таки по пријатију овог нашег налога свима касапима нахије ваше објавите, да се они до гореназначеног времена по истој такси владати имају.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 10. јануара 1831, года.

Текст на полеђини: № 69. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 15. јануара 831. год[а] у смотренију продавања меса на касапницама нах[ије] наше.

Циркулар

ОСВ, К1, 27/1830.

Прилоз: Нота

Нота

10 суфурина по 70 1/2 гроша –	705 гроша
34 цесарска дуката по 24 гроша –	816 гроша
1/2 махмудије по 15 гроша –	15 гроша
1 урубија од 3 гроша –	3 гроша
<u>Ситни[х] пара 1 грош –</u>	<u>1 грош</u>
Свега	1540 гроша

48.

Крагујевац, 17. јула 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље потврђена калауска писма.

№ 480

Славном Суду Нахије ваљевске!

По писменому зактевању вашем послата нам приложена калауска објављенија на потврденије потврдили смо, и пошилимо иј. Вам препоручујемо да наплатившиј на она уречену таксу надлежним калаузима предате.

Суд народни србски

У Крагујевцу, 17. јулија 1830. года

Оригинал

ОСВ, К1, 28/1830.

49.

Крагујевац, 22. јула 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – известија да је примио послатиоџ пресјудника Павла Милићевића, тифекцију, окривљеноџ за покушај убиства пасјорка. Јавља да су потврђена два калауска писма.

№ 487

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Послатог нам с писмом вашим од 19. с[его] м[есеца] за № 281 под стражом преступника Павла Туфекцију, који је пасторка свог живом отровати и умертвити хтео примили смо, и оковавши га уапсили.

Притом послата нам два калауска објављенија потврдили смо, која пошилићи вам препоручујемо да наплативши на она уречену таксу, свако надлежном калаузу предате.

Суд народни србски

У Крагујевцу, 22. јулија 1830.

Оригинал

ОСВ, К1, 29/1830.

Крагујевац, 9. септембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – извештава да је окривљени за покушај убиства пасторка Павле Милићевић болестан, и да се отиушиа на лечење кући, а да казна над њим буде извршена чим оздрави.

№ 616

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Павел Милићевић туфекција из Ваљева, који се од 22. јулија овде у апсу находи, што је свог пасторка посредством живе уморити намеравао, решен је по важности свога преступљенија. Но будући да је он сад врло болестан, тако да не само у состојанију што није његовом преступленију сходну казн[у] примити но и у апсу даље стојати не може, зато одпушта се из овдашњег апса да може кући својој одаћи и себе гледати. Решеније пак наше над њим изследовано послаће вам се, и налаже вам се да пошто Павел оздравио буде, да опредељену му казн[у] примити може, по гласу решенија исту над којим и извршите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 9. септемврија 1830. года

Текст на полеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 14. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 29/1830.

Крагујевац, 29. септембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – обавештава да о пресуди изреченој Павлу Милићевићу, и у прилогу је доставља.

№ 671

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Пошилимо вам ово приложено Решеније над преступником Павлом Милићевићем учињено, и Јего Сијатељством с тим придодатком потврђено, да се преступник Павле више у кућу пасторка свог не враћа, а и жена његова право има разлучити се од брачног сојуза ако хоће, може се код духовне власти пријавити. Аколи пак рада буде и у напредак с њим не разлучавајући се од брачног сојуза живити, то може с њим куд хоће ићи, но дете са собом не водити, за које препоручује се Суду ваљевском да има наименовати и наредити с кметови-

ма варошким турсе, и то честне и имуће људе који ће именијем малолетног пасторка Павловог до возраста његовог управљати и о њему старати се. Мати детиња ако би и убудушће с Павлом живити хотелато јој се дозвољава, но дете како што је вишеречено нипошто не водити, но да суд старанијем својим исто дете најближем роду свом кога у вароши имало буде преда на воспитаније. А турси који се одредили буду за раану његову и одело да се старају. У противном случају пак, ако мати детиња не би хотела за мужем својим ићи и с њим живити, то онда дете од матере да се не разлучава, но мати нека га воспитава, а којему ипак одређени турси стараније да имају како год, и именију његовом. Даље препоручујемо Суду ваљевском да [се] над преступником Павлом кад оздрави буде по гласу изреченог решенија, у један пазарни дан казна изврши.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 29. септембра 1830.

Оригинал

ОСВ, К1, 29/1830.

Прилоз:

Крагујевац, 5. септембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратури – Пресуда Павлу Милићевићу, оптуженом за покушај убиства пасторка.

№ 18

Решеније.

Над преступником Павлом Милићевићем, туфекцијом из Ваљева, 25 година старим, ожењеним, и деце своје, кромје једног пасторка од три године неимућим, који је истог свог тролетног невиног пасторка средством живе умртвити хотео.

По учињеном Суду ваљевског од числа 15. јулија о[вог] г[ода] за № 277 писменом доношенију, извештен је Суд народниј како из изследованог над реченим преступником испита, тако и у Суду народњем собственог његовог показивања и признателности, да је он преступник Павле изследујушћи причина невиног пасторка свог отровати хотео и како.

Предпоменутиј преступник Павле Милићевић узевшиј себи за жену неку вдовицу именем Иласију, која му од три године пасторче приведе по имену Петра, којег је Иласија с првим својим мужем ро-

дила. Но будући да је реченом детету од оца једна кућа у наследије остала, која се посредством лицитације продавала, и да не би она другом запасти могла, Павле је највећу цену обећао дати, зато на њему да ју исплати и остане. Сада преступник Павле добившиј на лицитацији пасторка свог кућу, да не би му ону исплаћивати морао, намери га којим небуд начином отровати о чем[...]³¹ непрестано настојавајући, измисли средство и определи за отров живу, мислећи да кад му ону спавајућем у ухо саспе, да ће одма умрети морати, и тако кад га умори да ће му кућа забадава остати. А да би ово злоумишљено дело своје к концу привео, пред пол дана оде у чар[шију] и купи живу, и дошав кући затече на постељи спавајућег свога пасторка, у ухо му саспе. Утом стане детета вриска, које [...] ³² из постеље дигне, к којему притрчивши споља мати зап[ита] дете шта му је? Онда дете матери одговори: Уједе ме бабо за ову. Ужаснута мати детиња погледа му на ухо и около њега, и види живу просуту по постељи около детета, и завитивши му у ухо и тамо мало нађе. Потом одма узевшиј дете оде к кметовима и јави шта се с дететом догодило. Чувшиј ово кметови одма ускоре одаћи кући Павловој, и виде на постељи ди је дете лежало живу просуту. Запитају Павла, шта значи она жива по постељи просута, који на питање њи[х]ово без и најмањег повиненија одма покаже да је у намеренију био дете отровати и да му је живу у ухо спавајућем сасуо био, и да је дете осетившиј бол одма с постеље ђипило и ону из уха просуло, додајући да га је зато хтео умртвити да би му кућа детиња забадава остала, и да му не би кад би жив био исплаћивати морао. Саслушавшиј кметови показивање његово предаду га Суду ваљевском, гди 3. јунија о[вога] г[ода] оковостављен и уапшен буде, и онда по учињеном испиту до 15. јулија пребуде, а потом Суду народњем на решеније под стражом оправи се, гди од 22. јулија и до данас очекујући решенија за преступленије своје оковостављен у апсу находи се. А дете и до данас невредимо и здраво пребива.

Сматрајући дакле Суд народниј важност преступленија преступника Павла Милићевића, који је без икаквог даног му повода невиног пасторка свог Петра с живом умртвити хтео, као од убилаца једног, одобравајући сврху његовог преступленија и мненије Суда ваљевског издано, решава да се он, преступник Павле Милићевић у Ваљеву у један пазарни дан чрез 300 момака шест пута на место с шибом казни, сиреч кроз речени[х] 300 момака шест пута доле а шест

---

31 Оштећено.

32 Оштећено.

горе шибу да прође, а по претерпенију назначене му казне кући својој да се одпусти.

Решио у Крагујевцу
5. септемврија 1830. года

Суд народниј србскиј

Ориџинал

ОСВ, К1, 29/1830.

Прилоџ:

Пожаревац, 25. септембра 1830.

Кнез Милош Обреновић потврђује пресуду Суда обшћенародног србског која се односи на Павла Милићевића, и доуњује је да се он по кажњавању не може враћити у кућу свог пасторка, а његовој жени дозвољава да тражи развод брака.

№ 1596.

Предстојеће решеније Суда народног потврђујем с придодатком да Павле више не може у кућу пасторка свог, ког је убити ктео враћати се, и жена његова, мати детиња, право има тражити од осуђеног Павла као од убице чеда свога разлученије брака. Но ако оће може с њим ићи и живити, а Мађистрат ваљевски има наименовати и наредити с кметовима тудоре, који ће именијем малолетног пасторка Павловог до возраста његовог управљати, и о њему старати се. Овом соразмерно расположеније има Суд народниј учинити.

Милош Обреновић, Књаз србскиј

У Пожаревцу, 25. септемвра 1830.

Ориџинал

ОСВ, К1, 29/1830.

50.

Београд, 30. јула 1830.

Београдски маџистрај Ваљевском маџистрају – враћа му попис шрошкова покојног Сшојана Табака на поправку.

№ 968

Славниј Магистрат На[х]ије ваљевске!

Одговарајући на писмо ваше од 11-го текућег месеца за № 274 у призренију дела почившег Стојана Табака, у ком сте нам и мало вразумителниј рачун по истога делу послали, премда и у овом погрешки има означавамо изнова ми весма по вашем првом инвентару и последњем писму рачун да и ви видити можете гди сте погрешили за то:

1-во, по инвентару вашем нашло се при почившем готови[х] гроша 745 [и] 9 пара.

2-го, у последњем писму јављате нама да сте од продати ствари узели 1853 [гроша] 16 [пара].

Ово је капитал Стојанов: 2598 [гроша] 23 [паре]

Из овог капитала плаћена [је]:

Кирија за табакану гроша	630
Калфама плаћа	1224,7
Дуг у чаршији првиј	57,8
Свештеником	21
Трошак погребни	139,16
Телалине	46,13
Ресума судејског	92
<u>Новопронађеног дуга</u>	<u>669</u>
Ово је сума дуга	2879,4

Од које кад се одбије сума капитални, онда ви треба да иштете од нас само 280 гро[ша] и 19 пара, а не 996 и 11 пара. А будући да смо ми овде по инвентару вашем калфама Јефти 140 гро[ша] и Радули 46 гро[ша] и 5 пара дали, то имате јошт примити 94 гро[ша] и 14 пара, и то онда кад нам за слепопронађени дуг од 669 гроша јасно и с доказатељствима јавитекоме је имено, и зашто је почивши Стојан остао дужан, и зашто се у време смрти Стојанове која се је случила 10-го априла, или по крајнеј мери, зашто се поменути дугови јавили нису 8-го маја ове године, кад сте нам првиј рачун о свему, како дуговима, тако и трошковима послали.

Ми морамо о свему овому удостоверити се посретством вас, јер и ми равним начином на истини и доказатељствима основаниј рачун о свему добру почившег Стојана предавати имамо вишој власти.

Суд Београда србскиј

У Београду, 30. јулија 1830.

Оригинал

ОСВ, К1, 30/1830.

Крагујевац, 30. јула 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – издаје налоџ како да се прикупиља спахијски десетак.

№ 497

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Будући да смо ми по височајшем налогу на све судове нахијске у призренију спахијскиј десетака од 14. јулија за № 469 заповест издали, да кметови и они људи којима су досад спахије веровале свакиј у свом селу усеве десеткује и на страну оставља до даљшег о том промотренија. Сад пак, пре[...]начавајући³³ исту заповест, по височајшем Јего Сијатељства налогу препоручујемо вам да објавите Г.Г. капетанима нахије ваше, нека свакиј у подручној му капетанији кметовом и народу закаже, а и самим спахијама објаве, да се њима дозвољава по селима ходити, и како досад раану и проче усеве десетковати и све своје ушуре по досадањему обичају примати. Народу пак строго да наложе да се ниједан усудио не би спахији свом у чем нибуд противити, но да с пристојном честију предусретајући иј обичне ушуре како и досад да им дају, и шта су ком досад куд односили по вољи свог спахије нека и убудушће без и најмање противности исто у дејствије проводе, ибо на кога се буде спахија потужио да му се по садањему обичају уречено не издаје и на место не односи, хоће строгом одговору и казниј подлећи. Ову заповест што скорије посредством Г.Г. капетана да дате обнародовати, да спахије не би закасњавале у села излазити и ушуре своје од народа примати. У призренију извршавања ове заповести од народа к спахијама, како ви, тако и Г.Г. капетани добро да позорствују.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 30. јулија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3. августа 830.

Циркулар

ОСВ, К1, 31/1830.

---

³³ Нечитко.

52.

Крагујевац, 31. јула 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – ублажава казну Ивани, кћерки Петра Лазића, која је родила ванбрачно дете са Петром Марковићем. Петар Марковић кажњава се са 25 удараца шћајом и 50 гроша зlobe.

№ 501

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Из представљеног нам од 28. јулија за № 291 испита жене Иване, дштери Петра Лазића из Гуњевца нахије ваше, извештени смо да је она бившиј испрошена пређе бракосочетенија њеног са Петром Марковићем из Звиздара љубодејствовала и женскаго пола дете родила, и да је оно болујући од природне своје смрти умрло. Притом видели смо и назначено решеније ваше, које преиначавајући решавамо да љубодејица Ивана не буде телесно казнена, будући да је она довољну казн[у] претрпила у том док је бreme своје олакшала, и рожденем детету што ни најмањег вреда причинила није. У уваженије узима се и друго, да не би после муж њен Петар Матић који ју ипак драговољно за жену прима, за причињену срамоту што би му се жена избила оставио и не хотео бијену примити. Из преднаведеног дакле причина Ивани телесна казн[а] опрашта се. А љубодеја њезиног Петра Марковића с 25 штапа телесно казните, и како што сте решили 50 гроша у касу народњу узмите, а потом свободна га одпустите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 31. јулија 1830. года

Текст на полеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К1, 32/1830.

53.

Роџача, 8. августџа 1830,

Београдски маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – достџавља предмет сџора између Конајичана из Београдске, и Пироманаца и Лисојољаца из Ваљевске нахије збоџ права на подизање воденице.

Славни Суду Нахије ваљевске!

Јаков Синђелић и Јанко Стефановић [и] Живан Петровић из Конатица здешње нахије, предстали су овде с тужбом да им Пироманци и Лисопољци тамошње нахије воденицу да батале оће, коју су они са одобренијем Јего Високородија господара Јефрема јеште прошлога года 1828. направили, а Пироманци и Лисопољци да са прављећи себе нову воденицу њи[х]ову, то јест конатичку да батале оће, нити ако се Лисопољска обрне њи[х]ова мљети може. Того ради [шаљемо] вишеречене Конатичане вашему благородију које учтиво препоручујемо да им по правосудију вашем за вишеречено решеније укажете.

Притом остајемо и јесмо вам браћа,

Кнезови Суда нахије Београдске

У Рогачи, 8. августа 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево

Примљено 11. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 33/1830.

54.

Каленићи, 11. августа 1830.

Оборкнез Павле Штуле Ваљевском магистрату – моли да се похваљају и пошаљу назад два најамника, који су покрали његове људе и побегли.

Благородна господо кнезови здравствујте

Утекла су одавде два најамника који су били погођени да буду ово пол године код мене, пак нису ктели служити, него су покрали кошта. Однели су једном момку 20 гроша а једноме 6, за које вас молимо ако би дошли ту у Ваљево да [их] поватате и вамо пошљете. Тиме најамницима имена [су] [С]танојле Димитријевић и Стеван Дерлић. Како вам ово пишући тако вас љубазно поздрављајући јесам ваш покорни брат,

Павле Штуле.

У Каленићима, 11. августа 830.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 12. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 34/1830.

55.

Звечка, 17. августа 1830.

Писмено сведочење поја Ранисава Крунића из Звечке о брџањи једне воденице око које се води сѝор.

Благородна господо кнезови здравствуйте!

Пре неколико дана кад смо били у Крагујевцу чрез воденице госп[одином] протом Ненадовићем, тако ми по заповести Високо-славног Суда народњег дошли смо и састали се с редовницима свима и договор имали нашто пристати моремо, које смо вам и писали ономад у послатом вам писму. Тако када су дошли наши посланици кажу нам да је дошо неко и казо им да у речени воденице нема више редовника кроме тројица из Белога Поља, а оно да су све Турци бивши оновремено Палезани. И на то казали су нам да зактевате сведоџбе ради попа Ранисава из Звечке и Вићентија из Брежја, да осведоџе како је од почетка србска воденица а није турска. Тако ја као стар човек сувише болестан доћи не могу, него ја од себе писмено сведочим да у оно време кад је почета речена воденица правити се пре Немачке крајине³⁴ на 5 година, нико није пре почео правити него ја, поп Ранисав, Максим Богићевић из Звечке и два Турчина именом Омер и Кара[х]асан. Тако неко време трајала [је] воденица на води док удари поведен и однесе воденицу. Тако видећи ми да неморемо сами држати онде воденице, тако зовнемо оближње комшије и примимо иј у ортаклук, и тако опет начинимо воденицу, а тако је трајала до страдања Карађорђева, и тако застане до Верховног Господара нашег. И пре 8 година опет почнемо правити, и којекака препјатствија забране нам и тако заостане до садашњег времена. Зато молим ваша благородија прем што сам стар и болестан те доћи не могу устмено сведочити, вам тако писмено потврђавам да будете уверени за то што вам пишем.

Остајем вам покорни,

Јереј Ранисав Крунић

У Звечкој, 17-го августа 830.

---

34 Последњи Хабзбуршко-османски рат 1788-1791.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 21. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 35/1830.

56.

Забрежје, 17. августа 1830.

Сведочење Вићентија Ружичића из Забрежја о уделима у воденици око које се води спор.

Благородна господо кнезови здравствујте!

Разумио сам да је казиво госп[один] прото да сам [м]у поклонио мој ред у воденици. Ја нисам њему поклонио, него сам му овако казо чујући кад је ушло у проћес гледајте а ко год освоји ја сам ортак у воденици, мој ред никако нећу изоставити. А што је он показиво тамо к вама неке редовнике ја нисам казиво све редовнике него само за два камена, а у воденици било је камена осам. А што сте ме зактевом да дођем тамо сведочити, зато молим ваша благородија не примите за злу – ја вам доћи не могу јербо сам човек теретан па тешко ми је доћи. А за сведочбу ништа више сведочити не могу него ја попуравам сведочбу попа Ранисава из Звечке како је он казиво.

Јесам покорни слуга,

Вићентије Ружичић

У Забрежју, 17. августа 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Н[ахије] ваљевске с почитанијем у Ваљеву

Примљено 21. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 36/1830.

57.

Рођача, 19. августа 1830.

Београдски маџистрај Ваљевском маџистрају – доставља на разматрање поужбу Илије Бабића из Црљена против Дмјитра Лајћинина, накујца, због ошћућења и убиства нераста.

Славни Суду Нахије ваљевске!

Илија Бабић из Црљени здешње нахије предстао је овде с тужбом да је прежде три године дана са Дмитра Латинина калаузом Марком Црнцем из Вранића паки здешње нахије, погодио 6 комада свиња, које свиње у речени дан дотера Илија на обор и Латинин прегледа, и заповеди му потерају у обор. Тако овај терајући у обор побегне му од вишеречени[x] свиња један нераст, за којим Латинин пусти самсова те га увати, [...] ³⁵ га довуче са сељанима својим обору. И по заповести Латинина у обор баце, и са другим свињама одвојеним за трговину нераст преноћи. А Или[ји]ни пет комада остану напољу, од којих [х] ону ноћ један вепар побегне кући. Латинин видећи да једног вепра нема не ктене ни они четири примити, говорећи кад онога неима нећу ни та 4-ма. Ондар Илија рекне, газда, кад ове нећете, пустите ми и нераста да терам заједно кући, но он му одговори, оног пустити не дам. Тако се овај загодио да отвори обор и нераста пусти, но он Латинин не дао. Кад онај дан крену свиње на скелу из Борка идући Вранићу, кад буду иза Борка побегне Или[ји]н нераст, а Латинин напусти за њим свињаре те га увате, и ватајући тукли га, и од Борка до Шиљаковца дотерају га, па га оставе и трећи дан у Шиљаковцу [и] брав липше. Дакле сад овај зактева да му Латинин плати, но он се опире платити. Того ради вишереченог тужитеља пошилимо вашему благородију, којег учтиво препоручујемо да му за вишеречено по правосудију вашем реченије положите.

Остајемо браћа,

Кнезови Суда београдског

У Рогачи, 19. августа 830.

Текст на ћирици: Славноме Суду Нахије ваљевске с честију у Ваљеву Примљено 9. [септем]вра 830, а писано 19. августа.

Оригинал

ОСВ, К2, 37/1830.

Прилоз:

Палеж, 28. септембра 1830.

Изјава [Д]митра Михаиловића Ваљевском магистрату њоводом шужбе Илије Бабића.

---

35 Нечитко.

Благородна господо кнезови, мене почитаеми!

Разумео сам вашу заповест које ми пишете да дођем к вам, а через мог обтужитеља Илије из Црљени за вепра. Него сам сад ја у великом и [х]итњом послу, само шаљем мог Косту уместу мене, који је на истом месту био кад је он пре 7 година дана мени вепра потеро. И погодба је била да го прати у чопору до Вранића, да ми у Вранић теслими. Аколи прије вепар утече то да је његова штета, а тако је трипут у путу бегао вепар, и најпосле дали су му го у руке моји чобани, и он га је заклао и кући својој однио, за које имам јошт сведока, а особито и Насто Докић био ми је у исто времеу овим свињама ортак, и Димитрије из Врбовне калауз, и Петар Ристић из Миросаљца, Марко Црнац из Вранића и Симо Филиповић из Мислођина. Сви они знају нашу погодбу, које могу и осведочити на сваком месту. Него ви покорнејше молим не замерите што собом нисам могао доћи, будући да морам свиње измет у жир терати, а ако би било штогод криво реченом Илији молим подајте му писмо на Суд београдскиј, пак онда могу додати све сведоке а и Насто Докић онди је.

В прочем остају ваш покорнејшиј,

Митар Михаилов[ић]

У Палежу, 28. [септем]вра 830.

У насџавку: И Милош Богдановић из Степојевца може осведочити, и сви су из Београдске нахије.

Текст на полеђини: Благородним Г.Г. кнезовом Магистрата Н[ахије]ваљевске.

Примљено 30. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 37/1830.

58.

Осџружница, 19. августа 1830.

Никола Сџанковић Ваљевском маџистраџу – шаље на решавање сџор између Павла Васиљевића и Трийка Сарајлије око дуђова.

Славни Суду здравствуйте!

Овди је к мени доходио Павле Васиљевић из Бањана Нахије ваљевске, и жали се да је дао неке новце Трипку Сарајлијиу ме[х]ани топчидерској. Указује да је на истом месту Аврам са[х]ибија оне механе био, и његов другар који је с њим ишао био. Ја сам амо дао

Аврама призвати и за исто дело питати. Он код мене говори да за новце ништа не зна нити је у Павла новаца видио, кромје само чуе да је Павле од Трипка поискавао писмо Ачи Ристино. За толико Аврам кад ме не звездочи да зна да је Павле од Трипка писмо искао, и он му га није котео дати, но са собом га [је] однео.

Притом јављајући остајем и јесам ваш брат,

Никола Станковић, капетан

У Остружници, 19.го августа 830.

Текст на пољеђини: Примљено 30. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 38/1830.

59.

Краџујевац, 21. августа 1830.

Суд обшћенародни србски нахијским маџистратџима – наређује да се сиречи ловљење рибе тровањем, и да се починиоци њаквих недела казне.

№ 556

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Неизчислена штета, коју причињавају риболовци у народу нашем, особито у садање сушно време, кад су воде преса[х]нуле тровањем рибе, обратила је на се вниманије Јего Сијатељства и Суда народњег тако, да не само што се реченим тровањем многа риба коју човек на ползу употребити не може уништожава и истребљује, него јошт и она сама вода која се по суши овој задржала трује, и отровна онако смрадна постаје и самим људима, онуда близу живућим, вред и болест причињава. Зато са согласијем Јего Сијатељства судили смо за добро на све нахијске судове овај налог издати, да се убудушће по свим рекама, великим и малим, Дунаву и Сави, Морави и Ибру, и у свим прочим малим рекама гди се год риба находи, тровати строго забрани. По чему и препоручујемо вам да овај налог писмено изјавите свим Г.Г. капетанима у нахији вашој, и како најбоље знате да обнародујете да се убудушћестрожајше свакоме Србину и Турчину забрањује риба тровати, но може се она другим начином кромје тровања ловити, на које ви и Г.Г. капетани добро да позорствујете. И кога би по обнародованију ове заповести ухватили да је рибу посредством отрова ловио, одма оног да имате с писменим известијем вашим нам под стражом на одговор послати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 21. августа 1830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 26. августа 1830.

Циркулар

ОСВ, К2, 39/1830.

60.

Београд, 25. августа 1830.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље новац за покриће дугова умрлог Стојана Табака. Износи мишљење о неплаћеној кирији за табакану за време док су Табакове ствари још овек у њој.

№ 415

Славниј Магистрат На[х]ије ваљевске!

Одговарајући на писмо ваше од 7. текућа месеца за № 299, пошаљемо вам по овој прилици 94 гроша и 14 пара, који по вашем описанију јошт недостају к количном прикритију свију тамошњи[х] дугова почившег тамо Стојана Табака. Међутим, не изостављамо вама приметити да сте нам у односитељном вашем писму од 9. јунија за № 225 јавили да нас по налогу Ни[х]овог високородија господара Јефрема питате, хоћете ли ствари разпродати да се табакана изпразни и другим под кирију даде, јер Њи[х]ово високородије зактева на табакану кирију до оног дана докле ствари у њој стајале буду. А у последњем писму наплаћујете подпуно од Ђурђева до Митрова дана кирију. Ствари су почившег Стојана тамо морале се продавати и совершено из табакане изнети, не велимо прије конца јулија месеца, јер смо ми вама разрешеније да ствари почившег разпродате послали под числом 5. јунија. Дакле јел могуће за четири месеца више кирије наплатити, особито тада кад нас предварително извештавате да г[осподар] Јефрем кирију зактева до оног дана докле ствари у табакани стајале буду. У овом случају постављате нас у сумњу, јер тврдиј и постојаниј карактер Њи[х]овог Високородија никако не допушта нам се уверити да је он од речи своје уступити могао. Нами је свеједно, из нашег цепа ништа не излази, ал се бојимо више власти којој кад станемо рачун предавати, мораћемо се на све ваше одзиве позвати.

Суд Београда србскиј

У Београду, 25. августа 1830.

Текст на полеђини: Славному Магистрату На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. августа.

Оригинал

ОСВ, К2, 40/1830.

61.

Пејелевац, 25. августа 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље суду Марка Радонића и Павла Пејронијевића Пејелевца, који се суде око искрчене земље.

Славниј Магистрату Н[ахије] ваљевске!

Марко Радонић, Павле Петронијевић [из] села Пепељевца долаза к вама у Суд показати међу собом распру за неки буачак земље, које је Марков отац најпре држао и окрчио, пак истога остави, а нато наступи после Петроније и узме парче, јоште прекрчи и до данас држи. Утоме пита Марко може ли му подоћи од тога парчета земље натраг што.

Из тога ми нисмо могли њима пресудити за исто овде. Комшије казују да одондај има 10 или 12 година како Павле држи и досад, које одлазе к вама на ваше благоразсужденије.

И остајем ваш брат вас љубезно поздрав[љајући],

Никола Ракић

У Пепељевцу, августа 25, 1830-тог [года]

Текст на полеђини: Славноме Магистрату На[х]ије ваљевске с честију у Ваљево.

Примљено 30. августа 830. и совршено под № 317

Оригинал

ОСВ, К2, 41/1830.

62.

Уб, 26. августа 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – шаље Бурђа Мићровића из Рукладе који се сиори са Сирмовцима око воденице.

Благородна господо кнезови здравствујте.

Шаљемо вам Ђурђа Митровића из Рукладе, који се тера са Стр-
мовцима око неке воденице.

Остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 26. августа 1830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с по-
читанијем у Ваљеу.

Примљено 27. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 42/1830.

63.

Роџача, 19. августиа 1830.

*Београдски маџистрати Ваљевском маџистрату – обавештава кнезове
да је ухваћен Срећко Јосифовић из Златарића, који је побезао из затво-
ра, и тражи да се пошале пандур који ће га враћити натраг.*

№ 251

Славни Суду Нахије ваљевске!

Кмет села Раниловића здешње нахије нашавши Срећка Јосифови-
ћа из Златарића тамошње нахије без пасоша, доведу га овди, којег ми
узевши на испит одкуда иде и куд намерава, који на испиту показа да
је код вас за неке новце које је о Светом Илији ове године украо у апс-
су био, и из апса побегао. Того ради и ми смо га дали овде у апс ста-
вити, зато нужно је да ви вашег једног пандура овамо оправите који
ће га вашему благородију дотерати.

Притом остајемо и јесмо вам браћа,

Кнезови Суда Нахије београдске

У Рогачи, 19. августа 1830.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске с честију у Ваљево.

Примљено 21. августа 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 43/1830.

Рогача, 27. августа 1830.

*Београдски маџистѣраѣи Ваљевском маџистѣраѣиу – ѣо ѣослаѣим ѣанду-
рима шаље везаноѡ беѡунца Срећка Јосифовића.*

№ 268

Славни Суду Нахије ваљевске!

Писмо вашегла блатороѣија од 23. т[екућег] м[есеца] за № 309 на нас отпуштено примили смо, по којему шаљемо вам Срећка Јосифовића из Златарића тамошње нахије, по од вас постатих по њег пандурима везана.

Притом остајемо и јесмо вам браћа,

Кнезови Суда Н[ахије] београд[ске]

У Рогачи, 27. августа 830.

Текст на ѣолеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске с честију у Ваљеву

Примљено 29. августа 830.

Ориѡинал

ОСВ, К2, 43/1830.

64.

Краѡујевац, 30. августа 1830.

Суд обѣиѣнародни србски Ваљевском маџистѣраѣиу – обавешѣава ѡа о дозволи трѡвцима да се, сем у варошима, оѣкуѣи шѣо више сѣоке од народа и закоље, како не би сѣрадала од ѡлаѣи ѣоком зиме, јер је ѡоина била сушина а сѣочне хране оѣало недовољно.

№ 589

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Будући да се у народу нашем повише стоке налази, која би ове зиме на рану³⁶ као и досад обично пасти морала, а овогодишња летина слабо је народ наш прихватила, зато да би што мање стоке на рани људ[и]ма остало, судили смо за добро со согласијем Јего Сијателства да се свакому трговцу салану гди хоће изван вароши или у селима држати, и стоку коју по народу куповали буду клати. По чему и препоручујем вам да свакому обзнаните у вароши вашој да се ове го-

³⁶ Храна.

дине дозвољава свима вообште салане држати, и који салане такове држали буду ни најмање што од касапа зависити неће, нити ће им они што плаћати, но свакиј како што је вишеречено може гди хоће, само не у варош но изван оне, или у селу безмездно држати, и по својој вољи колико кој хоће стоке клати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 30. августа 1830. года

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3 [септем]вра 830.

Циркулар

ОСВ, К2, 44/1830.

Прилоз:

Крагујевац, 30. августа 1830.

Коија писма жоџово истје садржине, ујућена Шабачком маџистратџу.

Коија

Славниј Суду Н[ахије] шабачке!

Будући да се у народу нашем повише стоке налази, која би ове зиме на [х]рану као и обично пасти морала, а овогодишња летина слабо је народ наш прихватила, зато да би што мање стоке на рани³⁷ људ[и]ма остало судили смо за добро са согласијем Јего Сијатељства да се свакому трговцу дозволи салану гди хоће изван вароши или у селима држати, и стоку коју по народу куповали буду клати, по чему и препоручујемо вам да свакоме обзнаните у вароши вашој и у прочим паланкама нахије ваше, да се ове године дозвољава свима вообште салане држати, и који салане такове држати буду ни најмање што од касапа зависити неће, нити ће им они што плаћати, но свакиј како што је вишеречено може гди хоће, само не у вароши, но изван оне или у селу безмездно држати, а по својој вољи колико који хоће стоке клати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 30. августа 830.

Коија

ОСВ, К2, 44/1830.

---

³⁷ Храна.

Брусница, 31. августа 1830.

Руднички маџистратџи Ваљевском маџистратџиу – доставља тужбу Јована Дамјановића из Коштунића против Радивоја Милановића из Белошеваца због дуџа, и моли да реши спор.

№ 568

Славниј Суду Нахије ваљевске!

С писмом овим јавиће ви се Јо[в]ан Дамјановић из Коштунића нахије здешње, сверху дуга његови којега он овди показује на Радивоју Милановићу из Белошеваца н[ахије] Ваљевске. И ако буде овај дуг истинит као што се овди нама с молбом показује, молимо вас призовите тог човека и наплатите дуг вишереченог Дамјановића не чекајући више.

Суд Нахије рудничке

У Брусници, 31. авг[уста] 1830.

Текст на пољеџини: Славноме Суду Нахије Ваљевске у Ваљеву.

Примљено 2. [септем]вра 830.

Ориџинал

ОСВ, К2, 45/1830.

Прилоџ:

Бершићи, 16. октџобра 1830.

Аџанасије Михаиловић Ваљевском маџистратџиу – доставља извештај о испитивању сведока у спору између Јована Дамјановића из Коштунића и Радивоја Милановића из Белошеваца.

Благородна господо кнезови

Ономад у недељу прошлу био сам код господара Јована у Брусници, којим даном дошао је Јован Дамњановић из Коштуни[ћа] и потужио се Г[оспо]д[ару] да му је дужан неку суму новаца Радивоје из Белошеваца. Саслушавшиј ту тужбу његову наложио ми је да призovem [на] његови испит који знају како је између Јована и Радивоја, за које данас призвао сам Стојана Мирковића из Коштуни, који је био када су се проесапили, када је Јован Радивоја у Ужицу нашао од Митрову дне, и и осто је Радивоје Јовану дужан 70 дуката у дукатима и 254 грош[а] и по од старине и 187 гроша што је узео од Црног Радо-

вана и два талира од крава и три дуката од три вепра и [...]та³⁸. И 50 талира од тије свију вишеречени новаца примио је Јован [и] 50 дуката од Радивоја посталиј.

Тако исто Тако исто Никола Мијаиловић из тог села казује за пшеницу да је био Јован посијао са Радивојем шеницу у пето исе и све сашњим радио и трошак давао, и казује да су имали те исте вшенице 80 товара, да је он очима гледао, за које одлази Јован тамо вама са овим описаним сведочанством. И вас молимо призовите Радивоја и то им извиђите, и што је Јованово при Радивоју наплатите.

Вас љубезно поздрављајући јесам вам доброжелателниј брат,

Атанацко Михаиловић, капетан

У Бершићу, 16. окт[омвра] 1830.

У насџавку: С [...] ³⁹ од Лазара из Близоња примио [је] Радивоје Јовановић.

Текст на пољеђини: Славному Магистрату Нахије ваљевске с че-стију у Ваљево.

Примљено 19. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 45/1830.

66.

Уб, 5. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрајџу – шаље на пресуђивање Пе-тра Ковача из Палежа збоџ љљачке дуђана, као и ошџеђеноџ Петџра Дмиџровића.

Благородна господа кнезови здравствујте!

Шаљем вам Петра Ковача из Палежа са његовим давучијом Петром Дмиџровићем, којему је платно неко украо из дуђана, и дуго се одао није. После када се одао он је после на своје дете реко да је укра-ло, за које лани нестало је из истог дуђана и од истог Петра 5 пари пиштољ[а]. Дакле, вишеречени Петар Дмиџровић и то на њега се од-говара да је исто покрао, за које исти давуђија казаће и устмено. По-сле Петар Ковач када се увати онда узме жену и децу па прати у Бео-

---

38 Нечитко.

39 Нечитко.

град или у Смедерево, за које ћете ви њега уапсити, још ће бити на њему.

Остајем ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 5. септембра 830.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 6. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 46/1830.

67.

Крађујевац, 6. септембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратуу – налаже забрану продавања робе на мало по селима (торбарење), и тражи да се прикупи порез од механа.

№ 609

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Следујући ми пређе изданој заповести нашој за № 576 у призренију селски дућаницја, и ко овим сад причиславајући и оне торбаре који имају обичај по селима меку рубу⁴⁰ носити и продавати, препоручујемо вам по налогу Јего Сијатељства да за речене торбаре Г.Г. капетанима Нахије ваше налог учините, нека они такове које би по селима да рубу носе пронашли овамо, какогод и дућаницје селске, Суду народњем пошаљу, а равно и ви за које бисте у вароши и паланкама дознавали да рубу односе по селима продавати, оне овамо пошљете да заповест приме.

Овом приликом, такођер по налогу Јего Сијатељства, препоручујемо вам да свију ме[x]анција находећи се по варошима и паланкама нахије ваше, обично ме[x]анско до Ђурђева дна што нисте сабрали покупите, и новце местном муселиму предате.

Суд народниј србскиј

У Крагоевцу, 6-го септемврија
830. года

---

40 Роба.

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 10. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 47/1830.

68.

Крагујевац, 7. септембра 1830.

Кнез Милош Ваљевском маџистрату – наређује да се позову Анђео Јовановић, Лазар Остојић и Петар Ђуковић, и пошаљу у Шабац његовом брату Јеврему Обреновићу.

Славном Маџистрату Н[ахије] ваљевске!

Препоручујемо Маџистрату Н[ахије] ваљевске да по пријатију овога писма призове Анту Јовановића из Лелића, Лазара Остојића из Буковице и Петра Ђуковића из Табановића, и закаже им да најскорије моме брату Јеврему у Шабац оду.

Милош Обреновић
Књаз Србскиј

У Крагујевцу, 7. [септем]вра 830.

№ 1445

Текст на пољећини: Славном Маџистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 48/1830.

69.

Мионица, 5. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље Станка Павловића из Табановића и његову маћеху, која га оштетује за крађу.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Станко Павловић из Табановића, пасторак Смиљане, супруге почившег Павла Авдузовића из истог села, који је пре три м[есе]ца од-

селио се од маћије своје, заједно са женом својом у Црљени, Н[ахију] београдску, и када је отишао нити је питао кмета нити је мени долазио да јави, пак пре три недеље пође опет маћији својој Смиљани да ствари што су му биле заостале однесе. Пак није хтео реченој маћији доћи, него онде у селу код неког Арсенија Драгићевића заноћи се, и сутрадан није онде ни освануо, него је отишао, нити га је Арсеније видио када је отишао. И ону ноћ нестане у његове маћије 10 ока пасуља, 10 ока лука мрког, 2 оке соли, које ни на ког другог не говори се него на њега, а он се изговара да није то учинио. А пре док је још код маћије био, казује маћија да јој је 50 ока ракије украо, и то како је ракија у вајату под кључем била, није могао кључа узети да вајат отвори него је на онај истиј начин кључ од дрвета правио да вајат отвори, пак кад није могао с оним кључем вајата отворити, онда је са сикиром обио и ракију покрао. А када је од маћије пошао, онда скине с вола њезина клепетушу и однесе, за које и сам казао је да је украо, а за проче што је покрадено казати није хтео. Које шаљем га заједно с маћијом на ваше благоразсуденије.

Поздрављајући вас јесам ваш брат

Никола Ракић

У Мионици, 5. септ[ембра] 830.

Текст на њолећини: Славноме Суду Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 8. [септем]бра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 49/1830.

70.

Мионица, 10. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистратију – доставља на пресуду сјор између браће Ивковића из Придворице око њожењевеног жишја.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Симо Ивковић из Предворице предстаде овде к мени и тужбу противу брата свога Радојице предложи, показивајући да је погодио с њиме те су љетос посејали Радојичину њиву са семеном реченог Симе, пак жито на пола да поделе. Када су пак жито пожњели и оврсли, поискава Симо своју половину како што су и погодили, но Радојица му неда говорећи да нису погодили а заклети се неће, за које и кмето-

ви и ја судили смо да му се жито даде, но Радојица на наше пресудство не престаје. Зато шаљем иј на ваше благоразсудженије.

В прочем остајем ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 10. [септем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 50/1830.

71.

Мионица, 10. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџисџираџу – шаље њо налогу Јеврема Обреновића џрџовца Живка из Лаџковића.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

По височајшем налогу Високородног господара Јеврема од 7. о[вог] м[есеца] под № 971 пошилџем вам трговца Живка из Латковића, и јављам да је из Нахије београдске, капетаније капетана Живана, а ви мислим да имате налог како ћете с њим управити.

В прочем вас љубезно поздрављајући јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 10. [септем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 51/1830.

72.

Краџујевац, 12. септембра 1830.

Гардијски капџетан Илија Момировић Ваљевском маџисџираџу – захџева да се њо наређењу кнеза Милоша Обреновића џардисџи џушиџени кућама хиџно вратиџе у Краџујевац.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

По заповести Његовој Светлости господара Књаза Милоша Обреновића и кавалера, препоручујем вам да одма [по] пријатију писма овог изволите разписати капетанима Нахије ваше да гвардисте Његове Светлости који су на време домовима својим отпуштени били, немедлено овамо у Крагојевац отправе.

Капетан от Књажеске гвардије
Илија Момировић

У Крагоевцу,
12. септем[вра] 1830. года

У наставку: С додатком да сас овим нарочито посланим гвардисту от исте нахије послани буду у Крагујевцу без сваког укаснења, под строгим отговором Његове Светлости.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, К2, 52/1830.

73.

Мионица, 15. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском мајистрају – доставља ојис недела које је у Славковици починио ухайшени Пантелија Стевановић из Славковице.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Пантелију Стевановића из Славковице, кога сам јуче заједно с Јованом Обрадовићем из истог села послао по пандуру, нисам имао времена јуче да вам кривицу његову опишем. Зато сад јављам вам како је Пантели[ји]н брат нашо говеда Јованова у покошеној ливади њи[х]овој, и изгонећи почео иј тући, које Јован дође к њему и позове га кметовима да виде зашто му туче говеда. И тако пошавшиј заједно сусретне иј на путу речениј Пантелија и опсује оца Јовану, пак му рекне: нисам ја дошао овде да говеда тучем него тебе, и онда исчупа колац из међе и свега Јована испребија. Пак се оданде растане од Јована а Јован онда отиде кметовима на тужбу, а Пантелија опет после дође са сикиром међу кметове, и Јована [је] пет или шест пута ударио, за које и сви кметови који су се онде трефили показују како га је сикиром тукао, а и ви сами на Јовану видити можете. А пре тога опет је и брата Јованова тукао готово без икаквог узрока, а и много је неваљали[х] које-

какови[х] дела на себе навукао, које се већ и описати не може. Зато молим вас немојте га одма одатле пушћати, јербо се амо због његовог неваљалства трпити не може, него добро га памети научите.

Поздрављајући вас јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 15. [септем]вра 1830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 53/1830.

Прилоз:

Жабари, 21. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистраату – шаље им молиоце који траже да се Пантелија Стевановић пусти из затвора.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Дошао ми је овде кмет из Славковице заједно са Јованом, кога је Пантелија Стевановић који се тамо у апсу налази тукао, питајући ме да би ишли тамо к вама молити вас за реченог Пантелију да бисте га пустили, које шаљем иј к вама. И ако би га ви пустили ја вас молим да га добро научите како се ваља са сељацима владати. А жао ће ми бити ако га онако пустите, јербо и ви знате какво је његово владање у селу, а описао сам вам и у писму које сам [...] ⁴¹ више послао.

В прочем вас поздрављајући пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Жабари[ма], 21. [септем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 21. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 53/1830.

---

41 Нечитко.

74.

[Београд] 15. септембра 1830.

Београдски маџистрати Ваљевском маџистрату – Извештај о сведочењу пандура Јована у сџору око крађе једне коже, у љисусџиву једноџ од учесника џоџ сџора.

№ 431

Славниј Маџистрат Ваљевске на[х]ије!

Одговарајући на писмо ваше од 12.-го числа т[екушћег] м[есеца] јављамо вам да смо ми Јована пандура примили и у суду овдашњем у присуствују Ђурином питали да утврди своје казивање Ђури у призренију како му је тамошњи житељ именован Стефан кожу дао да ју у Београд донесе, Јован не само што одриче да Ђури он то казивао није, него ово исто одрицање и заклетвом утврђује, како што је и сам Ђура чуо. А је ли то Стефан учинио, то јест кожу украо и Јовану да у Београд донесе дао, то ћете ви судејским начином тамо најбоље од Стефана дознати.

Суд Београда србскиј

У Београду, 15. [септем]вра 1830.

Текст на пољеђини: Славному Маџистрату Ваљевске нахије у Ваљеву.

Примљено 18.-го [септем]вра 830.

Ориџинал

ОСВ, К2, 54/1830.

75.

Уб, 16. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – шаље одџвор на наређење о сеоским дуђанџијама и враћању ођиушћених џарџисџа у Краџујевац.

Славниј Суду Маџистрату Нахије в[аљевске]

Примили смо ваше писмо од 11. септемвра и разумели смо што нам пишете за дуђанђије у нашој капетанији. Није ни досад било никака дуђанђије а за ситничаре што нам пишете нисмо њих никако досад имали нисмо из Уба, из Палежа. А ми немамо никога послати у Крагоевац.

Остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 16. септемвра
830. года.

Текст на пољејини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 18. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 55/1830.

76.

Уб, 17. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о убиству вола Илије Аћимовића из Каленића, и о крађи новца са ћергана Илијине жене.

Благородна господо кнезови

Шаљем вам Илију Аћимовића из Калинића, којему је посечен во, и нашли су га најближе ливаде Живка Ивановића, за које Живко сам сведочи да је оно вече изгонио коње из ливаде, а за вола неће да се ода, већ иште клетву да се закуне. А ја му нисам овде могао дати, већ шаљемо вам ви, а ви како учините за право. А особито вам јављамо како је нестало Илији Аћимовићу женски[х] по[д]брадника већ има 3 године. Дакле сад познали су га на жени Деспота Живановића из истог села комшије његови. Дакле сад питали су га кметови одкуд њему те паре, а он им се одговарао да је узимо за ћурке. После призовем га ја преда се [и] испитам га добро, ка[д] си узимо, па што твоја жена наопачке паре пришива? Он се одговара да је дала она вишереченог Илије Аћимовића жени Деспотовој. Овде жена каже да јој више није дала, но само 4 грошића, а на по[д]браднику 60 гроша нестало је. Дакле ја им нисам могао извидити, већ иј шаљем к вама.

Остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 17. септе[мвра] [1830]

Текст на пољејини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 19. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 56/1830.

77.

Мионица, 18. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – известијава да у Цветановцима нема дућана од када је умро бивши власник, и да човек за кој се њежева жена преудала држи само крчму.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Височајшиј налог ваш од 18. о[вог] м[есеца] под № 387 примио сам и точно разумео што ми пишете, које од Живка Достанића наплатићу 50 гроша и вам послати.

Притом обзнанићу свакоме у подручној ми капетанији да се од данас никому дућан по селима држати не дозвољава.

А што ми пишете да још један дућан у Цветановци[ма] има и да вам о томе известио нисам, онај дућан онда је држан докле је почившиј Марко Цинцар онде био, а како је он врат сломио одонда дућан онде не држи се, јербо сам ја одма заповедио да штогод у дућану буде изнесе се и прода, а дућан да се затвори, које је и учињено. А овај који је сад жени у ону кућу дошао само што механу држи, а у дућан се ништа не меша, нити шта у њему има да се продаје.

Поздрављајући вас пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 18. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 57/1830.

78.

Кожуар, пре 18. септембра 1830.

Максим Миловановић Ваљевском маџистрату – обавестијава га да је Стејан Брдаровић из Бајталага бесправно најтерао људе да му секу шиндру за качару, и слао их локалном буљукбаши.⁴²

42 Документ је изузетно тешко читљив, и значајно физички оштећен. Конзервација га је сачувала од потпуног пропадања. Из садржине се не види коју је друштвену улогу имао Максим Миловановић, уколико није био сеоски кмет. Рукопис је веома захтеван за читање, а елементи икавског говора, који је делимично био присутан у северозападној Србији, присутни су и у овом документу. Због таквог стања документа, ни његова садржина није сасвим јасна.

Високоблагородним господаром кнез[о]вом Суда Ваљевскога
поздравље вама!

Јављам вама како је Степан Бердаровић дао порез у село на б [...] ⁴³, да му оцеку шиндру, и слао је оне људе буљубаши у Баталаге те га питали, па буљубаша Николи реко нека вам да порезу додате они-ма људ[и]ма немашним. Ја сам каже питао Господара, него му треба 1.500 шиндре да покрије качару и то може оцичи ⁴⁴ по својијо[ј] керчевини ⁴⁵ што је окрчио само остили [...] ⁴⁶ пак туна може оцичи.

Сотим остајем и јесам Максим Миловановић у Кожу[х]ару свако добро желећи 1830.

Текст на пољећини: Господаро[м] и кнезово[м] Суда Ваљевскога дати се.

Примљено 20. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 58/1830.

79.

Уб, 21. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им због пасоша човека који је прешао из Аустрије.

Благородна господо кнезови здравствујте!

Шаљем вам арума који је прешо сад из Тесарије у петак прошасте, а через пасоша шаљем вам га.

Остајем и јесам ваш покорни брат

Павле Даниловић

У Убу, 21. септем[вра] 830. года

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 24. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 59/1830.

---

43 Нечитко.

44 Одсећи.

45 Крчевина.

46 Нечитко.

80.

Крагујевац, 22. септембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – доставља имена торбара којима је Маџистрат бесправно издао дозволе да тргују по селима. Наредује да казне за њих илајте чланови маџистрата који су дозволе (пасоше) издавали, као и за оне који се убудуће ухвати са таквим пасошима. За остале торбаре наређује да им се казне најлепше и уилаше у Народну касу.

№ 653

Славниј Суду нахије ваљевске!

Пре неколико дана с писмом вашим од 14. септемврија за № 332 послали сте нам торбаре, не означавајући имена његови, и колико иј има. Предстали су нам само шесторица, по имену Лука Крупљанин, Лука Леонтијевић, Сава Станишић, Јован Леонтијевић, Милан Савић и Топал Панто, сви из Ваљева. Но будући да су прво четворица одма своје пасоше показали, којима су членови магистрата тог дозволеније дали да могу меку рубу у торбама по сели[ма] носити и продавати, а последњи двојица показали су да своје пасоше од магистрата дане им код куће имају с којима су по сели[ма] ходили и рубу⁴⁷ продавали. Имајући дакле ови торбари своје пасоше оправдали су се, по чему су онима доказали да без дозволенија свог магистрата по сели[ма] рубу продавати носили нису. Пошто су дакле уважавајући изговоре њи[х]ове Суд народниј није иј могао ни окривити. Но по височајшему налогу Јего Сијатељства препоручујемо и налажемо вамда уместо ови[х] назначени[х] торбара они членови магистрата вашег казн[у] за сваког торбара по 50 гроша из своје сопствене касе у Касу народњу плате, који су заповедали да се торбарима такови пасоши дају. А да би пак лакше дознали који су и у које време тог магистрата членови бивали и пасоше давали, назначавамо им датуме и нумере пасоша како што следује: прошле 1828. године 28. маја за № 926 дат је пасош Панти Аксентијевићу. Ове пак 1830. године 29. априлија за № 316 Луки Крупљанину, 5 маја за № 332 Сави Станишићу. 30. јулија за № 647 Луки Леонтијевићу, а прочих двојице, којих су пасоши код куће заостали, поиштите и оне, пак по датуму и нумери знаћете који су членови дали, пак за све наплатившиј новце 300 гроша да се у Касу народњу ставе нам послати не пропустите. А који торбар магистратског пасоша не би имао вам представити, то од ње-

---

47 Роба.

га самог 50 гр[оша] казниј наплатите, јербо за таковог членови магистрата нису дужни плаћати. Осим овим познати[х] нам торбара и друге које би пронашли тим начином наплаћујте, сиреч који би вам пасош показао одма[х] ћете знати с чијим је дозвољенијем по селима рубу продавао, пак од оног и наплатите. Не буде ли имао пасош, од њега самог новце и узмите, и овама нам пошилијте.

Писали сте нам за к[неза] Павла Даниловића да ће и он из Уба и Палежа торбаре нам послати, које нам још ни до данас послао није. Зато препоручујемо и за те торбаре да нам иј овамо одправите, или повише описаному начину казн[у] наплатите и овамо пошилијте.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 22. септемврија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 24. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 60/1830.

81.

Уб, 25. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље скићиницу Илију Стефановића и тражи да га суд ухајси.

Благородна господо кнезови здравствујте!

Шаљем вам Илију Стефановића који се налази без газде по сели[ма], за које ћете га уапсити док и ја тамо дођем.

Остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 25. дне, септе[мвра] 830.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Н[ахије] ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 27. [септем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 61/1830.

82.

Остружница, 22. септембра 1830.

Никола Станковић Ваљевском маџистратију – извештава о спору Дражевчана и Стублинаца око око градње стублинске воденице.

Славни Суду Нахије ваљевске!

Доходили су ми Стублинци [из] Нахије ваљевске с писмом вашег благородија 8. сего м[есеца] по № 726, ис којег сам да воденица дражевачка стублинској воденици са подпорњемпричињава штету, точно разумео, и исто писмо ваше затекло је мене у Дубоком, када сам пут крчио. И ту су се сви Дражевчани трефили. Ја сам ни питао, Лаза Стублинчевић говорио је пред истим Стублинцима писмодонositeљима ми смо воденицу зачели градити, и да је начинимо потом ако би њина воденица причињавала штету стублинској воденици да ће је они сами без сваког изговора и оборити. Сада је воденица већ начињена и меље једна и друга, и подпор од дражевачке воденице до стублинске да је далеко казују сто кораци, које су гледали кметови и стублински и дражевачки. Утом ако се не уверујете молим писмено јавите капетану Павлу Даниловићу да у један дан изиђемо да видимо, ако причињава воденица дражевачка стублинској штету да ју срушимо, акол[и] не да иј помиримо да не разбијају главе вама, а такођер и нама.

При којем остају и јесам ваш брат,

Никола Станковић
капетан

У Остружници, 28. септ[ембра] 830.

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске с честију у Ваљеву.

Примљено 30. [септем]вра 830.

Ориџинал

ОСВ, К2, 62/1830.

83.

Уб, 16. октобра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистратију – јавља да је ухваћио Илију Крстића који се није одазвао кулуку на крчењу њућа. Извештава о учесталим крађама у Бајевцу, и шаље им за као осумњиченог на испитивање.

Благородна господо кнезови.

Шаљемо вам Илију Крстића из села Бајевца, који је јесенас кад смо друм крчили утеко, нике ктео да крчи, за којега ја до данас нисам мога видети, а данас сам га овде тревии у чаршији и уватио сам га. Амо се што је био дужан одужио ми се данас. А особито вам јављам за које којешта крало се по Бајевцу, а ја рекнем кметовима да потраже по кућама. Дакле нашли су [...] ⁴⁸ његовом сандуку овај један нож велики и 9 чешљева и једне бројенице. Него овде код нас ка[д] смо га испитивали он каже да је нож купио у Ваљеву на вашеру за 11 цванцика, а такођер и чешљеве каже да је купио о вашеру, а бројенице каже да му је поклонии владика, а бројенице овамо познају да су почившег Васиља из Бајевца. За које овамо једнако се краде а ништа се наћи не може. Они у кући четири брата и отац пети свакад им се пара налази а ниједан у служби није нити каке марве продају, сами им се чудимо одку[д] су им. За које вас молимо окујте ви њега да видимо оће ли онда којешта онде нестajати. А истина, он неће [о]вамо издангубити.

С тим јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 16 [октом]вра 830.

Текст на њолеђини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, К2, 63/1830.

84.

Крађујевац, 7. октjобра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистрату – тражи да се Пани Ђокићу из Бабине Луке изда њасош и да сам дође њред Суд збођ убиства сеоскођ кметjа, кођа је у кукурузима зашћкао са својом женом.

Славниј Суду Нахије ваљевске

Препоручујемо вам да одма[х] по пријатију овог налога нашег да-те пасош Пани Ђокићу из Бабине Луке, који је кмета свога Николу Симеуновића у кукурузи на својој жени Милки у блудодејству затекао, и малим ножем убио. И нека с истим пасошом он Пана сам собом Суду народњем предстане.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 7. [октом]врија 1830.

---

48 Оштећено, нечитко.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. [октом]вра 830.

Оригинал,

ОСВ, К2, 64/1830.

85.

Крагујевац, 9. октобра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – шаље на пресуђивање случај Милице Пуцаревић из Кошевице, коју муж и пасторак сџару шерају из куће.

№ 669

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Овде је предстала Милица, Павла Пуцаревића жена из Кутешице и представила тужбу против свог мужа истог Павла, да ју он без икаквог узрока из куће изтерује и бије, а тако и на пасторка свог Марка Панића из Попучака да ју и он отерује и себи не прима. И тако сирота да [је] принуђена од куће до куће којекуд скитајући се леба просити и глад себе под своју старост морити. Писменог известија нисмо јој могли суд предузети, но пошиљајући ју вам препоручујемо да тужбу њену саслушате и у призренију оне суд учините, да не трпи од свог мужа и пасторка таква нападанија и прогоненија.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 9. октоврија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 65/1830.

86.

Крагујевац, 11. октобра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – шџражи да се убица Панџелија Васиљевић из Бабине Луке пошаље у Крагујевац под сџражом.

№ 708

Славни Суду Нахије ваљевске!

У смотренију убијственог испита под № 342 нам послатог, овим налажемо вам да реченог убијцу Пантелију Васиљевића под стражом овамо Суду народњем пошљете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 11. [октом]врија 830.

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 14. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 66/1830.

Крагујевац, 18. октобра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – пошврћује пријем послићоџ убице Пантелије Васиљевића.

№ 741

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Не пропуштамо вам јавити да смо послатог нам под стражом Пану Васиљевића из Бабине Луке, нахије ваше, из руку пандура овиј примили.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 18. октоврија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 22. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 66/1830.

87.

Белошевац, 15. октобра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – доставља тужбу Недељка Пејића из Белошевца прошив Станије из истог села, жене Николе Динића, збоџ крађе.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Предстао ми је овде Недељко Пејић из Белошевца и тужбу противу Станије, супруге Николе Динића из истог села предложи, покази-

вајући да је пре неколико дана дозвола је његова жена да јој помогне кудељу набијати. Пак после скине Недељкова жена онде набијајући са Станијом кудељу свој подбрадник с новцима, и даде своје детету да однесе у вајат и остави. И тако дете узме подбрадник од ње, однесе у вајат и у бисаге метне, пак кад се дете врати из вајата запита је жена гди је дете оставило, а она каже да је у бисаге оставило. Кад буде пред вече, оде жена Недељкова кравама а Станији рекне да однесе жито у воденицу, и кад се врати да узгред воде кући донесе, а детету пак да оде онде у комшилук једно крме дотерати. Тако Станија узме жито и у воденицу однесе заједно с дететом, и када се врате и дођу до куће опомене Станија дете за крме да оде дотерати, и тако дете отиде и крме дотера а она за оно време сама код куће остане. Кад жена Недељкова дође од крава онда оде и вајат закључа, не знајући да јој је подбрадника нестало, а кад буде сутрадан пошље опет дете да јој подбрадник донесе да се убради. И кад дете у вајат уђе да подбрадник узме, није га могла онде наћи гди га је оставила, и каже да га нема, које ни на ког другог нису могли рећи, кромје на речену Станију. Ја пак када сам к њима у село дошао призвавшиј Станију и испитивајући ју, није ми хотела казати да је она узела, а и тукао сам је да би ми казала, будући никакове прилике нема да је когод други узети могао кромје ње, и не хтеде казати. Зато шиљем иј тамо к вама, да би вама апса ради казала, а видим да се батина слабо страши.

Поздрављајући вас пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Белошевцу, 15. [октом]вра830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 67/1830.

88.

Уб, 15. октѡбра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – шаље им емигранта из Хабзбуршке монархије, Ђорђа „Мађара”.

Благородна господо кнезови здравствујте!

Шаљем вам Ђорђа Мађара који је прешао из Ђесарије.

С тим остајем и јесам ваш покорни брат,

[Павле Даниловић]

У Убу, 15, октомбра 830. года.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 18. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 68/1830.

89.

Крагујевац, 15. октобра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује да се од Митра Михаиловића из Палежа најлапши полугодишња аренда за скелу, и новац шћо пре пошаље у Крагујевац.

№ 729

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Препоручујемо вам да одма[х] по пријатију овога писма призовете Митра Микајловића из Палежа, и наплатившиј од њега дмитровску аренду на пол године за скелу палежску коју има давати у 3.000 гроша, и исте новце што скорије нам по њему самом, или по другом ком ако сигурне прилике буде пошљите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 15. октовра 1830. года

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 21. [октом]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 69/1830.

90.

Крагујевац, 4. новембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – издаје догајна ујуйствва о коришћењу и зашћићи шума од прекомерног сечења које је узело маха.

№ 775

Славни Суду Нахије ваљевске!

Видећи ми да се шуме у држави нашој без и најмањег штедења троше и секу, тако да замало важне вешћи читав се грм редом посече и остави на земљи трулити, а штовише такову шуму без сваког разлога на ватру троше и сотим родну гору затиру, која у народу нашем за величајшу ползу служи, зато са согласијем Јего Сијатељства судили смо за добро ипак вам нову заповест издати да би се шума од излишњег трошења сачувала, којом и препоручујемо вам да свим г.г. капетанима писмено овај височајшиј налог издате, да они сваки у својој капетаниј насечене шуме добро позорствују и да забране ону на сваку непослицу сећи, и родну гору обарати да на земљи трули. Но коме би нужда била какову важну јапију одсећи, дужан је сваки г[осподину] капетану свом пријавившег се с писменим известијем својим нека пошљу у суд нахијскиј, којему од суда да се цедуља даде на оног кмета у којег је шуми рад оно одсећи што му потребује, и то да оне грмове сећи може које му кмет онога села на кога се цедуља пошиље, определи и забележи. Ви пак за такве цедуље наплаћиваћете за сваку по 1 грош у Касу народњу. Који би се пак усудио шуму без судејске цедуље сећи, и кога би местни кмет ухватио, одма[х] да га има свом кмету пријавити а овај у суд нахијскиј послати, и суд да га има по преступљенију његовом соразмерно казнити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. ноемврија 1830. года

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 12. [ноем]вра 830.

Циркулар

ОСВ, К2, 70/1830.

91.

Крагујевац, 4. новембра 1830.

Суд обих народни србски Ваљевском маџистрату – издаје ујединство да се по варошима обихине споразумеју са мумџијама о најнижим ценама за свеће и сајун у наредној години, да се обихишу уговори о поме и пошаљу Суду на обиврду.

№ 773.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Будући да је већ Митровдан прошао, и с њим опредељена такса на свеће и сапун мумџијама изчезла, следоватељно нужно је и убудушће знати пошто ће се свеће и сапун продавати. Зато препоручујемо вам да призовете све мумџије вароши ваше и испитате иј пошто оће они моћи за целу годину одсад свеће и сапун и то најнижом ценом продавати. Пак између њиј кој најнижу цену изјави, и обећа се да ће за целу годину с довољно свећа и сапуна варош снабдевати, ако ће и више њиј у кумпанији бити, са обштеством нека контракт начине, и вама на потврђење поднесу, који контракт ви потврдившиј нам пошљите да се и овде од Суда народњег потврди. На реченом контракту нека буду и неколико кметови од стране обштества подписаниј, и оне момџије које се обвезују најнижом ценом како што је речено свеће и сапуне продавати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. [ноем]вра 830.

Текст на полеђини: Славном Суду нахије у Ваљево.

Примљено 12. [ноем]вра 830.

Циркулар

ОСВ, К2, 11/1830.

92.

Уб, 5. новембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату Нахије ваљевске – шаље два Сремца која су прешла у Србију.

Благородна господо кнезови здравствујте!

Шаљем вам ова два Сријемца који су прешли из Тесарије.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 5. ноемврија 830. года.

Текст на полеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 6. [ноем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 72/1830.

93.

Уб, 13. новембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље на испитивање осумњичене за крађу једног коња.

Славноме Магистрату ваљевском.

Шаљемо вам Митра Павловића из Београда, који је дој[аха]о коња пироманској ме[х]ани, и показује да му је дао Мића Симичија из Ваљева, који показује да га је посла Петру Марковићу у пироманску ме[х]ану. Но овај Петар Марковић да [је] био узео коња под кирију из Ваљева, и он јес[т] досо пироманској ме[х]ани и оданде га вратио по [...]ралији⁴⁹ у Ваљево. Но ја сумњам да није како друкчије, но ето иј ја шаљем обадва натраг, па ћете извидити на коме је валинка.

С тим јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 13. [ноем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 16-го [ноем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 73/1830.

94.

Палеж, 13. новембра 1830.

Радивоје Стефановић Ваљевском магистрату – потврђује пријем писма са новим пасошима, и враћа старе којима је време истекло.

На славниј Суд Нахије ваљевске!

Разумели смо из писма послатог с додатим пасошима, које зактевате старе пасоше којим је већ време прошло. Тако ето их шаљем 21, а проче које фале до онолико колико сте нови[х] послали изговарају се људи да су погубили.

Јесам покорни

Радивој Стевановић

У Палежу, 22. [ноем]вра 830.

---

⁴⁹ Нечитко.

Текст на полеђини: На славниј Суд Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, К2, 74/1830.

95.

Мионица, 22. новембра 1830.

Павле Ракић Ваљевском маџистрајџу – известијава о љачки Косаре из Бујачића, и шаље је у родно село, да се и тамо извиди да ли има украдених ствари.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

За по[х]ару Косаре из Бујачића што смо се пре изговарали да је добавим и с једним пандуром у Ракаре и Команице роду њезином пошаљете, да и тамо види еда би штогод пронаћи се могло. Јавити вам не пропуштам да сам је слао и гледаја је тамо, но ништа се пронаћи није могло.

Пребивам ваш брат,

Павле Ракић

У Мионици, 22. [ноем]вра 830.

Текст на полеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. [ноем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 75/1830.

96.

Мионица, 13. новембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрајџу – шаље оркивљеноџ за сечу шуђе шуме и пребријање дејетџа њеноџ власника.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Митар Јевтић из Заруба предложи тужбу противу Илије Белушевића из истог села, показивајући да је ишао у шуму и преко заповести грмиће секао, премда им је кмет заказао да је не смеду сећи, а грмићи су били горереченог Митра. Пак дође дете Митрово те рекне Илије да не сече, а он онда окрене се на дете и сикиром испребија га.

Того ради ја сад нисам иј могао призвати да то извидим, будући да одлазим у Београд, него шаљем иј к вама на ваше благоразсуждение.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 23. [ноем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 25. [ноем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 76/1830.

97.

Мионица, 10. децембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – извештава о сјору Илије Радојичића из Ракара, против Илије Радовановића из истог села, због крађе ђергана са новцем његове жене.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Илија Радојичић из Ракара предстаде овде к мени показивајући да је жена његова ишла у Вртиглаве, будући да јој је сестра умрла, и вративши се натраг скине подбрадник с новцима, свеже у мараму и у руци понесе, пак када је била у Котешнице одреши јој се каиш од опанка и седне преобувати се, а мараму с новцима метне според себе на земљу. И када се преобула устане и пође, а мараму онде заборави. И мало оданде када је одмакла види да мараму је заборавила и одма врати се, пак када је онде на место дошла мараму није могла наћи.

А Илија Радовановић из Команица када је жена оданде устала и пошла, одма[х] онуда прошао је идући свињцу његовом, а и според куће његове је било, и оданде је се одма[х] вратио. Зато на никог другог није се могло рећи да је новце узео, кромје на њега, и говорили су му да скине са подбрадника 10 цванцика себи, а оно друго да подметне, пак да му ништа нећеду чинити. После тога вребао је брат Илије Радојичића на Радовановића Илију оће ли новце подметнути, и видио када је из свога сена мараму с новцима извадио и у чакшире метнуо. И када је сутрадан било нађу исту мараму с новцима на своме сену, и показују да је скинуто с подбрадника 12 цванц[ика] великиј и 13 малиј. Зато и ја нинаког другог нисам могао рећи кромје на Илију Радовановића, иговорио сам му да ништа чинити му неђу само да ми

каже јесу ли новци код њега, и казати ми не хтеде. Того ради шаљем га к вама да га у апс метнете, будући новци сигурно ни у ког другог нису него у њега, само што казати неће.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 10. [декем]вра 830.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 10. декемврија 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 77/1830.

98.

Мионица, 10. децембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистратију – шаље Васиља Лукића из Кључа, који моли да му се одобри сеча шуме за изградњу куће.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Писмодоноситељ тај по имену Васиљ Лукић из Кључа, долази овде к мени молећи се неколико дрвета да би за кућу посекао. Зато одлази тамо к вама дозвољење добити.

Поздрављајући вас јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 10. [декем]вра 830.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. декемврија 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 78/1830.

99.

Уб, 11. децембра 1830.

Пројојрезвијтер Стефан Пројић ваљевском маџистратију – обавештава маџистратију да је на Убу лично испитио узроке развода једног брака, и да је у испитињу болест жене.

Благородним г[оспо]дам кнезовом Суда ваљевског!

Павел Мијаиловић [из] с[ела] Твердојевца, који јест к суду вама долазио, и он казује да сте ви рекли да донесе от нас писмо. Супруга његова именован Иваном из села Звиздара има већ пол година како је от свог супруга Павла одустала. И била [је] три године с њиме, имају дете мужско, и от оног времена пребива на Уб код мећеје Антони[ји]не супруге. По налогу вашем ја сам отишао на Уб и испитао [их] пред кметовима. То јест Јо[в]ан Михаиловић кмет, Јеремија Дубљевић, Павел супруг њен, Милинко брат њен. И каже још от детињство било [је] и после 2 године утаји се, и тим начином уда се, и буде неко време и опет покаже се. Тако на испиту каже, Бог да му просто, нека тражи себи друга, само нека гледају и за ме, како и ја задња и бедна. А ви коју зактевате докле се на кола не дотера не може доћи, јербо се живина у телу уљегла и разнела ју.

Сотим остајем ваш доброж[елатељ],

Стефан Протић
протопрезвитер

На Убу, декемврија 11, 830.⁵⁰

Текст на пољећини: Благородним г[оспо]дам кнезовом Суда ваљевског с почитанијем у Ваљево.

Примљено 12. [декем]врија 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 79/1830.

100.

Мионица, 13. децембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском мајистирају – шаље им Милисаву Веселића по дозволу за сечу дрвета за изградњу чардака.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Милисав Веселић долази овде к мени поискавајући неколико дрвета ради чардака да одсече. Зато одлази тамо к вама допуштење узети.

Поздрављајући вас јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 13. [декем]вра 830.

⁵⁰ Текст писма није сасвим јасан, иако је добро читљив. Међутим, очигледно се ради о озбиљној болести жене која се у писму не наводи, а која је допринела њеној одлуци да напусти брачну заједницу.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 13. [декем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 80/1830.

101.

Мионица, 20. децембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском маџистрајџу – подржава молбу Мрчићана да се из зајџвора пустије два њихова сељака, и да им се кривица ојпростии.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Мрчићани долазили су овде и молили за ту двојицу што се јошт у апсу налазе да би се пустили, и погрешка им се опростила. Зато и ја опет вас понизно молим да бисте им опростили и пустили иј изволили.

Поздрављајући вас јесам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 20. [декем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 20. [декем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 81/1830.

102.

Крагујевац, 22. децембра 1830.

Суд обииенародни србски Ваљевском маџистрајџу – наређује да по Божићу у Суд смесииа дођу два грабовачка кмета.

№ 926

Славниј Суду Нахије ваљевске!

По налогу Јего Књажеског Сијатељства поручујемо вам да перви дан по истеченију празника Христова Рождества, т[о] је[ст] не изоставите послати два грабовачка кмета у Суд народни.

Суд народни србски

У Крагујевцу, 22. [декем]вра 830.

Текст на пољећини: Славноме Суду нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 24. [декем]вра 830.

Оригинал

ОСВ, К2, 82/1830.

103.

Уб, 24. децембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – обавештава маџистрат о случају чедоморства и шаље учеснике тог убиства на суд.

Благородна господа кнезови!

Шаљемо вам тамо Марију из Роваца, пасторку Павла Каравља, коју је био удао о Госпођи у село Бадања, а сада се породила а оно дете [у]дави, пак онда [је] дете донела у Ровце с њим човеком мертво. Сад она показује да је смешеније имала са Ранком Сарићем из Уроваца, за које ето иј ја шаљем тамо обадвоје.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 24. декемвра 830. года

Текст на пољећини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 26. [декем]вра 830. год[а]

Оригинал

ОСВ, К2, 83/1830.

104.

Крајујевац, 24. децембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – издаје ујужива о новим трговачким пасошима и повлачењу старих.

№ 933.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Будући да су за будушћу 1831. годину трговцима предела нашег који у напредак са живом марвом трговати желе, нова објављенија нуждна, зато налажемо вам да по пријатију овог нашег налога од-

ма[х] свима трговцима у н[ахији] вашој на[х]одећим се обзнаните и заповедите да се сваки који и ове наступајуће 1831. год[ине] са живом марвом трговати намерава, код вас прејавити и изјавити мора намерава ли са цесарсом страном или по внутерности нашег предела, или с другим којим пашалуком трговину водити. Које кад вам изјаве онда имена они[х] трговаца који са цесарском страном трговати желе у једном списку пошаљите нам, а ми ћемо им објављенија од нас написана и потврђена преко вас послати. За оне пак трговце који ужеле само по пределу нашем, или с другим којим пашалуком трговину водити, како год и за све калаузе вообште, нека писари ваши обичним начином објављенија напишу, која ћете нама на потврђење шиљати, а ми ћемо потврђена преко вас ономе коме пренадлеже послати.

Од ове 1830. год[ине] сва објављенија од трговаца и калауза преко капетана на[х]ијски[х] постарајте се покупити и нам послати, будући да она од новог љета никакове важности нећеду имати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 24. [декем]врија 830.

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3. јануар[ија] 831. год[а]

Циркулар

ОСВ, К2, 84/1830.

105.

Крагујевац, 27. децембра 1830.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – издаје ујужиства у погледу трговине лојем, јер су се појавиле жласине да га је забрањено извозити ван Србије.

№ 936.

Славном Суду Нахије ваљевске!

Дошло нам је до знања да је од некога забрањено лој у Аустрију и изван државе на страну продавати, о којој уредби ми до сада ништа знали нисмо, нити се од височајше власти налог о томе налази. Да би се дакле томе непоредку предел положио, са согласијем Јего Књажеског Сијатељства налажемо да јавите како трговцима који лој за продају имаду, тако и скелецијама који се на австријској граници налазе, и ђумрукцијама од стране пашалука на сувој граници, да је сло-

бодно свакоме свој лој продавати коме оће, и куда му се за боље и пробитачније свиди, било то у австријске стране, или и у пашалуке у Турску.

Суд народни србски

У Крагујевцу, 27. [декем]врија 830.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 3. јануара 831. год[а]

Циркулар

ОСВ, К2, 85/1830.

106.

Убу, 29. децембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – шаље једноџ пронађеноџ вола коме се не зна власник.

Благородна господа кнезови

Шаљемо вам вола оног који је овде дошо у Трњаке Јови, ком саибија се до данас показа[о] није. Но ето га шаљем к вама пак што знате шњиме.

Ваш искрени брат,

Павле Даниловић

У Убу, 29. декемвра 830. года.

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 30. [декем]вра 830.

Ориџинал

ОСВ, К2, 86/1830.

107.

Роџача, 7. јануара 1831.

Београдски маџистрату Ваљевском маџистрату – шаље Јеремија Велбабића и Ранисава Васиљевића, који шјуже манастир Боџовађу збоџ дуџа.

№ 21

Славни Суду Нахије ваљевске!

Јеремија Велбабић из Чибутковице и Ранисав Васиљевић из Жу-пањца здешње нахије, престали су овде с тужбом да је првопомјану-том 201 грош, а втором 62 гр[оша] и 20 пара манастир Боговађа дужан. На исту суму показују да имаду облигације. Того ради више-речене с облигацијама пошилимо вашему благородију, да им за ви-шеречену ствар по вашему благорасудденију и решеније положите.

В Прочем вас љубезно поздравља,

Суд н[ахије] белградске

У Рогачи, 7. јануара 831.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 10. јануара 831. год[ине]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 1/1831.

108.

Шабач, 13. јануара 1831.

Шабачки маџистрати Ваљевском маџистрату – по наређењу Јеврема Обреновића, тражи податке о томе како је скићница Павле Бабић из Лојаница могао да проведе два и по месеца у Мионици без пасоша код се-оског кмета, одакле је по повратку са собом довео и удовицу Јефимију.

№ 16

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Неки Павле Бабић из Лојаница ове нахије побего је пре два м[есе]ца и пол од своје куће, за кога се није знало гди је. Сад је дошо с једном женом Јефимијом вдовом Ђукана Бачуловића из Мионице тамошње н[ахије] кући својој, с којом је се онде стојећи сљубио. Тако кад су овде на испит приведени показује Павле да је кроз ово време како је од куће отишо био код кмета Леонтије у Мионици. Заиста се морамо чудити како се овакове скитнице без пасоша толико време у селу могу трпити, а да га нитко за пасош ни пито није, а штавише да га је сам кмет селскиј код себе држо без пасоша и ником јављао није, на које би требало по височајшем строжајше изданом налогу да сва-киј, а особито кметови и другиј чиновници добро позорствују и ста-ријим својим овакове скитнице представљају. У томе дакле недвоу-мимо да ви нећете реченога кмета призвати и испитати како је он мо-го ову заповест пренебрећи и код себе овакову скитницу без пасоша

држати. Ми Павла помјанутога задржавамо овде, а жену која је на сву прилику побегла шаљемо је тамо к вама под стражом без сваке казни.

Суд нах[ије] шабачке

У Шабцу, 13. јануарија 1831. года

П.П. Кад испит учините, изволите описати изговор како кметов тако и госп[одина] капетана у кога буде капетанији и овамо послати, будући да тако заповеда Јего високородије госп[одар] Јефрем Обреновић, ком ће изговор и овамо од нас сообштен бити.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. јануара 831. год[ине]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 2/1831.

Крајујевац, 14. јануара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрайту – јавља да се у Србији налазе два беџунца из Хабзбуршке монархије, који су ољачкали касу Градишке реџименте. Даје ошис поменутих лица и тражи да се, уколико се пронађу, лише слободе.

№ 108

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Његовом Сијатељству, милостивејшем государу и књазу нашем јављено је од Варадинске ђенерал-команде да су тамо пребегла некакова два човека из Аустрије, који су између 16. и 17. 1828. године касу царску по[х]арали, у Рожданику Градишке реџименте, и да се сад по свој прилици у нашој држави налазе. Лично описанье поменуте двојице следујуће [је]: Симо Кескеновић или Колар, 42 године стар, греческог восточног закона, ожењен, малог дежменкастог узраста, црномањаногпуног образа, црни коса, очију и обрва. Занатом колар, из Рожданика у Шлавониј[и], и Матија Ловивук, граничар из Рожданика, 24 године стар, неожењен, греческог восточног закона, маленог дежмекастог узраста, црномањастог лица, косе, очију и обрва.

Зато од Његовог Сијатељства под № 64 од 12. јануара текуће године добили смо височајши налог да учинимо разположеније и уредбу, како би се опоменути злочинци, ако се где код нас задржавају, уватити могли. По томе налажемо вам, како примите овај налог наш

одма[x] не само да се ви постарате за такве људе разабрати, него и подручним вам капетаном и полицији лично описање њи[x]ово да предате с налогом како би овом описању подобна и таковог човека нашли, који је после реченог 17. априла 1828. године овамо прешао, да га увате и вама предаду, о коме ћете ви нама послати известије, [а] њега под тврдом стражом задржавши.

Суд народниј србски

У Крагујевцу, 14. јануарија 1831. года

Текст на пољеђини: № 108. Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 21. јануар[ија] 831. год[а] у смотренију два бегунца из Цесарије

Оригинал

ОСВ, КЗ, 2/1831.

109.

Крађујевац, 24. јануара 1831.

*Командант Кнежевске жарге Илија Момировић Ваљевском маџистра-
џу – по налогу кнеза Милоша хитно све жардисџе послиџи назад у
Крађујевац.*

№ 14

Славном Суду Нахије ваљевске.

По налогу Јего Светлости књаза србског государја Милоша, има онај суд дати на знање капетанима нахије ваше да без сваког закасње-
нија одправе солдате од гвардије Његове Светлости у Крагујевац.

Командант Гвардије

Илија Момировић

У Крагујевцу, 24. јануарија 1831. года

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. јануарија 831. год[а]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 3/1831.

110.

Крагујевац, 29. јануара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – јавља да је ојуномоћеник суда Гавро Степановић из Сарајева нашао дужника Цветана Ристића и довео га пред Суд у Крагујевцу, те да су од њега најлаћени дугови свих ошћећених, као и сви настали трошкови.

№ 228

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

На објављеније ваше од 22-га јан[уарија] т[екуће] г[одине] под [№] 26, којим сте Гавру Степановића из Сарајева ополномоћили да може Цветана Ристића, који је задуживши се тамо утеко уватити гди га год нађе, и да може од њега како свој, тако и Боже Самарције, Коче Марковића и Крсте Миливојевића дуг наплатити, пошто је речениј Гавро бегунца Цветка нашо и с њиме Суду народном предстао, наплаћен је сав дуг за који је јављено, и осим тога 50 гроша путна трошка Гаврина, које све скупа чини 398 гр[оша] [и] 20 пара, и по објављенију вашем којим је Гавра за ове ополномоћен да прими, предади смо сав тај новац Гаври, с којим поступите како сте уредили давши му полномоћије. Гавро је у готову, и то у турском новцу, примио 511 гроша [и] 20 пара, а у ибришиму примио је 87 гроша. Притом шиљемо вама натраг и облигацију Цветанову Кочи Марковићу дану, назначивши на њој да је и рест од ње плаћен, с којом пред Кочом поступите по обичају исплаћени[х] облигација.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 29-га јан[уарија] 831.

Текст на пољећини: № 228. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 31. јануарија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 4/1831.

111.

Уб, [уре 24. фебруара 1831.]

Павле Даниловић Ваљевском маџистратију – шаље стіранке у љарничном постіујку због дугова.

Благородна господо кнезови

Шаљем вам давуђијо Мину за Стефана који је, који ће вам казати колико је дужан истому, старца Обрада, и дужан је Јо[в]ану Станко 12 гроша

С тим остајем ваш,

П[авле] Даниловић

У Убу [...]⁵¹

Текст на пољеђини: Славному Магистрату На[х]ије ваљевске у Ваљево.

Примљено 24. фебруар[ија] 831. год[а].

Оригинал,

ОСВ, КЗ, 5/1831.

112.

Крађујевац, 3. фебруара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље на исшћи ошћужене и ошћећене у случају крађе, кија се десила још у Карађорђево време.

№ 278

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

С писмом Суда На[х]ије београдске од 30. јануара т[екуће] г[одине] № 65 предстали су овде Суду народном Сретен Весковић и Радован Марковић из Жупањца, На[х]ије београдске с тужбом да су они јошт у време почившег господара Георгија по[х]арани били од Ивана и Радована Томовића из Латковића На[х]ије ваљевске, показујући да они ову своју тужбу и посведочити могу. На ову њи[х]ову тужбу дајемо им ово писмо, којим налажемо вама да по пријатију овог нашег писма оптужене Ивана и Радована Томовиће у суд ваш призовете, и точниј испит о овој крађи како са оптуженима, тако и са тужитељима и њи[х]овима сведоцима на које се обе стране позвале буду учините, и почем све достаточо известите и дознате да нам о свему јасно и савршено известите у смотренију овог предмета што скорије послати не пропустите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 3. фебруара 1831.

---

⁵¹ Нечитко.

Текст на пољеђини: № 278. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 12. фебруарија 831. год[а]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 6/1831.

113.

Шабци, 11. фебруара 1831.

Шабачки маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – саопштијава одлуку Јеврема Обреновића о сиору око једног вола, и даје дејтаљан опис целога случаја.

№ 48

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Писмо ваше от 20-ог пр[еђашњег] м[есеца] за № 1725 примили смо и разумели што нам пишетеца Митра Петровића из Црниљева тамошње нах[ије], да је он позно свога вола у његовог сељака Беље Симића, кога да му је лане о Митрову дну нестало било, а кога је Беља купио од Лазара Костића из Козарице, ове нахије.

Будући пак даје исти во доведен овде из Метлића ове нах[ије] 20. н[ојем]врија 829. године и 21, 22. и 23. истога м[есеца] по чаршији јављан и провођен да би се позно, и кад му се саибија није нашо дали смо га чрез телала продати, кога је овдашњи житељ Јефта Каменица купио, и продо истоме Лазару Костићу а овај Бељи Симићу, от кога је Митар Петровић познавши вола по пресуди вашој отузо, за које смо ми јавили и високородном господару Јефрему Обреновићу, на које су они благоизволели одговорити да вам пишемо да ви вола опет отузмете од Митра и предате га Бељи, зашто је ова ствар јавно учињена и новци већ у Касу народњу предати, зато да Митар, који за годину и три м[есеца] није био вредан наћи свога вола штету мора трпити.

Суд нах[ије] шабачке

У Шабцу, 11. февр[уарија] 831.

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 14. фебруарија 831. год[а]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 7/1831.

114.

Шабца, 7. фебруара 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрату – издаје наредбу о плаћању пандура једног кайетана, и кайетанском ајлуку.

Славниј Маџистрат Н[ахије] ваљевске!

Пре писо сам вам да издате колико припада пандуром кап[етана] Бобовађе⁵² и писара његовог, и капетански ајлук да задржите. Тако препоручујем вам да од издатог ајлука 500 гроша Михаилу Дубници дате, а 1.000 гроша Анти предајте.

Ваш благонаклони,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 7. фебру[арија] 1831. года

№ 119

Текст на ћолећини: Славном Маџистрату Нахије ваљевске у Ваљево.
Примљено 7. фебруарија 831. год[а].

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 8/1831.

115.

Крајујевац, 7. фебруара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – издаје ујутїства како и коме да се издају дозволе за бављење касайским занатом у наредној години, посебно када се ради о ценама меса и висини аренде.

№ 316

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Да би за наступајућу годину касапи, који се приме за дана приготовити и себи стоке набавити могли, која би им у своје време нужна била, то ускоравамо препоручити вам да одма[х] како примите овај налог наш призовете чаршинлије вароши Ваљева, Уба и Палежа, и да се с њима договорите и погодите одма[х] сад за целу годину пошто ће месо продавати, но тако да се цења тројака, сиреч на три годишња времена уговори и одреди, т[о] је[ст] пошто ће се месо продавати од Ђурђева до Петрова дне, пошто од Петрова дне до Бо-

---

52 Боговађа.

жићњи[x] поклада, и пошто од Божића до Ђурђевога дна. Притом такођер да се уговори и погоди колико ће аренде за то плаћати онај који се касапнице прими. Но утом се суду налаже да никоме не даде касапницу који би и најмање у сумњи био да или неће моћи, или није поуздан да ће аренду на своје време платити, или да ће меса свагда за довољно имати, пак да би чрез то или држава у штети остала, или би чаршинлије узрок добили тужити се да немају свагда доста меса. Које кад тако свршите онда пре него потврдите уговор и погодбу, да нам јавите пошто је аренда уговорена, какова је цена одређена и на коме је остало, и какав [је] човек на коме је остало.

Суд народни србскиј

У Крагујевцу, 7-га фебруара 831.

Текст на пољењини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. фебруарија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 9/1831.

116.

Уб, 13. фебруара 1831.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрајџу – указује на бесправну сечу шуме и учестале крађе у селима у његовој надлежности.

Благородна господа кнезови здравствујте!

Шаљемо вам тамо Калинце⁵³, за које ми је дошо овде Ранко кмет њи[x]ов, и тужећи на њиј да већ једнако шуму сијеку. Зато ја нисам мого му веровати док нисам ја сам отишо и видио. После ја њи[x] призовем и питам, [и] из свог села ја нисам мого извадити 4 човека да нису секли, а оно сви. На прошће га секли нису а на шиндру нису, а на јапију га секли никаку нису, но само говедима секли и крчевину од грмова градили. Но ето иј, ја шаљем тамо к вама пак како знате шњима. А особито вам јављам за ерсузлук њи[x]ов, сваки се дан краде а један другог одати неће. Него вас молим ако нађете за право поапсите и[x], и док један другог не би неки одао, јербо по[x]араше три четири куће од Радјева а три четири од Борка. И ту се ерсезин ниједан не море наћи измеђ њиј, него ћете стегнути Радована Мрчићанина, он ће вам показати вашерске ерсезе, а за селске не знам оће ли мо-

⁵³ Највероватније село Калиновац код Уба.

ћи казати. Него вас ја молим гледајте те иј начините као и остале људе да су. А ја би шњима дошо него сам се трвио у ерђавом здрављу пак нисам мого доћи.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 13. фервуарија 831. года

Текст на пољеђини: Славному Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 15. февруарија 831. года

Оригинал

ОСВ, КЗ, 10/1831.

117.

Крагујевац, 13. фебруара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистрату – одређује место боравка у Ваљевској нахији три емигранта из Хабзбуршке монархије.

№ 365

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Писмо ваше од 7. фебр[уарија] т[екуће] г[одине] у смотренија пребегша [с] оне стране три човека ми смо Његовој Светлости нашем милостивејшем господару сообштити, на које је Њи[х]ова Светлост милост имала следујућиј одговор, који вама рад извршенија сообштавамо дати, да се како Стевану Костићу и његовом брату Павлу, тако и Стевану Цандару из Баната, који су прошастог месеца на ову страну пребегли, дозвољава око Ваљева и Уба, само не на Сави или врло близу Саве место пребивања себи избрати. Такођер допушта се Стевану и жену своју тајним чином овамо превести, само да му се закаже и на то гледа да се тога ради дуго око Саве не задржава.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 13. фебр[уарија] 1831.

Текст на пољеђини: № 365. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. февруарија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 11/1831.

118.

Крагујевац, 13. фебруара 1831.

Суд обихтїенародни србски Ваљевском маџистїратїу – наређује да се босанским трџовцима сїоком, у недосїаїтку њошврђених објава, издају љривремени ѡасоши, како би мођли да оїркуїљују сїоку.

№ 369

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Одговарајући на писмо ваше од 9. фебр[уарија] т[екуће] г[одине] № 44 у смотренију трговаца босански[х], који трошка ради не могу чекати док им се објављенија трговачка овде потврђена преко вас пошљу, него се натраг враћају, следујући вам наставленије које од нас у смотренију истог предмета иштете, дати не пропуштамо, да ви од овиј и од свију трговаца вообште, који таки стоку куповати желе, и на објављенија чекати буди из ког узрока не могу, таксу на објављенија досад обичну наплатите, а њима, међутим, док им објављенија потврђена одавде стигну пасош дате, којим ћеду они моћи стоку куповати. Нама пак објављенија на њи[х]ово име написана на потврђење да пошљете, која кад од нас натраг добијете, онда ћете пасоше или цеду[...]⁵⁴ трговцима дате од њи[х] покупити, а објављенија им од нас потврђена у руке предати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 13. фебр[уарија] 1831.

Текст на ѡолеђини: № 369. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. февруарија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 12/1831.

119.

Крагујевац, 13. фебруара 1831.

Суд обихтїенародни србски Ваљевском маџистїратїу – не дозвољава се жсенидба Живка Арсеновића из Козличића ѡеїти ѡуїтї.

№ 381

---

54 Оштећено, нечитко.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

За Живка Арсеновића из Козличића Н[ахије] ваљевске с писмом вашим од 9-га фебр[уарија] т[екуће] г[одине] № 45 по налогу Високородног господара Јефрема Обреновића послатог, који намерава петиј пут женити се, јавили смо Његовој Светлости Милостивејшем господару књазу нашем, од кога смо височајшиј одговор добили, да му ни он не допушта да се петиј пут женити може.

Протокол који сте на зактевање наше овамо послали прегледали смо, и шиљемо вам натраг.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 13-га фебр[уарија] 831.

Текст на пољећини: № 381. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 16. фебруарија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 13/1831.

120.

Крагујевац, 14. фебруара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – доставља пошврћене шрџовачке и калаузке објаве.

№ 382

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Приложени[х] овде 18 објављенија трговачки[х] велики[х] и 13 калаузски[х], која су сва надлежним начином потврђена, шаљемо вама, препоручујући да наплатившиј на њи[х] досад обичну бившу таксу, сваком своје предате.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 14. фебр[уарија] 1831.

Текст на пољећини: Примљено 16. фебруарија 831. год[а]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 14/1831.

Уб, 19. фебруара 1831.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о сјору сељака из Стейања и Непричаве око међе, и моли да неко од чланова Магистратица изађе на лице места.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Примили смо ваше писмо и разумели што нам пишете за Степањце и за Непричавце, да сте Непричавце призивали и нису ктели доћи. То ја нисам могло дознати да нису ктели доћи, а што нам пишете да су вам много пута долазили то може бити. Него прије 6 година кад нас је Господар послао да изиђемо с кметовима да им извидимо, ми смо им извидили, и како смо им извидили тако смо и Господару казали, и он нашо за право. И то је Нешо закрадио⁵⁵ ту земљу и пола искрчио. И истина казују људи да има више од 1.000 грмића које изкрчена које неизкрчена, и које јошт што има украдени, што су земљу и те грмиће Непричавци подигли. Истина ми смо иј дали Бајевчанима испред кућа њини непричавски, а Непричавцима дали бајевачку земљу која је испред Непричаваца. Ако ћете учинити Неши на вољу и дати му, а ви се старајте гди ће 23 куће бајевачке живити кад Непричавци узму њину земљу. особито ако сте могући један изиђите те виђите плац бајевачки, и тако и непричавски. То вас молим ако можете изиђите један те виђите кака је ствар.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 14. фервуарија 831. года.

Текст на пољећини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 20. февру[арија] 831. год[а]

Оригинал

ОСВ, КЗ, 15/1831.

Прилоз:

Шабаци, 23. фебруара 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да сјорне међе оштану истје као у Карађорђево време.

---

⁵⁵ Заградно.

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

С писмом вашим од 20. т[екућег] м[есеца] под № 66 дошли су овде Степањци и Непричавци за њи[х]ове међе. Ја им ништа пресудити нисам могао него да остане онако као што су се заклели у време поч[ившег] господара Ђорђа, на које и писмо имају. За исто дело писао сам и Даниловићу.

Ваш доброжелатељ,

Јефрем Обреновић

У Шабцу, 23. фебруара 831.

№ 181

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 25. фебруара 831. у смотренију распре о међи Степањаца и Непричаваца.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 15/1831.

Прилог:

Ваљево, 14. априла 1831.

Јефрем Обреновић Ваљевском маџистрајџу – изражи информације о томе да ли се Бајевчани слажу са предложеним решењем о међама.

№ 328

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

Из предложеног листа од 14. ов[ог] м[есеца] видио сам мненије ваше у призренију Бајеваца и Степањаца и Непричаве, како ви за право налазите, но јесте ли ви питали Бајевчане пристају ли они на такво решеније, које треба да ме известите?

Ваш благонаклони,

Јефрем Обреновић

У Ваљеву, 14. априлија 831.

Текст на пољеђини: № 328, из Ваљева. Славноме Суду Нахије ваљевске у месту.

Примљено 14. априла 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 15/1831.

Уб, 16. фебруара 831. года

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – јавља о случају чедоморсџва и шаље мајку на суд.

Благородна господа кнезови

Јављамо вам за случај који се тревии у Црвеној Јабуци за Марију, кћи Станоја Стефановића, која је љубодејаније имала са Маринком [...]љевићем⁵⁶ из истог села. Него је дијете родила женско и удавила. Но ето ја шаљем вам њу и оца јој, а овај вишеречени Маринко [је] остао болујући, и ако би оздравио таки ћу вам га послати.

С тим остајем и јесам ваш почитаемиј брат,

Павле Даниловић

У Убу, 16. фервуарија 831. года.

Текст на полеђини: Славному Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 17. фебруарија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 16/1831.

Прилоз:

Кражујевац, 10. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистрату – указује на зрешке учињене у исџиџивању девојке Марије, оџиужене за чедоморсџво.

№ 1344

Славни Суде Н[ахије] ваљевске!

Испит ваш од 30. маја о[ве] г[одине] № 173 писму од истог дана № 175 приложено, кој сте с девојком Маријом пасторком Станоја Стефановића из Црвене Јабуре н[ахије] ваше, што је дете родила и удавила учинили, није достаточан по томе што се из њега не види, зашто је Марија, која је могла тражити да се за Маринка Васиљевића, неочењеног њезиног прељубодеја уда, дете своје удавила. Зато да би се узрок кој је њу побудио да она дете своје убије дознати могао, препоручујем вама да ви гореименованој Марији следујуће вопросе поставите: шта је њу побудило да дете своје удави? Је ли она, кад је осетила да је трудна, прељубодеју Маринку то казала, шта је он њој на

⁵⁶ Нечитко.

то одговорио? Да није он њу може бити наговорио да она таји и крије да је трудна, и дете своје кад се роди удави? И ако овако буде, или ако се он ње само одрицао и ако је њу оставити хтео, зашто она није својим старијим казала да је од Маринка трудна и преко њи[x] гледала да се за њега уда? На које вопросе кад вам она одговори, онда ћете и Маринка на испит предузети, и видити хоће ли он све признати што Марија на преднаведене вопросе одговорила буде, или не. Пак ако не призна онда ћете га с Маријом суочити, и што обоје при суоченију казали буду назначити. И пошто овако њи[x] обоје достатчно испитате, онда нас о свему известити ускорите, по чему ће им и решеније овде учинити моћи.

Суд народни србски

У Крагујевцу, 10. маја 1831.

Текст на пољећини: № 1344. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. јунија 831. года у смотренију убијце Марије из Јабук-ке Црвене – одговорено 25. јулија № 236.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 16/1831.

Прилоџ:

Крагујевац, 29. јула 1831.

Суд обихиенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује даље испитивање две преситици.

№ 1737

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Член суда нашег г[осподин] Јован Бобовац изјавио је нама да ви желите решеније наше имати кад ће преступницима Маријом, кћерију Станоја Стефановића из Црвене Јабукке, и Станом, женом Нинка Николића из Биомужевића н[ахије] ваше, који сте испите с писмом вашим од 30. маја т[екућег] м[есеца] № 175 послали нами, и то из узрока тога да иста решенија добити желите, што сте као што сте предмаведеному г[осподину] Бобовцу казали на зактевање наше, да нам точније испит од обадве горе именоване пошилете, ове испите послали. Јављајући вама да ми до данас на писма нама од 10. јун[а] № 1344 и № 1350, којим смо поменути точније испите захтевали, никаква одговора добили нисмо, дајемо вам на знање да пре него што

одговори нами с точним испитима нама не дођу, решеније над горе именованима Маријом и Станом учинити се не може.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 29. јулија 1831.

Текст на њолеђини: № 1737. Славноме Суду Нахије Ваљевске у Ваљеву.

Примљено 4. августа 831. года у смотренију преступнице Марије из Црвене Јабуре и Стане из Биомужевића.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 16/1831.

Прилоз:

Крагујевац, 27. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље им решење о кажњавању Марије из Црвене Јабуре, и наређује да се казни и човек са којим је зачала дете.

№ 1948

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Прилажемо овде решеније над Маријом, пасторком Станоја Стефановића из Црвене Јабуре н[ахије] ваше. Вама пошиљући препоручујемо да поменуто решеније по преиначенију Њи[х]ове Светлости учињеном извршите, сиреч Марији 50 камција, а њеном прељубочинцу Маринку 50 штапа ударите, и настојте да Маринко ако се досад оженио није Марију себи за жену узме.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 27. августа 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 16/1831.

123.

Крагујевац, 16. фебруара 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље ујугиштво о њлаћању судскоз њандура о њрошку оиџужених.

№ 395.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Са согласијем Њи[х]ове Светлости милостивејшег господара књаза нашег, налаже се вам да место досадашњи 20 пара наплатите и пандуру дате, по грош на сат от свакога обтуженога, по кога би се по Ч. 7 настављенија од 1-га јануара 828. године пандур судејски послао.

Дао у Крагујевцу, 16-га фебруара 831.

Суд народниј србскиј

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. фебруарија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 17/1831.

Крајујевац, 18. новембра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – дојуњава наредбу из фебруара истје године, у погледу најлајте шрошкова маџистрајџских пандура.

№ 2399

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Наредбу нашу од 16. фебруара т[екућег] г[ода] под № 395 вама издану, согласно с Њи[х]овом Светлости преиначавамо с тим да унапредак пандури судејски који би се по кога да га суду приведу послали, на сат по дваест пара само по пређашњој бившој уредби од обтуженог и суду доведеног узимају, коју наредбу вама објављујемо за будушће ваше у предпоменутом предмету управљеније.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 18. новембра 1831.

Текст на пољећини: № 2399. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. [ноем]вра 831. года у смотренију пандура магистратскиј, да не могу више од 20 пара по којег би послати били узимати.

124.

Уб, 18. фебруара 1831.

Павле Даниловић Ваљевском маџистѣраѣу – одговара на писмо Маџистѣраѣа, извешѣавајући за да је канѣтар и касапницу у Палежу закупио на три године Миѣтар Лаѣинин.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Примили смо ваше писмо од 17. текућег месеца и разумели што нам пишете за аренде и касапнице Уба и Палежа да иј призовемо и да иј погодимо, но ја не знам јесте ли ви разумели да је Митар Латинин из Палежа купио кантар и касапницу уза скелу за три године, и јего држи двије године и трећа настаје, и он је држо касапницу и продаво како је могло. Но молимо јавите нам оће ли и уз то бити по десет пара на јагње од ме[х]анѣија.

С тим остајем ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 18. фебруара 831. года.

Текст на пољеѣини: Славному Маџистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 19. фебруарија 831. год[а]

Ориѣинал

ОСВ, КЗ, 18/1831.

125.

Краѣујевац, 18. фебруара 1831.

Суд обшѣенародни србски Ваљевском маџистѣраѣу – обавешѣење нахијским судовима о проѣтеривању разбојника Иѣка Вељковића из Србије. Наређује се да буде убијен уколико се поново враѣи.

№ 430.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Писмом овим даје се на знање свим србским судовима да је Иѣко Вељковић, родом из Алексинаца у Н[ахији] параћинској, који је до сад двапут из Србије због [х]арања протериван, сад трећиј пут по пресуди Суда народног од 31. децембра 830. № 21, која је Њи[х]овом Светлости 6 т[екућег] м[есеца] № 128 потврђена, из Србије протеран је с тим додатком да свакиј који би га опазио да се је опет у Србију

повратио, буде дужан убити га. Ово је и у његовом пасошу назначено, а и свима судовима налаже се да се по пресуди овој владају ако би се опоменутиј Ицко где указао, а то исто и подручним капетанима да кажу.

Дао у Крагујевцу 18. фебруара 831.

Суд народниј србскиј

Текст на пољеђини: № 400. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. фебру[арија] 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 19/1831.

126.

Уб, 19. фебруара 1831.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о хапшењу Стефана Ковачевића, ошћуженог за крађу.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Јављамо вам за Стефана Ковачевића којег сам ја био послао и ви сте га ономад пустили. Зато данас му је дошо давучија за оне грошиће и маријаше Ранко Атић из Скупљена и показује да му је украо, и код њега је служио 6 недеља зимус, и по[х]аро га је и побего, него су га људи дражили⁵⁷ отуд онамо одкуд им се казива, из Бијељине. Кад га нису могли наћи они су дошли овде тражити га, и ја сам им га дао и посло га шњима у Шабац.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 19. фервуарија 831. года

Текст на пољеђини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено 20. фебруарија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 20/1831.

---

⁵⁷ Тражили.

127.

Шабца, 19. фебруара 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрату – забрањује да се било какве земље узимају под кирију од Турака, и доушћиа само њихову куйовину.

№ 171

Славниј Магистрат Нахије ваљевске!

Овде је долазио мајстор Милутин питати за Зукве⁵⁸ може ли од Климентића под кирију узети, тако не само да се Милутину забрањује под кирију узимати, него вама препоручујем да свим закажете да се ниједан усудио не би земљу под кирију узимати од Турака, окомје ако би који сасвим отношении са Турчином прекинуо и земљу прекупио. Али под кирију ни једном не дозвољава се узимати од Турака.

Ваш доброжелатељ,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 19. фебруара 831.

Текст на полеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 20. фебруара 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 21/1831.

128.

Мионица, 23. фебруара 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистрату – шаље тужийеља Живана Ђорђевића из Пауна, и оитуженог Лазара Николића из истог села, због убистива његове краве.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Живан Ђорђевић из Пауна предстаде овде к мени и тужбу противу Лазара Николића из истог села представи, показивајући да му је краву његову истеравајући из жита убио. Лазар пак за речену краву показује да ју је још с неколико говеда у житу његовом нашао, и како ју је изгонити почео истера ју онако у громили на богаз. И сам говори да је једну ударио, али будући је ноћом трефило се није видио коју је ударио, него каже да ће се он заклети да крава од његовог удара

---

58 Земљишни топоним, потес.

мањкала није. Кметови пак краву гледали су и говоре да је пребијена, које никаком другом није се могло пронаћи да је краву пребио кромје на Лазару. Зато, и из узрока што говори да ће се заклетити, нити сам му рекао да се закуне, нити пак да краву плати, него шаљем иј к вама, а ви како им пресудити благоизволите.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 23. фебру[арија] 831.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 31. марта 831. года.⁵⁹

Оригинал

ОСВ, КЗ, 22/1831.

129.

Кражујевац, 24. фебруара 1831.

Суд обийћенародни србски Ваљевском маџисџираџу – шаље ѿѿверђена ѿрџовачка „објављенија”.

Славниј Суду На[х]ије ваљевске!

Приложени[х] 95 објављенија трговачки[х], надлежним начином потврђени[х], шаљемо вама натраг препоручујући да наплативши на она обичну таксу, сваком своје предате.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 24. фебр[уара] 1831.

№ 458

Оригинал

ОСВ, КЗ, 23/1831.

130.

Шабац, 24. фебруара 1831.

Шабачки маџисџираџ Ваљевском маџисџираџу – ѿо налоџу Јеврема Обреновића шаље Павла Андрића да у Осечини од Глиџорија Младеновића најлаџи гуџ.

№ 75

---

⁵⁹ Нејасно је да ли је у питању грешка писара који је примио писмо, или оно није одмах послато, што је мало вероватно.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Овај писмодонитељ Павле Андрић из Суботице ове н[ахије] полази тамошњем сл[авном] Суду тражити некиј дуг од Глигорије Младеновића из Осечине тамошње н[ахије]. Того ради по налогу Јего Сијатељства господара Јефрема Обреновића препоручити вам не изостављамо да одма[х] како овај Павле тамо доже призовете реченога Глигорија и од њега дуг наплатите му. Вишечечениј Павле показао је код Јего Сијатељства да је вама јавио како Глигорије није [х]тео доћи с њиме у Суд, а ви да га нисте [х]тели додати.

Суд Нах[ије] шабачке

У Шабцу, 24. фебр[уарија] 1831. года

Текст на пољењини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 26. фебруарија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 24/1831.

131.

Шабца, 27. фебруара 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистратију – јавља како да се постоји са дућаном Турчина Рама, и како да се намире његови дужници и пошражиоци.

№ 201

Благородна Г.Г. членови Суда Н[ахије] ваљевске!

С великим мојим негодованијем разумети сам могао како сте с Турчином Рамом и његовим кредиторима поступили, и дућан туђи запечатали. Ви могли сте када је Рамо долазио и тужбу представио ствари које су варошани били узели покупити и Раму стегнути да дужницима плати, пак сам ствари нека продаје, или шацовати му ствари пак дужницима дати, а тако нити шта пресудили да дужницима даде, а дућан туђи запечатали. Зато препоручујем вам да таки дућан човеку одпечатите а ствари Рамаве куд знате метнете, или човеку кирију платите, пак држите дућан ако оћете и до Ђурђева дне под печатом. А с дужницима Рамовим шта знате чините, њима њино пропасти не може.

Ваш благонаклони,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 27. фебруара 831.

Текст на пољећини: Благородној Г.Г. членовом Суда Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. фебруар[ија] 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 25/1831.

132.

Крагујевац, 1. марта 1831.

Кнез Милош Ваљевском маџистрату – наређује да у време Великог поштва свештениство исповеди и причести народ.

№ 541

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Како нам сад велики пост настаје, то је свакиј христјанин дужан припасти к Богу с постом и молитвом, с благословенијем исповедити грехе своје, и причестити светим Христовим тајнама.

Зато препоручујемо вам да по пријатију овога писма сазовете све капетане, протопопе, духовнике и свештенике нахије ваљевске, и закажете им заповест моју, да свештенство зађе по селима и сваког христјанина исповеди и причести, учећи и на пут покајања изводећи народ, по пропису који је пре неколико година тога ради издан, и који се и сад у рукама свештенства налазити мора. А ви с капетанима настојте о том да се ни једна крштена душа остала без исповеди и причешченија. Који би ил противио се ил пренебрегао то учинити, свакиј ће за небреженије своје строго казњен бити.

Ваш благонаклониј,

Милош Обреновић,
Књаз србскиј

У Крагујевцу, 1. марта 1831.

Текст на пољећини: Славноме Маџистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3. марта 831. года у смотренију исповеди и пречешченија.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 26/1831.

133.

Крагујевац, 2. марта 1831.

Суд обихтїенародни србски Ваљевском маџистїратїу – забрањује да приликом удаје девојака њена породица од младожењине узима више од 25 гроша.

№ 504

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Из писма вашег од 18. фебруара т[екушћег] г[ода] видели смо да многи људи у нах[ији] вашој удавајући своје кћери и сестре узимају од своји[х] нови[х] пријатеља за девојке више од 25 уречени[х] гроша, на које налаже вам се да од свакога, био он свештеник или ко му драго, који је више од двадесет и пет гроша од пријатеља узео, па га пријатељ обтужи да му је на зактевање његово преко воље своје дао, узмете и ону који је дао повратите све оно што је више од 25 гроша примио, и колико год повратите, толико и у касу дуплира да узмете. Оне пак, којима пријатељи с вољом што више даду, не треба ништа дирати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 2-га марта 831.

Текст на пољеђини: № 504. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 5. марта 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 27/1831.

134.

Мионица, 3. марта 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистїратїу – шаље им Танацка Осећанина и Радована Минића из Радовића, који се суде око земље.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Танацко Осећанин из Радовића предстаде овде к мени тужећи се на Радована Минића из истог села за неку земљу, што им је јошт почившиј отац мој излазио пресуђивати, и пресудио им да земља Танацкова буде, и да се Радован ништа мешати с њиме не може.

Сад пак речениј Радован преотима земљу од Танацка, што му је поч[ивши] отац дао⁶⁰, и не престаје на суд његов, а и онда кад им је поч[ивши] отац излазио за земљу пресуђивати, Радован је онда оданде побегао и није хтео изићи пред оца, нити одонда до данас што за земљу говорити. Зато ја им сад преко пресудства поч[ившег] отца ништа другојачије пресудити нисам хтео, него пошиљем иј на ваше благоразсудденије.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 3. марта 1831.

Текст на ћолећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 4. марта 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 28/1831.

135.

Мионица, 8. марта 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистџрајџу – доставља џужбу Стевана Јездовића из Равња џројив Јована Марковића и Нинка Обрадовића из Лесковица збоџ крађе.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Стеван Јездовић из Равња подручне ми капетаније предстаде овде к мени показивајући да је јошт у време док је почившиј отац мој жив био похаран, и од оно доба јошт није се могло пронаћи који су га похарали, него је поч[ивши] отац стари све пописао и Стевану списак дао, да ако би се по времену пронашло да се зна шта је однешено, из ког списка и ви видићете шта му је однешено. Пре неколико дана пак, Јован Марковић и Нинко Обрадовић из Лесковица капетаније г[осподина] капетана Анте заваде се с Мирком Андрићем из истог села око неке земље, и Мирко у оној завади покаже на гореименовану двојицу да су они вишереченог Јездовића похарали. Они пак то чујући покажу на Мирка да је он опет једну пушку украо која више и од 100 гроша ваља, и да му и сад у вајату виси, пак да је ни главом платити не може, а чија је пушка показати нису хотели. Димитар Савић кмет њи[х]ов трефио се онде с њима и то чујући таки дође Степа-

---

60 Отац Николе Ракића.

ну Јездовићу и покаже му. Он пак како то од кмета чује дође овде и мени покаже, за које ја шаљем га к вама у Суд.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 8. марта 831.

Текст на ћолећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 29/1831.

136.

Крагујевац, 8. марта 831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – јавља да се, по одлуци Кнеза Милоша, ѿново дозвољава држање дућана у селима, и наређује да се она обзнани.

№ 559

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Досадашња уредба да се по селима не смеду дућани отварати на просбу млоги[х] трговаца укинута је Њи[х]овом Светлости, милостивејшим књазом нашим, 12. фебруара 831. № 1871, и дозвољава се свакоме који год плати на годину 50 талира орлаша да може дућан отворити у селу где му воља буде, које ћете у нахији вашој обзнанити. И који се склони ту цену положити с педесет талира послати га овамо, где ће правицу на то добити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 5. марта 831.

Текст на ћолећини: № 559. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. марта 831. у смотренију одобренеја да се по селима дућани опет држати могу.

Циркулар

ОСВ, КЗ, 30/1831.

137.

Брусница, 8. марта 1831.

Руднички маџистратѝ Ваљевском маџистратѝу – доставља ѝужбу Костѝе Драшковића из Полома ѝроѝив Марка Сајића из Кадине Луке, збоѝ одѝиѝеѝе за уѝинулоѝ ѝозајмљеноѝ коња.

№ 185.

Славном Суду Нахије ваљевске!

Овде је дошао Коста Драшковић из Полома нахије наше, и тужи се на Марка Сајића из Кадине Луке нахије наше, како му је дао коња у наруч прије 7 година без икакве кирије, једне љубови ради. Будући пак да је речени коњ код Марка цркао, а овај тужитељ коња свог потражује, зато изволите ви горереченог Сајића призвати и по благорасузденију вашем соразмерно опредељеније учинити да или коња, или паре овоме тужитељу от Марка изходатајствујете.

С почитанијем пребивајући,

Суд Нахије рудничке

У Брусници, 8. марта 831.

Текст на ѝолеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Ориђинал

ОСВ, КЗ, 31/1831.

138.

Злаѝарић, 11. марта 1831.

Кнез Анѝоније Јовановић Ваљевском маџистратѝу – шаље Пуру Томића из Сѝубла осумњиченоѝ за крађу ракије.

Славниј Маџистрат На[х]ије ваљевске!

Пуру Томић из Стубла, ког је Манојло Ђукановић с прочиј 6 сељака звао да за неку крадену ракију закуне се, и будући да су се други и заклели а овај није отићи хотео, ја разумевшиј да Пуру није хотео отићи да се закуне поручим му да ми дође. Он нехотевшиј доћи но побегне. Ја то чујући пошаљем да га траже, који после и сам дође и донесе са собом шешану, кога ево и шаљем истог Пуру са кметом његовим к вама, ког изволите испитати за којиј узрок донесе турску шешану? И ја сам га питао но мени каже да му је Турчин некиј сам дао

да стражу чува за њега, пак да му плати. И будући да је видио да се Турци међу собом буне, зато побегне и донесе шешану.

При којем остају и јесам ваш покорниј,

Антониј Јовановић

У Златарићу, 11. марта 831.

Испод тога: Кнеже Михаило, молим призовите мог Гају и кажите му сад на овој ори нека сено ако муштерије буде продаје, само нама 4-ра кола нека остави, а друго све нека даде.

Текст на пољећини: Славном Магистрату На[х]ије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 11. марта 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 32/1831.

139.

Уб, 11. марта 1831.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – јавља да је примио писмо Јеврема Обреновића да пошале 50 војника за Београд. Обавештава Маџистрату да не зна за какве га дозволе (изуне) дужи.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Јављамо вам за које нам дође ноћас писмо од високородног господара Јеврема из Шапца, и пише нам да будемо са солдатима готови у четвртак и с неколико момама за у Београд, за које ће и он из Шапца на конаку у Палежу бити у четвртак, за које вас ја молим за оно 50 момака што сте нам ви говорили гледајте не би ли из тиј другиј капетанија моћи наћи. Зашто које би ове определио тамо, овиј одлазе у Београд. За изуне што нам говорите да сте нам иг предали ми ништа не знамо [г]ди нам остадоше, нити ја знам за њи[х].

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 11. марта 831. года

Текст на пољећини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 33/1831.

Крађујевац, 12. марта 1831.

Илија Момировић, капетан Кнежевске гарде Ваљевском маџистратију – јавља да је војник Бранко Николић из Златарића дезертирао. Тражи да се пронађе и што пре врати у јединицу у Крађујевац.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Бранко, гвардист из села Златарића нахије ваше, из они[х] који су јошт прије из Пожаревца у число свију отпуштен био, и као за бољшћу код куће своје пребивао до последњег Јего Светлости позивања, дошавшиј овамо у Крагојевац разболи се наново. И излечившиј га доктор испише се из шпитаља, услед се чега један дан прође самовољно и тајно побеже.

Зато не пропуштам вам по заповести Јего Светлости јавити да изволите одма[х] по пријатију овог писма горепоменутог Бранка Николића гвардиста под стражом немедлено овНиколићамо у Крагојевац отправити.

Капетан от Гвардије књажеске,

Илија Момировић

№ 8

Марта 12. 1831. года

У Крагојевцу

Текст на пољејини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 14. марта 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 34/1831.

Крађујевац, 19. марта 1831.

Капетан Кнежевске гарде Илија Момировић Ваљевском маџистратију – пошврђује пријем одбеглог и ухапшеног гардисће Бранка Николића.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

С писмом вашим от 16. овог месеца марта 1831. године за № 96. послата от вас под стражом побегшиј гвардист Бранко Николић из Златарића нахије ваше примио сам, за које и вама вједомотворим.

Капетан от Гвардије књажеске

Илија Момировић

У Крагојевцу, 19. марта 1831. года

№ 9

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 21. марта 831. года

Оригинал

ОСВ, КЗ, 34/1831.

141.

Кражујевац, 17. марта 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистраиџу – наређује да Јован Миловановић из Велишеваца оде у Роџачу, ѿред Беоџрадски маџистраиџ.

№ 605.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

По пријатију овог нашег писма заповедићете Јовану Миловановићу из Велишевца на[х]ије ваше, који је око половине прошастога месеца овде Суду предстао, да он Суду На[х]ије београдске у Роџачу предстати има, које да таки после примљене заповести учини старате се.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 17. марта 1831.

Текст на пољеђини: № 605. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 21. марта 831. год[а] у смотренију позивања Јована Миловановића из Велишеваца.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 35/1831.

142.

Кражујевац, 4. аџрила 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистраиџу – шаље Решење о смрџиној ѿресуди над Живаном Илићем, који је убио суџруџу своџ комшије Бурђа Гавриловића, оџшџужујући је да је вешиџица одџговорна за болести њеџове жене. Исиџовремено досџавља и ѿџврдџу ѿресуде од Кнеза Милоша Обреновића.

№ 737

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Приложено решеније над убицом Живаном Илићем из Љубинића, На[х]ије ваљевске, од Суда народног 17. марта о[вог] г[ода] № 627 учињено, и од Њи[х]ове светлости 1. априла о[вог] г[ода] № 781 потврђено, шаљемо вама с тим налогом да преднаведеног убицу код вас под апсом на[х]одећег се, најпре по закону нашем од свештеника исповедити и причестити, а после по гласу изложеног решенија у један од вас опредељениј дан, и то по Светлој недељи, из пушака убити, а затим тело његово саранити дате.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. априла 1831.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 36/1831.

Прилоџ:

Крагујевац, 17. марта 1831.

Пресуда над убицом Живаном Илићем.

№ 627

Решеније!

Над убицом Живаном Илићем из Љубинића На[х]ије ваљевске, 30 година старим, ожењеним, једно женско дете своје и троје нејаки[х] пасторчади имајућим, који је 5. јан[уарија] о[вог] г[ода] жену свога комшије Ђурђа Гавриловића из пиштоља убио.

Да је ово убиство од поменутог убице Живана доле изложеним поводом и начином произведено, дознао је Суд народниј из испита који је Суд На[х]ије ваљевске с вишеименованим убицом 10. фебр[уарија] о[вог] г[ода] учинио, а Суду народном с писмом својим од истога датума № 49 на промотреније и решеније послао.

Горе назначеном убици Живану изумру прошасте 1830. године жена и петоро деце. Затим ожени се он на Петрове покладе и узме себи за жену удовицу неку из Вукићевице, која му троје деце од пређашњег свог мужа доведе. Пред Божић исте године догоди се да му се ова његова жена тако јако разболе да је мислио да ће умрети. Не знајући како ће јој помоћи, и чујући гди по селу говоре гди који да је жена његовог комшије Ђурђа вештица, помисли да је она, будући да су обе ове куће у кавзи биле, болест на његову жену наметнула, и да је

од ње и избавити може. У овом дакле заблуденију, држајући сирјеч да вештица има, и да оне особиту неку силу имају, оде на Крстовдан (5. јануара о[вог] г[ода]) пред ноћ Ђурђевој кући, и видећи да Ђурђа код куће нема увати жену његову за руку и рекне јој, ајде вештице кући мојој и лечи ми жену и од болести је избави! На које кад му она одговори да ићи неће, извуче је он из куће и пред кућом је из пиштоља убије, а после не јавивши се никоме, суду у Ваљево оде и што је учињено каже, гди 7. јан[уара] о[вог] г[ода] уапшен и окован буде.

Примечава се овде да су да су Ђурђе Секулић и Павле Симић кметови из Љубинића у Суду На[х]ије ваљевске показали да сељаци њи[х]ови нису викали нити вообште говорили да је Ђурђева жена вештица, него да су Живан и Ђурђе свагда у кавзи били, иначе да је Живан до овога убиства свагда честног обхожденија био.

Сматрајући Суд народниј изложено ово самовољно убиство због кога се Живан Илић, ако га је у заблуденију своме над женом Ђурђа Гавриловића и произвео, извинити никако не може, решава да честопоменути Живан Илић као самовољни убица који ни у коме случају није имао власт жену живота лишити, из пушака убијен и затим тело његово сарањено буде.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 17. марта 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 36/1831.

Прилоз:

Кражујевац, 1. априла 1831.

Кнез Милош пошврђује смртну пресуду над убицом Живаном Илићем.

№ 781

Предстојеће решеније у призренију убице Живана Илића потврђујем по свим својим точкама.

Милош Обреновић
Књаз србскиј

У Крагујевцу, 1. априла 831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 36/1831.

[Београд] 23. марта 1831.

Београдски маџистрати Ваљевском маџистрату – доставља поштраживање Николе Михаиловића из масе покојног ваљевског протје Јована.

№ 119

Славни Суде На[х]ије ваљевске!

На писмо ваше од 17. текућа месеца № 98 одговарајући касатељно дуга Николе Михаиловића, који он по конти 501 грош тражи из масе тражи из масе почившег проте Јована, јављамо да је Никола доводио у Суд Глигорија Исаиловића терзију овдашњег, који по души сведочи да је почившиј прота Јован о прошастој скупштини, кад је овде био рекао Николи да ће му платити оно што је дужан, док у Ваљево оде. Ово исто сведочи и Јосиф Петровић терзија, но управо колика је та сума дуга и је ли потом прота платио ни један ни други сведок не знаду. Димитрије Станковић, терзија овдашњи, сведочи да је Никола од њега узео једне папуче златом везене и једно минтаче ценом за 92 гроша за рачун почившег проте Јована, а тако и Таса Бранковић трговац овдашњи сведочи да је Никола од једне године дана неке ствари куповао и казивао да и[х] узимље за попа Јована у Ваљево, но је ли што од ови[х] ствари Никола од попа Јована наплаћивао и колико, и управо колико му је прота дужан остао, они не знаду. По томе и ми ништа определитељно закаснити нисмо могли, но вама јављамо уколико се овде осведочава.

Суд Београда србски

У Београду, 23. марта 831.

Текст на пољеђини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. марта 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 37/1831.

[Београд], 13. априла 1831.

Београдски маџистрати Ваљевском маџистрату – јавља да је Никола Михаиловић положио заклетву да му је покојни протја Јован дужовао 501 грош, и налаже да му се поменућа сума исплати.

№ 178

Славни Суде Нахије ваљевске!

Никола Михаиловић, који је позивајући се на конту своју прими-ти имао од почившег проте тамошњег Јована 501 грош, положио је заклетву у Суду у присуству детета Јована, како је конта његова истинита. Тако треба да му се конта изплати. Но будући да ако што од имања почившег има то је тамо при вама. Зато не изоставите поменућу суму новца послати нам, и ако се од имања проте Јована извадити може, да ми Николи дамо.

Суд Београдски

У Београду, 13. априла 831.

Текст на пољеђини: Славному Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 18. априла 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 37/1831.

144.

Мионица, 29. марта 1831.

Кнез Никола Ракић Ваљевском маџистрајџу – шаље тужбу Милана Јанковића из Мрчића пројив два човека из истоџ села, који бесјравно граде воденицу.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Милан Јанковић из Мрчића предстаде овде к мени тужећи се на Вићентија Јовановића и Антонија Живановића из истог места, како су били започели без ичијег питања воденицу правити, која би свом селу велику штету причињавала. А и пре тога долазили су мени сељаци и казивали да се онде правити не може, на које сам ја и кметове слао, и они су увидили да воденица онде бити не може, јербо ће људ[и]ма штету причињавати. Напоследок и ја сам ишао и гледао, и казао сам им да се онде воденица правити не може, но они ни моје заповести не слушају, него оћеју да праве. При свем том поискава им Милан и прочи сељаци писмено, како се онде њима никакова штета причињавати неће, пак нека праве воденицу, но они ни на то не предстају, него оћеду воденицу само да начине, а људ[и]ма амо како буде. Зато шаљем иј на ваше благоразсужденије.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 29. марта 831.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 4. априлија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 38/1831.

145.

Мионица, 30. марта 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистратиу – јавља о спору између Срећка Николића из Буковца и Радосава Николића из Осеченице око права на изградњу воденице на сџаром месту.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Срећко Николић из Буковца тужи се на Радосава Николића из Осеченице за неку воденицу што је јошт отац Радосављев држао, и да је онда и брат старији Срећков откупио био један ред од оца Радосављева, и [да су] заједно држали. И више од 40 година има како је воденица батаљена и ништа друго на ономе месту нема кромје прокопа. Будући пак да је сад Радосав опет на истом месту рад воденицу правити, а Срећко пак приправља се да би и он онде с њиме ред имати могао, но Радосав не додаје му показивајући да отац његов није брату Срећковом ред воденичниј на век продао, него само за време под кирију давао му те је држао, на које сведочи и Радивој Вуковић из Брезја, показивајући да је био код Радосављева оца и чуо кад је при смрти рекао да се Срећко у воденицу не меша, и да му није другојачије него под кирију давао. Тако пак исто сведочи и Милисав Богдановић из Осеченице. Петар Никић из Буковца пак показује да је њему стриц Радосављев Теовило показивао да је отац Радосављев ред воденичниј истинито брату Срећковом на век продао, и да је на његову душу грех ако не буде истина. Које ја слушајући гди једни говоре једно а други друго, ништа им судити нисам могао, него иј шаљем на ваше благоразсуденије.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 30. марта 831.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 4. априлија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 39/1831.

146.

Уб, 31. марта 1831.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље Магистрату старе и нове шефтере, и обавештава га о трошковима направљеним у Палежу приликом одласка војника за Београд.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Шаљемо вам ето тевтер новиј и стариј и новце, и ноту од новаца колико је који новаца. Шаљемо вам новце које сте пре послали 3.000 гроша, но ето ћете видети што смо потрошили са солдатима у Београд кад полазимо. И узели смо што смо у Палежу потрошили.

С тим остајем и јесам ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 31. марта 831. года

Текст на пољећини: Славном Магистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 2. априлија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 40/1831.

147.

Рогаџица, 1. априла 1831.

Петар Васић Ваљевском магистрату – јавља о сукобима међу Турцима у Босни. Извештава их да муслимани у селима Соколске нахије поред Дрине неће да се иселе.

Благородна господо кнезови Суда Ваљевске [нахије]

Вама се браћо препоручујем јавити гласове од Босне да су ми моји пријатељи показали из Босне да су се Турци побили у Травнику. Само 7 капетана јест се са везиром затворило у град, а прочи [су] напољу. То нам сада абера дође, не знамо хоће ли истина бити. Друго овамо и Турци по селима једнако раде, селити се неће нити послушати заповест Јего Светлости. Мени се и Матији Ненадовићу подсмевају што смо иј дирали, а писо сам и Светлости Јего. То вам браћо сада имам јавити, ако би шта унапредак добио ново то ћу вам јавити.

Вас љубезно поздрављајући јесам ваш брат,

Капетан Петар Васић

У Рогаџици, 1. априлија 831.

Текст на пољећини: Благородним господаром кнезовом Суда ваљевскога с високопочитанијем у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 41/1831.

148.

Крагујевац, 1. априла 1831.

Суд обичнонародни србски Ваљевском маџистратури – наређује издавање касапница које још ису издаше лицитацијом, и одређује цене свих врста меса за целу годину.

№ 693.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да се приближава рок од кога ће нови касапи морати клати почети, а од неки[х] места још немамо одредне⁶¹ на аренде, ни месу цене, ни арендатора, зато по височајшем налогу Њи[х]ове Светлости, милостивејшег господара и књаза нашег, обзнањује се вама да у свакоме месту и то код вас у Ваљеву и Убу аренда остаје она иста која је и ове године била, а цена је за целу годину говеђини и козијем месу 32 паре, а овчијем месу 36 пара одређена. Јагњећем пак месу до Петрова дне цена се не одређује, него се касапима дозвољава да могу до Петрова поста продавати га на череге⁶², пошто њи[х] поднети може, а од Петрова дне и јагњеће месо да буду дужни на оку продавати ценом која је за овчије месо одређена. С ме[х]анцијама пак може се касапин за јагањце које ће они клати погодити, или да му плате 15 пара од главе колико закољу, или да му нешто пошто се погоде плате оцеком⁶³. Које јављајући налажемо вама да ви сами гледате коме ћете дати касапнице под аренду, и то управ на овај начин без икакве измене, додатка или новости. У Палежу држаће се само ова одређена цена, будући је аренда уговорена.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 1. априла 1831.

Текст на пољећини: № 693. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

---

61 Одређене.

62 Черек.

63 Одсеком.

Примљено 4. априла 831. года у смотренију одређене на касапницу аренде и цене меса.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 42/1831.

149.

Крагујевац, 2. априла 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – наређује издавање кантара под закупи њушем лицитација.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да је време већ прispело да се кантари посредством лицитације под аренду годишњу дају, зато налажемо вама да одма[х] чим ово наше писмо примите по свима варошима на[х]ије ваше кантаре лицитирати дате. При лицитацији објавите да ће се мерина на кантар по уредби прошасте 1830. године узимати и наплаћивати.

По учињеној лицитацији име и презиме оног закупитеља који највише годишње аренде обећа дати са означенијем обећане аренде послаћете нама што скорије, да би новиј арендатор мого до Ђурђева дна о[вога] г[ода] објављеније на кантар под аренду узетом добити.

Објављенија прошасте 1830. године покупите сва од досадашњи[х] кантарција и овамо пошљите, јер она никакову важност од Ђурђева дна нећеду имати. И ако који од кантарција погођену аренду досад платио није, то ћете од таковог аренду до Ђурђева дна о[вога] г[ода] у чистом цесарском новцу наплатити, и овамо у касу народну послати.

Суд народниј србскиј

№ 699

У Крагујевцу, 2. априла 1831.

Текст на пољеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 4. априла 831. года у смотренију продавања кантара за ову годину.

Циркулар

ОСВ, КЗ, 43/1831.

150.

Мионица, 5. априла 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистрајџу – шаље тужбу Радоја Богдановића из Осеченице против Јована Цветковића из Лајковца због крађе житија.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Радоје Богдановић из Осеченице предстаде овде к мени показивајући да му је од зимус доста пута из коша жита нестајало, и није могао ни на коме пронаћи који је узимао. Сад пак пронашло је се на Јовану Цветковићу из Лајковца да је се жита код њега налазило туђега. И то он није се код мене одати хотео, да ми сестра његова по испитивању показала није да је се туђег жита код њи[x] у старој некој кући њи[x]овој налазило, и она узимала истог жита те је у коншијску кућу одлазила и пурила. И онде су оне коншије познале да жито није њи[x]ово и доказали Радоју. А и она је знала да оно жито није било њи[x]ово, тек показује да не зна ко га је донео онде. А притом и то показује да га је са стране видила када је он с коњем по оно жито дошао и однео својој кући. Но и то он ништа не показује да је истинито било, него све да је лаж. Зато шаљем га к вама, а и сестру његову ако поштете послаћу вам је, која ће и вама показати, пак како им судити благоизволите. Радоје пак показује да му је жита много nestало, и ни на коме није се могло пронаћи него на њему.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 5. априлија 831.

Текст на пољеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 6. априла 831. года.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 44/1831.

151.

Кражујевац, 8. априла 1831.

Кражујевачки маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – захтева да се баби Марији, мајци покојног Живка, маџазације из Кражујеваца, најлапџи 40 гроша дуџа од Миџира Кркића из Ваљева, и новац пошаље у Кражујевац.

№ 361

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Предстала је суду нашем баба Марија, мати почившег Живка магације овдашњег, тужећи се на Митра Кркића из Ваљева да је он покојном њеном сину Живку 40 гр[оша] дужан остао. Но будући да она као жена удовица и к тому јошт стара имајући на врату своје децу покојног њеног сина, не може собом ради тога дуга у Ваљево отићи, зато тражи посредством Суда вашег од Митра тај дуг да извади и по овоме листодавцу Јовану Нишли[ји] да прими. Чег ради призвавши Суд ваш Митра и ако дужан буде наплативши од њега опоменута 40 гр[оша] под печатом судејским у Суд наш нека пошље, одкуда ће иј баба примити.

Суд на[х]ије Крагујевачке

У Крагујевцу, 8. априла 1831. године

Текст на њолеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. априлија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 45/1831.

152.

Брусница, 8. априла 1831.

Руднички маџистрај Ваљевском маџистрају – тражи да се реши шужба Ђорђе Радивојевића из Врнчана против Радивоја Пејчића из Бабајића због плаћеног а неиспорученог житта, и шужшиљеу испоручи житто, или врати новац.

№ 273

Славни Суду Нахије ваљевске!

Ђорђе Радивојевић из Врнчана Нахије рудничке тужи се на Радивоја Пејчића из Бабајића Нахије ваљевске, како му је још јесенас дао два дуката ћесарска на три товара жита, по 8 пара оку. И будући да Радивој до данас овоме ни жита ни пара не даде, тога ради изволите горереченог оптуженика призвати, и от њега по зактевању тужитеља овог, ако не жито а оно бар паре благорасудним расположенијем вашим исходатајствовати.

С почитанијем пребивајући,

Суд Нах[ије] рудничке

У Брусници, 8. априла 1831.

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 19. јулија 831. года.⁶⁴

Оригинал

ОСВ, КЗ, 46/1831.

153.

Крагујевац, 13. априла 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – шаље 43 потврђене калауске и трговачке објаве (пасоше).

Славниј Суде Нахије ваљевске!

На потврђење послата нам с писмом од 10. априлија т[екућега] г[ода] № 118 четрдесет и три комада калаузка и трговачка објављења примили смо и потврдили, која пошиљући вам препоручујемо да наплативши за она уречену таксу сваком своје предате.

Суд народниј србскиј

№ 814

У Крагујевцу, 13. априлија 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 47/1831.

154.

Ужице, 16. априла 1831.

Маџистратиј Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистратију – известијава о суочавању Петра Марковића из Кланице са Милијом Јоцићем их Буара због сѝора око коња.

№ 165

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Писмо ваше од 11. о[вога] м[есе]ца за № 121 примили јесмо и садржаније точно разумели, и на исто одговарамо вама. Петар Марковић из Кланице, нахије ваше, суочен је овде с Милијом Јоцићем из Бухара нахије наше, и признаде Јоцић да је истог коња Петру продао, а овај купио је од неког из Љутица нахије ужичке, које и други

---

64 Писмо је очигледно послато знатно касније од времена његовог настанка.

људи сведоче. Но будући да одма[х] сад нисмо могли оног из Љутица пронаћи, зато платили смо овде реченом Петру Марковићу за његовог коња и прид [...] ⁶⁵ дао Јоцићу 250 гроша да човек више не дангуби, а ви гледајте те подмирите поменутог Петра са оним човеком из Лопатња ког је овај коњ.

В прочем пребива ваш на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужицу, 16. априлија 1831.

Текст на пољећини: Славном Суду нахије Ваљевске у Ваљеву.

Примљено 17. априла 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 48/1831.

155.

Кражујевац, 22. априла 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрацији – дозвољава се Живку Достјанићу, трговац из Латковића да отвори дућан при манастиру Боговађи, и наређује да се новац за аренду од њега најлађи и пошале у Кражујевац.

№ 863

Славниј Суде Нахије ваљевске!

По писму вашем од 13. т[екућега] м[есеца] № 127 дали смо објављеније Живку Достјанићу, трговцу из Латковића, с којим да може дућан код м[онастира] Боговађе у Н[ахији] ваљевској отворити, и сваког рода рубу ⁶⁶ продавати, за које објављеније остао је он Живко у [х]азну Суда народног дужан 25 гроша и 20 пара по теченију народњем, које препоручујемо да од њега наплатите и Суду народном првом приликом пошљете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 22. априлија 1831.

Текст на пољећини: № 863. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

---

65 Нечитко.

66 Робу.

Примљено 25. априла 831. года у смотренију Живка Достанића да држи дућан код м[онастира] Боговађе.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 49/1831.

Прилоз:

Кражујевац, 5. јула 1831.

Суд обихиенародни србски Ваљевском маџистѳраѳу – ѳризнаница да је ѳримљен новац од дуџа Живка Достѳанића за неѳлаћену дућанску аренду.

№ 981

Славни Суде Н[ахије] ваљевске.

Двадесет пет гроша [и] 20 пара од Живка Достанића, који је од дућанске аренде дужан остао, с писмом вашим од 1. т[екућег] м[есеца] № 142 послати примљени су.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 5. јулија 831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 49/1831.

156.

Пауне, 27. аѳрила 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџистѳраѳу – достѳавља ѳужбу Зарубчана ѳроѳив Теодора Милисављевића из Равања, који је самоволно уклонио камење које означава међе међу селима.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Зарубчани предсташе овде к мени и тужбу противу Теодора Милисављевића из Равања предложише, показивајући да им је међу њи[х]овог села покарабасио, на којој сам и ја пре био с неколико кметова, и посулили иј били а и белеге пометали докле ће им земља бити, и сви [су] онда предстали били. Сад пак опет вишеименованиј Теодор све оне белеге баталио [је], и по својој вољи како он хоће ради, које сад шаљем иј на ваше благоразсужденије.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Пауни, 27. априлија 831.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. априла 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 50/1831.

157.

Мрчић, 28. априла 1831.

Никола Ракић Ваљевском маџисџрајџу – досџавља на пресуду сџор две џородице из Пауна збоџ виноџрадскоџ џарлоџа.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Марјан Ђурић и Лазо Ивановић из Пауна терају се за неки парлог од винограда, што су јошт у старо време док су само две куће, т[о] је[ст] Лазина и Марјанова онде у селу биле, и они виноград на пола држали. Сад кад су се оне две куће изродиле, ођу опет ону земљу виноградску да деле, и Марјан [је] започео, што није ни прилике да би му дошло да узме, на које Лазо није могао предстати како он хоће. Ја јошт са неколико јабански кметова на исту земљу изашао сам, и показивању стариј људи видио с кметовима, и нашли да им се она земља на пола раздели, пак пола да дели Марјан са својом рођаковином, а пола Лазо опет са својом, на које Лазо и рођаковина његова престаје, а и Марјанова рођаковина престаје, а сам Марјан неће. А како он оће ми ону прилику нисмо могли за право наћи да он узети може. А он говори да ће се и заклети да је донде његово докле он рад би био да узме. Без вашег пак знања ја му допустити нисам хтео да се амо гди заклети може, а и они му не би клетви његовој веровали. Зато шаљем иј к вама, а ви како им разсудити благоизволите.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мрчићи, 28. априлија 831.

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 30 априла 831. года у смотренију распре Паунчана около парлога виноградског.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 51/1831.

158.

Крагујевац, 28. априла 1831.

Кнез Милош Обреновић нахијским магистратима – забрањује трговину храном и живом стоком са побуњеним областима у Босни и Албанији.

№ 1042

Објављеније!

Непрестани немир који по Босни и Албанији од неког времена траје, побудио је Св[етлу] и Блистатељну Порту против бунтовника ополчити се, и мени препоручити да им довоз [х]ране и стоке забраним. Того ради ја свима магистратима и надлежним капетанима најстрожије налажем да унапредак [х]рану и стоку буди каквог рода осим Пашалука видинског никуд изван Србије у пределе турске продавати не допуштају. Ова се забрана и на турске спа[х]ије простире, који с [х]раном или стоком тргују или десетак од своји[х] спа[х]илука обично продају.

Милош Обреновић
Књаз србскиј

Дано у Крагујевцу 28. априла 831.

Испод тога: Славноме Магистрату Нахије ваљевске!

Текст на пољеђини: Славноме Магистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 2. маја 831. год[а] у призренију неиздавања [х]ране и сваког рода стоке изван Србије у пределе турске, кромје Видинског пашалука.

Циркулар

ОСВ, КЗ, 52/1831.

159.

Мионица, 29. априла 1831.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – досиавља тужбу Пантелије Јовановића из Цветановаца против поја Саве из Мораваца због ометања својине.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Пантелија Јовановић из Цветановаца подручне ми капетаније долазио је и пре овде к мени показивајући да му један човек из Морава-

ца н[ахије] Рудничке продаје једну њиву своју, и он купити није хотео докле није мени дошао запитати би ли му слободно било купити. И ја на његово питање казао сам да оде најпре ономе човеку и да му каже да понуди најпре своје сељаке оће ли који купити, пак ако они не би хотели то да он узети може. И он [је] по речи мојој отишао човеку и казао му што сам ја рекао, и човек [је] све сељаке своје, а особито и попа Саву из Мораваца нудио, и сви су му казали да им не треба. Он по реч[и]ма њи[х]овим њиву реченом Пантелији за 10 дуката цес[арски] прода, и да му од своје стране писмено пред сведетелјима да по времену не би когод препјатствовати му могао. Сад пак пошто је Пантелија њиву исплатио и човек му писмено дао, уђе поп Сава и капетан Марко Ракић с плуговима те њиву узору, за које Пантелија поискава и моли да бисте му писмо дали да у Брусницу иде суда тражити.

В прочем пребивам ваш брат,

Никола Ракић

У Мионици, 29. априлија 831.

Текст на пољејини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 53/1831.

160.

Крајујевац, 30. априла 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – обавештава Маџистрат да Лозничани и Табановчани не могу најлапшији нестиале коње док не нађу љаве доказе где се налазе и ко их је украо.

№ 921

Славниј Суде Нахије ваљевске!

У смотренију жалбе Лозничана и Табановчана због неставши њима 10 коња пред Светог Луку прошле 1830. године, коју сте нам с писмом вашим од 27. априлија т[екућега] г[ода] № 133 представши, одговарамо да они коње своје неставше им од Цигана у поменутом писму вашем назначени[х] наплатити никако не могу, јер осим једног подозренија да су им Цигани коње одвели, никакви[х] достоверни[х] доказателства, која би подозреније њи[х]ово засведочила немају,

остаје им дакле достоверна доказателства тражити, која кад приведу жалба ће се њи[x]ова наново у Суду предузети.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 30. априлија 1831.

Текст на њолеђини: № 921. Славноме Суду На[x]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 2. маја 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 54/1831.

161.

Крађујевац, 2. маја 1831.

Крађујевачки маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – шаље ѡ предметџ сџора око најлајше дугџовања које је начинио Милосав Цветџановић ѡуштем најлајше робе која му се налази у Ваљеву.

№ 435

Славниј Суда На[x]ије ваљевске!

Весо кмет крагујевачки пре прошастог ваљевског вашара предстао је Суду нашем, имајући вересију од 1.900 гроша при Милосаву Цветановићу житељу овдашњем, и будући да је исти његов дужник Милосав по своме сину Станку ужета на вашар ваљевскиј на продају спремити хотео, то по захтевању зајмодавца његовог Весе дат му је на иста ужета пасош тако да нико други од Милосавови[x] дужника, којиј је прилично число, не има власт иста ужета у име дуга свога од Станка одузети. По свршетку вашара, не продавши Станко од иста ужета више него 14 тестета, оставио је заоставша јошт непродата 108 тестета код Тодора мутавције у Ваљеву, да иј о будуштем вашару опет у име Весино прода и новце од њи[x] узети Веси за дуг да. Но будући да је наскоро потом и други Милосавов зајмодавац Михаил, свештеник из Лесковца Суду нашем с тужбом на дужника свога Милосава предстао, показујући да је њему Милосав од дате му јошт о Светоме Николи на веру тежине дужан остао 1.320 гроша, које посредством суда од њега наплатити тражио је, или заоставша у Ваљеву ужета од његова мала, сирјеч тежине његове Милосаву за 1.320 гроша на веру дане као своје добро натраг узме. Зато не могући Суд наш ово Михаилово захтевање одобрити из узрока што се је Весо за

дуг свој Суду пре јавио, и потом иста ужета узаптио, представио је предстојећи предмет / 30. априла под № 421 / Суду народном, сврх кога издајући Суд народниј решеније своје 1. маја под № 929 да се од иста ужета најпре Михаил као од свога собственог мала до 1.320 гроша наплати, а потом за њим ако што остане одма Весо, наложио је Суду нашем да наредбу учинимо како би се она у Ваљеу 108 тестета ужета код Тодора находећа се узаптила, да не би ни један од Милосавови дужника с њима дуг свој наплатити тражио, док се Михаил за своји[x] 1.320 гр[оша] не подмири. По чему препоручујемо вам да одма[x] како ово писмо примите иста ужета узаптите, давајући позор да иј не би који од Милосавови зајмодаваца у име дуга свога узео, док о будуштем ваљевском вашару предречени свештеник Михаил с писмом Суда нашег дозволеније не добије да иј прода и од продаје новце, колико му дуг његов залећи може, не узме и подплати се.

Суд На[x]ије крагујевачке

У Крагујевцу, 2. маја 1831. године

Текст на ћолећини: Славноме Суду На[x]ије ваљевске у Ваљеу.

Примљено 8, маја 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 55/1831.

Прилоз:

Краџујевац, 16. јула 1831.

Решење Суда обшћенародноз србскоз о љраву љрвенстїва Михаила Лесковчанина за најлаїту дуџа из робе Милосава Цветїановића из Краџујеваца.

№ 637

Славниј Суде На[x]ије ваљевске!

Доносителу овог писма Милосаву Цветановићу Крагујевчанину допустићете да он еспап његов / ужета / тамо наодећиј се и од зајмодавца његова досад узапћена бившиј, сада на панаћуру ваљевском продаје на тај начин да новце које од продана еспапа уздобија, прима свештеник Михаило Лесковчанин, који ће се заједно с предреченим Милосавом Суду вашем пријавити и пак, пошто еспап свој колико узможе прода, да свештеник [опреде]љене новце вама донесе.

[...] ⁶⁷ћете ви пред [...]ма ⁶⁸обојицом пребројивши [...] ⁶⁹запечатити, и с писмом вашим по сигурном Крагујевчанину нама послати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 16. јулија 1831.

Текст на пољећини: № 637. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 18. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 55/1831.

162.

Крагујевац, 5. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље признаницу да је примљен новац од пољугодишњеџ закуја касайница и кантара у Ваљеву и у Убу.

№ 993

Славни Суду Н[ахије] ваљевске!

С писмом вашим од 1. т[екућега] м[есеца] № 144 послата полгодишња аренда од касапница и кантара како ваљевског тако и убског у суми 915 гр[оша] [и] 32 пара, примљена је исправно и подпуно.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 5. маја 831.

Текст на пољећини: № 993. Славноме Суду Н[ахије] ваљевском у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 56/1831.

---

67 Документ оштећен.

68 Документ оштећен.

69 Документ оштећен.

163.

Крагујевац, 5. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље објаву закупицу убског кантара Дими Насићу, и даје упућива како издати под закуп ваљевски кантар.

№ 998

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

Приложено овде објављеније за кантар убскиј пошилимо вама с том препоруком да закупитељу истог кантара Дими Насићу објављеније предате, и закажете му да се он по уредби у њему назначеној точно владати има. А што се тиче кантара ваљевског од Јове Николића под условијем у писму вашем од 30. апр[илија] № 139 изјављеним закупљеног, јављамо вама да Каса народна, будући да Правителство нити за оправљање нити за куповање кантара неће да зна, ни овај кантар својим трошком оправљати неће, него да ће то закупитељ који му драго био учинити морати. Ако дакле поменутог кантара ваљевског закупитељ на ово наше изјасненије кантар узети не узхте, а ви ћете га наново лицитирати, објавивши да ће закупитељ кантара и оправити га морати, пак ћете ономе који највише аренде да кантар предати и нама име закупитеља јавити, да би му нужно објављеније оданде послати могли.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 5. маја 1831.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 57/1831.

164.

Крагујевац, 5. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – шаље полугодишњу илацију (ајлук) судијама, писарима и пандурима.

№ 791.

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

По Кости Радосављевићу из Шабца шаљемо полугодишњи од Митрова дне прошле 1830. до Ђурђева дне ове 1831. године ајлук, како судијама и писару тако и пандурима суда вашег состојећиј се из

хиљаду пет стотина и четрдесет гроша, које новце под печатом и по приложеној овој ноти примићете, и колико на ког по учињеном разположенију припада поделите. И да сте речениј полугодишњиј ајлук примили послаћете нам квиту, печатом Суда вашег потврђену.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 5. маја 1831.

Текст на њолеђини: № 791. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 10. маја 831. год[а] у призренију ајлука на два члена, писара и два пандура послатог.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 58/1831.

165.

Уб, 6. маја 1831.

Јанко Николић Ваљевском маџистрајџу – шаље новац за њримљене њасоше.

Благородниј господи кнезови здравствујте!

Пасоше које сте нам послали примили смо и за 21 пасош шиљемо вам 10 гроша и 20 пара.

Јанко Николић

На Убу, м[есе]ца маја 6, 1831.

Исџод њоџа: Молимо јошт 2 пасоша да нам пошаљете за Ђуку Михаиловића и Јовицу Петровић[а], и шаљемо 11. гроша и 20 пара за 23 пасоша.

Текст на њолеђини: Славному Маџистрату Ваљевском дати се има с честију у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 59/1831.

166.

Краџујевац, 6. маја 1831.

Суд обшџенародни србски Ваљевском маџистрајџу – шаље објаву за убску касайнициу и џиражи да се закуџац Дима Насџић из Уба обавесџи о њеџовим обавезама.

№ 1010

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

Известивши се из писма вашег од 30. апр[ила] о[вога] г[ода] № 140 да је убску касапницу под аренду узео Дима Настић из Уба, а ваљевску да нико под аренду узети није хотео, написали смо на касапницу убску објављеније које надлежним начином потврђено вама пошљући препоручујемо, да га поменутом арендатору предате и закажете му да он уредбу у објављенију назначену точно набљудава. На ваљевску пак касапницу, будући је нико под аренду узети није хотео, ни објављеније не шиљемо.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 6. маја 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 60/1831.

167.

Крагујевац, 9. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – ѿражи најлајџу ѿреосџалоџ дуџа од Илије Аћимовића из Шайца за дућанску ѿаксу за дућан у Миличиници.

№ 1041

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

Илија Аћимовић из Шабца добио је на прошеније своје објављеније да може у месту свога рожденија, селу Миличиници Н[ахије] ваљевске дућан отворити. Но будући да је од таксе на дућан одређене состојеће се из 50 талира, остао 11 гр[оша] и 2 паре у добром новцу дужан, зато препоручујемо вама да поменуту ову суму од њега наплатите, и овамо у Суд народниј пошљете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 9. маја 1831.

Текст на пољеђини: № 1041. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 11. маја 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 61/1831.

168.

Крагујевац, 18. маја 1831.

Суд обихиенародни србски Ваљевском маџистрайту – Јовану Поповићу из Белошевца дозвољава се стиујање у друџи брак ѿо дозволи духовних власици.

№ 1107

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Не пропуштамо вам јавити да је Јовану Поповићу из Белошевца на[х]ије ваше, који је по другиј пут с писмом вашим од 15. т[екућега] месеца и года № 164 Суду нашем предстао, од духовне власти дозвољено у второј брак ступити, као што и из писма господина архимандрита Мелетија Павловића њему даног видити можете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 18. маја 1831.

Текст на пољећини: № 1107. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 20. маја 831. года.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 62/1831.

169.

Крагујевац, мај 1831.

Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџистрайту – наређује да се сви који шраже развод брака уиућују архимандритиу Мелетијиу Павловићу.

Славниј Магистрат Н[ахије] ваљевске!

Не хотећи у дела црковна мешати се, препоручујем вам да сваког оног који би вам се ради распуштања брака јављао, пошљете га управо г[осподи]ну Мелетији Павловићу, архимандриту манастира Враћевшнице, а не ник мени, ник Суду народњем.

Ваш благонаклониј,

Милош Обреновић

Књаз србскиј

[У Крагу]јевцу, [...] ⁷⁰ маја 1831.

---

⁷⁰ Документ оштећен.

Текст на пољеђини: № 1318. Славноме Магистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 27. маја 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 63/1831.

170.

Крагујевац, 25. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – указује на пошребу да се за државну службу припремају млади србски поганици, и наређује да се при сваком маџистратију приими по неколико њих на обуку, а касније и у службу.

№ 1160

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да је намереније и жеља Правитељства нашег да се за јавну државну службу за коју ће унапредак више лица потребовати, нашега отечества синови за раније приуготовљавају. Зато да би се ово намереније постигло препоручујемо вама да из на[х]ије ваше по два или три детета одрастна који су са добрим успехом школу србску свршили и који доста добар рукопис имају, у канцеларију Суда вашег за практиканте примите, гди ћеду се упражњавати и за јавну службу приуготовљавати, у коју ћеду се кад се исте достојним покажу и примљени бити. Ова ћеду деца у Суду вашем обитаније и препитаније имати, за које ако опредељен вама за [х]рану трошак довољан не буде, то ће вам се у име њи[х] трошка додати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 25. маја 1831.

Текст на пољеђини: № 1160. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. маја 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 64/1831.

171.

Крагујевац, 25. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – дозвољава пријем трећеџ пандура у службу Маџистрајџа. У погледу дружоџ брака Павла Гавриловића из Трстенице, одговорено је да се чека повраћац у земљу архимандритџа Мелентија Павловића, који треба џо да дозволи.

№ 1163

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

На представљеније ваше писмено од 18. маја о[вога] г[ода] № 168, да вам је јошт један пандур необходимо нуждан, дозвољено је вама са знањем Њи[хо]ве Светлости, трећег пандура из на[х]ије ваше узети и држати.

Мојсила Гавриловића из Трстенице, са писмом вашим од 18. маја о[вога] г[ода] № 164 представшег суду нашем, брату Павлу желећем с другом женом ожени се будући му је прва побегла и не зна се гди је, следоваће преко Суда вашег решеније кад пречестнејшиј г[осподин] архимандрит Мелетије овамо приспе.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 25. маја 1831.

Текст на пољеђини: № 1163. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. маја 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 65/1831.

172.

Крагујевац, 25. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – наређује да се од хране у сеоским амбарима задржи четвртина, а остијак распродати. Новац од продајџе хране кметџови треба да држе код себе.

№ 1159

Славни Суда Н[ахије] ваљевске!

Кад примите овај налог наш одма да јавите подручним вама капетанима да они кажу местним кметовима у њи[х]овим капетанијама, да сваки у свом селу од све оне сеоска [х]ране која је скупљена била,

четврти део задржи у ономе месту где је скупљена била, а што преко тога претече ако није издато људима да се изране, да се прода, од које [х]ране скупљене новце кметови нека код себе задрже, који ће се после на ползу онога села употребити. Ово се чини зато што ће од сад цена [х]ране спадати почети.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 25. маја 1831.

Текст на пољећини: № 1159. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. маја 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 66/1831.

173.

Крагујевац, 27. маја 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује поштражу за хајдуком Васом Карановим, пребеглим из Хабзбуршке монархије, из Пивница, који се крије у неком од пољских села.

№ 1194

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Њи[х]овој светлости Књазу и Государу нашем, писао је командирондер варадински барон Сигентал, да је из Цесарије из апса бачке вармеђе побегао ајдук Васа Каранов, да је од неког Тодора Јовановића из Шашинаца Варадинске регемента код Шабца у Србију превезен, и да се сада, као што се тамо говори, налази у једном на Сави лежећем месту, недалеко од села Жабалца⁷¹.

Овај Васа Каранов по описанију оностранске власти родом је из Пивница, Бачке вармеђе, 26 година стар, вероисповеданија нашег источног, жењен. Он је возрастом висок, лепа витка стаса, смеђе кудраве косе, смеђи[х] широки[х] обрва, плави[х] очију, правог и мало нешто кукљавог носа, дуга чиста лица, и на врату на левој страни има белегу од излечене ране.

Њи[х]ова светлост наложила је нама под 24. даном м[есе]ца маја № 1053 да ми наредбу учинимо да се горе описаниј овај ајдук у преде-

---

71 Највероватније Жабал.

лу нашем тражи, коме височајшему налогу следујући препоручујемо вама да ви, будући нам је село Жабалџац код кога близу да се поменутиј ајдук налази у известију преднаведеном стоји непознато у целој на[х]ији вашој, а особито покрај Саве по горе изложеноме описанију, ајдука Васу Карановог тражити дате, и кад га нађете да га у апсу Суда н[ахије] ваше затворите, а нама известије о њему пошилијете. Не нађете ли га, пак, то ћете нас о бесплодном поменутог ајдука тражењу такођер известити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 27. маја 1831.

Текст на пољеђини: № 1194. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 3. јунија 831. год[а] у смотренију ајдука Васе Каранова пребегшег из Цесарије.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 67/1831.

Крагујевац, 19. августа 1831,

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – итражи извештај о резултатима истраге за хајдуком Васом Карановим.

№ 1906

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

Јошт под 27. мајом т[екућега] г[ода] № 1194 препоручили смо вама по височајшем Њи[х]ове Светлости налогу, да ви у на[х]ији вашој, а особито покрај саве по изложеном у преднаведеном писму личности описанију тражити Васу Карановог, ајдука који је из тавнице бачке вармеђе побегао и у Србију прешао, на које до данас никаква одговора од вас добили нисмо. Будући је већ довољно времена прошло, за које сте ајдука поменутог тражити мо[гли], зато препоручујемо вам да нас о следствију п[р...]женија⁷² ајдука Васе Карановог јесте ли му сирјеч гдигод у на[х]ији вашој трага нашли или не известите, а тако и о узроцима зашто нам досад ово известије послали нисте?

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 19. августа 1831.

---

⁷² Документ оштећен.

Текст на пољећини: № 1906. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 22. августа 831. года у смотренију ајдука Васе Каранова пребегшег из Цесарије – и одговорено 29. [септем]вра о[вога] г[ода] № 274.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 67/1831.

174.

Шабца, 31. маја 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрајџу – наређује да свако писмо које Живко из Попучака донесе из Кражујеваца због сјора око земље са Марком из истог села, буде прослеђено њему на увид.

№ 407

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

Ако буде Живко, који се с Марком капларом из Попучака за њиве гонио отишао у Крагујевац, и донесе какво писмо на вас, то препоручујемо вам да не би на писмо које он донесе одговарали, док мени на профиденије не пошљете.

Ваш доброжелатељни,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 81. маја 831.

Текст на пољећини: № 407. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 1. јунија 831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 68/1831.

Кражујевац, 1. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – доставља на ислеђење сјор око земље између Живана Лазића из Белошевца и Марка Павловића, кайлара из Попучака.

№ 1230

Славни Суде Н[ахије] ваљевске!

Живан Лазић из Белошевца н[ахије] ваше предстао је данас Суду народноме са жалбом да је њему пре једне недеље дана њива његова посејана, коју је он од почетка владанија Њи[х]ове Светлости Књаза и Государа нашег обрабатавао и њом се обдржавао, одузета са знањем господина Ненадовића члена Суда вашег, некоме Марку Павловићу из Попучака додата. Не знајући ми је ли ово његово показивање истинито, и ако је истинито из кога је узрока преднаведеноме тужитељу њива његова одузета и другом дата, нисмо ни пресуду никакову на тужбу његову учинити могли. Но препоручујемо вама да ствар ову тачно испитавши извидите је ли заиста ова њива поменутог Живана већ од толико година била, и ако је тако као што је он показао, то да прошенију његовом да му се она поврати удовлетьорите. Буде ли пак со том њивом другојачије, то да нас о томе и о узроцима зашто је њива одузета Живану известите, по чему ће на тужбу његову ако ви исту ствар свршити не узможете и решеније одавде следовати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 1. јунија 1831.

Текст на пољеђини: № 1230. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 2. јунија 831. года у смотренију одузете њиве од Живана Лазића из Белошевца, и додате Марку каплару из Попучака.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 68/1831.

175.

Крагујевац, 3. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује да се 120 гроша у сийној валуџи, џослаџих као догаџак за џлаџу, замене у круџније аџоене.

№ 1273

Славни Суде Н[ахије] ваљевске!

Касатљено 120 гроша ситни[х] пара који су вам из Шабца као додатак вашег аџлука послати, не изостављамо препоручити вам да за њи[х] из прихода Суда вашег узмете друге здраве новце, а ове пак

да се постарате у друге турске новце као адлије, или мале рубије преобратити, и на место они[x] које ћете из прихода судејски[x] узети ставити, да би тако мање ситни[x] новаца при предавању рачуна остало. Ако би пак не могло се у друге турске новце преобрати[ти], а ви ћете и[x] у ситним о предавању рачуна донети.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 3. јунија 1831.

Текст на пољећини: № 1273. Славноме Суду Н[ахије] Ваљевске у Ваљеву.

Примљено 6. јунија 831. года у смотренију 120 гроша послати[x] из Шабца да се у турске паре промени.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 69/1831.

176.

Крагујевац, 3. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрайту – наређује да се Муселимов конак, заједно са мулком (припадајућом земљом) прода на лицитацији оном ко понуди највише новца.

№ 1270

Славниј Суд На[x]ије ваљевске!

У смотренију продаје конака муселимског у Ваљеву, за коју писмом вашим од 30. маја т[екућега] г[ода] № 176 настављеније од нас иштете, одређено је Њи[x]овом Светлостију да се конак муселимскиј заједно с миљком лицитира, и ономе који при лицитацији највише даде прода, по којој ћете, дакле, височајшој уредби при продаји преднаведеној и владати се.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 3. јунија 1831.

Текст на пољећини: № 1270. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 6. јунија 831. год[а] у смотренију муселимског конака да се с милћем заједно на лицитацију даде.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 70/1831.

Шабцац, 4. јуна 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистратију – наређује да од Суда обштинеродног србског тиражи упутиство да ли ће се храна из државних амбара дајти сиротињи после родне године враћајући у храни, или најлашћу у новцу.

№ 417

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

Не заборавите Суду народњем писати и за [х]рану беглучку која се по селима находи питати. Јавите како сам ја зимус заказао капетаном да половину све [х]ране раздаду гладним људима, на које сам и настављеније од Јего Светлости имао. После пак да су опет преставили ми капетани и кметови да је се почела проча заоставша [х]рана кварити, зато да сам заповедио да се и проча заоставша [х]рана разда да се изкварила не би, и да је тако и учињено. И иштите настављеније од Суда народњег оће ли се сад као што је година понела опет [х]рана колико је кој узео да [х]раном поврати, и да се сабере на иста места, или ће се новцем наплаћивати колико је кој узео, и каковом ћете ценом наплаћивати ако заповеде да се [х]раном не враћа но да се наплати.

Ваш доброжелатељ,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 4. јунија 831.

Текст на пољеђини: № 417. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 4. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 71/1831.

Крађујевац, 15. јуна 1831.

Суд обштинеродни србски Ваљевском маџистратију – јавља да ће упутиство о томе да ли ће се храна раздајти гладнима након родне године враћајући, или илашћу новцем, добити накнадно.

№ 1379

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

Будући је и друга половина од беглучке [х]ране као што нам писмом вашим од 6. јунија т[екућега] г[ода] № 190 јављате потребита људима раздана, и то пре издатог налога нашег, како ће се с другом овом половином од поменуते [х]ране поступати, зато сада на питање ваше како ће се раздата ова [х]рана враћати одговарајући јављамо вама да ће се вама у своје време настављеније о томе дати.

У Крагујевцу, 15. јунија 1831.

Суд народниј србскиј

Текст на пољеђини: № 1379. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 18. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 71/1831.

178.

Крагујевац, 4. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – Митар Илић из Јагодине тражи да се од Николче Филиповића из Ваљева најлајти дуџ који је начинио његов покојни отац. Маџистрату се шаље којија облигације и наређује да се дуџ најлајти. Уколико тужени одбија да то учини, Маџистрату треба да Суд обшћенародни србски обавести о разлозима које за то наводи.

№ 1284

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Митар Илић из Јагодине предстао је данас Суду народноме и показавши овде облигацију од његовог покојног отца Илије заоставшу му, тражи од Николче, сина почившег Вилипа Канатарче 245 гр[оша], које је покојниј Вилип дужан умершем Илији, отцу тужитеља Митра. Пошиљући вам дакле приложену овде копију од поменуते облигације, препоручујемо вама да од Николче, сина Вилиповог, који по његовом казивању у Ваљеву живи, у приложеној облигацији назначени[х] 245 гр[оша], ако ништа против облигације и дуга овог не узима наплатите, и овамо у Суд народниј пошљете да би се могли Митру Илићу предати. Ако ли пак Николча због какви[х] узрока

противу овог плаћања што узима, то ћете одговор његов зашто поменутиј дуг не мисли платити нама објавити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. јунија 1831.

Текст на пољеђини: № 1284. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 9. јунија 831. года, у слотренију облигације Митра Илића, коју је Николче Вилиповић овдашњи дужан био и о[т]платити, и одговорено 28. [септем]вра о[вога] г[ода] Нм 269.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 72/1831.

Крагујевац, 2. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – враћа назад у Ваљево Николчу Филиповића, јер његов шужийељ Митар Илић из Јагодине не може да дође на суд, а пресуда ће им бити послата накнадно.

№ 2175

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да Митар Илић, који је противу Николче због дуга од 245 гр[оша] овде тужбу предао сад није овде, нити ће скоро с пута свога овамо вратити се, зато Николчу ког сте ви с писмом вашим од 28. септ[ембра] т[екућега] г[ода] № 269 на зактевање наше овамо суоченија ради послали, саслушавши изговоре његове противу поменуте тужбе Митрове пошилимо кући његовој с додатком да ће у своје време што се тиче тужбе његове пресуда им и[...]ћи⁷³ и [...]ма⁷⁴ саопште-на бити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 2. октобра 1831.

Текст на пољеђини: № 2175. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљево.

---

73 Нејасно.

74 Нејасно.

Примљено 15. [октом]вра 831. года у смотренију Николчета Филиповића овдашњег и Митра Илића из Јагодине.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 72/1831.

179.

Шабаци, 5. јуна 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – шаље у Ваљево мајстора Алексу за зрагну новог магистрата.

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

Ја у име Бога мислим по овом празнику тамо доћи. Мајстор Алексу пошиљем ком сам и устмено заповедио шта му ваља чинити, приправљајући се за Магистрат. Но међутим, док ја тамо не дођем, нека прибавља себи мајстора, о чему вам јављајући остајем ваш доброжелатељ,

Јеврем Обреновић

У Шабцу, 5. јунија 1831.

№ 419

Текст на пољеђини: № 419. Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 6. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 73/1831.

180.

Београд, 6. јуна 1831.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље на пресуђивање учеснике расправе око власништва над једним коњем.

№ 987

Славни Суде Нахије ваљевске!

По писму вашем од 29. јулија текућа лета № 172 пошиљемо вам Ристу Петровића папуцију овдашњег, који распру има са Ђорђем Гурбетом за једнога коња, којег је коња купио Ристо пређе једне го-

дине од Ранка Станковића касапина овдашњег, а Ранко купио пређе три године од Ђоре Крстића мумције овдашњег. Ђора пак у исто време на месец дана пре купио је тога коња од Мула Мехмеда спахије овдашњег који је умро, но синова има Мула Мехмед који тога коња познају.

Ранко и Ђора контени су и заклетву положити како је то онај исти коњ који је од Мула Мехмеда купљен, и мало више рекли смо да и синови Мула Мехмедови познају га. Пошиљући како Ристу папуцију са коњем, тако и Ђорђа Гурбета к вашем Суду јесмо,

Суд нахије и вароши београдске

У Београду, 6. јунија 831.

Текст на пољеџини: Славному Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 19. јунија 831. года.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 74/1831.

181.

Крађујевац, 10. јула 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – доставља на ислеђивање случај чедоморсџива, који је џочинила Сџана, жена Нинка Николића из Беомужевџића.

№ 1350.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да по испиту вашем од 30. маја т[екућега] г[ода] № 174 учињеном са Станом, супругом Нинка Николића из Биомужевџића н[ахије] ваше, која је девојком у Долњој Буковици затруднила, и 13. јануара о[вога] г[ода] код мужа свога женско дете родила и удавила, нити Милош Ковачевић из Буковице на кога Стана говори да је с њиме затруднила и с њиме једном смешеније имала, нити Аћим Удовичић за кога сестра Станина Роса говори да га је на Стани кад је овај једном код њи[х] ноћио видила, нити на последку Петар Дикић, на кога Јован Димитрић сведочи да га је са Станом под гуњем спавајућим затеко не признају да су они са Станом смешеније имали, зато препоручујемо вама да ову сву тројицу, а особито Стану, боље притегнете, и дознати постарате се јесу ли они сви или који од њи[х] са Станом смешеније имали. К томе да испитате и кметове из Долње

Буковице каквог је поведенија и владања Стана девојком била, да није као блудница, као што ће по свој прилици и бити, са више њи[x] смешеније имала. На последку да и мужа њезиног Нинка питате хоће ли он Стану и у напредак за жену држати, које све кад точно испитате и нама што дознали будете објавите, онда ће и решеније над убицом Станом следовати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 10. јунија 1831.

Текст на пољеђини: № 1350. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. јунија 831. у смотренију убијце Стане супруге Нинка Николића из Биомужевића. Одговорено 28. јулија № 237.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 75/1831.

182.

Крагујевац, 10. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрацији – шаље преиначену пресуду за убиство из нехайа Ђуре Ђурђевића из Трлића, које се десило на Ђурђевдан исте године.

№ 1335

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Решеније ваше над Живаном Вукотићем из Трлића на[х]ије ваше, који је по испиту његовом од 30. маја о[вога] г[ода] № 172 приложеном писму вашем од истог дана № 175, на Ђурђевдан о[вога] г[ода] при софри Димитрија Ђурђевића, онај дан славећег, с другима пушке метајући, Ђуру брата Димитриног ранио, од које ране овај 5. дан [је] умро, преиначавамо с тим по смотренију да не само гореименованом Живану, него и другима који су пушке онај дан при смотри метали, сваком по 50 штапа у селу Трлићима ударите, а по претрпенију ове казни да друге одпустите а Живана, који се кромје ове телесни казни на шест месеци на робију у Топчидер осуђује, да оправите Суду београдском са известијем да Живана на робију у Топчидер осуђеног ономе који на робију надзираније има преда.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 10. јунија 1831.

Текст на полеђини: № 1335. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. јунија 831. года у смотренију решенија убијце Живана Вукотића из Трлића, и извршено.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 76/1831.

183.

Брусница, 11. јуна 1831.

Руднички маџистрајт Ваљевском маџистрајту – шаље на проверу молбу Јованке, сугруђе Радисава из Дренове, која тражи имовину поја Ђука Илића, будући да је као рођена сестра најближа наследница.

№ 422.

Славни Суду Н[ахије] ваљевске!

Јованка Радисавова из Дренове На[х]ије рудничке казује нама да је имала брата попа именем Ђука Илића у Пећанци[ма], који је умро заједно са целом кућом својом, и никог окром ње от рода нема. Будући пак да воде[ни]чни ред његов и још гдешта мала тамо се налази, које сад ова као своју очевину поискава, тога ради изволите ви наследије покојног попа Ђука извидети, и уведомивши се о целој ствари сверху тог благорасудно пресудженије учинити.

С почитанијем пребивајући,

Суд Нахије рудничке

У Брусници, 11. јунија 1831.

Текст на полеђини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 17. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 77/1831.

184.

Кражујевац, 13. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајту – доставља по наредби Кнеза Милоша ујуживство београдског миширополијта Анђима свешћенству о Свештој шајни кришћења, и тражи да се сви свешћеници шога придржавају.

№ 1366

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Господин Антим архиеписком београдскиј⁷⁵, сочинио је једно опоминање у смотренију тајне Светог крштења, које је Њи[х]овој Светлости милостивејшем Господару и Књазу нашем поднео, и које је Њи[х]ова Светлост одобрила, и допустила да он то пошље свима свештеницима у држави нашој, и нама наложити изволила да вама наложимо да заповедите свима свештеницима у на[х]ији вашој да се реченом настављенију архиепископском повинују, које јављајући вам строго вам налажемо да не само заповедите свештеником да то слушају, него и да пазите држе ли се они у томе точно дужности своје.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 13. јулија 1831.

Текст на пољећини: № 1366 Славноме Суду н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. јунија 831. год[а] у смотренију архијерејима издане заповести.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 78/1831.

185.

Крагујевац, 15. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – ујозорава да Маџистратиј надгледа пошћивање уредбе издаше закујцима ваљевских касайница.

№ 1381

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

Закупитељима касапнице ваљевске за које сте нам писмом вашим од 13. т[екућега] м[есеца] № 197 јавили, шаљемо преко вас одјављеније препоручујући да им закажете да се они по објављенију своме

---

⁷⁵ Антим, београдски митрополит, пореклом Грк, последњи архијереј Васељенске патријаршије на челу Београдске митрополије пред стицање црквене аутономије. Н. Радосављевић, *Антим, митрополит београдски*, Српски биографски речник I, А-Б, Београд 2005, 207-208.

при крчмењу мяса владати имају, које да они чине ваша ће дужност бити позор на то имати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 15. јунија 1831.

Текст на пољећини: Примљено 18. јунија 831. года у смотренију објављенија закупитељима касапнице послатог.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 79/1831.

186.

Крагујевац, 13. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрайту – враћа послићи новац од продаје Муселимовоџ конака, јер припада нахијским йарама. Наређује да се чува у маџистрайтској каси, и уйоитреби у сагласности са Јевремом Обреновићем.

№ 1383

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

Будући да новци они у суми 714 гроша које сте за муселимскиј конак заједно с миљком узели и нама послали не принадлеже Каси народној, но међу приходе н[ахије] ваше, зато пошилиући вам исте новце натраг препоручујемо вама да ви са знањем Њи[х]овог Сијателства господара Јефрема Обреновића новце ове у каси магистратској задржите, које ћете на ползу на[х]ије ваше кад потребно буде употребити. Тапију пак приложену враћамо вам непотврђену натраг, будући је довољан ваш подпис и ваше потврденије на њој, и препоручујемо да на њој преиначеније ово учините да су новци у касу Магистрата вашег положени.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 13. јунија 1831.

Текст на пољећини: Примљено 19. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 80/1831.

187.

Крагујевац, 18. јуна 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – ѿреноси наредбу кнеза Милоша и духовних властџи да се народ заједно са ѿројџојрезвиџерима и кайџанима моли Боџу за ѿресџанак кише која дуџо нейресџано ѿада.

№ 1410

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Њи[х]ова Светлост милостивејшиј Государ и књаз наш под данашњим допуштењем № 1574 изволео је милостивејше јавити нам да је духовно старешинство обадве епархије учинило нуждни налог протопрезвитерима да чине нуждне молитве да би умилостивили Бога да од нас удаљи млого излитије кише, и височајше наложити нам да ми вама наложимо да ви заповедите капетанима на[х]ије ваше данарод саветују да на молитве приљежно иде, и такођер моли да да буду дужни неизоставно с народом на молитве ићи, и народ речима и примером на молитву побуђивати. Које сообштавајући вам строго вам налажемо да ову заповест одма[х] објавите, а притом и да пазите извршује ли севисочајши и спаситељни налог овај, а у исто време и сами примером својим да народ на то побуђивате.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 18. јунија 1831.

Текст на ѿолеђини: № 1410. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. јунија 831. года у смотренију богослуженија да киша престане.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 81/1831.

188.

Шабац, 20 јуна 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрајџу – наређује да се ухайси Живан Лазић из Белошевца, и држи ухайшен до његовоџ доласка у Ваљево.

№ 458

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Како ово моје писмо примите, препоручујем вам да таки Живана Лазића из Белошевца уапсите, и да га у апсу доднде држите док ја тамо не дођем, да му пасош ја дадем, које налажући вам остајем ваш доброжелатељ,

Јефрем Обреновић

У Шабцу, 20. јунија 831.

Текст на ћолећини. № 458. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 22. јунија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 82/1831.

189.

Ужице, 26. јуна 1831.

Маџистраити Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистраитиу – шаље Илију Лучића из Радановаца на суочење са Лазаром Остојићем из Буковице, због дуџа од три цесарска дуката.

№ 344

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Илија Лучић из Радановаца Нахије ужичке пожалио се нашем суду на Лазара Остојића из Буковице, Нахије ваљевске, показавшиј да му је остао овај дужан три цесарска дуката преко неког есапа њи[х]овог, пак да му платити сад неће. Зато пошилјући реченог Илију Славном Суду вашем, учтиво препоручујемо да би га суочили са Лазаром и поплатили.

В прочем остаје славнаго Суда Нахије ваљевске на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 26. јунија 1831. года

Текст на ћолећини. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 5. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 83/1831.

190.

Ужице, 30. јуна 1831.

Маџистратџи Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистратџиу – извештава о сџору Анице, жене Вукосава Тодоровића из Ваљева, џрошав Арсена Вирије из Ужица, збоџ наводноџ дужа.

№ 394.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

На писмо ваше од 1. јунија т[екућега] года № 179 касатељно жалбе Анице, супруге Вукосава Тодоровића ж[итеља] вашег, против Арсена Вирије овдашњег за дуг [од] 26 гроша одговарамо вам: ми смо Арсена презивали и сообштили му жалбу речене Анице, но овај изговара се да ништа њој дужан није, а што вели Аница да је овај дуг и преко Суда нашег прешао јесте истина, за који се дуг она жалила и Високославној Комисији народној србској која је изходила у лету 1829, пак ништа добити није могла, из узрока што право није имала од Вирије што је тражила. Но међутим изволите поменуте жене мужу Вукосаву да ако није кадар сад послати сваком своје коме је он дужан овде, а оно нека пошаље дуг 13 гроша неком Луки екмешчији и некој удовици Неди што је остао дужан од продате му кошуље, јер ова два пола оскудни су и више чекати не могу.

В прочем остаје славнаго Суда Нахије ваљевске на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 30. јунија 1831.

Текст на џолеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 2. јулија 831. года.

Ориђинал

ОСВ, КЗ, 84/1831.

191.

Ужице, 30. јуна 1831.

Маџистратџи Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистратџиу – јавља да је ухайиен један од два крађљивца, Јован Ранисављевић из Чучуђа, да се за друђим, Павлом Радовановићем из Чучуђа џрађа, и моли да се из Ваљева џошаље џандур да џа џреузме.

№ 359

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Писмом овим не изостављамо вам јавити за хрсузе Јована Ранисављевића и Павла Радовановића из села Чучуке, н[ахихје] ваше, који су тамо похарали Лазу Павића из Бранковине и овамо у нахију нашу побегли. Између којиј ухваћен је Јован Ранисављев и Суду нашем приведен, а Павле некако одтео се од сељака и побегао, но надамо се да ће и он скором од сердара Мићића ухваћен бити. Јован пак при испиту код нас показао је да је наполек са Павлом похару поделио, и овде при њему нешто мало новаца нашли смо, које ћете видети изнутре приложене ноте који су новци и какве ствари. Но притом изволите послати једног пандура вашег овамо, којем да предамо Јована, пак онда чините с њиме што знате, а новци заостају овде код нас и ствари до пришествија вашег посланика.

В прочем остаје Славног Суда Нахије ваљевске на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 30. јунија 1831.

Текст на ћолећини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 2. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 85/1831.

Ужице, 4. јула 1831.

Маџистрајџ Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистрајџу – шаље ухайшеног крадљивца Јована Ранисављевића из Чучуџа и сџисак новца и сџвари које су код њеџа љронаћени.

№ 362.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

На писмено захтевање ваше од 3. т[екућег] м[есе]ца № 218 по вашему пандуру Илији Мирковићу шаљемо вам хрсуза Јована Ранисављевића из Чучуке, који је овде код нас под апсом био, заједно и новце оне и ствари које смо код овог нашли кад је ухваћен, а и ноту прилажемо у писму овом како од новаца тако и од ствари, по којој моћи ћете видети шта смо код Јована нашли, а и Павла Радовановића кад ухватимо послаћемо вама.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 4. јулија 1831.

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 5. јулија 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 85/1831.

192.

Бабина Лука, 4. јула 1831.

Паја Симеоновић Ваљевском маџистрајџу – шаље списак сирочади из Бабине Луке.

Славному Суду Нах[ије] ваљевске!

По пријатију вашег писма пошилимо имена од дече заради банде. Сирочад, из Чучуга Сава Петровић, 12 лета, из Панбуковице Маринко Ивановић 15 ље[та], Бањаниј Марко Арсенивић 16 лета, све су сирочад и пре би то сверши[ли] и послали нисмо пренебрегали но смо од вас очикивали изискавање.

Јесам ваш брат,

Паја Симеоновић

4. јули 831. года. у Бабиној Луци.

Текст на пољећини: Славному Суду Нах[ије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 4. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 86/1831.

193.

Краџујевац, 4. јула 1831.

*Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – наређује да се ис-
пшћа које воденице причинявају шпшћу сељацима, и да се пошћом уклоне.*

№ 1564.

Славниј Суде Н[ахије] ваљевске!

Будући да у пределу нашем доста такови воденица има које велику штету њивама и ливадама околo лежећима причинявају, зато да овог ради цела обшћества због ползе јединствени људи не би морала штету трпити, одређено је да се такoве воденице у пределу нашем

утамане. које намереније на ползу цели[х] общества клонеће се да би се постигнути могло нужно нам је знати које од воденица предела нашег врло велику штету људима чине. Препоручујем дакле, по височајшем Њи[х]ове Светлости налогу да ви капетанима н[ахије] ваше заповедите да се они сваки у својој капетанији извидити и дознати постарају које воденице у капетанијама [људи]ма штету причињавају, и у чему се та штета састоји. [...] ⁷⁶ ово од они[х] сељака гди поменути вред њивама и ливадама [...] носеће ⁷⁷ воденице леже добро и точно дознаду, онда да вама опишу у коме селу такове воденице лежу, чије су и какову штету проузрокују, које описаније кад преко капетана н[ахије] ваше добијете, онда се и ви о истини и основателном доношенију капетана н[ахије] ваше од сами[х] сељака уверити постарате се, и кад то учините онда нам достоверно о предмету овом известије пошљите, по чему ће даље о поменутом предмету урежђењем следовати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. јула 1831.

Текст на пољеђини: № 1564. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 13. јулија 831. года у смотренију воденица које штету људ[и]ма у нахији овој причињавају, и одговорено 28. [септем]вра 831. год[а] № 271.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 87/1831.

194.

Ужице, 6. јула 1831.

Маџистратиј Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистратију – шаље слугу Хусеин-беџа Алисиахића из Ужица, у Ваљево, да прейозна његовог несџалоџ коња.

№ 363.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Хусеин-бег Алиспахић Ужичанин представио је нашем суду да је један коњ његов мрколаст пролетос нестало, који је око уста и очију жућкаст и раста средњег. Пак разумели смо да се један коњ код капе-

---

⁷⁶ Документ оштећен.

⁷⁷ Документ оштећен.

тана Ракића налази. Зато Хусеин-бег, будући да је болестан, шаље свог момка Мустафу Јаорковића да позна оног коња, и буду [ли] поменути знаци на коњу то изволите му га и предати. А Иван Лазић одлази тамо да истог коња позна, који је њему вешт.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 6. јулија 1831. года.

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 7. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 88/1831.

195.

Крађујевац, 14. јула 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – наређује да се због очинствва ванбрачног дејетџа које је родила Танкоса, девојка из Галовића, Петар Ђираковић из Лесковица пошаље и испитџа у Ужичком маџистрајџу.⁷⁸

№ 1624

Славниј Суда Н[ахије] ваљевске!

Суд Н[ахије] ужичке и соколске пише нам под 10. т[екућим] м[есецом] № 370 да је нека Танкоса, кћи почившег Јакова Кнежевића из Галовића Н[ахије] ужичке, која је од неког Митра Гавриловића из истога села затруднила и овог м[есе]ца дете родила, овог ради на испит предузета показала да је она кромје смешенија које је с поменути Митром имала, и са братом њезиним од тетке именем Петром Ђираковићем из Лесковице, н[ахије] ваше прељубодејствовала, кад је онај њеној кући као својта долазио. Које да би се извидити и посведочити могло нужно је да се и предречени Петар испита и с Танкосом суочи. Зато препоручујемо вама да по пријатију [овог] писма Петра Ђираковића у Суд Н[ахије] ужичке [...] ⁷⁹ оправите, гди ће се он испитати и суочити.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 14. јулија 1831.

⁷⁸ Документ је у значајној мери оштећен и нечитак на средини.

⁷⁹ Документ оштећен.

Текст на пољећини: № 1624. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 19. јулија 831. года и одговорено Суду ужичком № 232.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 89/1831.

Крагујевац, 4. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да окривљени Петар Ћираковић из Лесковица није због болести могао да дође на Суд у Ужице. Одређена му је казна од 50 батина, и наређује се да буде извршена чим он оздрави.

№ 1879

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Петар Ћираковић из Лесковице на[х]ије ваше који је по известију Магистрата Н[ахије] ужичке и соколске од 29. јулија т[екућега] г[ода] № 394, не могући болести ради у Ужицу доћи, пред вама признао да је с Танкосом својом сродницом прељубодејствовао, осуђен је да се са педесет штапа овог његовог преступљенија ради казни, коју пресуду вама соопштавајући препоручујемо да решену ову казн над њим ако је оздравио и у стање дошао да телесну казн отрпити може, тако извршите. Не буде ли пак он јошт оздравио то да пречекате, и пошто совершенно оздрави казн предречену над њим извршити да не пропустите.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 4. августа 1831.

Текст на пољећини: № 1879. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 7. августа 831. года у смотренију Петра Ћираковића из Лесковица нах[ије] ове, и извршено истог дана.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 89/1831.

196.

Чачак, 17. јула 1831.

Пожешки маџистрайт Ваљевском маџистрайтѹ – доставља тужбу Ивана Обрадовића из Чачка против Јовице Марковића из околине Ваљева, за неилаћену кирију за коња.

№ 371.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Иван Обрадовић житељ здешњиј представши нам пожалио се против неког Јовице Марковића из неког недалеко од Ваљева налазећег се непознатог му села, говорећи да му је он зимус када је овде коже куповао, коња под кирију с погодбом по 1 грош на дан за отићи преко Ваљева у Смедерево и отуда пак овде повратити се за колико дана буде могао дао, и Јовица да не обдржавши обстојатељно погодбу своју коња из Смедерева по неким кирицијама послао му је, без вручене му зобнице и камачије⁸⁰, а тако и без једне паре кирије за 26 дана. Зато и полази славном Суду вашем за наплатити кирију, зобницу и камачију пред[...]стати⁸¹, којегна захтевање пошиљајући од стране наше учтиво препоручујемо к задовољству жалбе његове.

С почитанијем јест,

Суд Нахије пожешке

У Чачку, 17. јулија 1831.

Текст на полећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 19. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 90/1831.

197.

Београд, 23. јула 1831.

Београдски маџистрайт Ваљевском маџистрайтѹ – тражи да се по захтеву Панчевачке реџимјентѹ за рачун Михаила Гојковића из Панчева најлаћти дуж од ваљевског казанције Танасија Јовановића.

№ 521

---

80 Камције.

81 Нејасно.

Славни Суде Нахије ваљевске!

Бригада панчевачка пише нам да је неки Танасије Јовановић, казанџија из Ваљева, дужан Михаилу Гојковићу, казанџији из Панчева хиљаду двеста и двадесет форинти шаина⁸², којим новцима био је термин прошаста Ђурђевдан да Танасије исплати. Зато моли Бригада панчевачка да се овај Танасије истражи ако је жив, и новци од њега да се наплате. Будући да је Танасије код вас у Ваљеву био, то и не изоставите нам је ли Танасије у Ваљеву и шта говори за овај дуг? Ако тамо буде принудите га нека плати ако дуг признаје. За све одговорите нам точно да би и ми бригади одговорити могли по дужности.

Суд нахије и вароши Београда

У Београду, 23. јулија 831.

Текст на ћолеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 26. јулија 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 91/1831.

198.

Крађујевац, 25. јула 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – обавештава Маџистрат да је побеглао послима крађивац Радојко Рајковић из Ниша, и тражи објашњење што им је упућен на свом коњу и наоружан, а не ухаишен.

№ 1719

Славни Суде Н[ахије] ваљевске!

С писмом вашим од 21. т[екућега] м[есеца] № 227 по Петру Поповићу послати угурсуз Радојко Рајковић није доведен у Суд народниј, а чудо би и било да је доведен како сте га ви послали. пошто сеје посведочио и он сам признао да је украо 10.000 гроша. од који[х] се код њега није ни половина нашла. Ако је истина да сте ви њега с оружјем и на његовоме коњу слободна с Петром у друштву послали, а нисте га као што Петар каже предали ни наручили му да га чу-

⁸² Овде се вероватно ради о писарској грешки, јер је писар погрешно написао турску реч "саја", која означава "све заједно", "укупно" и слично. Знао је њено значење, али не правилан изговор.

ва, то вам се начудити не можемо како сте таква човека без тврде страже оправити могли. Та зар вам није могло пасти да он и кад се никакве казни бојати не би имао, мораће побећи само тек да не плати, оно што се код њега није нашло да докусири 10.000. Зато препоручујући вам да унапредак на дужности своје боље пазити, налажемо вам да нам верно известије пошљете како сте га послали, и ако је истина да сте га под пусатом и на своме коњу одпустили а нисте под стражом послали, то знајте да ћете ви до 10.000 докусурити што недостаје ако се Радојко не увати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 25. јулија 1831.

Текст на пољећини: № 1719. Славном Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 28. јулија 831. у смотренију побегшег Радојка из Ниша, који је у Крагујевац послат био.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 92/1831.

Крагујевац, 4. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – обавештава Маџистрат да је разоткривена лаж да је крадљивац Радојко послао са њандуром Петром без оружја у Крагујевац. Маџистрат је укорењен због нејраведног окривљавања њандура Петра, и наређено је да се извини због неажурносћи и сумњивог постојања са човеком који је био ухапшен.

№ 1839

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Да сте ви знали да смо ми Радојка Рајковића уватили, по свој прилици не би се ви правдали онако као што сте то учинили у писму вашем од 30. јулија т[екућега] г[ода] № 239, јербо би вам могло пасти на ум да ће Петар Васовић, од вас крштени Поповић другачије, и то онако као што је било казати, и да ће му лопов Радојко који је такођер тамо био кад сте га с Петром послали посведочити речи његове, па ћете се ви застидити. Ви кажете да сте ви Петра два пута звали и питали га има ли он друштва с којим се може поуздати да ће реченога лопова јамачно Суду народњем дотерати и да сте му га предали и тврдо наручили да га чува пошто се он обећао да ће га сачувати и Суду предати, придодавши да га он може сачувати. Будући да је он син

кмета крагујевачког, и да сте му га предали без оружја, нити сте ви знали да је он имао оружја будући нисте то код њега видели. На то правдање ваше којим сте ви реченога Петра Весовића окривили, призват је Петар у Суд народниј, где му је ваше правдање од речи до речи прочитато, на које се он почне чудити говорећи како ме могу тако опорачавати кад први пут кад су ме звали нису ми ни речи за Радојка казали нити сам ја што о њему знао, него су ме само питали ођу ли ја примити неки аманет да понесем у Крагујевац, и кад ја рекнем да ођу кажу ми да су то неки новци и одпусте ме те отидем. А кад други пут на позивање судејско одем у Суд кажу ми да има и неки човек који има код Суда народњег парницу неку за неке новце, него да га поведем са собом, и да је он какво зло учинио и да је оне новце које ми дају он покрао то ми нису казали. А да су ми казали, не знам би ли се смео и усудити да иј понесем у друштву с њиме идући. Да су ми га пак без оружја предали то је сасвим истини противно, и за то ја главом добар стојим, а и сви крагујевчани су видели да ми га је пандур с оружјем довео. На то призовемо ми и реченога лопова Радојка који посведочи да је он к Петру под оружјем доведен, придодавши да је његово оружје у Суду⁸³ било док је он у апсу био, и да му је из Суда дато кад је к Петру поведен.

Од кад се је ово догодило нема ни 14 дана, па сте већ заборавили да је Радојково оружје код вас било, или може бити да сте мислили да је Радојко заборавио, ако нисте мислили да се Радојко неће уватити. Знајући како сте га тврдо и поуздано послали давши му оружје на пут, препоручујемо [...] ⁸⁴ дакле унапредак кад се правдате да се правдате онако како се нећете стидити од вашег правдања, и да кметовске синове и трговце не држите за пандуре судејске, и да не шаљете по њима лопове, који су 10.000 гроша по[х]арали, накитивши лопове пиштољима и оставивши им руке невезане, да могу коње окренути куд им воља буде не гледећи је ли с њима кметов син. То вам се та напридак препоручује, а за сад вам се налаже да се савестно извините како сте опоменутога лопова послали и што сте Петру наручили, јер бо ако при неправедном правдању вашем Петра кривећи останете, то ћемо бити принуђени позвати вас на суочење како с реченим Петром, тако и с лоповом Радојком и осталима Крагујевчанима који су видели да је Радојко к Петру под оружјем доведен.

Суд народниј србскиј

---

83 Ваљевски магистрат.

84 Нечитко.

У Крагујевцу, 4. августа 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 92/1831.

199.

Ужице, 28. јула 1831.

Маџистѳраѳи Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистѳраѳи – извешѳава о хайшењу одбеџлоџ слуге Јована Бобовца и ѳражи информације о ѳоме да ли је ѳредходно учинио неко недело.

№ 399

Славни Суде Нахије ваљевске!

Милисав Савић, слуга Луке Леонтијевића житеља ваљевског данас дошао је овде поради извадити тескеру арачку од наши[х] арачија, с којим дошао је неки Стеван Петровић слуга господина Бобовца. И овде представио га поменути Милисав Суду и показао за њега да је утекао од г[осподина] Бобовца, и путем да га је у ајдуке позивао да иду, на којег известије дали смо реченог Стевана испитати код кога је он служио и зашто је одтуд овамо без пасоша дошао, који на питање наше одговорио нам [је] да је код господина Бобовца у служби био и да је од њега побегао из причине што га одевати није хтео, обаче не знамо да не буде и какова квара предпоменути Стеван тамо код г[осподина] Бобовца причинио. Зато изволите нам обстојатељно за њега јавити шта је учинио, и хоћете ли да га вама пошаљемо, а он остаје овде под апсом до вашег известија.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског покорнејшиј,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 28. јулија 1831.

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 30. јулија 831. года у смотренију побегшег Стевана слуге господ[ина] Бобовца овдашњег.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 93/1831.

Ужице, 10. августа 1831.

Маџистрајџ Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистрајџу – шаље Јовану Бобовцу његовог слугу Стевана Петровића.

№ 428

Славниј Суда Нахије ваљевске!

По заповести господина Бобовца шаљемо к вама слугу његовог Стевана који је овде под апсом био, а ви кад га примите предајте га кући г[осподина] Бобовца нека тамо служи. Но међутим, по доноси-тељу овог писма јавите нам јесте ли примили Стевана.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 10. августа 1831.

Текст на пољеџини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 11. августа 831. года у смотренију бећара Стевана, слуге господ[ина] Јована Бобовца.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 93/1831.

200.

Кражујевац, 7. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајџу – наређује да се уредно прибере леџина, и одређује и џелесне казне за оне којима леџина због нерада проџада.

№ 1849

Славниј Суда На[х]ије ваљевске!

Дошло је до знања и Њи[х]овој Светлости Књазу и господару нашем и Суду народном да су многи у народу нашем пољскиј свој пос[а]о крајњим небреженијем својим неодражен оставили, као [и] да им крстине на њивама несадевене леже и сена неуплашћена, да тако све ово неурађено лежећи пропада и њима самим велику штету при-чињава. Зато се по налогу Њи[х]ове Светлости вама заповеда да ви наложите капетанима вама подручнима, да они у капетанијама њи[х]овим настоје да људи летину своју што пре урадити прегну. При том да им објавите да они сваког оног који на помињање

њи[х]ово да летину своју урадити не пренебрегава не послуша, и телесном казнију на то на[...]ети⁸⁵ не пропусти.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 7. августа 1831.

Текст на њолеђини: № 1849. Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 8. августа 831. года у смотренију пољског рода, да би народ потрудио се времено урадити.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 94/1831.

201.

Београд, 7. августиа 1831.

Београдски маџистратѝ Ваљевском маџистратѝу – шаље браѝиа умно оболелеоѝ Стефана Самарѝића из Београда, да ља ѝрихвайѝи и води на лечење у манасѝиуре, или кући.

№ 560

Славни Суде Нахије ваљевске!

На писмо ваше од 4. августа текућег лета № 241 одговарајући касатељно Стефана Самарѝића житеља овдашњег, који је тамо вантацирао, јављамо да са овим писмом одлази тамо Јован Самарѝић брат Стефанов, који ће Стефана примити и у монастире водити, или овамо довести.

Суд Нахије-вароши Београда

У Београду, 7. августа 831.

Текст на њолеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 9. августа 831. года у смотренију прогнатог Стевана Самарѝића из Београда.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 95/1831.

---

85 Нејасно.

202.

Ужице, 10. августа 1831.

Маџистрати Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистрату – шаље Илију Лучића из Радановаца и Јефтића Ђурђића из Дубнице на суочење и пресуду око сѝора са ваљевским трговцима.

№ 431

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Илија Лучић из Радановаца Нахије ужичке представио је Суду нашем да је дужан њему од 239 комада свиња калауштину Јефта Ђурђић из Дубнице исте нахије, које ги суочили смо овде са Јефтом, пак овај изговара се на капетана Анту из Лелића и на г[осподина] Мијаила члена вашег суда да су они овом тужитељу дужни остали речену калауштину. Зато обојицу пошиљемо вашем правосудију да иј тамо суочите и поравнате са њи[х]овим старим трговцима Антом и Мијаилом.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 10. августа 1831.

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 96/1831.

203.

Крајујевац, 14. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – даје ујујистива о најлајтии шаксе на држање механа, и наређује да се пошаље прикуљењени новац.

№ 1885

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући је одређено да се по варошима државе наше од ме[х]анција меанско наплатити онако као што су до сада мерили, ми од њи[х] меанско узимати, зато јављајући вама писмом овим изложеноу ову наредбу препоручујемо да ви по варошима на[х]ије ваше меанско од ме[х]анција онако наплатите као што је горе поменуто, и то да наплатите од оног трошка од ког су муселими меанско узимати преста-

ли до данас, и пошто новце покупите да иј овамо у Суд народниј пошљете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 14. августа 1831.

Текст на пољећини: № 1885. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 17. августа 831. года у смотренију меанско да се покупи, које је и пре обичтно муселим купио, и да се исти новци у Крагујевац пошаљу.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 97/1831.

Крагујевац, 18. августиа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – доставља дојуну ирешходноџ уиушсџва о наилаџи иореза од механа.

№ 1902

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Под 14-им т[екућим] м[есецом] № 1885 писали смо вама да ви само по варошима н[ахије] ваше од ме[х]анџија меанско наплатити, као што су досад муселими наплаћивали, и то од оног времена од кад су муселими престали меанско узимати до данас. Сад наредби овој вама објављеној додајемо да меанско не само по варошима но и од ме[х]ана по селима и друмовима находећи[м] се узимате, и то од ме[х]анџија по варошима да узмете од времена кад су муселими узимати престали до идућег Митрова дна, а од ме[х]анџија по селима и друмовима од Митрова [дна] прошле 1830. до Митрова [дна] ове 1831. године. Ос свију пак ме[х]анџија вообште наплатићете ме[х]анско по горњим теченију новаца.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 18. августа 1831.

Текст на пољећини: № 1902. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 22. августа 831. года у смотренију ме[х]ана по селима и по друмовима.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 97/1831.

204.

Крагујевац, 21. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – даје деџална ујџуџства о висини џакси за џекаре (екмеџије) и механџије.

№ 1927

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Закључена да се како екмеџијама тако и ме[х]анџијама и [...] ⁸⁶само по варошима но и по селима и друмовима дру[...] ⁸⁷гди се ови налазе, такса првима на леб а дру[...] ⁸⁸на зоб и сено оипредели тако да екмеџија на оку леба, искључивши воду, највише једну до две паре, ме[х]анџија пак на једну оку зоби по две, а на оку сена по једну п[ару] [...] ⁸⁹доћи, препоручујемо да ви взирајући на свагдаш[њу] цену којом се брашно, зоб и сено по народу н[...] ⁹⁰продаје, таксу на леб, зоб и сено за екмеџије [и] ме[х]анџије тако одредите, како ћеду они највише [...] ⁹¹мање него што је горе изложено, добитка на свакој оки имати моћи. Таксу ову повишаваћете и спушћати као што цена овиј ствариј скакала или падала буде.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 21. августа 1831.

Текст на полеђини: № 1927. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 30. августа 831. года у смотренију таксе на леб, зоб и сено по ме[х]анама.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 98/1831.

205.

Крагујевац, 28. августа 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – издаје ујџуџства у поџледу најлаџе жировнине и џрикуџљања десетџка.

№ 1964

---

86 Документ оштећен.

87 Документ оштећен.

88 Документ оштећен.

89 Документ оштећен.

90 Документ оштећен.

91 Документ оштећен.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Писмом овим препоручујемо вама да одма[х] заповедите свима капетанима на[х]ије ваше, прво: да они оне алије, које су жиром родиле и друге родне планине које се продавати могу и које су досад продавале се, оцеком⁹² продаду, и новце од аренде исте покупе. Онде пак, гди се оцеком не прода, него нагонице буде, да по 12 пара жиравнице од једног свињчета наплате.

Друго у смотренију десетка, нека капетани вама подручни заповеде кметовима капетанија њи[х]ови[х] да се они постарају час пре десетак од белог жита гди је одвојен о[д]вући и зрно у добар какав кош сасути. Гди пак десетак није одвојен онде да кметови назначе колико десетка код ког човека има, и људ[и]ма да закажу да десетак код себе сачувају, и кад узтреба давати издати га готови буду. Десетак кукурузниј одма[х] ћеду кметови као и досад одвојити у сеоскиј кош сасути. Од вина пак десетак свакиј у своје судове да склони, а кметови да измере и побележе колико ће који десетка винског имати давати. На последку који зирата каквог на алији или туђем спа[х]илуку имају, оставићеду десетак пошто га кмет истога назначи заједно са својом летином у своје село однети, и код своје куће или на обштем каквом села свога месту сачувати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 28. августа 1831.

Текст на пољећини: № 1964. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 30. августа 1831. года у смотренију десетка по нахији нашој.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 99/1831.

206.

Брусница, 28. августиа 1831.

Руднички маџистрати Ваљевском маџистрату – доставља шужбу Стане из Брезне прошив Петра Ишића из Паљува због причинене а неисплаћене штеће.

№ 529

---

92 Одсеком.

Славни Суда На[х]ије ваљевске!

Овде је дошла Стана, Илије Максимовића из Брезне н[ахије] наше, која је неко време у Паљусе на[х]ије ваше обитавала, и тамо јој неки Јован Ишић потру починио, коју су кметови пресекли и рекли Јовану да плати, која се састоји из пет товара, т[о] је[ст] 2 товара пшенице и 3 кукуруза. Сад будући да се јопет повратила на своју очевину у Брезну, неће јој преднаведени Петар да плати, ми препоручујемо вашем правосудију да би овој удовлети по разлогу правде постарали се.

С којим пребивамо,

Суд на[х]ије Рудничке

У Брусници, 28. августа 1831.

Текст на пољеђини: № 529. Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљево.

Примљено 30. августа 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 100/1831.

207.

Ужице, 5. септембра 1831.

Магистрату Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – тражи да се из Ваљева пошале Јока, сујруга појојног Глише Леонтијевића из Ужица, ради суочења с једним човеком.

№ 459

Славниј Суда Нахије ваљевске!

Писмом овим молимо да нам пошаљете овамо у Ужице Јоку, суругу погибшег Глише Леонтијевића житеља овдашњег, која се нахои тамо у Ваљеву при деверима њезиним Луки Леонтијевићу. А она треба нам само зато да је овде суочимо с једним човеком.

В прочем остаје Славног Суда ваљевског на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 5 септемв[ра] 1831.

Текст на пољеђини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 7. [септем]вра 831. года у смотренију Јоке, супруге погибшег Глише Леонтијевића, житеља ужичког.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 101/1831.

208.

Бастав, 9. септембра 1831.

Илија Марковић Ваљевском маџистратију – јавља о цени и квалитету лана, наводећи да је део изражене количине набављен из Босне. Извештава о неком сиору и моли да се он реши.

Поштенородном Суду ваљевском!

Господар Мијаило, што сте нам говорили за ћетен, ћетени има доста али је нездравље, те се не може да уреди, а то смо нашли од ону страну Дрине, ока 15 и по по 70 пара. Што Крста из Шуваја представи даву Вукосава из Ситарница да му је дужан, а Вукосав одбија на Ђака Давидовића из Братачића и на Јована Ковића из Осечне⁹³. Молимо вас да и[х] за то посулите како је право.

С тим остајем ваш брат Илија Марковић,

У Баста[в]у, септемвра 9. 831.

Текст на пољећини: Ово писмо дати се Обштенородном суду ваљевском.

Получено 7. [септем]вра 831. № 470.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 102/1831.

209.

Београд, 11. септембра 1831.

Београдски маџистратиј Ваљевском маџистратију – изражи да се из масе по којој Миће Мишировића из Палежа, коју је наследила његова жена, најлакше 70 шалира дуља.

№ 648

---

93 Осечина.

Славниј Суде На[х]ије и вароши ваљевске!

Почившиј Мића Митровић житељ палежскиј остао је дужан овде недавно почившем Панти Поповићу 70 талира, како му и облигација овде приложена гласи. Почившиј Мића знамо да је био безчадан⁹⁴, знамо да је после себе оставио кућу и дућане које је жена његова наследила, и удала се за другог мужа именем Недељка, с којим данас све добро почившег првог мужа ужива. Зато молебно препоручујемо вама да жену почившег Миће призовете, и из добара Мићиниј које она онди ужива вишеречениј 70 талира наплатите и нами пошљете.

Суд На[х]ије и вароши Београда

У Београду, 11-го [септем]вра 1831.

Текст на пољеђини: Славноме Суду На[х]ије и вароши ваљевске у Ваљеву.

Примљено 15. [септем]бра 831. года. Одговорено Суду београдском 5. фебруара [...] ⁹⁵ № 32.

Оригинал

ОСВ, К3, 103/1831.

210.

Ужице, 25. септембра 1831.

Маџистрати Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистрату – шаље на пресуду сјор око дуџа Петра Јовановића из Палежа Петру Ђукановићу из Крушчице.

№ 480

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Петар Ђукановић из Крушчице Нахије ужичке, представио је Суду нашем да му је дужан неки Петар Јовановић из Палежа 156 гроша. Дакле учтиво препоручујемо да бисте благоизволили презвати упоменутог Јовановића Суду вашем, и поравненије међу њим и Ђукановићем по благорасузденију вашем расположите им.

В прочем остаје славног Суда н[ахије] ваљевске на служби,

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 25. септемвра 1831.

94 Без деце.

95 Изгребано, нечитко. Вероватно се ради о 1832. години.

Текст на пољеџини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 104/1831.

211.

Петка, 26. септембра 1831.

Богдан Радосављевић Ваљевском маџистрајџу – шаље на пресуду сјор Ђурађа Мирковића из Петке, проишав Иконије, сестре кнеза Јована Бобовца, због дуџа од 18 гроша.

Славноме Суду!

Ђурађ Мирковић из Петке, здешње нахије, код нас престао је с тужбом противо Иконије сестре кнеза Бобовца, што је била у Мушићи за почившим Павлом, пак сад је у Ваљево код Бобовца, због неког дуга што је остала дужна вишеписаном Ђурђу од кобиле 18 гроша. Того ради молимо ваше благородије призовите вишеписану Иконију, ако истинито буде дужна нек човеку плати. Притом остајемо вашег благородија ваш брат.

Богдан Радосављевић

Петка, септ[ембра] 26-го 831.

Текст на пољеџини: Високославном Суду Нахије ваљевске с високопочитанијем у Ваљево.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 105/1831.

212.

Шабац, 27. септембра 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрајџу – јавља о доласку новоџ епископа Никифора Максимовића и наређује да се досјојно дочека, и да се за његов дочек прикупи све што је појребно. Шаље и формулар у коме пише његова пишиула и како џа треба ословљавајџи да се преише и раздели свешћенству.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Будући да ће ови[х] дана нови епископ наш Епархије ужичке Ницифор⁹⁶ овде приспети, а ништа у готовости за препитаније његово неима, зато по налогу Њи[х]ове Светлости препоручујем вам да закажете свим протопрезвитерима ваше нахије, да би они са својим свештенством шта је који могуће од народа испросио, као неки пшеником, неки јечмом и зобљу, неки вином и ракијом, а неки маслом, сиром и прочим, чим је који могућан нека милостињу и чини. И кад би свештеници таково скупили, то заповедите капетанима да они даду рукопомоћ свештенству да скупљену милостињу овамо снети могу. Заповедајући вам ово, препоручујем вам да точно у исполненије приведете.

Шаљем вам и формулар како нашег епископа спомињати треба, препоручујући вам да по једно препишете и сваком протопрезвитеру дате, с налогом да они одма свештенству објаве да по приложеном овом формулару у црквама и манастирима отсад спомињу нашег епископа. Препоручујући вам ово да се одма у исполненије приведе, остајем ваш доброжелатељ,

Јефрем Обреновић

У Шабцу, 27. [септем]вра 831.

Текст на ћолеђини: № 706. Славноме Суду Нахије Ваљевске скоро у Ваљево.

Примљено 28. [септем]вра 831. года и извршено.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 106/1831.

213.

Крајујевац, 3. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује да се Ђорђу Радомировићу, пребеглом из Хабзбуршке монархије, омогући да преведе и жену, и да се населе у Ваљево или у унутрашњости 10 часова хода од границе на Сави.

96 Ницифор Максимовић, архимандрит, непосредно по потписивању Конкордата између Васељенске патријаршије и Кнежевине Србије о успостављању аутономне Српске митрополије септембра 1831. рукоположен је за епископа Ужичко-ваљевске митрополије, која је убрзо потом подељена на две мање, Ужичку и Шабачку.

№ 2183

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Ђорђу Радомировићу из Бољеваца, за кога нам јављате писмом вашим од 30. септ[ембра] т[екућега] г[ода] № 246 да је из Цесарије овамо пребегао, и да и жену своју овамо превести жели, допустићете на опредељено од вас време на Саву отићи и жену своју превести. Пак после оправите га сходно височајшем настављенију у смотрењу бегунаца из Цесарије овамо прешавши[х] вама познатом, 10 сати далеко од обале унутерност државе наше, или оставите га ако му повољно буде и код вас у Ваљеву.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 3. октобра 1831.

Текст на пољећини: № 2183. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. [октом]бра 831. у смотрењу Ђорђа Радомировића, пребегшег из Цесарије, да може и жену прибавити.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 107/1831.

214.

Ужице, 10. октобра 1831.

Маџистрајт Ужичке и Соколске нахије Ваљевском маџистрајту – шаље Гају Вуковића из Равања са одбеглом женом и изражи да их Ваљевски маџистрајт испити и помири.

№ 492

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Гаја Вуковић из Равања Нахије ваљевске предстао је Суду нашем са пасошом Суда вашег од 5. т[екућега] м[есе]ца № 861, и тражећи своју жену Јовану кћер Милована Весовића из Радановаца нахије ове, која је од њега одбегла. Дакле по жељи Гајиној шаљемо његову жену по њим и по кмету Муњи из Радановаца Суду вашем, које изволите примирити, јер се они једно на друго много жалу, а овде они[х] људи који њи[х]ово живљење знају нема иј, и зато нисмо им могли ништа ни судити.

Суд Ужичке и Соколске нахије

У Ужици, 10. октов[ра] 1831.

Текст на пољећини: Славном Суду Нахије ваљевске у Ваљево.

Примљено 12. [октом]вра 831. года.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 108/1831.

215.

Београд, 13. октобра 1831.

Београдски маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – шаље пог сџражом Васу, одбежлоџ и ухаћеноџ башипована Јеврема Обреновића.

№ 737

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

На писмо ваше од 3-го т[екућега] м[есеца] № 277 одговарајући јављамо да смо баштована Њи[х]овог Сијатељства господара Јеф[рема] ми уфатили, и шиљемо га преко Радивоја кмета палежеског вама под стражом. А слугу г[осподина] Јакова Ненадовића овди наћи нисмо могли.

Суд Нахије и вароши Београда

У Београду, 13-го [октом]вра 1831.

Текст на пољећини: Славноме Суду На[х]ије и вароши Ваљева у Ваљеву.

Примљено 16. [октом]вра 831. года у смотренију побегшег Васе, баштована Њи[х]овог Сијат[ељства] Господара Јефрема, преко Београдског суда примљеног.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 109/1831.

216.

Београд, 16. октобра 1831.

Београдски маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – шаље Петџра Ко-сџића, окривљеноџ за краћу имовине механџијке Марице из Уроваца.

№ 754

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Јулија месеца 15-го числа заарестован је код нас Петар Костић, кога сад с писмом и тужитељницом његовом Марицом Влаињом из

Уроваца села ваше на[х]ије вама преко Радивоје, кмета палежског, пошиљемо. Овај Петар, како Марица казује, у договору с Павлом Вла[х]ом из Забрежа по[х]арали су Марицу, неке ствари како ти три пиштоља, платна и чарапе, и неке мараме које су при Петру уваћене, предате су Јакову Мачванину, који с Марицом у Уровцима ме[х]ану у ортаклуку држи. А новаца, за које Марица и сад протестира, није се ни паре при Петру нашло, за које он говори да иј је бегајући изгубио. Марица од тужбе своје и тражења новаца никако не одступа, а будући да је и она и Павле вла[си] из Забрежа из на[х]ије ваше, то ми и трећу страну Петра вама шиљући на изследованије не пропуштамо вама јавити да је Петар овај више пута овде у крађи ватан и наказиван, и да је и сад кад је уваћен и кад су се вишеречене ствари код њега нашле наказан с 30 батина.

Суд Нахије и вароши Београда

У Београду, 16. [октом]вра 1831.

Текст на ћолећини: Славноме Суду На[х]ије и вароши ваљевске у Ваљеву.

Примљено 19. [октом]вра 831. года у смотренију бећара Петра Костића, који је ме[х]анцију Марицу из Уроваца с Павлом вла[х]ом из истог села по[х]арао.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 110/1831.

217.

Крађујевац, 20. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – наређује да све катеханске писаре ишо њре пошаље у Крађујевац.

№ 2220

Славниј Суду На[х]ије ваљевске!

По пријатију овог писма објавите одма капетанима вама подручним овај височајшиј налог, да свакиј писара свога што скорије овамо Суду народноме пошље.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 20. октобра 1831.

Текст на пољећини: № 2220. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. [октом]вра 831. год[а] у смотренију капетанскиј писара да у Крагујевац иду.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 111/1831.

218.

Шабца, 20. октобра 1831.

Шабачки маџистрајт Ваљевском маџистрајту – шаље новац од неког дуџа да се преда Димитрију Блашковићу.

№ 391

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Приложне овде новце шаљемо вам да изволите предати кому прнадлеже, које је од његова дужника наплаћено, и до данас чекамо да дође и прими, т[о] је[ст] од Јоце Миличанца из Дебрца ове нахије Димитрију Блашковићу тамошњем 3 рубије по 3 грош[а] 4 цванцике и 20 пара.

Суд Нах[ије] шабачке

У Шабцу, 20. октомбра 831. года.

Текст на пољећини: Славном Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљево.

Примљено 24. [октом]вра 831. года и предати новци Димитрију Блашковићу.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 112/1831.

219.

Краџујевац, 21. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрајту – наређује да закупац пољешке скеле донесе у Краџујевац пољудошњи закупи.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

[...] ⁹⁷ рок већ приспео да се половина аренде од Ђурђева до Миτροва [дна] т[екућега] г[ода] на скелу палежку у Касу народну по-

---

⁹⁷ Документ оштећен.

ложи, зато овим писмом препоручујемо вама да ви поменуто полу-
вину аренде од скеле палежке од закупитеља њеног Митра Мијаило-
вића наплатите и нама пошљете, како ће новци први[х] дана м[есе]ца
ноембра т[екућега] г[ода] у Суд народниј приспети.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 21. [октом]врија 1831.

Текст на пољеђини: № 2223. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у
Ваљеву.

Примљено 29. [октом]вра 831 года у смотренију Митра Латинина из
Палежа да аренду у Крагујевац однесе.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 113/1831.

220.

Крагујевац, 21. окт[о]бра 1831.

*Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратури – тражи да се на
предлегу донесу судски протоколи, рачуни и новац од годишњих прихода,
које треба да донесу члан Маџистратури и маџистратски писар.*

№ 2224

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да је време већ приспело да се по досадашњем установље-
нију Суду народноме како протоколи свију судова на[х]ијски[х] од
Дмитрова [дна] прошле до Дмитрова [дна] т[екућега] г[ода] на пре-
гледање поднесу, тако и рачуни свију прихода у Касу народну по-
ложе. Зато овим писмом препоручујемо вама да ви једнога члена и
писара Суда вашег с протоколом судејским овогодишњим, рачуни-
ма овогодишњима и новцима које за полагање имате овамо оправи-
те, тако како ће они 12. ноембра т[екућега] г[ода] Суду народноме
предстати, и како протокол тако и рачуне своје тај дан [бити] преда-
ти моћи. Притом донеће они и половину аренде од касапница и кан-
тара у на[х]ији вашој која сирјеч на пол године од Ђурђева [дна] до
Дмитрова [дна] т[екућега] г[ода] припада.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 21. октобра 1831.

Текст на пољећини: № 2224. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 29. [октом]вра 831. год[а] у смотренију члена једног и писара магистратског да рачуне годишње с протоколом у Крагујевац носе.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 114/1831.

221.

Крагујевац, 21. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистрату – јавља колико су њредстџавници Ваљевске нахије поџрошили на Скуџићини у авџусћу 1831. на рачун Суда обшћенародноџ србскоџ, и џтражи да се џај новац пошаље.

№ 2226

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

О скупштини 27. августа и следујући[х] неколико дана т[екућега] г[ода] у Крагујевцу држаној, потрошили су овде капетани и кметови на њој бивши из на[х]ије ваше 460 гр[оша] [и] 18 п[ара]. Ове је трошкове Суд народниј исплатио. Зато овим писмом препоручујемо да ви ову суму новаца од 460 гр[оша] [и] 18 п[ара] од прирезка прошле године по 3 гроша у на[х]ији вашој учињенога Суду народноме пошљете. Од свију пак новаца истога прирезка који су вам од капетана вама подручни[х] предати, донећете нам кад с рачунима и протоко[ло]м овамо доћете, у које време и ове трошкове донети можете. Точан рачун колико сте прирезка од капетана добили, колико сте од њега и нашто потрошили, и колико јошт од прирезка тога при вама остаје.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 21. октобра 1831.

Текст на пољећини: № 2226. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 29. [октом]вра 831. год[а] у смотренију члена једног и писара магистратског да рачуне годишње с протоколом носе, и да се од вишка порезе точан рачун у Крагујевац понесе.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 115/1831.

222.

Крагујевац, 24. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистратију – захтева да се пошље новац од прикуљене механске таксе.

№ 2235

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Одговарајући на писмо ваше од 29. прошлога м[есе]ца № 21 јављамо да нам ме[х]анско из на[х]ије ваше онако као што сте га по налогу Њи[х]овог Сијатељства господара Јефрема од ме[х]анција на[х]ије ваше наплатили и пошљете.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 24. октомбра 1831.

Текст на пољеђини: № 2235. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

[Примљено] месеца октовра 1831. год[а].

Оригинал

ОСВ, КЗ, 116/1831.

223.

Крагујевац, 30. октобра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском магистратију – наређује да се испишају жалбе Петра Јовановића из Палежа против Павла Даниловића и странке суоче.

№ 2299

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Петар Јовановић из Палежа предао је прошеније Њи[х]овој Светлости молећи се да га Њи[х]ова Светлост избави од нападенија

г[осподина] капетана Павла Даниловића, тражећег сада од њега неке новце, који су пре 2½ године у тргови[ни] у којој је и Даниловић артикал био, пропали. Њи[х]ова Светлост благоволила је под данашњим датумом № 2669 преднаведено ово прошеније Петрово нама послати, с тим налогом да ми ову ствар изследимо.

У свом прошенију представља Петар да је јуна 1825. г[ода] примио од Павла Даниловића 2.000 гр[оша] у ортаклук да са свињама тргује. По истеченију три године од тога доба, по изложеном представљенију Петровом, однесе он њему 2.000 гро[ша] фајде и пр[еда], а по кратком времену однесу му и главно 2.000 гр[оша], но Даниловић иј не кте примити, него иј опет преда Петру говорећи му да он у њему велико повереније има и да ће на све пристати што трговина [...]⁹⁸ донесе. На ове речи Петар новце узме, и исте године на свињама штетује тако да му и ти[х] [2.000] пропадну. Прошастог Петрова дна пошто је 2½ године од тога времена прошло, нападне Даниловић Петра да му његове паре врати. Овај не моћи га се отрести обећа му вратити док иј по вилајету покупи, но не могавши више од 29½ талира закупити, оде с овима Даниловићу да иј њему преда. Но овај по казивању Петра не ктедне примити, него оправи га с пр[е]тњом да ће га, ако му сви[х] 2.000 гр[оша] уједанпут не врати у гвожђе метнути, и сваки дан по цванцик одпустити од главне суме.

Овог прошенија садржаније саопштавамо вама с том препоруком да ви, призвавши обе овде наведене стране извидите је ли представљеније ово Петрово истинито, или је ова ствар како другачије била, пак пошто иј суочите и ово подробно извидите, онда да нас о свему точно известите, по чему ће им решеније следовати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 30. октомбра 1831.

Текст на пољејини: № 2299. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 13. [ноем]вра 831. года у смотренију капет[ана] Павла Даниловића и његова дужника Петра Јовановића из Палежа, да се овде у Суду суоче и о њима да се известије к Високосл[авном] Суду народњем пошаље. Извршено 20. декем[бра] под Nm 6.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 117/1831.

---

98 Документ оштећен.

224.

Брусница, 31. октoбра 1831.

Руднички маџистрaйт Ваљевском маџистрaйтy – доставља шyужбу због дуџа Ђорђа Поповића из Гукоше прoтив Радосава Мишковића из Кадине Луке.

№ 648.

Славни Суде На[х]ије ваљевске!

Ђорђе Поповић из Гукоше н[ахије] наше предстао је Суду нашем тужити се да му је Радосав Мишковић из Кадине Луке на[х]ије ваше дужан 100 гроша. Тому има већ 10 година како му је поменути Ђорђе неке свиње продао и од Радосава толико пута искао, који неће никако да му плати. Препоручујемо учтиво да би призвали преднаведеног Радосава и по разлогу правде между њима посуленије учинили.

С почитанијем пребива,

Суд На[х]ије Рудничке

У Брусници, 31. октом[вра] 1831.

Текст на полеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске с почитанијем у Ваљево.

Примљено [ноем]вра 831. года у смотренију Радосава Мишковића из Кадине Луке нах[ије] наше за 100 гро[ша] дуга, од Суда рудничког.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 118/1831.

225.

Уб, 2. новембра 1831.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрaйтy – шаље попис своје имовине, и јавља да ће код њега највероватније ноћићи Јеврем Обреновић.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Примио сам ваше писмо и разумео што нам пишете за баштину нашу. Од кућевне баштине имам на Муркашу⁹⁹ двије ливаде. У једној има 25 коса, у другој има 40 коса. Орађиј њива око једно 30 плугова што може за дан поорати се. На Убу овде имам ливаду, има је 25 коса може је покосити за дан. У Стублинама имам једну ливаду што сам

---

⁹⁹ Мургаш.

купио од Јајића има 50 коса. На Палежу има[м] једну њиву коју сам покрчио кад сам се окнежио и до летос зиратио сам је, и како са[м] пшеницу пожео једнога сам човека населио на њу. Ја већ не држим је нити је од летос моја. А на другом месту ми земље немамо да зирати-мо. За ме[х]ане убске число има 7, и наше 2, то је[ст] 9. Зато молимо вас ако нећете за наше ме[х]ане новце обуставите ако ми не за право нађете то пошљите куд код осталиј. Димо вам шаље по Араповићу пола аренде. За Њи[х]ово Сијатељство¹⁰⁰ ако сте ради разумети вече-рас ће овде на конаку бити код нас, и у Крагојевац полази.

С тим остајем ваш брат,

Павле Даниловић

У Убу, 2. ноемврија 831.

Текст на пољећини: Славному Магистрату Нахије ваљевске у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 119/1831.

226.

Лесковице, 4. новембра 1831.

Антионије Јовановић Ваљевском магистрату – шаље извештај о више крађа у Лесковицама и неке од починилаца.

Славниј Магистрат Н[ахије] ваљевске!

Гаја Радојичић из Лесковице којиј је пре 6 година дана по сведоц-би Мирка Гајића из истог села кошницу Милована Мијаиловића укро, и мед из кошнице укравиј изтресао и појео, кошницу паки празну у честу бацио која се после нађе, а пчелу у своју стресе и кући однесе да пати.¹⁰¹ Но он нам се задуго није хтео одати, ког опрема-јући вам тамо најпосле и каза да јесте, наплаћено [је] 3 кош[нице] по 12 гр[оша], чини 36 гроша, и у касу 36 гроша оста дужан.

Друго, шаљемо вам Стевана Обрадовића такођер, на ког сведоц-ба има да је пре 8 година у Ружице Кушаковића из Лесковице са два подбрадника паре укро, за 8 аршина беца и 12 аршина сукна и један венац, који ми се одати неће говорећи да није. Зато га изволите у[х]апсити докле или вама не каже, или сведок не дође и осведочи.

¹⁰⁰ Највероватније је реч о Јеврему Обреновићу, који је, поред Кнеза Милоша, такође носио титулу *Његова Светлост*.

¹⁰¹ Патити, запатити, умножити.

Треће, пошиљем вам Мијаила Павловића и Ђођу Андрића из истог села, којиј су лане враћајући ведрове своје из трговачког обора, за којима троје прасаца Марка Матића из Богатића престане, и дођу до Андрића куће. Сутрадан једно прасе онде нађу гди је и омркло, а двога неима. Того ради и њи[x] изволите тамо предржати у апсу не би ли вама показали, јербо овде нама дају 20 гр[оша] да вама не иду, а говоре да они за то ништа не знаду.

Мијаило истиј кога вам шаљем тужи опет тога Ђођу показавшиј нам да му је шиљеже његово у овцама својим заклао, којиј се и отдаје да јесте, но да му је стариј његов заповедио.

Има јошт две кошнице које су летос изтресене које такођер од гореименовати[x] наплатите, јербо неће другиј бити, мислим да се нећемо огрешити. Једна је кошница Гаврила Перића а друга Саве Андрића.

При којем остају и јесам вам покорниј

Антониј Јовановић

У Лесковици, 4. ноемврија 831.

Текст на ћолеђини: Славному Суду На[x]ије ваљевске у Ваљево.

Примљено 5. [ноем]вра 831. года у призренију по[x]аре Ласковичке, а од Лесковичана.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 120/1831.

227.

Буковица, 6. новембра 1831.

Соколски кнез Пејтар Васић Ваљевском мађистраћу – обавештава за о унишћавању усева сељака из Буковице у Соколској нахији од свиња Николе Младеновића из Суводања.

Благородни[м] господарем кнезовом Суда ваљевског
здравству[јте]

Вами се препоручујемо јавити како су преставили тужбу Торничани на Николу Младеновића из ваше нахије из Суводања, Павле Мандић, Јовица Тодоровић [и] Паво Божић да им је Никола жито изио са свињама, Јоца ко кмет са сељацима. Павлу Мандићу 100 ока кокуруза и 40 ока гра[ха], Јовици Тодоровићу 300 ока кокуруза, Па-

влу Божићу 120 ока кокуруза. Зато молимо вас да тим људ[и]ма [то] жито наплатете.

Со тијем ост[...]м¹⁰² јесам ваш брат,

Капетан Петар Васић

У Буковици, 6. ноемрија 1831. љето.

Исход њога: Никола Младеновић положи 50 гр[оша] потрице и 18 јошт дужан остаде и 3 цван[цика] рест, и обећа се на Светог Николу послати.

Текст на њолеђини: Благородним господарем кнезовом Суда ваљевског с честију у Ваљево.

Примљено 9. [ноем]вра 831. года у смотренију потрице Торничана [из] Нах[ије] Соколске [с] Николом Младеновићем из Суводања Нах[ије] ваљевске, учињеном са свињама.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 121/1831.

228.

Београд, 15. новембра 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрату – шаље шефтер са њрошковицама које треба прикупили у Ваљевској нахији. Наређује да се новац преда његовом слуги Дамјану, и да се од њега одбије њрошак који је Дамјан направио.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

Ето шиљем вам тефтер на[х]ијскиј и прилажем трошкове што треба за нахију да порежете. Тако ту исто означава 1.200 гроша које вам је дато из тог вишка на [х]рану. То ћете опет у ту суму која се при вами находити оставити, а проче што су моји собствени новци прошени предаћете ту Дамјану у конак, и за мензулану до Митрова дне што је протрошио Дамјан нека вам рачун преда и порежете.

За Маџистрат садашњи знате колико је погођено, које предаћете Дамјану, а колико је свега мог трошка шаље вам се точан рачун.

Ваш благонаклониј,

Јеврем Обреновић

У Београду, 15. [ноем]вра 831.

---

¹⁰² Документ оштећен.

Текст на пољеџини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеу.

Примљено 17. [ноем]вра 831. года у смотренију његова трошка да се на Нахију ваљевску у порез расположи и пошаље.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 122/1831.

229.

Лелић, 16. новембра 1831.

Антоније Јовановић Ваљевском маџистратију – шаље жалбу Милана Радојевића из Сандаља против двојице Лелићана због крађе свиње.

Славни Суду Нахије ваљевске!

С писмом овим тамо доходи Милан Радојевић из Сандаља, кому је у четвртак на ноћ т[о] је[ст] 12. текушћега једне крмаче нестало, и заклата код куће из свињца, на које он жалећи на село његово и на Лелиће, за које наложио сам да траже с кметови. И кметови ишли су тражити свуда, но он најпосле жали и каже да ни од кога више не тражи ни од Крсте Антонијевића и Пантелије Бојанића из Лелића. Ја сам реченог Милана с кметови[ма] посла[о] и сва [су] им добра визи-тирала и нису ништа нашли, за које они се обвезују и животом и својим малом¹⁰³ да у тому послу нису. А Милан једнако се на њије жали, обаче ни ја не би веровати мога[о] да се то кода ови[х] људи наћи хоће. Зато по Миланову зактевању они сви тројица тамо к Суду одходе, за које изволите им извидите.

Остају и јесам вам готовнејши на слу[жби]

Антоније Јовановић

У Лелићи, 16. ное[мвра] 1831.

Текст на пољеџини: Благородним г[оспо]д[аром] членовом Славнаго Суда Н[ахије] ваљевске с честију у Ваљево.

Примљено 17. [ноем]вра 831. года у смотренију по[х]аре сандаљске и на Лелићане потворене.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 123/1831.

---

¹⁰³ Мал, имање.

230.

Крагујевац, 17. новембра 1831.

Суд обшћенародни србски Ваљевском маџистратију – наређује да се дужницима умрлоџ чаруџије Андрије Томића из његове заоставишћине исплатије дуговања.

№ 2396

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Из имања почившег Андреје Томића бившег житеља ваљев[ског] које сте нам писмом вашим од 10. т[екућега] м[есеца] № 294 на расположеније представили, исплатићете све дугове које је Андрија на [са]мрти да је учинио признао, и тако ћете зајмодавце његове мирити. А што после исплаћени[х] дугова заостане, оно ћ[ете] по настављенију нашем у смотренију заоставшег по слу[...]ченој¹⁰⁴ имања вама даноме, наследницима његовим жени и детету предати.

Суд народниј србскиј

У Крагујевцу, 17. нојабра 1831.

Текст на пољејини: № 2396. Славноме Суду Н[ахије] ваљевске у Ваљеву.

Примљено 23. [ноем]вра 831. года у смотренију имања почив[шег] Андрије Томића чарукције ов[д]ашњег, да се распрода и взајмодавцима његовим исплати.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 124/1831.

231.

Крагујевац, 18. новембра 1831.

Јован Бобовац Ваљевском маџистратију – тражи да се најлашћи дуџ који поитражује из масе покојноџ Андрије чаруџије.

Примљено 23. ноемвра 831.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

По казивању вашем за Андрију чалугцију да је се представио и оставшиј после смрти његове и дуг и имање пописа[...]¹⁰⁵ [...]мете¹⁰⁶,

---

104 Оштећено, нечитко.

105 Документ оштећен.

106 Нечитко.

а нисте пописали дуг мој од кирије што је мени дужан, пренда сам вам и усмено говорио бу[ду]ћи ви овде у Крагујевцу, сад вам опет повторавам и извештавам вас о мом дугу, прво дућанске кир[ије] од прошастог Ђурђева [дна] до овог будуштег за ову год[ину] 133. гро[ша] [и] 13 пара, које ће вам посведочити и друге моје кириције који су шњиме онде. Друго кућни миља[к] 20 гро[ша], треће за башчу код куће 20 грош[а], које чини 173 гроша [и] 13 пар[а], које вам препоручујем и моли[м] да прво из масе његове наплатите и заустави[те] код себе до мог тамо пришествија. И што сам овде усмено говорио за мојега воденичара и готовца да ми наплатите 15 товара жита по 32 гроша [и] 2[...]¹⁰⁷ и то ћете код себе задржати, које вас молим да ми свршите.

Ваш доброжелатељ и слуга,

Јован Бобовац

У Крагујевцу, 18. ноембра 1831.

Текст на њолеђини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљево.

Примљено 23. [ноем]бра 831. года у смотренију Илије Готовца и воденичара Бобовчева, да се од њи[х] Бобовчево покрадено жито наплати. Получено 23. [ноем]бра 831, № 573.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 125/1831.

232.

Шабац, 19. новембра 1831.

Милош Божићевић Ваљевском магистралу – преноси наредбу Јеврема Обреновића о прикуљвању годишњих пореза.

Славниј Суду Н[ахије] ваљевске!

Не сумњам да нисте и ви добили настављеније као и овдашње судије, да у тој нахији вашој порез расположите и саберете, по чему вам по Господаревом¹⁰⁸ налогу и тим доставити [имам] да порежете јошт к главној порези и ову суму, коју је Њи[х]ово Сијатељство господар Јефрем издао, као за трошак нахијски и шпионскиј гроша 1.650.

За трошак мензулане у Ваљеву, који ће вам Дамјан већил показати за Магистрат нови што је направљен, ког цену колико је погођен ви знате.

---

¹⁰⁷ Документ оштећен.

¹⁰⁸ Јеврем Обреновић.

Ове новце кад саберете предаћете Дамјану Радљевцу, а осим овог порежите јошт 1.200 гроша што вам је љетос на [х]рану дато од вишка С[вето] Андријевског, коју суму доставите у исти вишак као што сам вам пре писао, кад сте о њему рачун давали Суду народњем.

В прочем поздрављајући вас љубезно остајем к услугама готовиј,

Милош Богићевић

У Шабцу, 19. [ноем]вра 831.

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Шаљем вам и тефтер порезскиј глава преписати о летошњем арачу внутрине.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 126/1831.

233.

Уб, 20. новембра 1831.

Павле Даниловић Ваљевском маџистрату – јавља да ће штио пре послаћти преписане шефтиере.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Примили смо писмо од 17. т[екућега] м[есеца] и разумели што нам пишете да тевтере по писару пошљем, зато нисам био преписао но мислим до недеље идуће пописати иј, и онда ћу послатиј. Но јављам за једну кобилу која је продата из Паљу[с]а Циганима, и сада је кобила ђогатаста дошла и довела једног ждрецца доратаста и на челу цветаст, има му једно 3 године или 4 године.

С тим остајем и јесам ваш доброжелатељниј брат,

Павле Даниловић

У Убу, 20. ноем[вра] 831. года

Текст на пољећини: Славном Маџистрату Нахије ваљевске с почитанијем у Ваљеву.

Примљено 21. [ноем]вра 831. года у смотренију тефтера спа[х]инскиј, да ће што скориије свршити и по писару што брже послати.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 127/1831.

234.

Београд, 21. новембра 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском маџистрајџу – шаље порески шефџер и наређује да се порез прикупи по дошадашњем обичају.

Славниј Суде Нахије ваљевске!

Примио сам писмо ваше у којем ми питате за расположеније садашње порезе. Ја сам послао Милоша мога у Шабац, који ће вам тефтер од глава послати и назначити припадајуће трошкове, које ћете расположити и покупити по обичају.

У осталом јесам ваш доброжелатељ,

Јеврем Обреновић

У Београду,
21. ноембра 1831. года.

Текст на пољеђини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 22. [ноем]вра 831. года у смотренију расположенија пореза.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 128/1831.

235.

Крагујевац, 25. новембра 1831.

Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџистрајџу – наређује да се уместо 17 гроша, порез наилајти по 18 гроша по глави, с њим ишћо један грош иде за џрошкове Гарде.

Славниј Суду Нахије ваљевске!

У расписивању мом пореза от 13. ноемвра № 2767 заборавио сам доставити да и за рачун трошкова гарде наше по један грош на главу купите. То долазим препоручити вам да учините и у порез овогодшњиј место 17 узмете 18 гроша с главе на главу, и кажите народу да се осамнаестиј грош

Ваш благонаклониј,

Милош Обреновић
Књаз србскиј

У Крагујевцу, 25. ноемвра 1831. года

№ 2872

Текст на пољећини: Славноме Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

Примљено 27. [ноем]вра 831. года у смотренију да се вместо 17, 18 гроша порез с главе на главу на Нахију ваљевску расположи, и извршено 27. [ноем]вра Nm 308.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 129/1831.

236.

Крагујевац, 5. децембра 1831.

Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџистратију – наређује да се босански трговци, због побуне у Босни, тајно испратије до границе.

Получ[ено] 12. декемвра 1831. годени!

№ 2946

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Будући да сам ја по височајшој царској заповести пограничним нашим властима наложио да оне не би ником из Босне овамо нити ком одавде у Босну прећи допустиле, из узрока што се Босна у стању бонтовања против цара наводи, који је налог и вама саобштен, зато држећи се ја ове заповести ником одобрити не могу да или у Босну или из Босне овамо пређе. Но будући су ови трговци Сима Дедовић, Аци Авдија и Аци Салија јошт пре те заповести из Босне изишли и трговином својом у Турској¹⁰⁹ били, пак се сад својим кућама враћати намеравају, нисам по њи[х]овој молби могао недопуститиим кућама својим ићи, чега ради не могући им на другу руку помоћи учинити, него да иј некако потајно из наше државе испратим, препоручујем вама да иј ви ноћу с једним одређеним од вас пратиоцем преко наше границе до Јадра испратити дате, тако да нико о томе ништа не знаде, нити да им какви[х] пасоша или писма од вас дате.

Милош Обреновић
Књаз србскиј

У Крагујевцу, 5. децембра 1831.

Текст на пољећини: Славноме Суду На[х]ије ваљевске у Ваљеву.

---

¹⁰⁹ Вероватно је у питању писарска грешка, јер су поменути трговци затечени у Кнежевини Србији.

Получено 12. [декем]вра 831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 130/1831.

237.

Београд, 8. децембра 1831.

Београдски маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – Ранко Маџаревић из Уроваца љуишџа се из зашџвора у Тошчидеру након одслужене зашџворске казне.

Получ[ено] 12. декември 1831. године

№ 872

Славни Суде На[х]ије и вароши ваљевске!

Ранко Маџаревић из Уроваца, на[х]ије ваше, послати нам од вас с вашим писмом од 5. јунија т[екућега] л[ета] № 109, да за преступле-није своје овде у Топчидеру пол године на робији пребуде, одстојав-ши време своје робије одпушта се с овим писмом вама.

Суд Н[ахије] и вароши београдске

У Београду, 8. [декем]вра 1831.

Исход џоџа: По решенију Суда народњега справити се и тада од-пустити на прежителство с пасошом. Президент Јефрем Ненадовић.

Текст на џолеђини: № 872. Славноме Суду На[х]ије и вароши ваљевске у Ваљеву.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 131/1831.

238.

Шабаци, 12. децембра 1831.

Шабачки маџистрајџ Ваљевском маџистрајџу – извешџава о џоравна-њу између Милована Бођдановића из Осечине и Марка Драђића из Кр-нића.

Получен 15. декемвра 1831. године

№ 500

Славниј Суду Нахије ваљевске!

С писмом вашим од 5. о[вога] м[есеца] под № 314 предсто је овде к Суду Милован Богдановић из Осечанице¹¹⁰ ваше нах[ије], судити се с Марком Драгићем из Крнића ове нахије. Тако по казивању њи[х]овом дао је Марко Миловану један комад сукна од 40 аршина, а овај му је донео други комад од 16 аршина само, а за тај кусур који је на сукну фалио платио [је] овде Милован Марку једанаист цванцика, а коња свога примио од Марка кога је он у име сукна од Милована одузео био.

Суд Нах[ије] шабачке

У Шабцу, 12. [декем]вра 1831. года

Текст на ћолеђини: № 500. Славном Суду Нахије и вароши ваљевске у Ваљеву.

Получено 15. [декем]вра 831. № 606.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 132/1831.

239.

Лојайшањ, 15. децембра 1831.

Антоније Јовановић Ваљевском мађистрајџу – доставља тужбе против Илије Бобића из Лојайшања због сумње да је починио неке крађе.

Получено декемвра 17. дана 1831. године.

Славниј Суде На[х]ије ваљевске!

Глиша Ђукић из Осечне¹¹¹ дошао је овди и тужбу противу Илије Бобића из Лопатња предложио, да му је Цвејо Јанчић из Лопатња казао да је брат истог Илије, Пантелија почившиј, овом Цвеји којиј сад сведочи показао да је пре 15 година на двоје коња дошао вишереченога Глише кући и кукуруз из каце одно, које казују да је до 5 товара било.

Такођер и Никола Живановић тужбу на вишереченог Илију предлаже да је истог времена и њему кукуруза нестало, и истиј Цвејо сведочи такођер да му је почившиј Пантелија као у пријатељству показао и [...] ¹¹² да је онде када је кукуруз из каце са братом својим [...] ¹¹³

¹¹⁰ Вероватно Осечина, јер се Осеченица налази колубарском крају.

¹¹¹ Осечина.

¹¹² Документ оштећен.

¹¹³ Документ оштећен.

био однео, гди је и један крушац соли био. Никола пак Живановић казује да је било онда у каци соли, [па] потом можемо мислити да ће по овој прилици истина бити. Цвеја би ово и пре осведочио на овог Пантели[ји]ног брата Илију, но будући да му се заклео да неће казати ником, а сада како је Пантелија умро покаже како му је почившиј казивао. Того ради их шиљемо до вас да и вама кажу како је било, јербо Илија се нама издати неће, говорећи да нити једно нити друго било није.

При којем остају и јесам ваш покорниј

Антониј Јовановић

У селу Лопатњу, 15. декемврија 831.

Исход шога: Илију Бобића задржати под арестом док дођу и она три сведетеља за показати његову кривицу. Президент Јефрем Ненадовић.

Текст на пољеђини: Славному Суду На[х]ије ваљевске с почитанијем у Ваљево. № 7.

Получено 17. [декем]вра 832.¹¹⁴ № 670.

Извршено 20. јануарија 832. года № 16.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 133/1831.

240.

Бабина Лука, 16. децембра 1831.

Паја Симеоновић Ваљевском маџистрајџу – шаље Јована Шћулића из Бранковине збож вишесџруке бесџравне сече сеоске шуме.

Получено 16-го декемвра 1831. године

Славни Суде Нахи[је] ваљевске!

Јављамо за Јован[а] Шћулића из села Бранковине и шаљемо вам зашто су сви његови сељаци код нас на њега преставили велику тужбу да је Јован ушо у никаку¹¹⁵ сељачку планину те много сирове горе обара, које и Јовану до сад је четири реда суђено. Перво кнез Гајо Дабић судио и развалио Јованову ограду и Јована истуко; јопет Јован све то преступиј, второ суди му Васиљ из Бајевца и попусти му

¹¹⁴ Вероватно је у питању писарска грешка, односно 1831. година.

¹¹⁵ Некакву.

мало више шуме до једне границеворнате и Јовану да и писмено да више не прелази у шуму. А Јован сад је све то преступио и гради њиву и много сирове горе обара, што је речено њему да никада не прелази зашто је плац свега села, и сад су прочи сви сељаци Бранковичани на њега даву код нас преставили и ми тамо да и[х] насулимо, а Јован нам то говори да престати неће док не иде на девет суда и ми му ништа не смемо, вам [га] шаљемо. И летос је Јован био бијен за ту земљу код кнеза Мијаила Дубнице тога суда, и што је годе суда Нах[ије] ваљевске сви су Јовану до саде судили, како се који член суда промени а Јован другчије обрекне.

Покорни јесам ваш брат,

Паја Симеоновић

У Бабиној Луци 16. декемвра 831. года.

Исход шога: У арест затворити Штулића док кмет не дође за појаснити његово преступленије. Президент Је[фрем] Ненадовић.

Текст на пољећини: Славному Суду Нахије ваљевске у Ваљеву.

У смотренију Јована Штулића из Бранковине, да је многу гору без дозвољенија оборио. Извршено 11. јан[уара] 832. года *№* 7.

Получено 16. [декем]вра 831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 134/1831.

241.

Земун, 16. септембра 1831.

Београдски маџистрати Ваљевском маџистрату – доставља тужбу земунског трговца Георга Валка против Станојла Радосављевића из Палежа, због узетих капаре и неиспоручене робе.

№ 678

Славни Суде На[х]ије и вароши Ваљева!

Овде приложену тужбу донео нам је цесарокраљевски терцоман г[осподин] Игњат Васиљевић. Видићете из ње на кога је управљена, ко је проситељ и на кога се тужи. Зато молебно препоручујемо вама да Станојла Радосављевића Палежанина призовете, и да 10 комада талира с трошком и интересом по правилу судејском од њега наплатите во удовлатореније проситеља Ђорђа Валка, или да Станојла

принудите отићи на парлаторију с Ђорђем лично прорачунати се и намирити.

По делу овом очекује од вас одговора с возвратом прозбе,

Суд На[х]ије и вароши београдске

У Београду, 19. [септем]вра 1831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 135/1831.

Прилоз: Тужба земунског трговца Георџа Валка прошив Станојла Радосављевића из Палежа.

Правитељствујушћи Магистрате београдски!

Долуназначени долазим са највећом покорностију похвалноме Магистрату јавити да лета 1828, октомврија 10-го бившиј тамошњи трговац из Палежи именом Станојло Радосављевић овде у земунској парлаторији нуђиће¹¹⁶ месеца 300 комада оваца. Мени будући од потребе уговорим с њим да овце на Остружницу дотера да их видим и ако за мене буду купим, и да му их у готовом новцу изплатим. Он заиште од мене капаре и ја нимало к њему не сумњајући и држећи га за правдољубива и почтена трговца дадем му готови[х] новаца 10 комада цесарских талира капаре.

На уговорено време чекаше ја покорноподписаниј господара Станојла Радосављевића и уговорене овце, и као сигурно држећи неколико дана закосним моје друге послове. И тако морао са вседневно у Јаково одлазити, за кола трошити и уговорене овце очекивати. Но најпосле видим да су моји трошкови да су моји трошкови всујетни, принужден будем господара Станојла Радосављевића за дату њему капару 10 талира чрез неколико писама опоменути, но од њега ни одговора не доби[је]м. Најпосле молио сам неколико пута господара Митра Цинцарина кад је овде у парлаториј долазио, да од господара Станојла Радосављевића 10 ком[ада] талира цесарских њему дати[х] капаре заиште, но последњи увек се изговараше да ће он сам овде у парлаторију доћи и мени новце донети.

Будући дакле да у толико дуго време ја покорноназначени од Господара Станојла Радосављевића капару добио нисам, тако долазим коленоприклоно Правитељствујушћи Магистрат молити да би изволили од господара Станојла Радосављевића њему дати[х] капаре 10 комада цесарскиј талира заједно са мојим трошковима и интересом

---

¹¹⁶ Тако у документу. Вероватно нуђаше.

до [...] ¹¹⁷ от 31/ 36 [?!] задржати[x], или истога господара Станојла овде у парлаториј доћи приморали, да се између нас почтено нами-
римо.

Георг Валко

умољен подписати

Никола Марковић ¹¹⁸

У Земуну, 16. септемврија 831.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 135/1831.

242.

Крађујевац, 24. децембра 1831.

Кнез Милош Обреновић Ваљевском маџисџраиџу – џоџврђује џријем џолуџоџишињеџ Миџировскоџ џореза из Ваљевске нахије за 1831. џодину.

№ 289

Сверху сто тридесет једну хиљаду седам стотина седам гроша које смо ми долподписани преко Суда ваљевског за исту нахију полгодишњу Митровску порезу у 1831. году с кусуром исправно примили, бољшаго вероватија ради с овим квитирамо.

Милош Обреновић
Књаз србски

У Крагојевцу, 24. декемвра 1831.

Исџоџ џоџа: То јест 131.707 гроша

Оригинал

ОСВ, КЗ, 136/1831.

---

¹¹⁷ Нејасно.

¹¹⁸ Валко вероватно није знао добро да пише српски, па је то за њега учинио Никола Марковић.

243.

Ваљево, 28. децембра 1831.

Суџруџа Лазара Теодоровића Ваљевском маџистџраџиу – љредаје џужбу љроџив Ралетџиноџ воденичара, Уроша, коџи је од воденице ножем оџиерао њеноџ воденичара Милована.

Получено 30. декемвра 1831. года

Благородни господари кнезови!

С писмом овим долазим вас молити да би мојим воденичаром решеније неко учинити изволели. Јучер ми је кући Милован воденичар мој с тужбом овом долазио, да се је с Ралетиним воденичаром свадио, и да је овиј последњиј с ножем голим у руци вијајући га три-четири пута око воденице одтерао. Ја Миловану не би толико ни веровала, обаче Ралетиног оног врло добро познајем да је особитиј кавкација, за ког сам Урошу више пута досад говорила да га одпусти, но он не знам шта мисли.

Које ме ево принуждава вами досађивати, притом молити, да би ствар ову извидити благоизволили, пак ако је ониј Ралетин крив да се истера, а овог мог посоветовавши оставите засад на миру док и Лаза мој не дође, за којег ми је Господар писао да је већ у отечество пошао. Ја би и сама собом дошла, обаче несретниј случај јест ми се ово дана догодио, лишила сам се сина мог Милоша.

В прочем у надежди да ћете ово благоразсудно извидити, пребивајући јесам вашим благородијам доброжелатељна,

Дева Л[азара] Теодоровића

У Ваљеви, 28. [декем]вра 1831.

Текст на љолеђини: Благородној Господи пл[еменитог] Маџистра-та ваљевског у Ваљево.

Ориџинал

ОСВ, КЗ, 137/1831.

244.

Бабина Лука, 29. окџобра 1831.

Паја Симеоновић Ваљевском маџистџраџиу – обавешџава џа о џужби љоџа Маџе из Близоња љроџив њеџовоџ служе Ђорђа, с којим је заџрудна нела њеџова ћерка.

Благородни кнезови Суда ваљевског!

Поздравље Суда Магистрата. Јављам вама за овога Ђорђа, попа Матина најамника, како је у расуло с попа Матином цуром и цура је затруднила, а поп Мата кад је то опазио онога позове да дође и мене. А он није него већ побегне и утече од њи[х], па је отале очо у Крагојевац и опет дошо амо, па га ето ја шаљем вама, а у Крагојевцу не з[н]ам шта су му говорили, ваљаде није смео ни изићи веће да га тамо окујете, а цура је заиста трудна.

С тим остајем ваш брат,

Паја Симеоновић

У Бабиној Луци, 1831. 29. [октом]вра 831. года.

Текст на пољеђини: Ово писмо дати у Магистрат ваљевски у Ваљево.

Примљено 28. [октом]вра 1831. год[а] у смотренију кћери попа Мате из Близоња да је са слугом затруднила.

Оригинал

ОСВ, КЗ, 138/1831.

MAGISTRACY OF VALJEVO 1824-1831

– documents –

(Summary)

District magistracies as judicial, and partly administrative institutions, existed even at the times of Serbian Uprising state. However, after its collapse in 1813 they were extinguished, and Osmanli institutions and legislature had been fully reestablished. After successful conclusion of The Second Serbian Uprising in 1815, Serbian revolution entered peacetime period lasting all the way to the creation of Principality of Serbia in 1830. During that period, that can be considered a period of the formation of modern Serbian statehood, national institutions have been gradually built. They started taking over competencies until then exclusively performed by Osmanli administration, such as judicial ones.

Magistracies in Belgrade district, where power of the duke Miloš Obrenović grew in time, have been reestablished in 1824-25. They had been organized on a territorial (district) principle, and beside their main judicial competencies also served as the institutions of executive governing. In the judicial hierarchy, magistracies belonged to the middle level. Below it were village chieftains and local alderman, and above were Nationwide Serbian Court and the duke Miloš Obrenović personally.

Activities of Valjevo magistracy have been resumed in 1824. That institution has been precursor of the subsequent Valjevo District Court. In between its reestablishing and forming of the Principality of Serbia in 1830, as well in its first year 1831, the scope of its activities has been broad and diverse. Later on, the building of administrative apparatus of newly born modern national state had been resumed. Beside judicial activities, magistracy was in charge of the execution of higher authorities orders, tax collection, renting of market and shop space, intelligence activities, forest exploitation regulation, establishing residence of the immigrants from Habsburg monarchy or other parts of the Osmanli empire, outlaws arresting...

Sources related to its activities are predominantly being held at the District Historical Archives of Valjevo and so far, with the exception of few documents, had not been elaborated on and published. They form one-way communication from individuals and other institutions and authorities towards Magistracy, while documents produced in its offices are mostly to be found in the funds Duke's Office IX, Valjevo district and Nationwide Serbian Court in the Archives of Serbia, Belgrade.

A total of 244 objects have been published in this book. They all originate from the period of the Valjevo magistracy activity 1824-1831, and many of them contain several documents. All included objects are from the fund District Court of Valjevo. Those are first-rate sources important for the research of all the segments of the Serbian history in the building period of the modern national state (political, military, legal, ecclesial, industrial, social history, history of everyday life...).

Documents are almost exclusively written in Serbian language and ecclesial Slavic alphabet, with notable influence of the early reformative linguistic initiatives of Vuk Karadžić. During preparations of this book, in the Foreword they have been described in the paleographic and sigil graphic sense. The part of the book containing those documents also comprises their transcription into modern Serbian orthography with necessary addi-

tion of the generally missing punctuation to enhance conceivability. Anyway, the original language of the documents has been fully preserved. In the elaborative section reasons were given for few documents unreadability, especially concerning physical damage making them difficult to follow. Each document is followed by regesta, likewise is done in the Table of Contents. The book is equipped with the Dictionary of the foreign and less-known words, as well as with the registries of the names, geographical terms and institutions.

This book is continuation of the publishing of first-rate sources from the most important fund of the Historical Archives of Valjevo. In that way, not only they become accessible to the wider circle of history researchers, but are being preserved in a quality manner.

Регистар имена

А

Авдузовић, Павле 78
Аврам, сахибија, *механицаја ѿојчигерске механе (или ѿојчигерски механицаја?)* 68, 69
Аксентијевић, Панта 87
Алекса, мајстор 169
Алија из Клобучина 17
Алимпије 26
Алиспахић, Хусеин-бег 180, 181
Амићић, Гаврило 43
Андрић, Ђорђе 209
Андрић, Мирко 130
Андрић, Павле 126, 127
Андрић, Сава 209
Анђелија, бив. снаха Ђорђа Весића 45
Анђелко из Прњавора 53
Анта 112
Антим, београдски митрополит 172, 173
Антоније из Уба 101
Антонијевић, Крста 211
Антонијевић, Степан, кмет 33
Аранђија, удова Спасојева из Ваљева 50
Араповић, Јоца 39, 40
Арсеније (Мијатов) из Паљува 23
Арсеновић, Живко 115, 116
Арсеновић, Марко 179
Атић, Ранко 124
Аћимовић, Илија 84, 157
Ачи Ристино (?????) 69
Аци Авдија, *ѿрџовац (је ли овде само име, а аци је уѿѿвари хаѿија??!!)* 216
Аци Салија, трговац (*ако је аѿија = хаѿија, односно џосѿогар онда иде ѿог С!!*) 216

Б

Бабић, Грујица 39
Бабић, Илија 66, 67, 68
Бабић, Павле 106, 107
Бачуловић, Ђукан 106
Белушевић, Илија 98
Блашковић, Димитрије 202
Бобић, Илија 218, 219
Бобић, Пантелија 218, 219
Бобовац, Јован, члан суда Нахије ваљевске 120, 187, 188, 197, 212, 213
Богдановић, Милисав 140
Богдановић, Милован 217, 218
Богдановић, Милош 68
Богдановић, Радоје 144

Богошевић, Илија 17
Богошевић, Максим 65
Богошевић, Милош 213, 214
Богошевић, Пантелија 17
Божић, Павле (Паво) 209, 210
Бојанић, Пантелија 211
Бранковић, Таса, трговац 138
Брдаревић, Вићентије 22
Брдаревић, Степан 45, 46, 85

В

Валко, Георг (Ђорђе), трговац из Земунa 220-222
Васа, баштован 200
Василијевић, Филип, кмет 33
Васиљ из Бајевца 90, 219
Васиљевић, Иван, кмет 33
Васиљевић, Игњат, тердоман (???) 220
Васиљевић, Маринко 119-121
Васиљевић, Павле 68, 69
Васиљевић, Пантелија 91, 92
Васиљевић, Ранисав 105, 106
Васић, Петар, кнез (капетан) Соколске нахије 17, 50, 51, 141, 209, 210
Васовић, Петар 185
Велбабић, Јеремија 105, 106
Вељковић, Ицко 123, 124
Веселић, Милисав 101
Весић, Ђорђе 45
Весковић, Сретен 110
Весо, кмет 152, 153
Весовић, Милован 199
Весовић, Петар 186
Видић, Милован 39
Вилип (Филип) 167
Вирије, Арсеније (Арсен) (*га ли је Вирије или Вирија*) 177
Вићентије из Брежја 65
Врца из Ковачица 35, 36
Вуковић, Гаја 199
Вуковић, Обрад 20
Вуковић, Радивој 140
Вукосяв из Ситарица 195
Вукотић, Живан 171, 172

Г

Гавриловић, Ђурђе 135, 136, 137
Гавриловић, Митар 181
Гавриловић, Мојсило 160
Гавриловић, Обрад, историчар 27-29, 40, 41
Гавриловић, Павле 160

Гаја 133
Гајић, Мирко 208
Георгије 110
Глиша из Лајковца 17
Глишић, Петар 17
Гојковић, Михаило 183, 184
Голубовић, Мијанло 39
Госпавић, Ђура 42
Готовац, Илија 213
Грујић, Андрија 19
Гурбет, Ђорђе 169, 170

Д

Дабић, Гаја, кнез 219
Давидовић, Ђак из Братачића 195
Дамјан, поп из Ваљева 50
Дамјан, слуга Јеврема Обреновића 210
Дамјановић (Дамњановић), Јован 75, 76
Даниловић, Данило 119
Даниловић, Павле, кнез (капетан) 22, 23, 32-35, 45, 46, 71, 72, 76, 77, 83, 84, 86, 88-90, 93, 94, 96, 97, 103, 105, 109, 110, 113, 114, 117-119, 123, 124, 133, 141, 205-207, 208, 214
Дегурац, Ђока 19
Дедовић, Сима, трговац 216
Дерлић, Стеван 64
Дикић, Петар 170
Димитрије из Врбовне 68
Димитријевић, Станојле 64
Димитрић, Јован 170
Динић, Никола 92
Динић, Станија 92, 93
Дмитровић, Петар 76
Докић, Наста 48
Докић, Насто 68
Достанић, Живко, трговац 85, 147, 148
Драгић, Марко 217, 218
Драгићевић, Арсеније 79
Драгоје из Робаја 41
Драгојловић, Радисав, кмет 37
Драшковић, Коста 132
Дрозговић, Остоја 52, 53
Дубљевић, Јеремија 101
Дубница, Михаило(Мијанло), кнез 112, 220

Ђ

Ђокић, Милка 90
Ђокић, Пана 90
Ђорђе „Мађар” 93
Ђорђе из Паљува 23
Ђорђе, слуга попа Мате 223, 224
Ђорђевић, Живан 125
Ђорђевић, Никола 44
Ђукановић, Манојло 132
Ђукановић, Петар 196

Ђукић, Глиша 218
Ђура из Београда 83
Ђурђевић, Димитрије 171
Ђурђевић, Ђура 171
Ђурђевић, Никола 44
Ђурђић, Јефта 190
Ђурић, Марјан 149

Ж

Живан, *капетан Нахије београдске* 80
Живана 45
Живановић, Антоније 139
Живановић, Деспот 84
Живановић, Драгић 33
Живановић, Никола 218, 219
Живко 145
Живко, магација из Крагујевца 144, 145
Живко из Попучака 163
Живко, трговац из Латковића 80

З

Зазић, Сима, кмет 37

И

Иван из Баталага 45
Ивановић, Живко 84
Ивановић, Лазо 149
Ивановић, Маринко 179
Ивко, пандур из Мионице 42
Ивковић, Пантелија 20
Ивковић, Радојица 79, 80
Ивковић, Симо 79
Иконија, сестра кнеза Јована Бобовца 197
Иласија, удова, после жена Павла
Милићевића 58
Илија 167
Илић, Гаја 28
Илић, Ђука, поп 172
Илић, Живан 135-137
Илић, Митар 167, 168
Илић, Никола, кмет 37
Илић, Петар 33
Илић, Радовин 33
Илић, Рајко, кмет 33
Исаиловић, Глигорије, терзија 138
Ишић, Јован 194
Ишић, Петар 193, 194

Ј

Јаков Мачванин 201
Јакова, кћи Велимира Радивојевића из
Јабучја 34
Јанковић, Јован 28
Јанковић, Милан 139
Јанковић, Никола, кмет 28

Ланковић, Спасоје 38
Ланчић, Цвејо 218, 219
Јаорковић, Мустафа 181
Јарчевић, Радован 28
Јевтић, Митар 98
Јездовић, Стеван 130
Јела из Ужица 41
Јеличић, Митар 42
Јеремић, Дмитар, кмет 43
Јефимија, удовица Ђукана Бачуловића из Мионице 106
Јефта, калфа из Ваљева 61
Јован 110
Јован из Бруснице 75
Јован, воденичар 33
Јован Нишлија 145
Јован, пандур 83
Јован, прота из Ваљева 138, 139
Јована, кћи Милана Весовића 199
Јованка, супруга Радисава из Дренове 172
Јовановић, Антоније Анто, кнез (капетан) и трговац 24, 78, 112, 130, 132, 133, 190, 208, 209, 211, 218, 219
Јовановић, Вељко 26, 27
Јовановић, Вићентије 139
Јовановић, Маринко 24
Јовановић, Пантелија 150, 151
Јовановић, Петар 196, 205, 206
Јовановић, Стеван 33
Јовановић, Танасије 183, 184
Јовановић, Годор 161
Јовица, син кнеза Јорге 34
Јовичић, Милашин 38
Јорга, кнез из Јабучја 32, 34
Јосифовић, Срећко 72, 73
Јоца Миличанац из Дебрца 202
Јоцић, Милија 146, 147

К

Каменица, Јефта 111
Каравал, Павле (*пшице: Павла Каравља, можда шреба Каравље, Павле*) 103
Карађорђе, Ђорђе Петровић, вођа Првог српског устанка 110, 117, 118
Каранов, Васа, хајдук 161-163
Карат, Марко 20
Кара[х]асан, Турчин 65
Кескеновић, Симо, колар 107
Климентић, (?) 125
Кнежевић, Јаков 181
Ковач, Илија, кмет 33
Ковач, Петар 76
Ковачевић, Милош 170
Ковачевић, Обрад 17
Ковачевић, Стефан 124
Ковић, Јован 195

Косара из Бујачића 98
Коста, учитељ из Ужица 41
Костић, Лазар 111
Костић, Павле 114
Костић, Петар 200, 201
Костић, Стеван 114
Кркић, Митар 144, 145
Крста из Шуваја 195
Крстић, Илија 89, 90
Крстић, Ђора, мумџија 170
Крунић, Ранисав, поп (*јереј - је ли истио њој и јереј?*) 65, 66
Крупљанин, Лука, торбар 87
Кушаковић, Ружица 208
Л
Лаза, рабација 50
Лазар из Близозња 76
Лазић, Живан 163, 164, 175, 176
Лазић, Иван 181
Лазић, Ивана, кћи Петра Лазића из Гуњеваца 63
Лазић, Петар 63
Леонтије, кмет 106
Леонтијевић, Глиша 194, 195
Леонтијевић, Јован, торбар 87
Леонтијевић, Јока 194, 195
Леонтијевић, Лука 87, 187, 194
Лепосавић, Петар 46
Ловивук, Матија, грнчар 107
Лука, екмџија 177
Лукић, Васил 100
Лукић, Дамљан 33
Лукић, Стеван 23
Лучић, Илија 176, 190

Љ

Љубица, супруга Јована из Рађевог Села 21

М

Максимовић, Илија 194
Максимовић, Нићифор (Никифор), епископ - архимандрит 197, 198
Максимовић, Стана 193, 194
Малетић (Милетић), Илија 42, 43
Мандић, Павле 209
Марија, баба из Крагујевца 144, 145
Марија, пасторка Станоја Стефановића из Црвене Јабуре (*може и: из Црвене Јабуре или убица*) 119-121
Марија из Роваца 103
Марица, механијка из Уроваца 200, 201
Марко из Паљува 23
Марко Цинцар, трговац из Цветановаца 54, 85
Марко Црнац из Вранића 67, 68
Марковић, Босилка 37

Марковић, Живко 50
Марковић, Илија 195
Марковић, Јован 130
Марковић, Јовица 183
Марковић, Коча 109
Марковић, Петар 63, 97, 146, 147
Марковић, Радован 110
Марковић, Стеван 36-38
Маровић, Јосиф 48
Мата, поп из Близозна 223, 224
Матија из Бачеваца 49
Матић, Марко 209
Матић, Петар 63
Мацаревић, Ранко 217
Миливоје из Ваљева 26
Миливојевић, Ђурађ 42
Миливојевић, Крста 109
Миливојевић, Милован 42
Мијаило, члан суда Нахије ваљевске и трговац 190, 195
Мијаиловић, Ивана, супруга Павлова (Павелова) 101
Мијаиловић, Марко 52
Мијаиловић, Милован 208
Мијаиловић - Латинин, Митар (Дмитар) 66-68, 123, 203
Мијаиловић, Никола 76
Мијаиловић, Павле (Павел) 101
Мијаиловић, Пантелија, кмет 28
Милановић, Радивоје 75, 76
Милинко из Звиздара 101
Милисављевић, Теодор 148
Милићевић, Павле, туфекција 56-60
Милићевић, Рака 24
Милица из Ратковца 27, 28
Милован, воденичар из Ваљева 223
Миловановић, Јован 135
Миловановић, Максим 85, 86
Милосављевић, Јован 50
Милош 215
Милошевић, Василије 52
Милошевић, Илија 39
Милутин, мајстор 125
Милутиновић, Јовица, кнез 19, 35, 36
Мина 110
Минић, Радован 129, 130
Мирко из Ваљева 50
Мирковић, Ђурађ 197
Мирковић, Илија, пандур 178
Мирковић, Стојан 75
Митар из Непричаве 32
Митар Цинцарин из Земуна 221
Митровић, Ђурђе 72
Митровић, Иван 48
Митровић, Мића 195, 196
Мића из Љубовије 17

Мића Симичија из Ваљева 97
Мића, ћурчија из Ужица 41
Мићић, сердар 178
Михаил (Лесковчанин), свештеник из Лесковца 152, 153
Михаиловић, Атанасије (Атанацко), капетан 75, 76
Михаиловић, Ђука 156
Михаиловић, Јован, кмет 101
Михаи[...]вић, Ламбри 48
Михаиловић (Микајловић), Митар 94
Михаиловић, Никола 138, 139
Мишковић, Иван 33
Мишковић, Милан 33
Мишковић, Мирко 33
Мишковић, Радосав 207
Младеновић, Глигорије 126, 127
Младеновић, Никола 209, 210
Молер из Врачевића 52, 53
Момировић, Илија, капетан, командант Књажевске гарде 80, 81, 108, 134
Мула Мехмед, спахија 170
Муселим 165, 174
Муња, кмет 199

Н

Настић, Дима 155-157
Нача Цинцар из Палежа 46
Неда, удовица 177
Недељко 196
Ненадовић, Алекса 53
Ненадовић, Јаков 200
Ненадовић, Јеврем (Јефрем) - *је ли он био, у то време, председник Суда Нахије и вароши београдске??!* 217, 219, 220
Ненадовић, Матеја Прота 47, 65, 141
Ненадовић, члан суда (*КОЈИ Ненагових?!*) 164
Нешо из Непричаве 117
Нешовановић, Павле, војник 52
Никић, Петар 140
Никола, буљубаша из Баталага 86
Николић, Бранко, гардиста 134
Николић, Јанко 156
Николић, Јова 155
Николић, Лазар 125, 126
Николић, Марко 28
Николић, Нинко 120, 170, 171
Николић, Продан 28
Николић, Радосав 140
Николић, Ранко 28
Николић, Срећко 140
Николић, Стана 120, 121, 170, 171

О

Обрад 110

Обрадовић, Иван 183
Обрадовић, Јован 81, 82
Обрадовић, Нинко 130
Обрадовић, Петар 42
Обрадовић, Стеван 208
Обреновић, Јеврем (Јефрем) 17, 18, 22, 25,
26, 32, 33, 64, 70,78, 80, 106, 107, 111,
112, 116-118, 125-127, 133, 163, 166, 169,
174-176, 197, 198, 200, 205, 207, 208, 210,
213, 215
Обреновић, Милош, кнез српски 21, 25, 29,
30, 38, 60, 78, 80, 81, 108, 128, 131,
135, 137, 150, 158, 172,175, 208, 215, 216, 222
Обућина, Павле 49
Омер, Турчин 65
Остојић, Лазар 78, 176

П

Павић, Лаза 178
Павле из Белошевца 36
Павле, Влах из Збрежја 201
Павле из Мушића 197
Павловић, Апостол 51
Павловић, Васиљ 33
Павловић, Ђурађ (Ђурђе) 51
Павловић, Иван 50
Павловић, Јован 51
Павловић, Марко, каплар 163, 164
Павловић, Мелентије, архимандрит 21, 158,
160
Павловић, Мијаило 209
Павловић, Мијаило (Михаило) из Јајчића
51
Павловић, Митар 97
Павловић, Станко 78
Панић, Марко 91
Пантелић, Нешко 49
Параментић, Павле 48
Пауна из Бруснице 47, 48
Пауновић, Пантелеја 50
Пејић, Василије 39
Пејић, Недељко 39, 92, 93
Пејић, Никола 23
Пејић, Павле 39
Пејчић, Радивој 145
Перић, Гаврило 209
Петар, пасторак Милићевић Павла 58
Петровић, Антоније 38
Петровић, Гавро 43
Петровић, Живан 64
Петровић, Јеремија 53
Петровић, Јовица 156
Петровић, Јосиф, терзија 138
Петровић, Милутин 45, 46
Петровић, Митар 111
Петровић, Ристо, папуција 169, 170

Петровић, Сава 179
Петровић, Стеван, слуга 187, 188
Петронијевић, Ђорђе 47, 48
Петронијевић, Павле 71
Поповић, Ђорђе 207
Поповић, Јован 158
Поповић, Панта 196
Поповић, Петар, пандур 184, 185
Приштинлија 19
Приштинлија (*шћпа је, односно ко је он?!*) 26
Протић, Стефан, протопрезвитер 100, 101
Пуцаревић, Милица 91
Пуцаревић, Павле 91

Р

Радивоје, кмет 200, 201
Радивојевић, Велимир 34
Радивојевић, Ђорђе 145
Радивојевић, Милан 211
Радисав 172
Радјевац, Дамјан 213
Радован, кмет из Новака 27
Радован Мрчићанин 113
Радовановић, Илија 99
Радовановић, Мијаило 33
Радовановић, Милисав 53
Радовановић, Павле 177, 178
Радовановић, Урош 53
Радојевић, Милан 211
Радојичић, Гаја 208
Радојичић, Илија 99
Радомировић, Ђорђе 198, 199
Радонић, Марко 71
Радосављевић, Богдан 197
Радосављевић, Јован, кмет 28
Радосављевић, Коста 155
Радосављевић, Недељко, историчар 173
Радосављевић, Станојло 220-222
Радул, калфа из Ваљева 61
Рајковић, Радојко 184, 185, 186
Ракић, Марко 151
Ракић, Никола, кнез (капетан) 17-24, 38, 39,
42-44, 51-53, 71, 78-82, 85, 92, 93,
98-102, 125, 126, 129-131, 139, 140, 144,
148-151, 181
Ракић, Павле 98
Ралета, Урош, воденичар 223
Рамо, Турчин 127
Ранисављевић, Јован 177, 178
Ранко 19
Ранко из Бачеваца 49
Ранко, кмет из Калнице 113
Ранковић из Лознице (ваљевске) 41
Ранковић, Петар 40
Ристановић, Павле 17
Ристић, Петар 68

Ристић, Цветан (Цветко) 109
Роса из Беомужевића 170
Ружица из Бранеговића 42
Ружичић, Вићентије 66
Руменковић, Стоило 40

С

Сава, поп 24, 151
Савић, Велибор Берко, историчар 47
Савић, Дмитар 130
Савић, Милан 87
Савић, Милисав, слуга 187
Савковић, Танасије 33
Сајић, Марко 132
Самарџија, Божа 109
Самарџић, Јован 189
Самарџић, Стефан 189
Сара из Ратковца 27, 28
Сарић, Ранко 103
Секулић, Ђурђе, кмет 137
Сигентал, барон, варадински командир 161
Сима, брат Миће из Љубовиће 17
Симеоновић, Паја 179, 219, 220, 223, 224
Симеуновић, Никола, кмет 90
Симић, Беља 111
Симић, Павле, кмет 137
Синђелић, Јаков 64
Слоба, кнез (*га ли је Шабачки или Мачвански?!*) 23
Смиљана, удова Авдузовићева 78
Смиљчић, Илија 38
Спасоје из Ваљева 50
Срећковић, Павле 22
Стана из Ужица 41
Станишић, Илија 28
Станишић, Сава, торбар 87
Станко 110
Станковић, Димитрије, терзија 138
Станковић, Никола, капетан 68, 69, 89
Станковић, Ранко, касапин 170
Станковић, Станоје 50
Станојевић, Никола, кнез 21
Стеван 34
Стевановић, Пантелија 81, 82
Степан из Новака 27
Степановић, Гавро 109
Стефан из Ваљева 83
Стефан 110
Стефановић, Илија 88
Стефановић, Јанко 64
Стефановић (Стевановић), Радивоје 97
Стефановић, Радован, кмет 28
Стефановић, Станоје 119-121
Стублинчевић, Лаза 89

Т

Табак, Стојан 60, 61, 70
Танацко Осаћанин 129, 130
Танкоса, девојка из Галовића, кћи Јакова
Кнежевића 181, 182
Ташић, Његован 50
Теодоровић, Лазар 223
Теодоровић, Милош 223
Теовило 140
Теовиловић, Милић, кмет 28
Тео[вилковић], Милован, кмет 28
Тимотије, трговац 18
Тодор, мутавџија из Ваљева 152
Тодоровић, Аница 177
Тодоровић, Вукосав 177
Тодоровић, Јовица 209
Томић, Андрија, чаругџија из Ваљева 212
Томић, Пуро 132
Томовић, Иван 20, 110
Томовић, Радован 20, 110
Топал, Ђорђе 35, 36, 42
Топал, Панто 87
Трипко Сарајлија 68, 69

Ћ

Ћираковић, Петар 181, 182
Ћуковић, Петар 78

У

Удовичић, Аћим 170

Ф

Филиповић, Николче 167, 168
Филиповић, Симо 68

Ц

Цветановић, Милосав 152, 153
Цветановић, Станко 152
Цветковић, Јован 144
Црвенка, Јанко 26

Ч

Чантић, Стана 48
Чизмић, (?) 22

Џ

Џандар, Стеван 114

Ш

Шибалија, Стеван 53
Штула, Павле, обор-кнез 64
Штулић, Јован 219, 220

Регистар географских појмова

А

Албанија 150
Алексинач 123
Аустрија 86, 104, 107

Б

Бабаић, видети под Бабајић
Бабајић, село 20, 145
Бабина Лука, село 90, 92, 179, 219, 220, 223, 224
Бадања, село 103
Бајевац, село 31, 32, 33, 89, 90, 117, 118, 219
Банат 114
Бањани, село 68, 179
Бастав, село 195
Бастај, видети под: Бастав
Баталаге, село 45, 85, 86
Бачевци, село 49
Бачка 161
Белић, село 43
Бело Поље, село 65
Белошевац, село 36, 39, 75, 92, 93, 158, 163, 164, 175, 176
Београд 26, 27, 40, 48, 60, 61, 70, 76, 83, 97, 99, 133, 138, 139, 141, 169-171, 183, 184, 189, 195, 196, 200, 201, 210, 215, 217, 221
Београдска нахија 20, 63, 64, 68, 72, 73, 79, 80, 106, 110, 135, 170, 184, 189, 196, 200, 201, 217, 221
Београдска нахија и варош, видети под: Београдска нахија
Београдски пашалук 25
Беомужевић, село 120, 121, 170, 171
Бершићи, село у Рудничкој нахији 75, 76
Бијељина 124
Биоград, видети под: Београд
Биомужевић, видети под Беомужевић
Близоње, село 76, 223, 224
Бобоваја, видети под: Боговаја
Богатић, село 209
Боговаја, село и манастир 105, 106, 112, 147, 148
Бољевац (место преко Саве - *žge?*) 199
Борак, село у Београдској нахији 67, 113
Босна 115, 141, 150, 195, 216
Бранговић, видети под: Бранговић
Бранговић, село 35, 42, 43
Бранковина, село 178, 219, 220
Браноговић, видети под: Бранговић
Братачић, село 195
Брежђе, село 65, 140
Брезје, видети под Брежђе

Брезна, село у Рудничкој нахији 193, 194
Брусница 47, 48, 75, 132, 145, 151, 172, 193, 194, 207
Буар, видети под: Бухар
Бујачић, село 98
Буковац, село 140
Буковица, село 50, 51, 78, 170, 176
Буковица, село у Соколској нахији 209, 210
Бухар, видети под: Буар 146

В

Ваљево, готово на свим странама
Ваљевск нахија, готово на свим странама
Варадин 107, 161
Велишевац, село 135
Видински пашалук 150
Витановац, село 54
Вранић, село у Београдској нахији 67, 68
Врачевић, село 52
Врбовна, село у Београдској нахији 68
Врчани, село у Рудничкој нахији 145
Вртиглав, село 99
Вујачић, видети под: Бујачић
Вујиновача, село 45
Вукићевица, село 136

Г

Галовић, село у Ужичкој нахији 181
Горњи Милановац 47
Грабовица, село 47, 102
Градишка 107
Гукоши, село 207
Гуњевац, село 63

Д

Дебрц, село у Шабачкој нахији 202
Дегурић, село 43
Долња Буковица, видети под Доња Буковица
Доња Буковица, село 170
Дражевац, село у Београдској нахији (*га ли је то садашње село ДРАЖАЊ?*) 89
Дренова, село у Рудничкој нахији 172
Дрина, река 141
Дубница, село у Ужичкој нахији 190
Дунав, река 69

Ж

Жабалац, село поред Сави (*Негелко га се оћрегели за Жабаљ или ЖАБАЉАЦ!!!*) 161, 162
Жабари, село 82

Жупањици, село у Београдској нахији 106

З

Забрежје, село 66, 201

Зарубе, село 98, 148

Звечка, село 65, 66

Звиздар, село 63, 101

Земун 220-222

Златарић, село 24, 72, 73, 132-134

Зукве, село 125

И

Ибар, река 69

Ј

Јабучје, село 22, 23, 32, 34, 50

Јагодина 167-169

Јадар, река 216

К

Кадина Лука, село 38, 132, 207

Каленић, село у Ваљевској нахији 84

Каленићи, село у Ужичкој нахији 64

Калинић, село видети под: Каленић

Калиновац, село 113

Кланица, село 146

Кнежевина Србија 198

Кључ, село 100

Ковачице, село 35, 42, 43

Кожвар, видети под: Кожуар

Кожуар, село 45, 46, 85, 86

Кожухар, видети под: Кожуар

Кожухари, видети под: Кожуар

Козарице, село у Шабачкој нахији 111

Козличкић, село 115, 116

Команице, село 98, 99

Конатице, село у Београдској нахији 63, 64

-Недељко, негде пише у литератури

Конаџице,

а негде Конаџица, ойредели се!

Котешица, село 22, 91, 99

Крагоевац, видети под: Крагујевац

Крагујевац 17, 21, 25, 29, 31, 34-38, 47, 49,

54-58, 60, 62, 63, 65, 69, 70, 73, 74, 77, 78, 80,

81, 83, 87,

90-92, 94-96, 102-105, 107-110, 112-116,

119-129, 131, 134-137, 142-148, 150-175,

179-182, 184-193, 198, 199,

201-206, 208, 212, 213, 215, 216, 222, 224

Крагујевачка нахија 145, 153

Крнићи, село у Шабачкој нахији 217, 218

Крушчица, село у Ужичкој нахији 196

Кутешица, видети под: Котешица

Л

Лајковац 17, 20, 53, 144

Латковић, село 20, 80, 110, 147

Лелић, село 78, 190, 211

Лесковац 152, 153

Лесковице, село 130, 181, 182, 208, 209

Лисо Поље, село 63, 64

Лозница (ваљевска), село 19, 41, 151

Лојанице, село у Шабачкој нахији 106

Лопатањ 147, 218, 219

Љ

Љубинић, село 45, 136, 137

Љубовија, видети под: Љубовија

Љубовија 17, 24

Љутица, село у Ужичкој нахији 146, 147

М

Мачва 23, 201

Меоница, видети под: Мионица

Миличаница, село 157, 202

Мионица 17-19, 21, 23, 24, 38, 39, 42-44,

51-53, 78- 82, 85, 98-102, 106, 125, 126,

129-131, 139, 140, 144, 150, 151

Миросалци, село 68

Мироч, село 24

Мислођин, село у Београдској нахији 68

Морава, река 69

Моравци, село 150, 151

Мрчић, село 102, 113, 139, 149

Мургањ, село 22, 23, 207

Мушић, село 197

Н

Нахија белградска, видети под: Београдска нахија

Нахија београдска, видети под: Београдска нахија

Нахија ваљевска у Ваљеву, видети под: Ваљевска нахија

Нахија-вароши Београд, видети под: Београдска нахија

Нахија и вароши Београда, видети под: Београдска нахија

Нахија и вароши београдске, видети под: Београдска нахија

Нахија и вароши Ваљева, видети под: Ваљевска нахија

Нахија и вароши ваљевске у Ваљеву, видети под: Ваљевска нахија

Нахија крагујевачка, видети под:

Крагујевачка нахија

Нахији параћинска, видети под:

Параћинска нахија

Нахија пожаревачка, видети под:

Пожаревачка нахија

Нахија пожешка, видети под: Пожешка нахија

Нахија рудничка, видети под: Рудничка нахија

Нахија ужичка, видети под: Ужичка нахија
Нахија шабачка, видети под Шабачка нахија
Непричава, село 31-33, 117, 118
Ниш 184, 185
Новаци, село 19, 27

О

Осат, област у источној Босни 129
Осећна, видети под: Осечина
Осечница, село 140, 144, 217, 218
Осечина 126, 127, 195, 218
Осечна, видети под: Осечина
Остружница, село у Београдској нахији 68, 69, 89, 221

П

Палеж 46, 65, 67, 68, 76, 83, 88, 94, 97, 112, 123, 133, 141, 142, 195, 196, 200-203, 205, 206, 208, 220, 221
Паљуви, село 23, 193, 194, 214
Паљуси, видети под: Паљуви
Памбуковица, село 179
Панчево 183, 184
Параћинска нахија 123
Пауне, село 125, 148, 149
Пепељевац, село 71
Петка, село 197
Пећанци, село у Рудничкој нахији 172
Пивница, село у Бачкој 161
Пироман, село 63, 64, 97
Планиница, село 47, 48
Пожаревац 39, 60, 134
Пожаревачка нахија 40
Пожешка нахија 183
Попадић, село 52
Попучке, село 21, 191, 63, 164
Посавина, област 161
Придворица, село 28, 79
Прњавор, село 53

Р

Равње, село 130, 148, 199
Радановци, село у Ужичкој нахији 176, 190, 199
Радљево, село 113, 214
Радуша, село 22
Рађево Село, село 21
Рајковић, село 52
Ракари, село 98, 99
Раковица, село 25, 26
Раниловић, село у Београдској нахији 72
Ратковац, село 27
Ребел, село 24
Робаје, село 41
Ровац, видети под: Уровци

Рогача, село у Београдској нахији 63, 64, 66, 67, 72, 73, 105, 106, 135
Рогачица, село у Соколској нахији 141
Рожданик (Славонија) 107
Рудничка нахија 44, 48, 75, 132, 145, 151, 172, 194, 207
Рујчић, село у Рудничкој нахији 44
Рукладе, село 71, 72

С

Сава, река 69, 114, 161, 162, 198
Сандаљ, село 211
Санковић, село 35, 36
Сарајево 109
Србија, видети под: Србија
Ситарнице, село 195
Скела, село 36
Скупљени, село (*не знам где се налази!!*) 124
Славковица, село 44, 81, 82
Славонија 107
Смедерево 77, 183
Совљак, село 22
Соколска нахија 22, 41, 141, 146, 147, 176-178, 180-182, 187, 188, 190, 194, 196, 199, 209
Србија 30, 107, 123, 150, 161, 162
Срем 96
Степање, село 117, 118
Степојевац, село у Београдској нахији 68
Стрмово, село 28, 71, 72
Струганик, село 20
Стублине, село 89, 207
Стубло, село 132
Суботица, село у Шабачкој нахији 127
Суводање, село 209

Т

Табановић, село 78, 151
Тврдојевац, село 101
Топчидер, део Београда 171, 217
Торник, село у Соколској нахији 209, 210
Травник, место у Босни 141
Трлић, село 171, 172
Трњаци, село 105
Трстеница, село 160
Турска 150, 216

Ћ

Ћесарија, видети под: Хабзбуршка монархија

У

Уб 34, 35, 45, 46, 71, 72, 76, 83, 84, 86, 88-90, 93, 94, 96, 97, 100, 101, 103, 105, 109, 112-114, 117, 119, 123, 124, 133, 141, 142, 154-157, 180, 207, 208, 214

Ужице 41, 75, 146, 147, 176-178, 180, 181, 182,
187, 188, 190, 194-196, 199
Ужичка нахија 42, 146, 147, 176-178, 180, 181,
182, 187, 188, 190, 194, 196, 199
Уровци, село 103, 200, 201, 217

Х

Хабзбуршка монархија 86, 93, 96, 107, 108,
114, 161-163, 198, 199

Ц

Цветановац, село 53, 85, 150
Цесарија, видети под Хабзбуршка
монархија
Црвена Јабука, село 119-121
Црљени, село у Београдској нахији 67, 68, 79
Црниљево, село 111

Ч

Чачак 183
Чибутковица, село у Београдској нахији 20,
106
Чучуге, село 177-179
Чучуке, видети под: Чучуге

Ш

Шабач 18, 19, 23, 40, 78, 106, 107, 111, 112,
117, 118, 124-127, 133, 155, 157, 161, 163-166,
169, 175, 176, 197,
198, 202, 213-215, 217, 218
Шабачка нахија 40, 74, 111, 107, 127, 202,
218
Шашинци, село код Шапца 161
Шиљаковац, село у Београдској нахији 67
Шлавонија, видети под: Славонија
Шуваја (*Шуваја - место не знам где је?!*)
195
Шушеока, село 23

Регистар институција

Б

Београдска митрополија 173
Београдски маџистрати 60, 61, 63, 64, 66, 67, 70, 72, 73, 83, 105, 106, 135, 138, 139, 169, 183, 184, 189, 195, 196, 200, 217, 220, 221

В

Ваљевски маџистрати, готово на свим странама
Ваљевски Маџистрати србски, видети под: Ваљевски магистрат
Варадинска реџемента код Шапца 161
Васељенска патиријаршија 173, 198
Враћевина, манастир 158

Е

Епархија ужичка, видети под: Ужичко-ваљевска митрополија

Г

Гарда, видети под: Кнежевска гарда
Гвардија, видети под: Кнежевска гарда
Гвардија књажевска, видети под: Кнежевска гарда
Градишка реџимента 107

К

Канцеларија ваљевска, видети под: Ваљевски магистрат
Кнежевска гарда 34, 108, 134, 215
Књажевска гарда, видети под: Кнежевска гарда
Крајујевачки маџистрати 144, 145, 152, 153

М

Маџистрати београдски, видети под: Београдски маџистрати 221
Маџистрати Ваљевске нахије, видети под: Ваљевски магистрат
Маџистрати Ваљевски, видети под: Ваљевски магистрат
Маџистрати Нахије ваљевске, видети под: Ваљевски магистрат
Маџистрати Нахије џожаревачке, видети под: Пожаревачки магистрат
Маџистрати нахије Ужичке и Соколске, видети под: Магистрат Ужичке и Соколске нахије
Маџистрати Ужичке и Соколске нахије 146, 147, 176, 177, 178, 180, 181, 182, 187, 188, 190, 194, 196, 199
Маџистрати ваљевски, видети под: Ваљевски магистрат

Маџистрати Нахије ваљевске, видети под: Ваљевски магистрат
Маџистрати Нахије шабачке, видети под: Шабачки магистрат

О

Обићенародни суд ваљевски, видети под: Ваљевски магистрат

П

Пожаревачки маџистрати 40
Пожешки маџистрати 183
Правићељство (КОЈЕ??) 155, 159

Р

Руднички маџистрати 47, 48, 75, 132, 145, 172, 193, 194, 207

С

Српска митрополија 198
Суд Београда србски, видети под: Београдски магистрат
Суд Београда србскиј, видети под: Београдски магистрат
Суд Београдски, видети под: Београдски магистрат
Суд Ваљевске нахије, видети под: Ваљевски магистрат
Суд Ваљевски, видети под: Ваљевски магистрат
Суд нахије у Ваљево, видети под: Ваљевски магистрат
Суд народни, видети под: Суд општенародни српски
Суд народни србски, видети под: Суд општенародни српски
Суд народни србскиј, видети под: Суд општенародни српски
Суд народниј, видети под: Суд општенародни српски
Суд народниј сербскиј, видети под: Суд општенародни србски
Суд народниј србскиј, видети под: Суд општенародни српски
Суд народњи, видети под: Суд општенародни српски
Суд народњи сербски, видети под: Суд општенародни српски
Суд нахије белградске, видети под: Београдски магистрат
Суд Нахије београдске, видети под: Београдски магистрат

Суд Нахије ваљевске, видети под: Ваљевски магистрат
Суд Нахије-вароши Београда, видети под Београдски магистрат
Суд Нахије и вароши Београда, видети под: Београдски магистрат
Суд Нахије и вароши београдске, видети под: Београдски магистрат
Суд Нахије и вароши Ваљева, видети под: Ваљевски магистрат
Суд Нахије крагујевачке, видети под: Крагујевачки магистрат
Суд Нахије пожешке, видети под: Пожешки магистрат
Суд Нахије рудничке, видети под: Руднички магистрат
Суд Нахије ужичке и соколске, видети под: Магистрат Ужичке и Соколске нахије
Суд Нахије шабачке, видети под: Шабачки магистрат
Суд општенародни српски 26, 29, 31, 36-38, 47, 49, 54-60, 62, 63, 65, 69, 73, 74, 77, 87, 88, 90-92, 94-96, 102-105, 107-110, 112-116, 119-124, 126, 129, 131, 135-137, 142, 143, 146, 147, 148, 151, 153-168, 170-175, 179-182, 184-186, 188-193, 198, 201-206, 212, 214, 217
Суд Окружија ваљевског, видети под: Ваљевски магистрат

Суд Рудничке нахије, видети под: Руднички магистрат
Суд руднички, видети под: Руднички магистрат
Суд у Ваљеву, видети под: Ваљевски магистрат
Суд у Крагујевцу, видети под: Суд општенародни српски
Суд српски, видети под: Суд општенародни српски
Суд српски у Ваљеву, видети под Ваљевски магистрат
Суд Ужичке и Соколске нахије, видети под: Магистрат Ужичке и Соколске нахије
Суд ужички, видети под: Магистрат Ужичке и Соколске нахије

У

Ужичка митрополија, видети под: Ужичко-ваљевска митрополија
Ужичко-ваљевска митрополија 198

Ш

Шабачка митрополија 198
Шабачки магистрати 40, 74, 106, 107, 111, 126, 127, 202, 217

Речник страних и мање познатих речи

Абер, хабер, вест.
Ајлук, плата.
Алија, пуста земља, спахијска земља која не припада ни једном селу.
Аренда, закуп.
Арум, харум, бес, љутина, силовитост.
Аста, хаста, болест.
Аслунда (асли), сигурно, вероватно.
Атер, хатер, наклоност, љубав.
Баталити, покварити.
Богаз, пролаз, планински теснац.
Буљукбаша, водник, заповедник једног вода, код јаничара официр у рангу капетана.
Већил, опуномоћеник, пуномоћник.
Вједомотворити, потврђивати.
Дава, жалба, тужба.
Давуџија, тужитељ.
Ђумрук, царина.
Ђумрукџија, цариник.
Екмечија, пекар.
Здешњи, овдашњи.
Ибришим, врста свиленог конца.
Измет, хизмет, служба
Изун, дозвола.
Исе, део.
Иследованије, испитивање, истраживање.
Калауз, водич, путовођа.
Касателно, односно.
Качињак, качина, кочињак, обор, тор, кокошињац.
Контен, спреман, вољан.
Контракт, уговор.
Кроме, осим, сем.
Мал, имовина, имање.
Меанско, годишња такса за држање механа.
Мезграја, мезра, обрадива земља.
Минтаче, минтан, одевни предмет са дугим уским рукавима.
Мумџија, воскар, свећар и сапунџија.
Муселим, обласни управитељ, срески начелник.
Муштулук, радосна вест, награда за радосну вест.
Набљуденије, надгледање, пажња.
Настављеније, упутство, наређење.
Небреженије, небрига.

Немедлено, одмах, без чекања, брзо, хитно.
Ока, мера за тежину, 1,2828 килограма.
Парлаторија, платформа у Земуну, коришћена за разговор грађана Османског царства, касније Кнежевине Србије са хабзбуршким поданицима, без физичког контакта. Санитарна мера да би се избегло преношење заразних болести без карантинског боравка.
Повторавати, понављати.
Подбрадник, женски ђердан са дукатима.
Позорствовати, пазити.
Полза, корист.
Посулити, намирити, нагодити се, измирити.
Предваритељно, претходно.
Препјатствије, препреке, немогућности.
Призреније, у призренију, у погледу.
Пришествије, долазак.
Пусат, пушка, оружје.
Рсуз, хрсуз, лопов, крадљивац.
Салана, салхана, кланица.
Сахибија, власник.
Сирјеч, осим, сем.
Смотреније (у смотренију), у погледу.
Счиславајући, рачунајући.
Табакана, табана, кожарска радионица за прераду и припрему сирове коже.
Талир орлаш, врста новца.
Терзија, кројач.
Териоман, **терциуман**, тумач страних језика, преводацац.
Теслимити, предати, дати нешто најповољнијем понуђачу или разјаснити власништво над нечим.
Тескера, писмо, исправа, потврда.
Тефтер, регистар, протокол.
Толковати, тумачити.
Торбар, трговац на мало, који робу нуди по кућама.
Туфекција, пушкар.
Ћетен, лан.
Удовлетворити, удовољити, учинити по вољи, изаћи у сусрет.
Угурсуз, неваљалац.
Фртаљ, четврт.
Цесарија, Хабзбуршка монархија.
Чаругчија, опанчар.
Чирак, шегрт.
Число, део нечега.
Хесап, рачун, број.
Шацовати, гледати, осматрати, одмеравати.
Шешана, врста дуге пушке.
Шилеже, једногодишње јагње.
Шиндра, дрвени цепани прекривач за грађевинске објекте.

Белешка о аутору уводног текста и приређивачу

Недељко Радосављевић рођен је 9. 12. 1965. у Ужицу. Основну школу завршио је у Сечој Реци, а средњу у Пожеги. Студије историје на Филозофском факултету у Београду уписао је 1988. године. Дипломирао је 1993. године, а постдипломске студије на Катедри за Општу историју новог века (од XVI-XVIII века) на истом факултету завршио 1999. одбраном магистарског рада **Ужичко-ваљевска митрополија 1739–1804**. Докторску дисертацију **Црква у Београдском пашалуку под управом Васељенске патријаршије 1766-1831**, одбранио је на Петровдан (12. 07) 2004, на Филозофском факултету у Бањој Луци.

Био је запослен као наставник у више основних и средњих школа, Историјском архиву Ваљево, Филозофском факултету Српско Сарајево, Музеју „Старо село Сирогојно”, Филозофском факултету Ниш. У Историјском институту у Београду ради од 2001. године. Члан је редакције Гласника Историјског архива Ваљево, члан-сарадник Матице српске, члан Бугарског друштва за проучавање XVIII века, сарадник на изради Српског биографског речника Матице српске и Биографског лексикона Ваљевског краја. Области истраживања су му историја православне цркве XV-XIX века, српско-бугарске црквене и просветне везе у XVIII и почетком XIX века, историја српског села и сељаштва, локална историја.

Као стипендиста Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије, у периоду јун–децембар 2006. боравио је на постдокторском усавршавању у Институту за историју Бугарске Академије наука у Софији, Република Бугарска.

Недељко Радосављевић до сада је објавио девет књига: **Ужичко-ваљевска митрополија 1739-1804** (Ваљево 2000); **Школа у Сечој Реци, сто педесет година трајања** (Косјерић 2000); **Црква брвнара у Сечој Реци, историја** (Београд–Сирогојно 2002); Милан Мито Ђуровић, **Успомене 1900–1944**, приредио Недељко Радосављевић, *Miscellanea XXV* (Београд 2005); **Књажевска канцеларија, Ужичка нахија, књига прва (1816–1830)**, приредио Недељко Радосављевић (Ужице–Београд 2005); **Књажевска канцеларија, Ужичка нахија, књига друга (1831–1839)**, приредио Недељко Радосављевић (Београд 2006), **Књажевска канцеларија, Ужички суд 1825–1839**, приредио Недељко Радосављевић (Ужице–Београд 2006), **Грађа за историју Сарајевске (Дабробосанске) митрополије 1836–1878**. (Београд 2007) и **Православна црква у Београдском пашалуку 1766–1831. (управа Васељенске патријаршије)**, (Београд 2007). Поред тога, написао је више десетина оригиналних научних радова, критика и приказа, објављених у различитим научним часописима и зборницима радова.

Садржај

Предговор (5)

Ваљевски магистрат 1824–1831. – Документа

Реџесте

1. *Љубовија, 6. јануара 1824.*

Петар Васић шаље по наређењу Јеврема Обреновића део пореза, и јавља за неке спорове око стоке међу сељацима. (17)

2. *Мионица, 29. јануара 1824.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља на даљи поступак спор између Обрада Ковачевића и Глише из Лајковца, због угинућа једне кобиле. (17)

3. *Шабац, 4. фебруара 1824.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – доставља упутство о продаји соли и производа од гвозђа и челика, као и о убирању такси од панађура. (18)

4. *Мионица, 5. фебруара 1824.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља случај момка који је из нехата убио туђег пса. (19)

5. *Лајковац, 8. фебруара 1824.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – о спору Обрада Вуковића из Бабајића са Марком Каратом из Струганика око нестанка једног вола 20

6. *Мионица, 14. фебруара 1824.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им на пресуду Радована и Ивана Томовиће из Латковића због убијања стоке. 20

7. *Крађујевац, 13. фебруара 1824.*

Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – упућује им једну жену с наредбом да реше питање њеног развода. 21

8. *Кошешница, 23. фебруара 1824.*

Вићентије Брдаревић Ваљевском магистрату – упозорава на појаву да спахије траже да кметови организују транспорт кукурузног десетка из села у Ваљево, и тражи да се то спречи. 22

9. *Мурџаш, 10. априла 1824.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им крадљивце жита ухапшене у Јабучју, и тражи да буду испитани и кажњени. 22

10. *Мионица, 13. априла 1824.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Николу Пејића из Шушеока који се жали због наплаћене жировнине у Коштунићима. 23

- 11. *Ребељ, 13. априла 1824.***
 Антоније Јовановић Ваљевском магистрату – извештава о случају чедоморства у Ребељу, и о спору око земље између месног попа и Саве из Златарића. 24
- 12. *Крађујевац, 30. маја 1824.***
 Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – шаље им робињу одбеглу од Турака из Ваљевске нахије, и тражи да се испита и врати својој фамилији. 25
- 13. *Манастир Раковица, 22. августа 1824.***
 Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује кнезовима да обавесте народ да свако ко путује ван Београдског пашалука у Ваљеву узме харачку тескеру, да му се тај порез не би наплатио два пута. Указује на то које монете ће бити примане приликом прикупљања харача. 25
- 14. *Београд 1824, без датума.***
 Вељко Јовановић Ваљевском магистрату – потврђује пријем писма и извештава о дугу који потражује од Миливоја из Ваљева. 26
- 15. *Новаци, 28. јуна 1825.***
 Свидетељство о подели наслеђеног новца између сестара Милице и Саре из Ратковца. 27
- 16. *Придворица, 12. новембар 1825.***
 Уговор о усвајању између Марка и Продана Николића из Придворице. 28
- 17. *Крађујевац, 15. новембра 1826.***
 Наредба Суда општенародног србског о продаји робе, посебно пића, на ваљевским панађурима. 29
- 18. *Крађујевац, 8. маја 1826.***
 Суд општенародни србски Ваљевском магистрату – шаље допуне упутства за рад магистрата, издатог 1825. године. 29
- Крађујевац, 8. маја 1826.*
 Суд општенародни србски Ваљевском магистрату – шаље пропратно писмо за акт којим се допуњује упутство за рад нахијских магистрата. 31
- 19. *Без месџа и датума***
 Тужба сељака из Бајеваца против села Непричаве и непричавских кметова, због спора око обрадивог земљишта, шума и ливада. 31
- [Без месџа и датума], 1826.*
 Извештај кнеза Даниловића о установљењу међе између Бајеваца и Непричаве, и начину на који је то учињено. 33
- 20. *Непричавца, 14. фебруара 1827.***
 Уговор о службенисти прокопавања јаза за воденицу између Радовина Илића и три ортака воденичара. 33
- 21. *Уб, 2. фебруара 1830.***
 Павле Даниловић Ваљевском магистрату – обавештава их о случају чедоморства у селу Јабучју, које је починила девојка Јакова. 34
- 22. *Уб, 5. фебруара 1830.***
 Павле Даниловић Ваљевском магистрату – доставља одговор на писмо везано за случај извесног Стевана, и моли да му се поштеди живот. 34
- 23. *Санковић, 5. фебруара 1830.***
 Јовица Милутиновић Ваљевском магистрату – објашњава проблем око сече шуме на међи два села. 35

- 24. Крађујевац, 25. фебруара 1830.**
Суд општенародни србски Ваљевском магистрату – доставља пресуду за Стевана Марковића из Скеле, који је из нехата убио своју снаху Босиљку. 36
Крађујевац, 27. фебруара 1830.
Кнез Милош преначава одлуку Суда општенародног србског у случају Стевана Марковића. 38
- 25. Мионица, 5. марта 1830.**
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им на пресуђивање спор око подизања кафане и ометања земљишног поседа између неких становника Кадине Луке. 38
- 26. Мионица, 14. марта 1830.**
Никола Ракић Ваљевском магистрату - извештава о случају скотоловства, и шаље виновника суду. 39
- 27. Пожаревац, 17. марта 1830.**
Пожаревачки магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се Јоца Араповић пошаље у Пожаревац због суочавања ради истраге дуговања настало по једној облигацији. 39
- 28. Шабач, 18. марта 1830.**
Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се у Шабач пошаље имовина умрлог Петра Ранковића, како би се укључила у укупну заоставштину и једнако поделила наследницима. 40
- 29. Ужиче, 27. марта 1830.**
Ужички магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се двома удовицама помогне да уђу у траг казану који поседују, и који је дат под најам на коришћење у Ваљевској нахији. 41
- 30. Мионица, 13. априла 1830.**
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Митра Јеличића из Ковачица, због сумње да је починио више крађа. 42
- 31. Мионица, 13. априла 1830.**
Никола Ракић Ваљевском магистрату – обавештава Магистрат о спору око међе између села Белића и Бранговића. 43
- 32. Мионица, 13. априла 1830.**
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље Николу Ђорђевића из Славковице, с молбом да му се изда потврда о дотадашњем добром владању, коју од њега захтева будућа тазбина. 44
- 33. Уб, 13. априла 1830.**
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им Ђорђа Весића и његову бившу снаху на пресуђивање спора око имовине. 45
- 34. Кожуар, 13. априла 1830.**
Степан Брдаровић Ваљевском магистрату – тражи да се на суд изведе Милутин Петровић из Вујиноваче, који је присвојио седам његових свиња. 45
- 35. Уб, 15. априла 1830.**
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им везаног Петра Лепосавића, кога је у својој кући у Палежу затекао Нача Цинцар. Прељуба и покушај убиства. 46
- 36. Крађујевац, 16. априла 1830.**
Суд општенародни србски Ваљевском магистрату – захтева да му достави чињенице о земљи проте Матије Ненадовића коју су узурпирали житељи Грабовице. 47

37. *Брусница, 22. априла 1830.*
Руднички магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се у Брусницу пошаље Ђорђе Петровић из Планинице, због пресуде Суда обштенадног србског у спору који је имао са женом Пауном. 47
38. *Београд, 23. априла 1830.*
Облигација Јосифа Маровића за примљене новце од Насте Докића, и преузете обавезе у вези детета покојног Павла Параментића. 48
39. *Крађујевац, 26. априла 1830.*
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – шаље четири тражене трговачке објаве. 49
40. *Бачевци, без жодине, 30 априла.*
Павле Обућина Ваљевском магистрату – доставља предмет спора око земље Нешка Пантелића и рођака. 49
41. *[Ваљево], 1. маја 1830.*
Изјава сведока о деоби Аранђије, жене покојног Спасоја, са његовом фамилијом, и преузимању дејег наследства. 50
42. *Буковица, 1. маја 1830.*
Петар Васић Ваљевском магистрату – шаље Јована Милосављевића да наплати своје дугове и моли да му кнезови буду од помоћи у том. 50
43. *Мионица, 4. јуна 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Михаила и Јована Павловића и њихову снаху, који се суде око наслеђених коња. 51
44. *Мионица, 5. јуна 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им бегунца из војске Павла Нешовановића и објашњава узроке везане за тај догађај. 52
45. *Мионица, 5. јуна 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље Василија Милошевића окривљеног за скотолоштво, и Остоју Дрозговића који га окривљује. 52
46. *Мионица, 5. јуна 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља суду предмет спора Уроша Радовановића и Јеремије Петровића због крађе. 53
47. *Крађујевац, 10. јуна 1830.*
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – одређује дозвољену зараду месарима по оки меса. 54
Крађујевац, 10. јануара 1831.
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – Јавља да су одобрене нове цене меса које месари могу да примењују до Васкрса те године. 55
48. *Крађујевац, 17. јула 1830.*
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – шаље потврђена калауска писма. 56
49. *Крађујевац, 22. јула 1830.*
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – извештава да је примио послатог преступника Павла Милићевића, туфекцију, окривљеног за покушај убиства пасторка. Јавља да су потврђена два калауска писма. 56
Крађујевац, 9. септембра 1830.
Суд обштенадног србски Ваљевском магистрату – извештава да је окривљени за покушај убиства пасторка Павле Милићевић болестан, и да се отпушта на лечење кући, а да казна над њим буде извршена чим оздрави. 57

- Крађујевац, 29. септембра 1830.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – обавештава га о пресуди изреченој Павлу Милићевићу, и у прилогу је доставља. 57
- Крађујевац, 5. септембра 1830.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – Пресуда Павлу Милићевићу, оптуженом за покушај убиства пасторка. 58
- Пожаревац, 25. септембра 1830.*
Кнез Милош Обреновић потврђује пресуду Суда обштенародног србског која се односи на Павла Милићевића, и допуњује је да се он по кажњавању не може вратити у кућу свог пасторка, а његовој жени дозвољава да тражи развод брака. 60
- 50. Београд, 30. јула 1830.**
Београдски магистрат Ваљевском магистрату – враћа му попис трошкова покојног Стојана Табака на поправку. 60
- 51. Крађујевац, 30. јула 1830.**
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје налог како да се прикупља спахијски десетак. 62
- 52. Крађујевац, 31. јула 1830.**
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – ублажава казну Ивани, кћерки Петра Лазића, која је родила ванбрачно дете са Петром Марковићем. Петар Марковић кажњава се са 25 удараца штапом и 50 гроша глобе. 63
- 53. Рођача, 8. августа 1830,**
Београдски магистрат Ваљевском магистрату – доставља предмет спора између Конатичана из Београдске, и Пироманаца и Лисопољаца из Ваљевске нахије због права на подизање воденице. 63
- 54. Каленићи, 11. августа 1830.**
Оборкнез Павле Штуле Ваљевском магистрату – моли да се похватају и пошаљу назад два најамника, који су покрали његове људе и побегли. 64
- 55. Звечка, 17. августа 1830.**
Писмено сведочење попа Ранисава Крунића из Звечке о градњи једне воденице око које се води спор. 65
- 56. Забрежје, 17. августа 1830.**
Сведочење Вићентија Ружичића из Забрежја о уделима у воденици око које се води спор. 66
- 57. Рођача, 19. августа 1830.**
Београдски магистрат Ваљевском магистрату – доставља на разматрање тужбу Илије Бабића из Црљена против Дмитра Латинина, накупца, због отуђења и убиства нераста. 66
- Палеж, 28. септембра 1830.*
Изјава [Д]митра Михаиловића Ваљевском магистрату поводом тужбе Илије Бабића. 67
- 58. Остружница, 19. августа 1830. 68**
Никола Станковић Ваљевском магистрату – шаље на решавање спор између Павла Васиљевића и Трипка Сарајлије око дугова. 68
- 59. Крађујевац, 21. августа 1830.**
Суд обштенародни србски нахијским магистратима – наређује да се спречи ловљење рибе тровањем, и да се починиоци таквих недела казне. 69

60. Београд, 25. август 1830.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље новац за покриће дугова умрлог Стојана Табака. Износи мишљење о неплаћеној кирији за табакану за време док су Табакове ствари још ове у њој. 70

61. Пељевац, 25. август 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље суду Марка Радонића и Павла Петронијевића Пепељевца, који се суде око искрчене земље. 71

62. Уб, 26. август 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље Ђурђа Митровића из Рукладе који се спори са Стрмовцима око воденице. 71

63. Рођача, 19. август 1830.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – обавештава кнезове да је ухваћен Срећко Јосифовић из Златарића, који је побегао из затвора, и тражи да се пошаље пандур који ће га вратити натраг. 72

Рођача, 27. август 1830.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – по послатим пандурима шаље везаног бегунца Срећка Јосифовића. 73

64. Крађујевац, 30. август 1830.

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – обавештава га о дозволи трговцима да се, сем у варошима, откупи што више стоке од народа и закоље, како не би страдала од глади током зиме, јер је година била сушна а сточне хране остало недовољно. 73

Крађујевац, 30. август 1830.

Копија писма готово исте садржине, упућена Шабачком магистрату. 74

65. Брусница, 31. август 1830.

Руднички магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу Јована Дамјановића из Коштунића против Радивоја Милановића из Белошеваца због дуга, и моли да реши спор. 75

Бершићи, 16. октобра 1830.

Атанасије Михаиловић Ваљевском магистрату – доставља извештај о испитивању сведока у спору између Јована Дамјановића из Коштунића и Радивоја Милановића из Белошеваца. 75

66. Уб, 5. септембра 1830.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље на пресуђивање Петра Ковача из Палежа због пљачке дућана, као и оштећеног Петра Дмитровића. 76

67. Крађујевац, 6. септембра 1830.

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – налаже забрану продавања робе на мало по селима (торбарење), и тражи да се прикупи порез од механа. 77

68. Крађујевац, 7. септембра 1830.

Кнез Милош Ваљевском магистрату – наређује да се позову Анто Јовановић, Лазар Остојић и Петар Ђуковић, и пошаљу у Шабац његовом брату Јеврему Обреновићу. 78

69. Мионица, 5. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље Станка Павловића из Табановића и његову маћеху, која га оптужује за крађу. 78

70. Мионица, 10. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља на пресуду спор између браће Ивковића из Придворице око пожњевеног жита. 79

71. *Мионица, 10. септембра 1830.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље по налогу Јеврема Обреновића трговца Живка из Латковића. 80

72. *Крагујевац, 12. септембра 1830.*

Гардијски капетан Илија Момировић Ваљевском магистрату – захтева да се по наређењу кнеза Милоша Обреновића гардисти пуштени кућама хитно врате у Крагујевац. 80

73. *Мионица, 15. септембра 1830.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља опис недела које је у Славковици починио ухапшени Пантелија Стевановић из Славковице. 81

Жабари, 21. септембра 1830.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им молиоце који траже да се Пантелија Стевановић пусти из затвора. 82

74. *[Београд] 15. септембра 1830.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – Извештај о сведочењу пандура Јована у спору око крађе једне коже, у присуству једног од учесника тог спора. 83

75. *Уб, 16. септембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље одговор на наређење о сеоским дуђаницама и враћању отпуштених гардиста у Крагујевац. 83

76. *Уб, 17. септембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о убиству вола Илије Аћимовића из Каленића, и о крађи новца са ђердана Илијине жене. 84

77. *Мионица, 18. септембра 1830.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – извештава да у Цветановцима нема дућана од када је умро бивши власник, и да човек за ког се његова жена преудала држи само крчму. 85

78. *Кожуар, пре 18. септембра 1830.*

Максим Миловановић Ваљевском магистрату – обавештава га да је Степан Брдаровић из Баталага бесправно натерао људе да му секу шиндру за качару, и слао их локалном буљукбаши. 85

79. *Уб, 21. септембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им због пасоша човека који је прешао из Аустрије. 86

80. *Крагујевац, 22. септембра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – доставља имена торбара којима је Магистрат бесправно издао дозволе да тргују по селима. Наређује да казне за њих плате чланови магистрата који су дозволе (пасоше) издавали, као и за оне који се убудуће ухвате са таквим пасошима. За остале торбаре наређује да им се казне наплате и уплате у Народну касу. 87

81. *Уб, 25. септембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље скитницу Илију Стефановића и тражи да га суд ухапси. 88

82. *Осиружница, 22. септембра 1830.*

Никола Станковић Ваљевском магистрату – извештава о спору Дражевчана и Стублинаца око око градње стублинске воденице. 89

83. *Уб, 16. октобра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – јавља да је ухватио Илију Крстића који се није одазвао кулуку на крчењу пута. Озвештава о учесталим крађама у Бајевцу, и шаље им га као осумњиченог на испитивање. 89

84. *Крађујевац, 7. октобра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – тражи да се Пани Ђокићу из Бабине Луке изда пасош и да сам дође пред Суд због убиства сеоског кмета, кога је у кукурузима затекао са својом женом. 90

85. *Крађујевац, 9. октобра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље на пресуђивање случај Милице Пуцаревић из Котешице, коју муж и пасторак стару терају из куће. 91

86. *Крађујевац, 11. октобра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – тражи да се убица Пантелија Васиљевић из Бабине Луке пошаље у Крагујевац под стражом. 91

Крађујевац, 18. октобра 1830.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – потврђује пријем послатог убице Пантелије Васиљевића. 92

87. *Белошевац, 15. октобра 1830.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља тужбу Недељка Пејића из Белошевца против Станије из истог села, жене Николе Динића, због крађе. 92

88. *Уб, 15. октобра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље им емигранта из Хабзбуршке монархије, Ђорђа „Мађара”. 93

89. *Крађујевац, 15. октобра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се од Митра Михаиловића из Палежа наплати полугодишња аренда за скелу, и новац што пре пошаље у Крагујевац. 94

90. *Крађујевац, 4. новембра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје додатна упутства о коришћењу и заштити шума од прекомерног сечења које је узело маха. 94

91. *Крађујевац, 4. новембра 1830.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје упутство да се по варошима општине споразумеју са мумџијама о најнижим ценама за свеће и сапун у наредној години, да се потпишу уговори о томе и пошаљу Суду на потврду. 95

92. *Уб, 5. новембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље два Сремца која су прешла у Србију. 96

93. *Уб, 13. новембра 1830.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље на испитивање осумњичене за крађу једног коња. 97

94. *Палеж, 13. новембра 1830.*

Радивоје Стефановић Ваљевском магистрату – потврђује пријем писма са новим пасошима, и враћа старе којима је време истекло. 97

95. *Мионица, 22. новембра 1830.*

Павле Ракић Ваљевском магистрату – извештава о пљачки Косаре из Бујачића, и шаље је у родно село, да се и тамо извиди да ли има украдених ствари. 98

- 96.** *Мионица, 13. новембра 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље оркивљеног за сечу туђе шуме и пребијање детета њеног власника. 98
- 97.** *Мионица, 10. децембра 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – извештава о спору Илије Радојичића из Ракара, против Илије Радовановића из истог села, због крађе ђердана са новцем његове жене. 99
- 98.** *Мионица, 10. децембра 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље Васиља Лукића из Кључа, који моли да му се одобри сеча шуме за изградњу куће. 100
- 99.** *Уб, 11. децембра 1830.*
Протопрезвитер Стефан Протић ваљевском магистрату – обавештава магистрат да је на Убу лично испитао узроке развода једног брака, и да је у питању болест жене. 100
- 100.** *Мионица, 13. децембра 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Милисаву Веселића по дозволи за сечу дрвета за изградњу чардака. 101
- 101.** *Мионица, 20. децембра 1830.*
Никола Ракић Ваљевском магистрату – подржава молбу Мрчићана да се из затвора пуште два њихова сељака, и да им се кривица опрости. 102
- 102.** *Крађујевац, 22. децембра 1830.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да по Божићу у Суд сместа дођу два грабовачка кмета. 102
- 103.** *Уб, 24. децембра 1830.*
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – обавештава магистрат о случају чедоморства и шаље учеснике тог убиства на суд. 103
- 104.** *Крађујевац, 24. децембра 1830.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје упутства о новим трговачким пасошима и повлачењу старих. 103
- 105.** *Крађујевац, 27. децембра 1830.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје упутства у погледу трговине лојем, јер су се појавиле гласине да га је забрањено извозити ван Србије. 104
- 106.** *Уб, 29. децембра 1830.*
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље једног пронађеног вола коме се не зна власник. 105
- 107.** *Рођача, 7. јануара 1831.*
Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље Јеремија Велбабића и Ранисава Васиљевића, који туже манастир Боговађу због дуга. 105
- 108.** *Шабач, 13. јануара 1831.*
Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – по наређењу Јеврема Обреновића, тражи податке о томе како је скитница Павле Бабић из Лојаница могао да проведе два и по месеца у Мионици без пасоша код сеоског кмета, одакле је по повратку са собом довео и удовицу Јефимију. 106
- Крађујевац, 14. јануара 1831.*
Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да се у Србији налазе два бегунца из Хабзбуршке монархије, који су опљачкали касу Градишке регименте. Даје опис поменутих лица и тражи да се, уколико се пронађу, лише слободе. 107

109. *Крађујевац, 24. јануара 1831.*

Командант Кнежевске гарде Илија Момировић Ваљевском магистрату – по налогу кнеза Милоша хитно све гардисте послати назад у Крагујевац. 108

110. *Крађујевац, 29. јануара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да је опуномоћеник суда Гавро Степановић из Сарајева нашао дужника Цветана Ристића и довео га пред Суд у Крагујевцу, те да су од њега наплаћени дугови свих оштећених, као и сви настали трошкови. 109

111. *Уб, [пре 24. фебруара 1831.]*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље странке у парничном поступку због дугова. 109

112. *Крађујевац, 3. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље на испит оптужене и оштећене у случају крађе, кија се десила још у Карађорђево време. 110

113. *Шабач, 11. фебруара 1831.*

Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – саопштава одлуку Јеврема Обреновића о спору око једног вола, и даје детаљан опис целог случаја. 111

114. *Шабач, 7. фебруара 1831.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – издаје наредбу о плаћању пандура једног капетана, и капетанском ајлуку. 112

115. *Крађујевац, 7. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – издаје упутства како и коме да се издају дозволе за бављење касапским занатом у наредној години, посебно када се ради о ценама меса и висини аренде. 112

116. *Уб, 13. фебруара 1831.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – указује на бесправну сечу шуме и учестале крађе у селима у његовој надлежности. 113

117. *Крађујевац, 13. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – одређује место боравка у Ваљевској нахији три емигранта из Хабзбуршке монархије. 114

118. *Крађујевац, 13. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се босанским трговцима стоком, у недостатку потврђених објава, издају привремени пасоши, како би могли да откупују стоку. 115

119. *Крађујевац, 13. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – не дозвољава се женидба Живка Арсенивића из Козличића пети пут. 115

120. *Крађујевац, 14. фебруара 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – доставља потврђене трговачке и калаузке објаве. 116

121. *Уб, 19. фебруара 1831.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о спору сељака из Степања и Непричаве око међе, и моли да неко од чланова Магистрата изађе на лице места. 117

Шабач, 23. фебруара 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да спорне међе остану исте као у Карађорђево време. 117

- Ваљево, 14. априла 1831.*
 Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – тражи информације о томе да ли се Бајевчани слажу са предложеним решењем о међама. 118
- 122.** *Уб, 16. фебруара 1831. гога*
 Павле Даниловић Ваљевском магистрату – јавља о случају чедоморства и шаље мајку на суд. 119
- Крађујевац, 10. маја 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – указује на грешке учињене у испитивању девојке Марије, оптужене за чедоморство. 119
- Крађујевац, 29. јула 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује даље испитивање две преступнице. 120
- Крађујевац, 27. августа 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље им решење о кажњавању Марије из Црвене Јабукe, и наређује да се казни и човек са којим је зачела дете. 121
- 123.** *Крађујевац, 16. фебруара 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље упутство о плаћању судског пандура о трошку оптужених. 121
- Крађујевац, 18. новембра 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – допуњава наредбу из фебруара исте године, у погледу наплате трошкова магистратских пандура. 122
- 124.** *Уб, 18. фебруара 1831.*
 Павле Даниловић Ваљевском магистрату – одговара на писмо Магистрата, извештавајући га да је кантар и касапницу у Палежу закупио на три године Митар Латинин. 123
- 125.** *Крађујевац, 18. фебруара 1831.*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – обавештење нахијским судовима о протеривању разбојника Ицка Велковића из Србије. Наређује се да буде убијен уколико се поново врати. 123
- 126.** *Уб, 19. фебруара 1831.*
 Павле Даниловић Ваљевском магистрату – извештава о хапшењу Стефана Ковачевића, оптуженог за крађу. 124
- 127.** *Шабач, 19. фебруара 1831.*
 Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – забрањује да се било какве земље узимају под кирију од Турака, и допушта само њихову куповину. 125
- 128.** *Мионица, 23. фебруара 1831.*
 Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље тужитеља Живана Ђорђевића из Пауна, и оптуженог Лазара Николића из истог села, због убиства његове краве. 125
- 129.** *Крађујевац, 24. фебруара 1831. 126*
 Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље потврђена трговачка „објављенија”. 126
- 130.** *Шабач, 24. фебруара 1831.*
 Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – по налогу Јеврема Обреновића шаље Павла Андрића да у Осечини од Глигорија Младеновића наплати дуг. 126
- 131.** *Шабач, 27. фебруара 1831.*
 Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – јавља како да се поступа са дућаном Турчина Рама, и како да се намире његови дужници и потражиоци. 127

132. Крађујевац, 1. марта 1831.

Кнез Милош Ваљевском магистрату – наређује да у време Великог поста свештенство исповеди и причести народ. 128

133. Крађујевац, 2. марта 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – забрањује да приликом удаје девојака њена породица од младожењине узима више од 25 гроша. 129

134. Мионица, 3. марта 1831.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље им Танацка Осаћанина и Радована Минића из Радовића, који се суде око земље. 129

135. Мионица, 8. марта 1831.

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља тужбу Стевана Јездовића из Равња против Јована Марковића и Нинка Обрадовића из Лесковица због крађе. 130

136. Крађујевац, 8. марта 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да се, по одлуци Кнеза Милоша, поново дозвољава држање дућана у селима, и наређује да се она обзнани. 131

137. Брусница, 8. марта 1831.

Руднички магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу Косте Драшковића из Полома против Марка Сајића из Кадине Луке, због одштете за угинулог позајмљеног коња. 132

138. Златарић, 11. марта 1831.

Кнез Антоније Јовановић Ваљевском магистрату – шаље Пуру Томића из Стубла осумњиченог за крађу ракије. 132

139. Уб, 11. марта 1831.

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – јавља да је примио писмо Јеврема Обреновића да пошаље 50 војника за Београд. Обавештава Магистрат да не зна за какве га дозволе (изуне) дужи. 133

140. Крађујевац, 12. марта 1831.

Илија Момировић, капетан Кнежевске гарде Ваљевском магистрату – јавља да је војник Бранко Николић из Златарића дезертирао. Тражи да се пронађе и што пре врати у јединицу у Крагујевац. 134

Крађујевац, 19. марта 1831.

Капетан Кнежевске гарде Илија Момировић Ваљевском магистрату – потврђује пријем одбеглог и ухапшеног гардисте Бранка Николића. 134

141. Крађујевац, 17. марта 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да Јован Миловановић из Велишеваца оде у Рогачу, пред Београдски магистрат. 135

142. Крађујевац, 4. априла 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље Решење о смртној пресуди над Живаном Илићем, који је убио супругу свог комшије Ђурђа Гавриловића, оптужујући је да је вештица одговорна за болест његове жене. Истовремено доставља и потврду пресуде од Кнеза Милоша Обреновића. 135

Крађујевац, 17. марта 1831.

Пресуда над убицом Живаном Илићем. 136

Крађујевац, 1. априла 1831.

Кнез Милош потврђује смртну пресуду над убицом Живаном Илићем. 137

143. *[Београд] 23. марта 1831.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – доставља потраживање Николе Михаиловића из масе покојног ваљевског проте Јована. 138

[Београд], 13. априла 1831.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – јавља да је Никола Михаиловић положио заклетву да му је покојни прота Јован дуговао 501 грош, и налаже да му се поменута сума исплати. 138

144. *Мионица, 29. марта 1831.*

Кнез Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље тужбу Милана Јанковића из Мрчића против два човека из истог села, који бесправно граде воденицу. 139

145. *Мионица, 30. марта 1831.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – јавља о спору између Срећка Николића из Буковца и Радосава Николића из Осеченице око права на изградњу воденице на старом месту. 140

146. *Уб, 31. марта 1831.*

Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље Магистрату старе и нове тефтере, и обавештава га о трошковима направљеним у Палежу приликом одласка војника за Београд. 141

147. *Рођачица, 1. априла 1831.*

Петар Васић Ваљевском магистрату – јавља о сукобима међу Турцима у Босни. Извештава их да муслимани у селима Соколске нахије поред Дрине неће да се иселе. 141

148. *Крађујевац, 1. априла 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – наређује издавање касапница које још ису издате лицитацијом, и одређује цене свих врста меса за целу годину. 142

149. *Крађујевац, 2. априла 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – наређује издавање кантара под закуп путем лицитација. 143

150. *Мионица, 5. априла 1831.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – шаље тужбу Радоја Богдановића из Осеченице против Јована Цветковића из Лајковца због крађе жита. 144

151. *Крађујевац, 8. априла 1831.*

Крађујевачки магистрат Ваљевском магистрату – захтева да се баби Марији, мајци покојног Живка, магације из Крађујевца, наплати 40 гроша дуга од Митра Кркића из Ваљева, и новац пошаље у Крађујевац. 144

152. *Брусница, 8. априла 1831.*

Руднички магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се реши тужба Ђорђа Радивојевића из Врнчана против Радивоја Пејчића из Бабајића због плаћеног а неиспорученог жита, и тужитељу испоручи жито, или врати новац. 145

153. *Крађујевац, 13. априла 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – шаље 43 потврђене калауске и трговачке објаве (пасоше). 146

154. *Ужице, 16. априла 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – извештава о суочавању Петра Марковића из Кланице са Милијом Јоцићем их Буара због спора око коња. 146

155. *Крађујевац, 22. априла 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – дозвољава се Живку Достанићу, трговац из Латковића да отвори дућан при манастиру Боговађи, и наређује да се новац за аренду од њега наплати и пошаље у Крагујевац. 147

Крађујевац, 5. јула 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – признаница да је примљен новац од дуга Живка Достанића за неплаћену дућанску аренду. 148

156. *Пауне, 27. априла 1831.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља тужбу Зарубчана против Теодора Милисављевића из Равања, који је самовољно уклонио камење које означава међе међу селима. 148

157. *Мрчић, 28. априла 1831.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља на пресуду спор две породице из Пауна због виноградског парлога. 149

158. *Крађујевац, 28. априла 1831.*

Кнез Милош Обреновић нахијским магистратима – забрањује трговину храном и живом стоком са побуњеним областима у Босни и Албанији. 150

159. *Мионица, 29. априла 1831.*

Никола Ракић Ваљевском магистрату – доставља тужбу Пантелије Јовановића из Цветановаца против попа Саве из Мораваца због ометања својине. 150

160. *Крађујевац, 30. априла 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – обавештава Магистрат да Лозничани и Табановчани не могу наплатити нестале коње док не нађу праве доказе гдесе налазе и ко их је украо. 151

161. *Крађујевац, 2. маја 1831.*

Крагујевачки магистрат Ваљевском магистрату – шаље предмет спора око наплате дуговања које је начинио Милосав Цветановић путем наплате робе која му се налази у Ваљеву. 152

Крађујевац, 16. јула 1831.

Решење Суда обштенародног србског о праву првенства Михаила Лесковчанина за наплату дуга из робе Милосава Цветановића из Крагујевца. 153

162. *Крађујевац, 5. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље признаницу да је примљен новац од полугодишњег закупа касапница и кантара у Ваљеву и у Убу. 154

163. *Крађујевац, 5. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље објаву закупцу убског кантара Дими Настићу, и даје упутства како издати под закуп ваљевски кантар. 155

164. *Крађујевац, 5. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље полугодишњу плату (ај-лук) судијама, писарима и пандурима. 155

165. *Уб, 6. маја 1831.*

Јанко Николић Ваљевском магистрату – шаље новац за примљене пасоше. 156

166. *Крађујевац, 6. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље објаву за убску касапницу и тражи да се закупац Дима Настић из Уба обавести о његовим обавезама. 156

167. *Крађујевац, 9. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – тражи наплату преосталог дуга од Илије Аћимовића из Шапца за дућанску таксу за дућан у Миличиници. 157

168. *Крађујевац, 18. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – Јовану Поповићу из Белошевца дозвољава се ступање у други брак по дозволи духовних власти. 158

169. *Крађујевац, мај 1831.*

Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да се сви који траже развод брака упућују архимандриту Мелентију Павловићу. 158

170. *Крађујевац, 25. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – указује на потребу да се за државну службу припремају млади српски поданици, и наређује да се при сваком магистрату прими по неколико њих на обуку, а касније и у службу. 159

171. *Крађујевац, 25. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – дозвољава пријем трећег пандура у службу Магистрата. У погледу другог брака Павла Гавриловића из Трстенице, одговорено је да се чека повратак у земљу архимандрита Мелентија Павловића, који треба то да дозволи. 160

172. *Крађујевац, 25. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се од хране у сеоским амбарима задржи четвртина, а остатак распрода. Новац од продате хране кметови треба да држе код себе. 160

173. *Крађујевац, 27. маја 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује потрагу за хајдуком Васом Карановим, пребеглим из Хабзбуршке монархије, из Пивница, који се крије у неком од посавских села. 161

Крађујевац, 19. август 1831,

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – тражи извештај о резултатима потраге за хајдуком Васом Карановим. 162

174. *Шабац, 31. маја 1831.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да свако писмо које Живко из Попучака донесе из Крагујевца због спора око земље са Марком из истог села, буде прослеђено њему на увид. 163

Крађујевац, 1. јуна 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – доставља на ислеђење спор око земље између Живана Лазића из Белошевца и Марка Павловића, каплара из Попучака. 163

175. *Крађујевац, 3. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се 120 гроша у ситној валути, послатих као додаток за плату, замене у крупније апоене. 164

176. *Крађујевац, 3. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се Муселимов конак, заједно са мулком (припадајућом земљом) прода на лицитацији оном ко понуди највише новца. 165

177. *Шабац, 4. јуна 1831.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да од Суда обштенародног србског тражи упутство да ли ће се храна из државних амбара дата сиротињи после родне године враћати у храни, или наплатити у новцу. 166

Крађујевац, 15. јуна 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да ће упутство о томе да ли ће се храна раздата гладнима након родне године враћати, или платити новцем, добити накнадно. 166

178. *Крађујевац, 4. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – Митар Илић из Јагодине тражи да се од Николче Филиповића из Ваљева наплати дуг који је начинио његов покојни отац. Магистрату се шаље копија облигације и наређује да се дуг наплати. Уколико тужени одбија да то учини, Магистрат треба да Суд обштенародни србски обавести о разлозима које за то наводи. 167

Крађујевац, 2. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – враћа назад у Ваљево Николчу Филиповића, јер његов тужитељ Митар Илић из Јагодине не може да дође на суд, а пресуда ће им бити послата накнадно. 168

179. *Шабац, 5. јуна 1831.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – шаље у Ваљево мајстора Алексу за градњу новог магистрата. 169

180. *Београд, 6. јуна 1831.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље на пресуђивање учеснике расправе око власништва над једним коњем. 169

181. *Крађујевац, 10. јула 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – доставља на ислеђивање случај чедоморства, који је починила Стана, жена Нинка Николића из Беомужевића. 170

182. *Крађујевац, 10. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – шаље преиначену пресуду за убиство из нехата Ђуре Ђурђевића из Трлића, које се десило на Ђурђевдан исте године. 171

183. *Брусница, 11. јуна 1831.*

Руднички магистрат Ваљевском магистрату – шаље на проверу молбу Јованке, супруге Радисава из Дренове, која тражи имовину попа Ђука Илића, будући да је као рођена сестра најближа наследница. 172

184. *Крађујевац, 13. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – доставља по наредби Кнеза Милоша упутство београдског митрополита Антима свештенству о Светој тајни крштења, и тражи да се сви свештеници тога придржавају. 172

185. *Крађујевац, 15. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – упозорава да Магистрат надгледа поштовање уредбе издате закупцима ваљевских касапница. 173

186. *Крађујевац, 13. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – враћа послати новац од продаје Муселимовог конака, јер припада нахијским парама. Наређује да се чува у магистратској каси, и употреби у сагласности са Јевремом Обреновићем. 174

187. *Крађујевац, 18. јуна 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – преноси наредбу кнеза Милоша и духовних власти да се народ заједно са протопрезвитерима и капетанима моли Богу за престанак кише која дуго непрестано пада. 175

188. *Шабац, 20 јуна 1831.*

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да се ухапси Живан Лазић из Белшевца, и држи ухапшен до његовог доласка у Ваљево. 175

189. *Ужице, 26. јуна 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље Илију Лучића из Радановаца на суочење са Лазаром Остојићем из Буковице, због дуга од три царска дуката. 176

190. *Ужице, 30. јуна 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – извештава о спору Анице, жене Вукосава Годоровића из Ваљева, против Арсена Вирије из Ужица, због наводног дуга. 177

191. *Ужице, 30. јуна 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – јавља да је ухапшен један од два крадљивца, Јован Ранисављевић из Чучуга, да се за другим, Павлом Радовановићем из Чучуга трага, и моли да се из Ваљева пошаље пандур да га преузме. 177

Ужице, 4. јула 1831.

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље ухапшеног крадљивца Јована Ранисављевића из Чучуга и списак новца и ствари које су код њега пронађени. 178

192. *Бабина Лука, 4. јула 1831.* 179

Паја Симеонович Ваљевском магистрату – шаље списак сирочади из Бабине Луке. 179

193. *Крађујевац, 4. јула 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се испита које воденице причињавају штету сељацима, и да се потом уклоне. 179

194. *Ужице, 6. јула 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље слугу Хусеин-бега Алиспахића из Ужица, у Ваљево, да препозна његовог несталог коња. 180

195. *Крађујевац, 14. јула 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се због очинства ванбрачног детета које је родила Танкоса, девојка из Галовића, Петар Ћираковић из Лесковица пошаље и испита у Ужичком магистрату. 181

Крађујевац, 4. августа 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља да окривљени Петар Ћираковић из Лесковица није због болести могао да дође на Суд у Ужице. Одређена му је казна од 50 батина, и наређује се да буде извршена чим он оздрави. 182

196. *Чачак, 17. јула 1831.*

Пожешки магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу Ивана Обрадовића из Чачка против Јовице Марковића из околине Ваљева, за неплаћену кирију за коња. 183

197. *Београд, 23. јула 1831.* 183

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се по захтеву Панчевачке регимјенте за рачун Михаила Гојковића из Панчева наплати дуг од ваљевског казаније Танасија Јовановића. 183

198. *Крађујевац, 25. јула 1831.*

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – обавештава Магистрат да је побегао послати крадљивац Радојко Рајковић из Ниша, и тражи објашњење што им је упућен на свом коњу и наоружан, а не ухапшен. 184

Крађујевац, 4. августа 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – обавештава Магистрат да је разоткривена лаж да је крадљивац Радојко послат са пандуром Петром без оружја у

Крагујевац. Магистрат је укорен због неправедног окривљавања пандура Петра, и наређено је да се извини због неажурности и сумњивог поступка са човеком који је био ухапшен. 185

199. *Ужице, 28. јула 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – извештава о хапшењу одбеглог слуге Јована Бобовца и тражи информације о томе да ли је предходно учинио неко недело. 187

Ужице, 10. августа 1831.

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље Јовану Бобовцу његовог слугу Стевана Петровића. 188

200. *Крагујевац, 7. августа 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се уредно прибере летина, и одређује и телесне казне за оне којима летина због нерада пропада. 188

201. *Београд, 7. августа 1831.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље брата умно оболелеог Стефана Самарцића из Београда, да га прихвати и води на лечење у манастире, или кући. 189

202. *Ужице, 10. августа 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље Илију Лучића из Радановаца и Јефта Ђурђића из Дубнице на суочење и пресуду око спора са ваљевским трговцима. 190

203. *Крагујевац, 14. августа 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – даје упутства о наплати таксе на држање механа, и наређује да се пошаље прикупљени новац. 190

Крагујевац, 18. августа 1831.

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – доставља допуну претходног упутства о наплати пореза од механа. 191

204. *Крагујевац, 21. августа 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – даје детаљна упутства о висини такси за пекаре (екмекције) и механије. 192

205. *Крагујевац, 28. августа 1831.*

Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – издаје упутства у погледу наплате жировнине и прикупљања десетка. 192

206. *Брусница, 28. августа 1831.*

Руднички магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу Стане из Брезне против Петра Ишића из Паљува због причињене а неисплаћене штете. 193

207. *Ужице, 5. септембра 1831.*

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – тражи да се из Ваљева пошаље Јока, супруга покојног Глише Леонтијевића из Ужица, ради суочења с једним човеком. 194

208. *Басијав, 9. септембра 1831.*

Илија Марковић Ваљевском магистрату – јавља о цени и квалитету лана, наводећи да је део тражене количине набављен из Босне. Извештава о неком спору и моли да се он реши. 195

209. *Београд, 11. септембра 1831.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – тражи да се из масе покојног Миће Митровића из Палежа, коју је наследила његова жена, наплати 70 талира дуга. 195

210. Ужице, 25. септембра 1831.

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље на пресуду спор око дуга Петра Јовановића из Палежа Петру Ђукановићу из Крушчице. 196

211. Петика, 26. септембра 1831.

Богдан Радосављевић Ваљевском магистрату – шаље на пресуду спор Ђурађа Мирковића из Петке, против Иконије, сестре кнеза Јована Бобовца, због дуга од 18 гроша. 197

212. Шабац, 27. септембра 1831.

Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – јавља о доласку новог епископа Никифора Максимовића и наређује да се достојно дочека, и да се за његов дочек прикупи све што је потребно. Шаље и формулар у коме пише његова титула и како га треба ословљавати да се препише и раздели свештенству. 197

213. Крађујевац, 3. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се Ђорђу Радомировићу, пребеглом из Хабзбуршке монархије, омогући да преведе и жену, и да се населе у Ваљево или у унутрашњости 10 часова хода од границе на Сави. 198

214. Ужице, 10. октобра 1831.

Магистрат Ужичке и Соколске нахије Ваљевском магистрату – шаље Гају Вуковића из Равања са одбеглом женом и тражи да их Ваљевски магистрат испита и помири. 199

215. Београд, 13. октобра 1831.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље под стражом Васу, одбеглог и ухаћеног баштована Јеврема Обреновића. 200

216. Београд, 16. октобра 1831.

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – шаље Петра Костића, окривљеног за крађу имовине механџије Марице из Уроваца. 200

217. Крађујевац, 20. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да све капетанске писаре што пре пошаље у Крагујевац. 201

218. Шабац, 20. октобра 1831.

Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – шаље новац од неког дуга да се преда Димитрију Блашковићу. 202

219. Крађујевац, 21. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да закупац палешке скеле донесе у Крагујевац полугодишњи закуп. 202

220. Крађујевац, 21. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – тражи да се на преглед донесу судски протоколи, рачуни и новац од годишњих прихода, које треба да донесу члан Магистрата и магистратски писар. 203

221. Крађујевац, 21. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – јавља колико су представници Ваљевске нахије потрошили на Скупштини у августу 1831. на рачун Суда обштенародног србског, и тражи да се тај новац пошаље. 204

222. Крађујевац, 24. октобра 1831.

Суд обштенародни србски Ваљевском магистрату – захтева да се пошаље новац од прикупљене механске таксе. 205

- 223. Крађујевац, 30. октобра 1831.**
Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се испитају жалбе Петра Јовановића из Палежа против Павла Даниловића и странке суоче. 205
- 224. Брусница, 31. октобра 1831.**
Руднички магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу због дуга Ђорђа Поповића из Гукоше против Радосава Мишковића из Кадине Луке. 207
- 225. Уб, 2. новембра 1831.**
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – шаље попис своје имовине, и јавља да ће код њега највероватније ноћити Јеврем Обреновић. 207
- 226. Лесковице, 4. новембра 1831.**
Антоније Јовановић Ваљевском магистрату – шаље извештај о више крађа у Лесковицама и неке од починилаца. 208
- 227. Буковица, 6. новембра 1831.**
Соколски кнез Петар Васић Ваљевском магистрату – обавештава га о уништавању усева сељака из Буковице у Соколској нахији од свиња Николе Младеновића из Суводања. 209
- 228. Београд, 15. новембра 1831.**
Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – шаље тефтер са трошковима које треба прикупити у Ваљевској нахији. Наређује да се новац преда његовом слуги Дамјану, и да се од њега одбије трошак који је Дамјан направио. 210
- 229. Лелић, 16. новембра 1831.**
Антоније Јовановић Ваљевском магистрату – шаље жалбу Милана Радивојевића из Сандаља против двојице Лелићана због крађе свиње. 211
- 230. Крађујевац, 17. новембра 1831.**
Суд общенародни србски Ваљевском магистрату – наређује да се дужницима умрлог чаругије Андрије Томића из његове заоставштине исплате дуговања. 212
- 231. Крађујевац, 18. новембра 1831.**
Јован Бобовац Ваљевском магистрату – тражи да се наплати дуг који потражује из масе покојног Андрије чаругије. 212
- 232. Шабац, 19. новембра 1831.**
Милош Богићевић Ваљевском магистрату – преноси наредбу Јеврема Обреновића о прикупљању годишњих пореза. 213
- 233. Уб, 20. новембра 1831.**
Павле Даниловић Ваљевском магистрату – јавља да ће што пре послати преписане тефтере. 214
- 234. Београд, 21. новембра 1831.**
Јеврем Обреновић Ваљевском магистрату – шаље порески тефтер и наређује да се порез прикупи по дотадашњем обичају. 215
- 235. Крађујевац, 25. новембра 1831.**
Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да се уместо 17 гроша, порез наплати по 18 гроша по глави, с тим што један грош иде за трошкове Гарде. 215
- 236. Крађујевац, 5. децембра 1831.**
Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – наређује да се босански трговци, због побуне у Босни, тајно испрате до границе. 216

237. *Београд, 8. децембра 1831.* 217

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – Ранко Мацаревић из Уроваца пушта се из затвора у Топчидеру након одслужене затворске казне. 217

238. *Шабач, 12. децембра 1831.*

Шабачки магистрат Ваљевском магистрату – извештава о поравнању између Милована Богдановића из Осечине и Марка Драгића из Крнића. 217

239. *Лопатња, 15. децембра 1831.*

Антоније Јовановић Ваљевском магистрату – доставља тужбе против Илије Бобића из Лопатња због сумње да је починио неке крађе. 218

240. *Бабина Лука, 16. децембра 1831.*

Паја Симеоновић Ваљевском магистрату – шаље Јована Штулића из Бранковине због вишеструке бесправне сече сеоске шуме. 219

241. *Земун, 16. септембра 1831.*

Београдски магистрат Ваљевском магистрату – доставља тужбу земунског трговца Георга Валка против Станојла Радосављевића из Палежа, због узете капаре и неиспоручене робе. 220

242. *Крађујевац, 24. децембра 1831.*

Кнез Милош Обреновић Ваљевском магистрату – потврђује пријем полугодишњег Митровског пореза из Ваљевске нахије за 1831. годину. 222

243. *Ваљево, 28. децембра 1831.*

Супруга Лазара Теодоровића Ваљевском магистрату – предаје тужбу против Ралетиног воденичара, Уроша, који је од воденице ножем отерао њеног воденичара Милована. 223

244. *Бабина Лука, 29. октобра 1831.*

Паја Симеоновић Ваљевском магистрату – обавештава га о тужби попа Мате из Близоња против његовог слуге Ђорђа, с којим је затруднела његова ћерка. 223

Summary 225

Регистар имена 227

Регистар географских појмова 233

Регистар институција 237

Речник страних и мање познатих речи 239

Белешка о аутору уводног текста и приређивачу 241